

“İkibinli Yıllarda Tıp Eğitimi”

II. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi

24-28 NİSAN 2001

E.Ü. ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ İZMİR

BİLDİRİ ÖZET KİTABI

Ege Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Basımevi' nde 500 adet basılmıştır.

UTEK2001-II. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitabı

1

DÜZENLEME KURULU

Eş-Başkanlar

Dr. Emin Alıcı (*Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü*)

Dr. Ülkü Bayındır (*Ege Üniversitesi Rektörü*)

Başkan Yardımcıları

Dr. Fehmi Akçiçek (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. Oğuz Dicle (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Bilimsel Sekreterler

Dr. Gül Güner (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. Gönül Ö. Peker (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Üyeler

Dr. Ziya Alkan (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. H. İbrahim Durak (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. Sedef Gidener (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Damla İşman (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi*)

Dr. Gülşen Kandiloğlu (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. Berna Musal (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. Abdullah Sayiner (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. İlgi Şemin (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Dr. Cahit Taşkıran (*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi*)

Stj. Dr. Barış Yiğit (*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi*)

BİLİMSEL KURUL

Dr. Hakan Abacıoğlu

Dr. Mustafa Akaydın

Dr. Gazanfer Aksakoğlu

Dr. Tanju Aktuğ

Dr. Nusret Aras

Dr. Mehmet Baykara

Dr. Kemal Berkman

Dr. Talat Cantez

Dr. Şehvar Çağlayan

Dr. Emine Çakırcalı

Dr. Agah Çertuğ

Dr. Namık Demir

Dr. İbrahim Dönmezer

Dr. Ata Erdener

Dr. Selda Erensoy

Dr. Biltan Ersöz

Dr. Adil Esen

Dr. Nancy Gary

Dr. Haluk Gökçora

Dr. Barbaros Günger

Dr. Sabri Kemahlı

Dr. Güven Lüleci

Dr. Sezen Koşay

Dr. Ali Menteş

Dr. Erhan Nalçacı

Dr. Şule Oktay

Dr. Zuhâl Okuyan

Dr. Hasan Özkan

Dr. Şebnem Özkan

Dr. Ferda Özyurda

Dr. Feride Saçaklıoğlu

Dr. İskender Sayek

Dr. Eser Sözmen

Dr. Doğan Taner

Dr. İsmail Tosun

Dr. Kazım Türker

Dr. Reyhan Uçku

SUNUŞ...

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilginin üretimi, kullanımı ve dağılımı alanındaki gelişmeler, değişen toplumsal yapı ve insan gereksinimleri ile şekillenen beklentiler, insan kaynaklarının biçimlendirilmesinde önemli değişimlere neden oldu. Bu değişimden en fazla etkilenenler de doğal olarak eğitim kurumlarıydı. Eğitim kurumları, yüzyılın değişen koşullarını dikkate alarak farklı yöntemlerle, farklı hedefler için eğitim yapmak durumunda idiler. Öte yandan, yüzyılın en önemli kazanımlarından biri olan sivil inisiyatifler, kendi alanlarında yapılması gereken değişimi tanımlayarak kurumların yolunu aydınlatmakta gecikmediler. Tıp eğitimi alanında, başta 1988 Edinburg Bildirgesi olmak üzere, 1987 Rancho Mirage Bildirgesinde ve 1988 Dünya Tıp Zirvesi yapılan tanımlamalar önemli kilometre taşları oldular. Ülkemizde de bu değişimi gözleyen ve çağdaş anlamda bir tıp eğitiminin bileşenlerini tanımlayan girişimler oldu. Türk Tabipler Birliğinin özgün çalışmaları ve ilki 1999 yılında Ankara'da yapılan I. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, öğrenmeyi öğrenen, problem çözme becerisi gelişmiş, toplumun sağlık sorunlarını bilen, ekip çalışması becerisine sahip, mesleki değerler ve etiğe saygılı, mesleki beceriler yanı sıra, iletişim becerisi ile donanmış hekimlerin yetişmesi adına yapılması gerekenleri somutlaştırdılar. Bugün ülkemizin dört bir yanında bu değişimin heyecanı ile dolu nice isimsiz kahraman bu yolda adım adım ilerliyor. Bizler aydınlanma adına ortaya çıkan bu coşkuyu 24-28 Nisan 2001 tarihlerinde İzmir'de yapacağımız II. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi'ne taşımaktan büyük mutluluk duymaktayız. Katılımcıların niteliği, ele alınacak konular ve poster bildirilerinin çeşitliliği bu kongrenin çok başarılı geçeceğinin bir kanıtı olarak önümüzde durmaktadır. Kongremize göstermiş olduğunuz ilgiye içten teşekkürlerimizi sunar, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

PROF. DR. ÜLKÜ BAYINDIRPROF. DR. EMİN ALICI

İÇİNDEKİLER	4
A1 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI ÇALIŞMALARI HAKKINDA RAPOR	16
Oktay, Ş., Yeğen, B.Ç., Haklar, G., Şirikçi, Ö., Gürbüz, O., İskit, S., Tözün, N.	16
A2 ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE ÇEKİRDEK MÜFREDATI BELİRLEME ÇALIŞMALARI.....	17
Kemahlı,S., Akan H., Arda,B., Demirel-Yılmaz, E., Dökmeçi,F., Karahan T., Özyurda,F., Palaoğlu,Ö., Ayhan, İ.H.	17
A3 PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM: PAMUKKALE YAKLAŞIMI.....	18
Adıgüzel, E., Zencir, M., Düzcan, E., Aslan, D., Erdem, E.....	18
A4 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE PROBLEME DAYALI ÖĞRENME OTURUMLARI	19
Altınışık, M*.....	19
A5 TIP EĞİTİMİNDE STAJ ÖNCESİ KLİNİĞE GİRİŞ EĞİTİMİ	20
Güldal, D., Çelebi, İ., Özkan, Ş., Özlen, P., Çavdar C. Akkoç N.....	20
A6 OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKİ BECERİLER LABORATUARI ÇALIŞMALARI	21
*Ünlüoğlu, İ., **Kaba, H. , **Ekşi, A. , **Köymen, H. , **Oğuz, S. , **Salihçavuşoğlu, S. , ***İhtiyar, E.	21
A7 İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ TIP EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ ETKİNLİKLERİ	22
Darendeliler F., Aydın, Z., Bulut, A., Erkan, F., Dinççağ, A.	22
A8 EĞİTİMDE LİDERLİĞİN ÖNEMİ: 2000–2001 EĞİTİM–ÖĞRETİM YILI EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İÇ HASTALIKLARI ANABİLİM DALI EĞİTİM KOMİSYONU FAALİYETLERİ	23
Akçiçek, F., Yılmaz, C., Sebik, F., Başçı, A., Çavuşoğlu, H., Gümüşdiş, G., Büyükkeçeci, F., Bilkay, B., Kabalak, T., Atabay G.	23
A9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ KLİNİK STAJ KILAVUZU HAZIRLAMA ÇALIŞMALARI	24
İskit, S., Oktay, Ş., Gürbüz, O., Tuğlular, S., Bereket, A., Güllüoğlu, B.	24
A10 TÜRKİYE’DE TIP ETİĞİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İNTEGRE SİSTEM DERS PROGRAMINDA TIP ETİĞİ EĞİTİMİ	25
Erdemir, D.A.	25
A11 TIP EĞİTİMİNDE TIP TARİHİNİN YERİ	26
Okuyan, Z., Civaner, M.....	26
A12 AKTİF TIP EĞİTİMİNDE MESLEKSEL BECERİLER	27
Yücesoy, M.*, Taşkıran, C.** , Mavioğlu, Ö.* , Ulusel, B.** , Çelebi, İ.* , Kılıç, T.** , Özboyacı, C.** , Ersoy, G.* , Uçan, E.S.*.....	27
A13 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE ADIM ADIM EĞİTİM REFORMU “GERÇEKLEŞTİRİLENLER, HEDEFLER, SINIRLILIKLAR” ...	28
EÜTF Tıp Eğitimi Komisyonu, EÜTF Tıp Eğitimi Araştırma Geliştirme Komisyonu, EÜTF Tıp Eğitimi Anabilim Dalı.....	28
A14 KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG): İNSANCIL, PROFESYONEL VE BİLİMSSEL OLGUNLAŞMAYA KATKI	29
Kalaça Ç.* , Arzık A.** , Kalaça S.*** , User İ.****.....	29
A15 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKSEL BECERİLER LABORATUARI KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ	30
Adıgüzel, E., Düzcan, F., Erdem, E., Akşit, C.....	30
A16 DEĞİŞEN TIP EĞİTİMİ: AİLE HEKİMLİĞİNİN ROLÜ.....	31
Başak, O., Gemalmaz, A.F., Gürel S.F., Dişçigil, G.....	31

A17 TÜRKÇE EĞİTİM VEREN TIP FAKÜLTELERİNDE MESLEKSEL İNGİLİZCE EĞİTİMİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	32
Sarıoğlu Büke, A., Aktan, Ş., Fişekçi, F., Özuer, M., Erdem, E., Baççı, H.,.....32	
A18 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE MESLEKSEL DEĞERLER VE ETİK EĞİTİMİ: ÜÇ YILLIK DENEYİM,SORUNLAR VE ÖNERİLER	33
Civaner, M., Okuyan, Z., Şemin, S.33	
A19 TIP EĞİTİMİNDE BAŞARI	34
Donma, O*, Donma, M.M. **34	
A20 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE 1999-2000 DERS YILINDAN BU YANA YÜRÜTÜLEN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM SİSTEMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR	35
Düzcan, E., Zencir, M., Adıgüzel, E., Aslan, D., Düzcan, F., Erdem E., Baççı, H.35	
A21 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE EĞİTİM ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	36
Düzcan, E., Zencir, M., Adıgüzel, E., Aslan, D., Erdem E.36	
A22 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ' NDE YENİ BİR EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPILANMA VE ORGANİZASYONU	37
Erdem, E., Düzcan, E., Zencir, M., Adıgüzel, E.37	
A23 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMI	38
Erpek, S.* , Bilgin, M.D.* , Dereboy, F.** , Gürel M.**.....38	
A24 İNTERNLÜKTE AİLE HEKİMLİĞİ EĞİTİMİ: HOLLANDA'DAN BİR ÖRNEK UYGULAMA VE İZLENİMLER	39
Ersoy, F., Ersoy,M., Edirne,T.39	
A25 TIPTA ANATOMİ EĞİTİMİNİN STANDARTLARI NE OLMALI ?	40
Gümüşalan, Y.....40	
A26 ANESTEZİYOLOJİ PRATİĞİNDE ÖĞRENİM HEDEFLERİ	41
Gürsoy, F., Gürel, A.41	
A27 ÖĞRENCİ ARAŞTIRMALARI: KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG) PROGRAMININ BÜTÜNLEŞTİRİCİ ETKİNLİĞİ	42
Kalaça S.*, Kalaça Ç.** , Arzık A.** , User İ.**.....42	
A28 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE 1999-2001 YILLARI ARASINDA YAPILAN İLETİŞİM TOPLANTILARI VE SONUÇLARI	43
Kasap, M., Alptekin, D., Yücel H.A., Mete, Ö.M., Doran, F., Karataş, Y., Altıntaş, D., Antmen, B., Özbarlas, S., İnal, M., Özbek, S., Demirhindi, H., Kayrın, L., Bozdemir, N.43	
A29 BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP EĞİTİMİ MODELİ	44
Kayhan, Z., Özkardeş, H., Türkoğlu, S., Müderrisoğlu, H., Öğüş, E., Demirhan, B.44	
A30 BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ, TEMEL TIP EĞİTİMİNDE KALİTE İLKELERİNİN UYGULANMASI VE PERFORMANS DEĞERLENDİRME	45
Öğüş, E., Kayhan, Z., Türkoğlu, S., Özkardeş, H., Demirhan, B., Müderrisoğlu, H.45	
A31 TÜRKİYE'DE MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİNİN DURUMU	46
Kılıç, B.*, Sayek, İ.**46	
A32 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE TOPLUMA DAYALI EĞİTİM	47
Uçku, R., Musal B., Aksakoğlu G., Kıran S.47	
A33 TIP VE SANAT:TIP EĞİTİMİNDE FARKLI BİR BOYUT	48

Okuyan, Z.*, Aslan, B.Ü.** , Pehlivan, O.***, Yılmaz, Y.***, Delibaş, Ş.***, Daniş, N.***, Süzüm, N.***, Saygısınar, U.***, Varım, C.***, Akten, A.O.***

A34 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE TIP EĞİTİMİNDEKİ YENİLİKLER	49
Yarış, F*. , Topbaş, M** , Çan, G* , Özorun, Y*	49
A35 E.Ü. TIP FAKÜLTESİ TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI	50
Akçiçek, F., Batı, A.H., Çakırcalı, E., Çalışkan, S.A., Çertuğ, A., Çiçeklioğlu, M., Durak, H.İ, Erensoy, S., Kandiloğlu, G., Karabilgin, Ö.S., Mir, S., Peker, G.Ö. Saçaklıoğlu, F., Şahin, H., Törün, S.E.....	50
A36 2000'Lİ YILLARDA TIP EĞİTİMİNDE TEMEL TIP EĞİTİMİNİN YERİ VE ÜLKEMİZDEKİ ANATOMİ EĞİTİMİNİN SORUNLARI.....	51
Şeker, M.	51
A37 TIP EĞİTİMİNDE DEĞİŞİM: MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ	52
Oktay, Ş., Kalaça, S., Kotiloğlu, E., Akalın, S., Aktan, Ö., Alpay, H., Emerk, K, Kan, B., Yeğen, B.Ç., Tözün, N.	52
A38 BİRİNCİ SINIFTA SAĞLIK OCAĞI ÇALIŞMASI ERKEN Mİ?.....	53
Uçku, R., Kıran, S.	53
A39 TIP EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ KULÜPLERİNİN ROLÜ OLABİLİR Mİ?	54
Uluköylü, M., Öztürk, Ç., Alpan, D., Pirinççi, S., Fidan, E., Ordu, S., Bozdoğan, G., Başığit, S., Cankur, N. Ş.	54
A40 TIP EĞİTİMİNDE ÖZLÜ SÖZLER.....	55
Yakıncı, C.* , Karabiber, H.**	55
A41 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 1 VE DÖNEM 2 DERS PROGRAMLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ	56
Yücel, H. A., Mete, Ö. U., Kayrın, L., Bozdemir, N.	56
B1 GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TEMEL DEMOĞRAFİK ÖZELLİKLERİ, HEKİMLİK MESLEĞİNİ SEÇME NEDENLERİ VE MEMNUNİYET DURUMLARI.....	57
Budakoğlu, I.İ., Özkan, S., Maral, I., Bumin, M.A.....	57
B2 GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	58
Maral, I., Özkan, S., Budakoğlu, I.İ., Aygün, R.	58
B3 FIRAT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ VE MEZUNİYET SONRASI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ	59
Açık, Y., Oğuzöncül, F., Güngör, Y., Güngör, L.	59
B4 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	60
Yarış, F*. , Topbaş, M** , Çan, G* , Özorun, Y*	60
B5 DİĞER YÜZÜNDEN BAKILDIĞINDA TIP EĞİTİMİ	61
Cankur, N. Ş., Uluköylü, M., Öztürk, Ç., Alpan, D., Pirinççi, S., Fidan, E., Ordu, S., Bozdoğan, G., Başığit, S.	61
B6 TIP ÖĞRENCİLERİNİN RUHSAL PROFİLİ: CİNSİYETLER ARASI KARŞILAŞTIRMA	62
Aktekin, M., . Erengin, H., Şenol, Y.	62
B7 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN UYUM DÜZEYİ ÜZERİNDE EĞİTİME İLİŞKİN DEĞİŞKENLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	63

Bati, A.H.	63
B8 2000-2001 EĞİTİM YILINDA EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN 16PF ÖLÇEĞİ İLE SAPTANMASI	64
Karabilgin, Ö.S.*, Törün, S.E.***, Süataç, A.***	64
B9 1989-2000 YILLARI ARASINDA ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ' NE KABUL EDİLEN YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN BAŞARI DURUMLARI	65
Doran, F., Karataş, Y., Altınbaşak, D., Kayrın, L., Bozdemir, N.	65
B10 YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN SORUNLARI VE ALDIKLARI EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DENEYİMİ	66
Cankur, N. Ş., Okike, I. O., Kurt, M. A.	66
B11 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL VE PSİKOLOJİK ÖZELLİKLERİNDE DEĞİŞİMİN İZLENMESİ: DÖRDÜNCÜ YIL İZLEME SONUÇLARI	67
Aktekin, M., Şenol, Y., Erengin, H., Karaman, T., Akaydın, M.	67
B12 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 2 ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA, ALKOL VE MADDE KULLANIM SIKLIĞI .	68
Akvardar, Y.*, Aslan, B.***, Ekici, Z. B.***, Öğün, E.***, Şimşek, T.***	68
B13 HEKİM ADAYLARININ ORGAN NAKLİNE BAKIŞ AÇILARI	69
Naçar, M.*, Çetinkaya, F.*, Kanyılmaz, D.** Utaş, C.***	69
B14 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ SOSYAL HİZMET UZMANLIĞI BİRİMİ GERÇEKLEŞTİRİLEN BİLİMSEL, SOSYAL, KÜLTÜREL VE SPORİF ETKİNLİKLERİN HEKİMLİK MESLEĞİNİN UYGULANMASINDAKİ ÖNEMİ	70
Sevimli, Ş., Kadioğlu, S.	70
B15 ÖĞRENCİ TOPLUMUNDA ALGILANAN SAĞLIK-RUHSAL SAĞLIK İLİŞKİSİ	71
Erengin, H., Aktekin, M., Şenol, Y.	71
B16 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA KULLANMAYA BAŞLAMA VE BIRAKMA İNSİDANLARI: DÖRT YILLIK İZLEME SONUÇLARI	72
Şenol, Y., Aktekin, M., Erengin H.	72
B17 DÖRT YILLIK EĞİTİM SÜRECİ İÇERİSİNDE AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ARASINDA SİGARA KULLANMAYA BAŞLAYANLARIN PSİKOLOJİK VE SOSYAL ÖZELLİKLERİ	73
Şenol, Y., Aktekin, M., Erengin H.	73
B18 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HEKİM ADAYI ARAŞTIRMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	74
Günay, T., Kulaç, E., Pabuçcuoğlu, O., Uçku, R.,	74
C1 BİRİNCİ BASAMAK HEKİMLİĞİNE YÖNELİK SÜREKLİ TIP EĞİTİMİ MODELİ: 4 YILLIK CERRAHPAŞA DENEYİMİ	75
Akkın S.M., Dervişoğlu S., Siva, A., Öz, F., Yıldırım, N., Göksoy, E., Sever, L., İdil, M., Akkan, A. G., Soysal, T., Karahasanoğlu, T., Oşar, Z., Yücel, R.	75
C2 İZMİR İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK ÇALIŞANLARI TEMEL YAŞAM DESTEĞİ BECERİ EĞİTİMİ PROJESİ	76
Çalışkan, S.A., Durak, H.İ., Törün, S.E., Karabilgin, Ö.S., Bati, A.H., Ergezen, F., Çertuğ, A., Saçaklıoğlu, F.	76

C3 MEZUNİYET SONRASI TIP EĞİTİMİNDE PROBLEME DAYALI ÇALIŞMA ÖRNEĞİ: BİRİNCİ BASAMAKTA DİSPEPSİ.....	77
Kalaça, Ç., Ünalın, P., Çifçili, S., Uzuner, A.	77
C4 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ ÇALIŞMALARI I: UZMANLIK PROGRAMI VE ÇALIŞMA KARNELERİ	78
Ünalın, C.P.*, Tuncer, N.**, Dağlı, T.E***, Gürbüz, O.****, Özer, N.***** ,Yeğen, B.***** , Oktay, Ş.***** , Tözün, N*****	78
C5 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİSİ ORYANTASYON PROGRAMI DEĞERLENDİRMESİ	79
Ellidokuz, H., Sarıoğlu, S., Dicle, O.....	79
C6 EÜTF-MEZUNİYET SONRASI EĞİTİMDE BÜTÜNLEYİCİ EĞİTİM PROGRAMLARI.....	80
Demirgören, S., Girgin, F., Sözmen, E., Tuğlular, I.	80
C7 EĞİTİMDE STANDARDİZASYON: USTA - ÇIRAK İLİŞKİSİNDEN UZMANLIK ÖĞRENCİLİĞİNE.....	81
Çiçek-Saydam, C., Sözmen, E., Avanoğlu, A., Alper, S., Girgin, F., Akarca, U.S., Apaydın, F., Bilgiç, A., Tuğlular, I.	81
C8 GASTROENTEROLOJİDE MEZUNİYET SONRASI İNTERAKTİF EĞİTİM PROGRAMLARI.....	82
Bor, S.	82
C9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ ÇALIŞMALARI II: TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİSİ EĞİTİM KURSLARI.....	83
Tuncer, N.*, Ünalın, C.P.** ,Gürbüz, O.***, Dağlı, T.E****, Yeğen,, B.***** , Özer, N. ***** , Oktay, Ş.***** , Tözün, N*****	83
D1 KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG) PROGRAMINDA DRAMATİZASYON VE HASTA SİMÜLASYONU UYGULAMALARI	84
Kalaça Ç.*, Çifçili S.*, Kırımlı E.*, Yalçın M.**, Parkan Ş.**, Ertan E.**, Akman M.**, Arzık A.*, Kalaça S.***	84
D2 FİZYOLOJİDE İNTERAKTİF ÇALIŞMA MODÜLÜ (İÇM) UYGULAMASI	85
İşman, Ç. A., Gülpınar, M.A., Kurtel, H., Alican, İ., Yeğen, B. Ç.	85
D3 TIP EĞİTİMİMİZDE ÇALIŞMA GRUPLARININ İŞLEYİŞİ: ÜÇ YILLIK DENEYİM	86
Demirhan, B., Pelin, C., Türkoğlu, S., Müderrisoğlu, H., Göğüş, E., Özkardeş, H., Kayhan, Z. ...	86
D4 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM I ÖĞRENCİLERİNDE İLETİŞİM BECERİLERİ KURSUNUN EMPATİ BECERİSİ ÜZERİNE ETKİSİ.....	87
Akvardar Y., Bozabalı Ö., Günay T., Aslan B., Kıran S., Demiral Y., Musal B., Miral S.....	87
D5 TIP EĞİTİMİNDE LABORATUVAR VERİLERİNİN YORUMUNA DAYALI BİYOKİMYA UYGULAMA ÖRNEĞİ–SOLUNUMSAL ASİDOZ VE ALKALOZ OLGULARI ÜZERİNDEN ASİT-BAZ DENGESİ	88
İşlekel, H., Güner, G.	88
D6 HÜTF FİZYOLOJİ PRATİK DERSLERİNDE BİLGİSAYARLI VERİ TOPLAMA SİSTEMİ İLE YENİ UYGULAMALAR.....	89
Balkancı D., Rıdvanağaoğlu A.Y., Yörükan S., Dikmenoğlu N., Gündoğan N., Duman O., Tuncer M., Erdem A., Finci S., Ergönül Z., Pehlivanoğlu B., Duran F. Ş., Durmazlar N., Yılmaz G.....	89
D7 TIP FAKÜLTESİ KLİNİK DERSLERİNDE PROBLEME-DAYALI ÖĞRENİM UYGULAMASI: GASTROENTEROLOJİ AKTİF EĞİTİMİ.....	90

Karatay, C.M., Güner, E.Ş., Aydın, G.	90
D8 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AKTİF EĞİTİM SİSTEMİNDE HİPOTALAMUS-HİPOFİZ ANATOMİSİNİN ÖĞRENİLMESİ	91
Arman C.,* Korman, E.,* Tetik, S.*	91
D9 TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 6 ÖĞRENCİLERİNİN KADIN SAĞLIĞI VE AİLE PLANLAMASI SEMİNERİ SONUNDA BİLGİ DÜZEYİ DEĞİŞİKLİKLERİNİN SAPTANMASI	92
Koçoğlu, G.O., Özvarış, Ş.B., Aslan,D., Akın,A.....	92
D10 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM III ALAN ÇALIŞMALARI	93
Aslan, B., Kıran, S., Günay, T., Uçku, R., Soyer, A., Kılıç, B., Musal, B.	93
D11 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE İNTERAKTİF YÖNTEMLERLE UYGULANAN BİR KURS PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	94
Dönmez L*, Aktekin, M*, Akdeniz M**, Simsek T*	94
D12 BİYOKİMYA DÖNEM I LABORATUAR UYGULAMALARINDA ODYOVİZÜEL YAKLAŞIM	95
Atilla, G., İnal T., Tuli, A., Aksoy, K., Kayrın, L.	95
D13 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ FİZYOLOJİ PRATİK DERSLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARI	96
Balkancı D., Rıdvanagaçoğlu A.Y., Yörükan S., Dikmenoğlu N., Gündoğan N., Duman O., Tuncer M., Erdem A., Finci S., Ergönül Z., Pehlivanoğlu B., Duran F. Ş., Durmazlar N., Yılmaz G.....	96
D14 HASTAYLA GÖRÜŞME-İLETİŞİM BECERİLERİ PROGRAMI: İLK DENEYİM VE SONUÇLAR	97
Başak, O., Harlak, H.*, Dereboy, Ç., Eskin, M., Gürel, S., Erol, H., Sevinçok, L., Bölükbaşı, O. .97	
D15 SORULARLA BÖLÜMLENMİŞ DERS ANLATMA TEKNİĞİ: TEORİK DERS ANLATIMINDA YENİ BİR YÖNTEM	98
Düzgün S.A.,Uzunköy A.,Coskun A., Akıncı Ö.F., Beşirov E., Canbeyli B.....	98
D16 MESLEKSEL DEĞERLER VE ETİK EĞİTİMİNDE BİR YÖNTEM: SİNEMA	99
Civaner, M.,* Ergör, G.**	99
D17 SERBEST ÖĞRENCİ ARAŞTIRMA GRUPLARININ BİYOKİMYA EĞİTİMİNDEKİ YERİ	100
Aydın, H.H. *, Çelik, H.A.*, Çalışkan, S.A.** , Alper, G.* , Durak, H.İ**, Ersöz, B.*	100
D18 TEMEL BİLİMLERDE MİKROBİYOLOJİ-İMMÜNOLOJİ AKTİF EĞİTİMİ	101
Güner,E.Ş., Karatay,M.C., Aydın,G.	101
D19 İLETİŞİM BECERİLERİ PROGRAMI: KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG) PROGRAMININ BİR BİLEŞENİ	102
Kalaça Ç.*, Kalaça S.** , Arzık A.* , User İ.**** , Ünalın P.*	102
D20 MERKEZİ SİNİR SİSTEMİ ANATOMİSİNİN DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AKTİF EĞİTİMİ İÇİNDEKİ YERİ	103
Korman, E.* , Tetik, S.* , Arman, C.	103
D21 ORAL REHİDRATASYON SIVISININ HAZIRLANMASI YOLUYLA KONSANTRASYON KAVRAMININ ÖĞRETİLMESİ	104
Kuralay, F., Örmən, M.....	104
D22 ARTERYEL TANSİYON ÖLÇÜMÜ EĞİTİMİNDE SİMÜLATÖR KULLANIMININ ETKİNLİĞİ	105
Mazıcıoğlu, M. M., Öztürk, A., Mistik, S., Günay, O.....	105

D23 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İNTÖRNLERİNE YÖNELİK AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI VE RİA UYGULAMA KURSLARI.....	106
Günay, T.*, Musal, B.**	106
D24 BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE DAYALI EŞZAMANLI VE KATILIMLI UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARI	107
Cantez, T.*, Öz, H.H.**	107
D25 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM I VE DÖNEM II ÖZEL ÇALIŞMA MODÜLÜ UYGULAMALARI	108
Özden, S., Zencir M.,Turgut G., Saroğlu Büke A., Tetik C., Süzer T.,	108
D26 KLİNİK ÖNCESİ KALABALIK SINIFLARDA BÜTÜNSEL BAKIŞLA KLİNİK BAĞINTILARA VE ERKEN DİKEY ENTEGRASYONA YÖNELİM: EĞRİSİ VE DOĞRUSU İLE EGE TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF SINIR SİSTEMİ DERS KURULLARINDAKİ SON DÖRT YILIN DENEYİMLERİ	109
Peker, G.Ö.*, Baka, M.* Koylu, E.O.* Dağcı, T.* Çertuğ, A.* Erşahin, Y.* Zileli, M.* Hancı, H.* Coşkunol, H.* Kirazlı, Y.* Türk, M.* Gezgin, Y.***, L. Öztürk F. Gökmen, F.*, C. Saylam, C.*, Çalışkan, S.A.*, Durak, H.İ.*, Çakırcalı, E., Balaban, B.**, S. Çelikli, S.***, Pöğün, Ş.* ..	109
D27 BİR MODÜL ÖNERİSİ: TIP FAKÜLTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNDE GRONİNGEN MODELİ RASYONEL FARMAKOTERAPİ EĞİTİMİ UYGULAMASI.....	110
Şahin, H., Tuğlular,I.	110
D28 BECERİ EĞİTİMİ İÇİN YAPAY BİR ABSE MODELİ OLUŞTURULMASI	111
Taşkıran, H.C.*, Özboyacı, C.*,Berk, H.**, İyidoğan, D.***, Ulusel, B.*, Çakmak, L.*, Kılıç, T.*	111
D29 ETKİLEŞİMLİ EĞİTİM TEKNİKLERİNİN BÜYÜK GRUPLARA UYGULAMA DENEYİMİ : TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI DERSLERİ	112
Türk, M.*, Çiçeklioğlu, M.*	112
D30 AĞRI MODÜLÜ	113
Çavdar, S., Yalın, A., Yüksel, M., Şehirli, Ü., Gürbüz, J., Akalın, A., Gümüşçü, B.	113
E1 ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE EĞİTİM BECERİLERİ KURSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	114
Özyurda, F., Dökmeçi, F., Palaoğlu, Ö., Kemahlı, S., Demirel -Yılmaz, E., Arda, B., Akan, H., Karahan T., Ayhan., İ.H.	114
E2 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİ	115
Dikicioğlu E, Beşer E., Başak O., Gürel A., Dereboy F., Gürsoy H., Karul AB., Odabaşı A.R.O., Yürekli Y., Okyay P., Gürel S.	115
E3 İSTANBUL TIP FAKÜLTESİNDE UYGULANAN "EĞİTİCİ EĞİTİMİ" PROGRAMININ ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 1	116
Yolsal, N.*, Karabey, S.*, Bulut, A.**, Bahadır, G.***, Aydın, Z.****	116
E4 HARRAN ÜNİVERSİTESİNDE UYGULANAN HIZLANDIRILMIŞ VE 120 ÖĞRETİM ELEMANINA AYNI ZAMANDA UYGULANMIŞ EĞİTİM BECERİLERİ KURSU 11-13 MAYIS 2000, URFA.	117
Cantez, T.,* Ömeroğlu, R.E.,** Aydın, Z.,** Bahadır, G.,**	117
E5 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE SÜRDÜRÜLEN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM KURSLARI.....	118
Musal, B., Akalın, E., Abacioğlu, H., Dicle, O.*, Saroğlu, S.*, Esen, A.	118

E6 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE "EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ"PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	119
Çiçeklioğlu M.*,Türk Meral.** Saçaklioğlu F.**	119
E7 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ PROGRAMI	120
Alican, İ., Arzık, A., Çalı, Ş., Emerk, K., Ergun, T., Harmancı, H., Kalaça, S., Kan, B., Karavuş, M., Kotiloğlu, E., Oktay, Ş., Özer, A., Sankaya, Ö., Yalçın, A.S., Yeğen, B.Ç.	120
E8 TIP EĞİTİMİNDE EĞİTİCİ ROLLERİ VE EĞİTİCİLERİN ÖĞRENİM GEREKSİNİMLERİ	121
Başak, O., Dikicioğlu, E., Büyüköztürk Karul, A., Odabaşı, A.R., Gürel, A.	121
E-9 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE AKTİF EĞİTİME GEÇİŞ SÜRECİNDE EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ	122
Musal, B., Sarıoğlu, S.	122
E-10 TEMEL TIP EĞİTİMİNDE POWERPOINT SUNUMLARININ HAZIRLANMASI	123
Öztaş, E. *, Yazar, F. **, Ozan, H.**	123
F1 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE ÖLÇME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ VE BİRİNCİ YIL SONUÇLARI	124
Zencir, M., Düzcın, E., Adigüzel, E., Demir, S., Acar, K., Aslan, D., Erdem, E.	124
F2 ANABİLİM DALI SORU BANKASI; 2000-2001 YILINDA EÜTF İÇ HASTALIKLARI AD. DA ÇOKTAN SEÇMELİ YAZILI SINAVLARIN HAZIRLANMA VE UYGULANMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR	125
Uslu, R.,* Durak, H.İ.,** Çalışkan, S. A.,** Töbü, M.,* Koçanoğulları, H.,* Erdem, N.,* Günşar, F.,* Özkahya, M.,* Özgen, G., * Akçiçek F.,*	
F3 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÇME DEĞERLENDİRİLMESİNDE KULLANILAN TEST SORULARININ TEKNİK ANALİZİ	126
Ağrıdağ, G., Keskin, E., Yücel, H. A., Aksu F., Kayrın, L., Bozdemir, N.	126
F4 TIP EĞİTİMİNDE ÖLÇME - DEĞERLENDİRME VE MADDE ANALİZİ ÇALIŞMALARI	127
Seber, N., Koçar, İ.H., Erduran, D. Söhmen, T., Özcan, O., Bilgiç, H., Ekiz, K., Kozak, O., Uzunbaş, A., Celasun, B., Turan, M., Göksoy, C., Acarlı, A., Ceylan, S., Yazar, F., Keskin, H. ..	127
F5 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE 1999–2000 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA UYGULANAN ÇOKTAN SEÇMELİ SINAVLARIN SORU ANALİZLERİ	128
Çalışkan, S. A., Durak, H.İ., Törün, S.E.	128
F6 TIP FAKÜLTESİ FIZYOLOJİ DERSİ KONULARINI KAPSAYAN SINAVLARDA ÇOKTAN SEÇMELİ VE KISA CEVAPLI SORULARIN KARŞILAŞTIRILMASI	129
Pöğün, Ş., Demircören,S., Yılmaz,Ö., Koşlu, E.O., Kanıt, L., Aydar, S., Peker, G.Ö.	129
F7 KLİNİK BECERİLERİ ÖLÇMEK; 2000-2001 YILINDA EÜTF İÇ HASTALIKLARI ANABİLİM DALI' NDA 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVLARI	130
Durak, H.İ.,* Töz, H.,** Çalışkan, S.A.,** Tombuloğlu, M.,** Çağırın, S.,** Akçiçek, F.,**	
F8 EÜTF İÇ HASTALIKLARI KLİNİĞİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN ROMATOLOJİ-İMMUNOLOJİ KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME (CORE) SINAVININ DEĞERLENDİRİLMESİ	131
Keser, G. Sin, A., Kukuludağ, A., Akçiçek, F., Durak, H.İ.,* Çalışkan, S.A.,* Aksu, K., İnal, V., Kabasakal, Y., Gümüşdiş, G.	131

F9 AKTİF EĞİTİMDE ENTEGRE UYGULAMA ÖĞRENCİ BAŞARI DEĞERLENDİRMESİ	132
Erbil, G.*, Kayatekin, B.M.*, Tetik, S.*, Özer, E.*, Gülay, Z.*, İçgi, E.*, Gidener, S.**, Güner, G.***, Şemin, İ.***, İşlekel, H.*, Orhon, V.*	
F10 İLK YARDIM PROGRAMININ OSCE İLE DEĞERLENDİRİLMESİ .	133
Ünalın P.*, Güllüoğlu B.**, Oktay Ş.***, Kalaça Ç.*	
F11 ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARDA YOĞUNLUĞA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME	134
Ağrıdağ, G.	
F12 EĞİTİMDE LİDERLİĞİN ÖNEMİ: 2000–2001 EĞİTİM–ÖĞRETİM YILI EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İÇ HASTALIKLARI AD YAZILI SINAV VE SORU BANKASI YÖNERGESİ.....	135
Akçiçek, F., Uslu, R., Durak, H.İ., Çalışkan, S.A., Topal, A., İnal, V., Çağırğan, S., Göker, E., Kukuludağ, A., Atabay, G.	
F13 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 1989-1999 YILLARI ARASINDA ÖSYE-SINIF VE TUS BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	136
Altıntaş, D.U., Doran, F., Karataş, Y., Kayrın, L., Bozdemirli, N.	
F14 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İNTÖRNLÜK DEĞERLENDİRMESİNDE KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE): İLK UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE STAJIN KATKISI.	137
Bor, S.,* Durak H.İ.,** Çalışkan, S.A.,** Karasu, Z.*, Günşar, F.,* Akarca, U.,* Yılmaz, C.,* Çavuşoğlu, H.*	
F15 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE İNTÖRNLERİNDE UYGULANAN İMMUNOLOJİ KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE).....	138
Erdem, N.*, Kukuludağ, A.*, Kırmaz, C.*, Çalışkan, S.A.**, Durak, H.İ.**, Sin, A.*, Terzioğlu, E.*, Sebik, F.*	
F16 DEÜ TIP FAKÜLTESİ I. DÖNEM ÖĞRENCİLERİNİN TEMEL YAŞAM DESTEĞİ BİLGİ VE BECERİLERİNİN ÖN DEĞERLENDİRMESİ	139
Mavioğlu,Ö. *, Ulusel,B. **, Elar,Z. *	
F17 EÜTF 6.SINIF ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN ENDOKRİNOLOJİ KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE)	140
F.Saygılı, F., Çetinkalp, Ş., Durak, H.İ., Akçiçek, F., Yılmaz, C., Kabalak, T., Tüzün, M., Atabay, G.	
F18 NEFROLOJİ BİLİM DALI KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI.	141
Töz, H.*, Durak, H.İ.**, Özkahya, M.*, Duman, S.*, Aşçı, G.*, Akçiçek, F.***, Başçı, A.*, Atabay, G.*	
F19 KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE): ONKOLOJİ-GASTROENTEROLOJİ BİLİM DALLARI UYGULAMASI	142
Şanlı, U. A. *, Karabulut, B.*, Uslu, R. *, Karasu, Z.**, Bor S.**, Sezgin, C.*, Göker, E.*	
F20 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 1999-2000 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DÖNEM 1 ÖZEL ÇALIŞMA MODÜLÜ DEĞERLENDİRMESİ	143
Zencir, M., Özden, S., Turgut,G., Saroğlu Büke,A., Tetik, C., Atahan, Ö., Süzer, T.	
G1 SOUTH EAST THAMES (SETH) DİDAKTİK VE İNTERAKTİF KURS DEĞERLENDİRME ÖLÇEKLERİNİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI	144
Aktürk, Z., Dağdeviren, N., Şahin, M., Özer, C.,	
G2 KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ GERİBİLDİRİM UYGULAMASI	145

Almaç, A., Budak, F.

G3 GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİM SİSTEMİ VE TEKNİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ 146

Özkan, S., Maral, I., Budakoğlu, I.İ., Aygün, R. 146

G4 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE AKTİF EĞİTİMİ ÖĞRENCİLER NASIL DEĞERLENDİRİYOR? 147

Musal, B., Taşkıran, H. C. 147

G5 MESLEKSEL BECERİLER GERİ BİLDİRİMLERİ KONUSUNDA ÖĞRENCİLERİN TUTUM VE DAVRANIŞLARI 148

Ulusel B., * Taşkıran C., *Özboyacı C., ** Ergör G., ***Yücesoy M., ***Çelebi İ., ***Uçan E.S. 148

G6 HÜTF DÖNEM III ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM OTURUMLARI İLE İLGİLİ MEMNUNİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 149

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu

G7 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ 150

Günay, O.*, Gün, İ.*, Öztürk, A.*, Mazıcıoğlu, M.** 150

G8 TASK'A DAYALI ÖĞRENİMDE UYGULANACAK SEÇMELİ STAJ PROGRAMINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ 151

Değirmenci B., Esen N., Çelebi İ., Küçükgüçlü S., Özkan, H., Musal B. 151

G9 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HEKİM ADAYLARININ HALK SAĞLIĞI ROTASYONUNDAKİ UYGULAMALAR HAKKINDA GERİ BİLDİRİMLERİ 152

Kılıç, B., Ergör, A. 152

G10 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE 1997-1999 YILLARI ARASINDA BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN MODÜLER BECERİ EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ BEĞENİSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ 153

Durak, H.İ., * Saçaklıoğlu, F. ** 153

G11 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ALTINCI SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HALK SAĞLIĞI STAJI HAKKINDAKİ BEKLENTİ – YETERLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 154

Çalışkan, S. A. 154

G12 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ BİRİNCİ SINIFTA DERS KURULU SONU GERİ BİLDİRİMLERİ 155

Altınışık, M*, Karul, A*, Gürel, A**, Dereboy, F*** 155

G13 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ BİRİNCİ SINIF EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMI VE ÖĞRENCİ ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 156

Altınışık, M*, Karul, A*, Dereboy, F**, Gürel, M*** 156

G14 HÜTF DÖNEM I ÖĞRENCİLERİNİN İLK YARDIM MODÜLÜ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELERİ 157

Bilir, N., * Altıntaş, K.H., * Özvarış, Ş.B., * Yıldız, A.N., ** Aslan, D.** 157

G15 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI'NDA SON 8 AYDA STAJ YAPAN İNTERN DOKTORLARIN KATILDIKLARI ÇOCUK SAĞLIĞI SEMİNERLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ 158

Özcebe H.*, Attila S**, Bağcı T.,** Aslan D.** 158

G16 İNTERN DOKTORLARIN "SAĞLIK EĞİTİMİ" SEMİNERLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	159
Özvarış Ş.B.*, Aslan D.** , Koçoğlu G.O.***	159
G17 HÜTF DÖNEM IV ÖĞRENCİLERİNİN "PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM" DENEYİMLERİ.....	160
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu	
G18 ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKİ BECERİ LABORATUVARI UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	161
Bilgel,N., Özçakır,A., Uncu,Y., Sadıkoğlu,G., Alper,Z., Özdemir, H.	161
G19 TIP ÖĞRENCİLERİNİN TIBBİ TERMİNOLOJİ KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCELERİ	162
Seber, N., Erduran, D. Söhmen, T., Özcan, O., Bilgiç, H., Ekiz, K., Kozak, O., Uzunbaş, A., Celasun, B., Ozan, H., Turan, M., Görenek, L., Göksoy, C., Acarlı, A., Ceylan, S., Yazar, F., Keskin, H.	162
G20 TIP EĞİTİMİNE BÜTÜNCÜL BİR YAKLAŞIM:ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETİMİ DEĞERLENDİRMESİ	163
Seber, N., Koçar, İ.H., Erduran, D. Söhmen, T., Özcan, O., Bilgiç, H., Ekiz, K., Kozak, O., Ataç, A., Uzunbaş, A., Celasun, B., Turan, M., Görenek, L., Göksoy, C., Acarlı, A., Ceylan, S., Tekbaş, Ö.F., Yazar, F., Keskin, H.	163
G21 HÜTF DÖNEM II ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM OTURUMLARI İLE İLGİLİ MEMNUNİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	164
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu	
G22 HÜTF DÖNEM I ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM OTURUMLARI İLE İLGİLİ MEMNUNİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	165
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu	
G23 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DERS KURULU SONU GERİ BİLDİRİMLERİ VE BAŞARI ORANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	166
Bilgin, M.D.* , Erpek, S.* , Dereboy, F.** , Gürel, M.***	166
G24 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE UYGULANAN TIP EĞİTİMİ HAKKINDA ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ	167
Erpek,S.* , Dereboy, Ç.** , Altınışik, M.***	167
G25 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 1 ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİ	168
Gün, İ., Öztürk, A., Günay, O.	168
G26 ARTI VE EKŞİ YÖNLERİYLE SİMÜLATÖRLERİN TIP EĞİTİMİNDE KULLANIM ALANLARI	169
Özçakır, A.	169
G27 TIP FAKÜLTESİ DÖNEM IV ÖĞRENCİLERİNİN ALDIKLARI VE ALMAKTA OLDUKLARI TIP EĞİTİMİNE BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	170
Karavuş, M., Kalacı,S., Özmen, Ö., Oktay, Ş.	170
G28 ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNİN GENEL DEĞERLENDİRME ANKETİ SONUÇLARI	171

Demirel Yılmaz, Emine, Akan, H., Arda, B., Dökmeci F., Karahan, T., Kemahlı, S., Özyurda, F., Palaoğlu, Ö., Ayhan, İ.H.	171
G29 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE İNSANCIL BECERİ KAZANMA UYGULAMALARI	172
Lüleci, G., Çilli, A., Mamaklı, S., Baysal, K., Baykara, M.,	
G30 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE UYGULANAN RASYONEL FARMAKOTERAPİ EĞİTİMİ HAKKINDA ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ	173
Aker, R., Akıcı, A., Berkman, K., Gören, M.Z., Karaalp, A., Onat, F., Yananlı, H.R., Kocabaşoğlu, Y.E.*, Oktay, Ş.	173
G31 TIP EĞİTİMİ ETİĞİ	174
Kadioğlu, S. , Sevimli, Ş.	174
G32 DÖNEM 1 ÖĞRENCİLER EĞİTİMİ DEĞERLENDİRİYOR-TIBBİ PRATİĞE GİRİŞ DERSİ TEORİK SAATLER-	175
Şahin, E.M., Dağdeviren, N., Aktürk, Z., Özer, C.	175
G33 ÖĞRENCİLER EĞİTİMİ DEĞERLENDİRİYOR-TIBBİ PRATİĞE GİRİŞ DERSİ PRATİK SAATLER-	176
Şahin, E.M., Dağdeviren. N., Aktürk. Z., Özer, C.	176
G34 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE EĞİTİM YÖNLENDİRİCİLERİNİN PROBLEME DAYALI EĞİTİM YÖNTEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	177
Musal, B., Taşkıran, C., Atabey, N.	177
G35 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ACİL SERVİS YAZ STAJI DEĞERLENDİRMESİ	178
Uçku, R., Kıran, S.	178
G36 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM I ALAN ÇALIŞMALARI GERİ BİLDİRİMLERİ	179
Günay, T., Kıran, S., Uçku, R., Aslan, B., Soyer, A., Ellidokuz, H., Anal, Ö., Demiral, Y., Kılıç, B.	179
G37 İLK YARDIM PROGRAMI KONUSUNDA ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRMELERİ	180
Ünalın, P., Kalaça, Ç.	180
G38 EĞİTİMDE YARATICILIK	181
Yazar, F. *, Öztaş, E. **, Ozan, H.***	181
G39 PROBLEME DAYALI ÖĞRENİMDE ÖĞRENCİ VE EĞİTİM YÖNLENDİRİCİSİ GERİ BİLDİRİM VERİLERİ İLE İLGİLİ SAYISAL BİR ÇALIŞMA	182
İçke, Ç.	182

A1 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI ÇALIŞMALARI HAKKINDA RAPOR

OKTAY, S., YEĞEN, B.Ç., HAKLAR, G., ŞİRİKÇİ, Ö., GÜRBÜZ, O., İSKİT, S., TÖZÜN, N.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul

Giriş ve Amaç: Hekimlik meslekte yeterliliğe dayalı bir eğitim gerektirir. Dolayısıyla tıp fakültesi mezunlarının bazı bilgi, beceri ve tutumları mutlaka kazanmış olması önemlidir. Öte yandan hızla artan bilgi birikimini de tıp fakültesi eğitim programlarına yansıtma eğilimi öğretim üyeleri arasında çok güçlüdür ve kısmen de gereklidir. O halde mesleğinde yeterli hekimler yetiştirmek için öncelikle hekimliğin "olmazsa olmaları" belirlenip, tıp fakültelerinde bu bilgi, beceri ve tutumların mutlaka öğrencilere kazandırılması amacıyla bir çekirdek eğitim programı (ÇEP; core curriculum) hazırlanmalıdır. Bu müfredattaki ağırlıklarda ülkelerin sağlık problemlerinin göz önüne alınması şarttır. Müfredatın tespitinde aşırı bilgi yüklemekten çok ülkenin sağlık sorunlarından kopuk olmayan, bilgi ve becerilerin sistematik biçimde kazandırılması esas olmalıdır. ÇEP fakültenin bilgi, beceri, davranış ve tutum hedeflerine uyumu garanti altına alır; topluma-dayalı eğitim verilmesini sağlar; en temel ve gerekli konuların program dışında kalmasını ve gereksiz ayrıntılar arasında kaybolmasını önler.

Yöntem ve bulgular: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ÇEP hazırlama çalışmaları kapsamında, anket yoluyla tüm öğretim üyelerinin, bir tıp fakültesi mezununun edinmesi gereken bilgi, beceri ve tutumlara ilişkin görüşleri toplandı. Toplanan bilgiler aşağıdaki şekilde sınıflandı:

Bilgi hedefleri: Bir tıp fakültesi mezununun a) mutlaka tanısını koyabilmesi ve tedavi edebilmesi, b) tanısını koyabilmesi, tedavi hakkında bilgi sahibi olması, gerekirse uzmana yönlendirmesi, c) bilgi sahibi olması ve hastayı bir uzmana yönlendirebilmesinin yeterli olacağı, d) acil müdahale yapabilmesi gereken, ve e) korunma yöntemlerini bilmesi gereken hastalık ve durumlar.

Beceri hedefleri: Aşağıdaki soruların yanıtları "uygulamalı beceriler (fizik muayene, laboratuvar testleri, girişimler) "entellektüel beceriler" ve "iletişimsel beceriler" şeklinde gruplandı: a) Bir tıp fakültesi mezununun mutlaka öğrenmesi ve/veya kesinlikle ustalaşmış olması gereken beceriler ve sonuçlarını mutlaka yorumlayabilmesi gereken testler. b) Bir tıp fakültesi mezununun yapabilmesi/değerlendirebilmesi ve mümkünse ustalaşmış olması gereken, ve eğitimi boyunca mutlaka gözlemesi gereken girişimler/beceriler. c) Bir tıp fakültesi mezununun fikir sahibi olmasının yeterli olacağı girişimler. Ayrıca mezunların edinmesi gerekli *davranış ve tutum hedefleri* de belirlendi.

Sonuç: Çalışmanın ikinci aşamasında hazırlanan bu listelerin tüm öğretim üyeleri tarafından yeniden gözden geçirilmesi sağlandıktan sonra, ÇEP içeriği olarak Fakülte Kurulu'na onaylanması ve ders kurulu ve staj programlarının içine uygun biçimde yerleştirilmesi gerçekleştirilecektir. Bu aşamadan sonra, ülkemizdeki tüm Tıp Fakültelerinin hazırladıkları ÇEP örnekleri birarada ele alınarak, ülke koşullarına uygun hizmet verebilecek bir tıp fakültesi mezununun mutlaka edinmesi gereken bilgi, beceri ve tutumlar hakkında fikir birliği oluşturulmalıdır.

suleok@escortnet.com

A2 ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE ÇEKİRDEK MÜFREDATI BELİRLEME ÇALIŞMALARI

KEMAHLI,S., AKAN H., ARDA,B., DEMİREL-YILMAZ, E., DÖKMECİ,F., KARAHAN T., ÖZYURDA,F., PALAOĞLU,Ö., AYHAN, İ.H.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde yeni bir mezuniyet öncesi eğitim programı oluşturulması ve bu programın da "öğrenci merkezli, entegre ve probleme dayalı" olması ilkeleri benimsenerek bu konuda çalışmalara başlanmıştır. Yeni programın oluşturulması sırasında fakültenin çekirdek müfredatının da belirlenmesine karar verilmiştir. Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından çekirdek müfredatın belirlenmesi çalışmaları için hazırlıklar yapılmıştır. Fakültenin mezuniyet öncesi eğitimindeki amaç ve hedefleri belirlenmiştir. Daha sonra her anabilim dalından kendi amaç ve hedefleri istenmiş ve anabilim dallarının (a)fakültenin amaç ve hedefleri, (b)anabilim dalının amaç ve hedefleri ve (c)sağlık ocağı hekiminin görevleri göz önüne alınarak ders konularını değerlendirip sınıflamaları istenmiştir. Sınıflandırmada konuların "olmazsa olmaz", "olsa iyi olur (seçmeli konularda yer alabilir)", "anabilim dalının özelliği nedeniyle gerekli" ve "yarışma sınavlar için gerekli" kategorilerinden birine sokulması istenmiştir. Toplanan veriler bilgisayara işlenmiştir. Her anabilim dalından temsilcilerin yer aldığı Müfredatı Değerlendirme ve Çekirdek Müfredatı Oluşturma Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubu organ-sistemler temelinde 11 kümeye bölünerek her kümenin ilgili alandaki çekirdek müfredat konularını belirlemeleri istenmiştir. Çekirdek müfredatta yer alacak konular ile bilgi, beceri ve tutumların belirlenmesi için ölçütler saptanmıştır. Çekirdek müfredatta yer alacak tüm konuların belirlenen "temel ölçütlere" uyması gerekmektedir. Klinik konuları ve temel bilim konuları için de ayrı ayrı ölçütler belirlenmiştir. Çalışmalarına başlayan kümeler bu ölçütlere göre çekirdek müfredat konularını belirleyeceklerdir.

skemahli@ato.org.tr

A3 PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM: PAMUKKALE YAKLAŞIMI

ADIGÜZEL, E., ZENCİR, M., DÜZCAN, E., ASLAN, D., ERDEM, E.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin tıp eğitimi sistemine karar verilirken Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Hekimler Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu ve Edinburgh Deklerasyonu'ndaki öneriler doğrultusunda ve tıp eğitiminin özellikle öğrenci merkezli, probleme dayalı ve topluma dayalı niteliğe sahip olması ilkesi göz önünde bulunduruldu. Program oluşturulurken ülkemizde ilk kez Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde uygulanmaya başlanan eğitim sistemi önemli ölçüde örnek alındı.

Müfredatın temel özelliğini biyopsikosozyal yaklaşım oluştururken ilk olarak temel ve klinik bilimler arasında yatay ve dikey integrasyon sağlanmaya çalışıldı. Sistemin eksenine probleme dayalı öğrenim oturumları yerleştirildi. Eğitim programı, geleneksel eğitim etkinliklerinden sunumlar ve laboratuvar uygulamaları yanısıra mesleki beceriler, iletişim becerileri ve alan çalışmaları gibi etkinlikler ile desteklendi. Çekirdek müfredat özel çalışma modülleri ile zenginleştirildi. Ayrıca eğitim sürecinin etkinliğini izlemeye yönelik ölçme-değerlendirme modeli oluşturuldu.

Sistem içinde öğrencinin eğitim sürecine aktif olarak katılımının sağlanması ve öğrenimin öğrenilmesi hedeflenmiştir.

eadiguzel@pamukkale.edu.tr

A4 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE PROBLEME DAYALI ÖĞRENME OTURUMLARI

ALTINIŞIK, M.*

**ADÜ Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Birimi Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alt-birimi Başkanı*

Giriş: Fakültemizde kuramsal dersler ve uygulamalardan başka, her ders veya staj kurulunda ardışık üç haftada dörder saatlik oturumlar şeklinde probleme dayalı öğrenme (PDÖ) oturumları gerçekleştirilmektedir.

Amaç: Bu bildiride, fakültemizde PDÖ oturumlarının yürütülmesi esaslarının tanıtılması, 1. ve 2. sınıflarda 2000-2001 eğitim-öğretim yılının ilk üç ders kurulunda gerçekleştirilen PDÖ oturumlarının sonuçlarının tartışılması amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Fakültemiz Tıp Eğitimi Birimi (TEB) Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alt-birimi çalışmaları ile 1. ve 2. sınıflarda 2000-2001 eğitim-öğretim yılının ilk üç ders kurulunda gerçekleştirilen PDÖ oturumları sonunda alınan geri bildirimler incelenmiş ve sonuçları tartışılmıştır.

Bulgular: Fakültemizde PDÖ oturumlarının yürütülmesinden TEB Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alt-birimi sorumludur. Bu alt-biriminde eğitim becerileri kursu ve PDÖ yönlendiricisi yetiştirme kursuna katılmış, eğitim yönlendiriciliği yapabilen toplam 23 öğretim üyesi ve gönüllü öğretim üyeleri çalışmaktadır. TEB Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alt-birimi, her ders veya staj kurulu için bir senaryo sorumlusu ve her PDÖ grubu için eğitim yönlendiricilerini belirlemektedir.

Ders veya staj kurulu senaryo sorumluları, sınıf koordinatörleri ve ders veya staj kurulu başkanlarıyla iş birliği yaparak, kendilerinin belirleyeceği 4-5 öğretim üyesinin katılımıyla ders veya staj kurulu senaryo hazırlama komisyonları oluşturmaktadırlar. Senaryo hazırlama komisyonları da ilgili ders veya staj kurulu PDÖ oturumlarında işlenecek senaryoları hazırlamaktadırlar.

Senaryo hazırlama komisyonları tarafından hazırlanan senaryolar, 7-8'er kişilik gruplarda birer eğitim yönlendiricisi gözetiminde yapılan PDÖ oturumlarında ısınma, sorunları tanımlama, hipotezler oluşturma, hipotezleri deneme ve açıklama, öğrenme hedeflerini belirleme basamaklarını içeren bir süreçte işlenmektedir. PDÖ oturumlarının üçüncüsünün sonunda öğrencilerden eğitim yönlendiricilerinden çeşitli ölçütler için 1 (yetersiz) ile 5 (çok iyi) arasında puan vererek değerlendirme yaptıkları yazılı geri bildirimler alınmaktadır.

Fakültemiz 1. ve 2. sınıflarında 2000-2001 eğitim-öğretim yılının ilk üç ders kurulu PDÖ oturumlarında alınan geri bildirimlerde verilen puanların ortalamaları hesaplanmıştır. Öğrencilerin eğitim yönlendiricilerini değerlendirmede ortalama puan 4,21-4,75 arasında, eğitim yönlendiricilerinin öğrencileri değerlendirmede ortalama puan 4,45-4,58 arasında, eğitim yönlendiricilerinin senaryoları değerlendirmede ortalama puan 4,25-4,85 arasında bulunmuştur.

Sonuç: Fakültemizde PDÖ oturumları, uygun senaryolarla başarılı bir şekilde sürdürülmektedir.

maltinisik50@hotmail.com

A5 TIP EĞİTİMİNDE STAJ ÖNCESİ KLİNİĞE GİRİŞ EĞİTİMİ

GÜLDAL, D., ÇELEBİ, İ., ÖZKAN, Ş., ÖZLEN, P., ÇAVDAR C. AKKOÇ N

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Kliniğe giriş eğitimi, ülkemizde tıp fakültelerinin staj eğitimleri sırasında başlamakta ve öğrenci klinik çalışmaya başladığı anda henüz öykü ve fizik bakı hakkında bir bilgiye sahip olmamaktadır. Öykü ve fizik bakı deneyiminin kazanılması sürecinde stajların gerçek amaçlarına ulaşması engellenmektedir. Bu olumsuzluğa ek olarak öğrencilerin erken dönemde hasta ile karşılaşma şansları da ortadan kalkmaktadır.

Amaç: Hasta ile görüşme, öykü alma, kaydetme, fizik bakı konularını aktif eğitim temelinde sistematize ederek bu alandaki bilgi ve becerilerin tıp eğitiminin ilk üç yılında kazanılmasını sağlamak.

Gereç ve yöntem: Kazanılmasını istediğimiz temel beceriler ve kavramlar modüllere uygun, uygulama ağırlıklı, gerçek ortam ve durumlarda, teori ve pratik birliği içerisinde organ ve sistemlerin yapı ve işlevleri ile entegre bir biçimde ilk üç sınıfa dağıtılmıştır. Birinci sınıfta hasta ile görüşme ve öyküde ana yakınmanın saptanması ve birincil öykü, ikinci sınıfta sistemlere yönelik öykü ve fizik bakı yanı sıra ikincil öykü, üçüncü sınıfta ise sistemik öykü ve fizik bakı ile üçüncül öykü ve risk faktörleri, özellikli muayenelerin kavranması hedeflenmiştir. Sunum ve birebir uygulamalar ile yürütülen eğitim sürecinde eğitim ortamı olarak aynalı odalar, küçük grup odaları, poliklinik ve servisler kullanılırken, eğitim materyali olarak video, bilgisayar, el notları ve eğitim rehberleri kullanılmıştır. Öğrencilerin becerileri kazanma dereceleri OSCE tekniğine göre değerlendirilmiştir.

Bulgular ve sonuç: Klinik öncesi dönemde öğrencilerin öykü ve fizik bakı ile ilgili temel bilgi ve becerileri kazanmaları staj döneminde yöntemler yerine doğrudan belirti ve bulgulara yönelmeleri, böylece ayırıcı tanıyı kolaylıkla yapabilmeleri gibi yararlar sağladığı gibi erken dönemde hasta ile karşılaşmalarına fırsat vermektedir.

dilek.guldal@deu.edu.tr

A6 OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKİ BECERİLER LABORATUARI ÇALIŞMALARI

*ÜNLUOĞLU, İ., **KABA, H. , **EKŞİ, A. , **KÖYMEN, H. , **OĞUZ, S. , **SALİHÇAVUŞOĞLU, S. , ***İHTİYAR, E.

*Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi *Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, **Mesleki Beceriler Laboratuvarı, ***Mesleki Beceriler Kurul Başkanı , Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı*

Tüm meslek dallarında , uygulamada yaşanan sıkıntılar göz önüne alındığında ; salt teorik bilginin öğrenme için yeterli olmadığı anlaşılmıştır. İş verimliliğinin artırılması için çalışanlarda aranan uzmanlaşmanın yanında , deneyim ve kişinin mesleğinde geliştirdiği beceriler ön plana çıkmıştır. Ancak kişinin bu becerileri , çalışma hayatı boyunca bir takım deneme yanılmalarla , tecrübeli çalışanlardan aldığı eksik bilgilerle veya duyularla kazanması, hatalı uygulamaların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu nedenle , çağa ayak uyduran gelişmiş eğitim-öğretim kurumları , teorik bilgileri simülatörlerle yapılan uygulamalarla birleştirerek öğrencilerine meslekleriyle ilgili becerileri eğitim sürecinde kazandırmayı benimsemişlerdir.

Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi bu düşünceden yola çıkarak , öğrencilerine staj öncesinde meslekleriyle ilgili becerileri kazandırmak amacıyla 1999-2000 eğitim-öğretim yılında Mesleki Beceriler Laboratuarını (MBL) kurmuştur.

MBL, bir öğretim üyesinin sorumluluğunda ; sağlık teknisyeni , hemşire ve paramediklerle çalışmakta , Anabilim Dalları kendileri ile ilgili eğitimleri öğretim üyeleri ve elemanları ile desteklemektedirler. Uygulamalı eğitimin aynı düzeyde verilebilmesi amacıyla , MBL sorumlu öğretim üyesi ve ilgili kurullar tarafından ortaklaşa hazırlanan , her uygulamanın ayrı basamaklar halinde verildiği eğitim rehberleri hazırlanarak öğrencilere dağıtılmıştır. Eğitimde, öğrencinin uygulamayı konu ile ilgili simülatör üzerinde , tam , hızlı ve eğitim rehberindeki basamak sırasında yapması amaçlanmaktadır.

MBL'da Fakültemiz 1. , 2. ve 3. sınıf öğrencileri ile haftada ikişer saat ders işlenmektedir. Buna ek olarak ; isteyen öğrenciler laboratuar çalışanları gözetiminde , ders saatleri dışında , istedikleri konularda uygulama yapabilmektedirler. Laboratuarımızda birinci sınıf öğrencilerine 38 , ikinci sınıf öğrencilerine 42 , üçüncü sınıf öğrencilerine 51 konuda uygulamalı ders verilmektedir.

Ayrıca Fakültemiz öğrencileri dışında , Dekanlığımıza eğitim talebinde bulunan eğitim kurumları ve derneklere hafta içi , ders saatleri dışında , eğitim programları düzenlenmektedir.

MBL ile ilgili öğrenci memnuniyeti yüksek düzeyde olup , öğrencilerin değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar sürmektedir.

aabt@ogu.edu.tr

A7 İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ TIP EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ ETKİNLİKLERİ

DARENDELİLER F., AYDIN Z., BULUT A., ERKAN F., DİNÇÇAĞ A.

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi , İstanbul Türkiye

Giriş: Tıp eğitimi veren üniversitelerde tıp eğitimi ile ilgili gelişmeleri izleyen, araştıran, uygulamaya yönelik çalışmalar yapan ve sürekli değerlendiren bir merkez veya anabilim dalının varlığı mutlaka gereklidir ve önerilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada İ.Ü. İTF'nde kurulu Tıp Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (TEAUM) etkinliklerinin değerlendirilmesi ve sunulması amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: 1997 yılından bu yana etkinliklerini aktif olarak sürdüren TEAUM' da her anabilim dalından seçilen iki öğretim üyesinin katılımıyla oluşan genel kurulun seçtiği dört kişilik bir yönetim kurulu ve dekanın atadığı müdür idari birimi oluşturmaktadır. Merkezin dört alt çalışma grubu vardır: 1) Amaç ve hedef belirleme ve entegrasyon 2) Eğitim kursları ve toplantılar 3) Değerlendirme 4) Beceri laboratuvarı ve alt yapı grupları. Bu grupların ve merkezin genel etkinlikleri aşağıda özetlenmiştir.

Bulgular: Fakülte'deki tüm Anabilim Dallarında öğretim üyelerinden anlatılan her dersin amaç ve hedeflerini ve eğitim programlarını yazmaları istendi. Gelen veriler derlenerek bir kitapçık taslağı oluşturuldu. Bu şekilde öğrencilerin tıp eğitimi sırasında mutlaka bilmeleri gereken bilgi beceri ve davranışların belirlendiği bir müfredat programı oluşturuldu. Eğitim ile ilgili konularda toplantılar düzenlendi. Eğitim becerileri kursları düzenli olarak yürütüldü, bu kurslara bu güne kadar toplam 120 öğretim üyesi katıldı. Ayrıca araştırma yöntemleri, probleme dayalı öğrenme ve değerlendirme kursları planlandı. İTF web sayfasında TEAUM'a ait bir sayfa. Tıp Eğitimi Dünyası ismiyle 3 ayda bir yayınlanan bir dergi çıkarılmaya başlandı. Daha önce yapılmış öğrenci değerlendirmeleri sonuçlandı, dergide yayınlandı ve yeni anketlerin yılda bir düzenli ve sistemli olarak uygulanması için girişim başlatıldı. Eğitim beceri kurslarının akademik yükseltmelerde kredi olarak kabul edilmesi için girişim yapıldı.

Sonuç: TEAUM'un etkinlikleri fakültemizde bu konuda duyarlılığı ve ilgiyi artırmanın yanısıra öğretim üyelerinin derslerinde öğrencilerle daha iyi iletişim kurmasına, amaca yönelik daha sistemli bir eğitim vermelerine yardımcı oldu.

zaydin@istanbul.edu.tr

A8 EĞİTİMDE LİDERLİĞİN ÖNEMİ: 2000–2001 EĞİTİM–ÖĞRETİM YILI EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İÇ HASTALIKLARI ANABİLİM DALI EĞİTİM KOMİSYONU FAALİYETLERİ

AKÇİÇEK, F., YILMAZ, C., SEBİK, F., BAŞCI, A., ÇAVUŞOĞLU, H., GÜMÜŞDİŞ, G., BÜYÜKKEÇECİ, F., BİLKAY, B., KABALAK, T., ATABAY G.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

Giriş ve Amaç: 1998 yılında Anabilim Dalı (AD) Başkanının önerisi ile, Akademik Kurulun üyeleri arasından belirlenen İç Hastalıkları AD Eğitim Komisyonu (İHADEK) eğitimle ilgili sorunları belirlemek, çözüm önerilerinde bulunmak ve yeni eğitim tekniklerini uygulamak amacı ile kurulmuştur. 2000 yılı başında AD Başkanı tarafından kurulan Eğitim Sekreterliği belirtilen faaliyetlere koordinasyon, iletişim ve arşiv oluşturma bakımından önemli bir destek sağlamıştır.

Gereç Yöntem: 2000-2001 Eğitim Öğrenim yılı başlangıcından itibaren; her hafta pazartesi günleri, saat 12–13 arasında toplanarak çalışmalarını sürdürmüştür. Öncelikle İç Hastalıkları eğitiminin 3., 4., 5. ve 6. sınıfları ilgilendiren ortak sorunları belirlenmiş ve bunlara çözüm getirici hedefler seçilmiştir: a) Yazılı sınavların kalitesini artırmak, b) Soru bankası oluşturmak, c) Klinik Nedenselleştirme Sınav (CORE) uygulamasını yerleştirmek, d) Uygulamalar ile ilgili yönergeleri hazırlamak. Daha sonra temel hedefler doğrultusunda her bilim dalından birer üyenin katılımı ile çalışma grupları oluşturulmuştur: a) Yazılı Sınavlar ve Soru Bankası Çalışma Grubu, b) Klinik Sınavlar Çalışma Grubu. Çalışma grupları kendi aralarında toplanarak Yazılı Sınav Yönerge taslağını, Soru Bankası Yönerge taslağını ve Klinik Nedenselleştirme Sınavı (CORE) Yönerge taslağını hazırlamışlardır. Eğitim komisyonunda son şekli verilen yönergeler, AD Başkanının onayı ile uygulamaya konmuştur. İlgili yönergeler her sınav öncesi öğrencilere ilan edilmiştir.

Sonuçlar: İHADEK toplantılarına 14±8 öğretim üyesi, çalışmalarına ise 26±6 öğretim üyesi ve görevlisi katılmıştır. Eğitimin önemli uygulamalarına yönelik üç yönerge hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur. Sınav Komisyonu, dördüncü sınıfların sınavından önce, Yazılı Sınav yönergesine uygun olarak ön- bankada bulunan sorular içinden seçim yapmakta ve Kabul Edilebilir Performans (ALP) değerini belirlemektedir. Bu uygulama ile; dördüncü sınıflara uygulanan dört yazılı sınavda hata nedeni ile iptal edilen soru sayısı 1999 - 2000 yılında 4±3/sınav iken, 2000 – 2001 yılında 1±1/sınav olmuştur (p<0.05). Ayrıca her sınavdan sonra ayrıcalık – zorluk indeksleri bakımından uygun bulunan soruların katılması ile, bankada biriken soru sayısı 120'ye ulaşmıştır. Bugüne kadar gerçekleştirilen beş CORE uygulaması öğrencilerin tamamı tarafından adil bir uygulama olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin tamamı farklı tıbbi durumlar içinde, hekim olarak kendilerini sınama imkanı veren bu sınavın daha sık tekrarlanmasını talep etmişlerdir.

Karar: Sorunların tanımlanmasında ve çözümlenmesinde, kurum çalışanlarının katılım ve katkısı önemlidir. Uygulamaya geçmeden önce yapılan ayrıntılı planlama, hedeflere sadakatle bağlanma ve daha mükemmel sürekli özen gösterme ekip üyeleri için tatmin sağlayıcı ve ödüllendirici sonuçlar elde edilmesine yardımcı olmaktadır. Çelişki ve anlaşmazlıkların giderilmesi, hedeflerin saptanarak ortak vizyon oluşturulması, etkin iletişim yollarının sağlanması, görev ve sorumlulukların paylaştırılması bakımından önemli rol oynayan liderliğin başarılı sonuçlar elde edilmesinde katkısı büyüktür.

akcicek@med.ege.edu.tr

**A9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ KLİNİK STAJ KILAVUZU
HAZIRLAMA ÇALIŞMALARI**

İSKİT, S., OKTAY, Ş., GÜRBÜZ, O., TUĞLULAR, S., BEREKET, A., GÜLLÜOĞLU, B.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul

Giriş ve Amaç: Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin temel bileşenlerinden biri olan klinik stajlarda ana amaç, öğrencilerin, klinik öncesi eğitim döneminde kazandıkları bilgi ve becerileri uygulayabilmeleri ve aile ve toplum düzeyinde bireylerin sağlıklarının korunması ve hastalıklarının tedavi edilmesi için gerekli bilgileri edinmeyi sürdürmeleridir. Stajların sonunda hekim adayı, gerek birinci basamakta, gerekse uzmanlık eğitimi almak üzere seçilen herhangi bir tıp alanının ilk yılında hekimlik pratiği yapabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazanmış olmalıdır. Staj programlarının Fakültenin çekirdek eğitim programına (ÇEP) uygun şekilde hazırlanması bu amaca ulaşmada en önemli unsurlardan biridir. Burada Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ÇEP-merkezli staj program kılavuzu hazırlıklarının temel ilkeleri ve gerekçeleri irdelenmiştir.

Yöntem ve bulgular: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ÇEP hazırlama çalışmalarına paralel olarak yürütülen bu çalışmada, "Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu'na bağlı Faz 2 (4. ve 5. yıllar) Çalışma Grubu" tarafından, çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı örnek incelenerek bir "klinik staj kılavuzu" taslağı hazırlanmıştır.

Bu kılavuzun ilk bölümünde yer alan bilgiler şunlardır:

- Stajların genel amaçları,
- Stajların genel öğrenme hedefleri (faz 2 stajlarının sonunda öğrencilerin kazanması gereken genel klinik beceriler ve özel klinik beceriler)
- Staj sonu değerlendirme genel ve özel kriterleri

Kılavuzun ikinci bölümünde ise Fakültemizde yapılmakta olan 4. ve 5. sınıf stajları için ayrı ayrı staj tanıtım bölümlerinin yer alması kararlaştırılmıştır. Bu bölümde her staj için bulunması istenen bilgiler ise şunlardır: a) Akademik Kadro, b) Anabilim Dalı ile ilgili kısa bilgi, c) Stajın genel amacı, d) Stajın öğrenme hedefleri (Bilgi, beceri ve tutum hedefleri şeklinde, ÇEP'e uygun olarak belirlenecektir), e) Staj program tasarımı hakkında genel bilgi (Programın genel tasarımı, kullanılan eğitim yöntemleri, öğrenciden beklenen aktiviteler, ölçme ve değerlendirme), f) Öğrencilere önerilecek kaynak kitapların listesi.

Sonuç: Dördüncü sınıftan başlamak üzere tüm stajlar için hazırlanacak staj tanıtım bölümleri toplanarak bir kitapçık haline getirilecek, ve bu staj kılavuzunun öğrencilere klinik stajlara başlamadan önce verilmesi sağlanacaktır. Bu süreç içinde klinik staj programları ÇEP'de yer alan hedefleri mutlaka kapsayacak şekilde düzenlenecek, böylece fakültenin bilgi, beceri, davranış ve tutum hedeflerine uyum sağlanmış, en temel ve gerekli konuların program dışında kalması ve gereksiz ayrıntılar arasında kaybolması önlenmiş olacaktır.

siskit@superonline.com

A10 TÜRKİYE'DE TIP ETİĞİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İNTEGRE SİSTEM DERS PROGRAMINDA TIP ETİĞİ EĞİTİMİ

ERDEMİR, D.A.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deontoloji Anabilim Dalı, Bursa

Giriş: Tıp etiği, tıp ahlakı demektir ve bazı ilkeleri vardır. Bu bilim dalı bugün dünyada çok gelişmiştir. Tıp etiği ilkeleri, hekim sorumluluğu, hekim-hasta ilişkileri, organ transplantasyonu, aile planlaması, konsültasyon ve diğer birçok konuyu inceleyen bu bilim dalının bugün Türkiye'deki tıp fakültelerinin eğitim programlarında yer alması gerekmektedir. Etiğin diğer bir dalı olan klinik etik, klinikteki hasta-hekim ilişkilerini inceler. Bu dal, bugün henüz Türkiye'deki tıp fakültelerinde işlerlik kazanmamıştır. Bazı tıp fakülteleri, integre veya interaktif sisteme geçerek tıp etiği konularını tartışmaya açmakta ve bunu öğrenciler için uygulamalı duruma getirmektedir. 1998 yılına kadar klasik bir tıp eğitimi anlayışı gösteren Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi, bütün derslerde olduğu gibi tıp etiği için de modern bir eğitim sistemine geçmiştir.

Amaç: Bu bildirinin amacı, Türkiye'de tıp etiği eğitiminin önemini bildirerek modern integre sisteme geçmiş bulunan Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesindeki yeni tıp etiği eğitimini, konuları ve tartışma şekilleriyle vermektir.

Gereç ve yöntem: Gereç ve yöntem olarak Uludağ Tıp Fakültesinde daha önce uygulanan tıp eğitiminde yer alan klasik tıp etiği konularından bugünkü integre sistemdeki uygulamaya geçişte tablolar kullanılır ve bugünün sisteminde etik konuların öğrenciye nasıl sunulacağı ve olguların ne şekilde tartışılacağı konusunda örnekler verilir. Örneğin bu ders konularından biri hasta hekim ilişkileri olup bu konuda olgu örnekleri verilir ve etik ikilemler açıklanır.

Bulgular ve sonuç: Sonuç ve bulgular olarak, integre tıp eğitiminde öğrenci diğer bilim dallarında olduğu gibi tıp etiğinde de öğrenme açısından tartışmaya açık olmakta, etik ikilemleri verilen olgularla çözebilmekte ve sonuçları yine öğrencinin kendisi bulabilmektedir. Böylece hekim-hasta ilişkilerinde tıp öğrencisinin doğruyu bulması sağlanmaktadır.

ademirer@yahoo.com

A11 TIP EĞİTİMİNDE TIP TARİHİNİN YERİ

OKUYAN, Z., CİVANER, M

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Etik AD

Günümüzdeki toplumsal ilişkileri, bilimin geçirdiği evreleri, sağlık ve hastalık kavramlarının uğradıkları değişiklikleri tartışabilmek için tıp eğitiminde tıp tarihinin doldurulamaz bir yeri vardır. Tıp tarihi bir uzmanlık alanıdır ve ülkemizde değişik tıp fakültelerinde ağırlıklı olarak birinci sınıfta "Deontoloji ve Tıp Tarihi" anabilim dalları tarafından verilmektedir. Bu çalışmada tıp eğitiminde tarihin rolü, bir araç olarak eğitime nasıl entegre edilebileceği Dokuz Eylül Tıp Fakültesi aktif eğitim programı örneğinden yola çıkarak tartışılmıştır. Önerilen modelde, temel kavramlar dışında tarih ile ilgili konuların genel eğitime entegre edilmesi en belirleyici özelliktir. Probleme dayalı eğitimde tıp tarihi ile ilgili görsel ve yazılı materyal tıp felsefesini, hasta-hekim ilişkisini, sağlık örgütlenmelerini ve hastalıkların özelliklerini tartışırken çok değerli bir araç olarak kullanılabilir.

zuhal.okuyan@deu.edu.tr

A12 AKTİF TIP EĞİTİMİNDE MESLEKSEL BECERİLER

YÜCESOY, M.* , TAŞKIRAN, C.** , MAVİOĞLU, Ö.* , ULUSEL, B.** , ÇELEBİ, İ.* , KILIÇ, T.** , ÖZBOYACI, C.** , ERSOY, G.* , UÇAN, E.S.*

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, *Mesleksel Beceriler Komitesi, **Mesleksel Beceriler Laboratuvarı*

Giriş ve amaç: 1991 Yılında TBMM Araştırma Komisyonu tarafından büyük bir grup Tıp Fakültesi mezunu üzerinde yapılan ve rapor olarak yayınlanan araştırmada Tıp Fakültesi mezunları arasında özellikle bilinmesi gereken beceriler açısından ciddi sorunlar olduğu vurgulanmıştır. Bu açıdan dört yıl önce kabul edilen eğitim sistemimizde mesleksel beceriler eğitime önemli bir yer verilmiştir. Temel olarak ilk üç yılda maketler üzerinde öğrenilmesi hedeflenen bu eğitim daha sonraki yıllarda kliniklerde hasta üzerindeki uygulamalar ile pekiştirilmektedir.

Yöntem ve uygulama: Mesleksel beceriler eğitiminin Dönem 1 (Sınıf 1)'deki hedefi temel olarak uygulanabilmesi gereken genel girişimsel becerilerin ve vital bulguları değerlendirmenin kazandırılması; Dönem 2 (Sınıf 2)'deki hedefi maket üzerinde uygulanabilen ve kısmen daha ileri girişimsel becerilerin kazandırılması ve temel bazı becerilerin tekrarlanması; Dönem 3 (Sınıf 3)'deki hedefi ise tanı, ayırıcı tanı ve tedaviye yönelik girişimsel becerilerin kazandırılması şeklindedir. Bu bağlamda üç dönem boyunca 60 maket kullanılarak toplam 126 adet beceri eğitimi verilmektedir.

Uygulama ve bulgular: Dönem 1'de el yıkama, steril eldiven giyme, parmak ucundan kan alma, subkutan, intramusküler enjeksiyon, CPR vb; Dönem 2'de üretral kateter takma, intravenöz girişim, nazogastrik sonda, rektal tüp uygulama, lomber ponksiyon, vb, Dönem 3'de de servikal smear alma, apse açma, ve sütür atma gibi beceriler öğrenilmektedir. Eğitimimizde bir modülde (2-3 hafta süresinde) ortalama 2-4 becerinin eğitimi, 18-20 öğrenci ile 2 ders saati (öğrenci başına 2 saat/modül) içinde verilmektedir. Seçilen becerilerin dönem hedeflerine uygun olmasına ve modüllerin ana öğrenme hedefleri ile ilişkili olmasına dikkat edilmektedir. Mesleksel beceri eğitimi yetiştiricilik modeli (KOÇ'luk modeli) kullanılarak ve yeterliliğe dayalı olması temeline göre verilmektedir.

Sonuç: Tıp doktorluğu mesleksel beceriler ile ilgili bir hatayı kabul edemeyen ve yapılan hatanın çok ciddi sonuçlara yol açabileceği bir meslek olması nedeni ile Tıp Fakültesi eğitiminde, mesleksel beceriler eğitime gereken önem, emek ve zaman verilmelidir. Uyguladığımız eğitim ile TBMM raporunda belirtilen becerilerin büyük bir çoğunluğu verilmekte olup, bizim bu konuda iyi bir örnek oluşturduğumuzu düşünmekteyiz.

mine.yucesoy@deu.edu.tr

A13 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE ADIM ADIM EĞİTİM REFORMU "GERÇEKLEŞTİRİLENLER, HEDEFLER, SINIRLILIKLAR"

EÜTF TIP EĞİTİMİ KOMİSYONU, EÜTF TIP EĞİTİMİNİ ARAŞTIRMA GELİŞTİRME KOMİSYONU, EÜTF TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Müfredat organ sistemi bazında 1989'da entegre edildi. 1994 yılında Tıp Eğitimi Araştırma Geliştirme Komisyonu; müfredat analizi yapmak, eğitime yönelik araştırmalar yürütmek, literatürü izlemek ve öneriler geliştirmek üzere kuruldu.

1994-95 yılında bu komite eğitimin güncel sorunları üzerinde çalıştı. Öğrenci sayısının fazlalığı, kaynak yetersizliği, eğitimin hastane tabanlı olması gibi genel sorunlar yanı sıra, öğrencilerin kuramsal bilgi ile uygulamayı bir araya getirmede zorluklarının olması ve öğretim üyelerinin de öğrencilerle iletişim kurma, eğitim becerileri kazanma gibi konularda sorunları vardı.

1996-97 yılında eğitimin makro analizi gerçekleştirildi. Bir pratisyen hekimin kazanması gereken pratik becerilerin listesi hazırlandı. Eğitimin geliştirilmesi için bir reform önerisi hazırlandı. Bu önerinin ana başlıkları; daha iyi entegrasyon, toplumla erken temas, beceri eğitimi ve eğiticilerin eğitiminden oluşmaktaydı.

1997 yılında Tıp Eğitimi Birimi geleceğin Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nın çekirdeği olarak kuruldu. Bir genel pratisyen çalışmaya başladı. 1997-98 ders yılında temel tıbbi beceriler, temel yaşam desteği, bilgisayar ve iletişim becerilerinden oluşan beceri eğitimi modüller yaklaşımla başlatıldı.

1998-99 yılında birinci basamağa yaklaşım modülü ve eğiticilerin eğitimi programı başlatıldı. Eğitim reformlarının değerlendirilmesine yönelik araştırmalar yürütüldü. Tıp Eğitimi Anabilim Dalında beş genel pratisyen çalışmaya başladı.

1999-00 ders yılında ölçme değerlendirme konusunda bir reform başlatıldı, beceri eğitimi için öğrenim rehberleri, ilk üç yıl için öğrenim kılavuzları hazırlandı.

2000-01 yılında eğitim komisyonu staj programları ve klavuzlarının geliştirilmesi, ölçme değerlendirme sisteminin yeniden düzenlenmesi konusunda çalışmalarını sürdürüyor. Tıp Eğitimi Anabilim Dalı fakülteye yönelik web temelli bir soru bankası projesini yürütüyor. Tüm bu çabalar daha nitelikli bir tıp eğitimi verilebilmesi için.

sacak@med.ege.edu.tr

A14 KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG): İNSANCIL, PROFESYONEL VE BİLİMSEL OLGUNLAŞMAYA KATKI

KALAÇA Ç.*, ARZIK A.** , KALAÇA S.***, USER İ.****

KUG Program Koordinatörü, M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, **M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, *M.Ü.T.F. Halk Sağlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dallar, ****M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, M.Ü. Uluslar Arası İlişkiler Bölümü*

Giriş ve Amaç: Klinik Uygulamaya Giriş (KUG), Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nın koordinatörlüğünde ve disiplinler arası işbirliği ile yürütülen; öğrencilerin, bireylere ve topluma yönelik olarak, insancıl, profesyonel, bilimsel olarak kabul edilebilir bir yeterliğe, klinik öncesi dönemden başlayarak ulaşmalarını amaçlayan bir programdır. Bu sunum, tıp eğitimi içeriği ve yöntemlerinin değişim gösterdiği bu süreçte, kapsamlı, aşamalı ve sürekli bir program olan KUG programını tartışmaya açmak ve geliştirmek amacını taşımaktadır.

Yöntem: Programın birbirini bütünleyen ana bileşenleri üç yıllık bir süreç içinde tamamlanmaktadır. Program sürecinde ağırlıklı olarak, küçük grup çalışmaları ile yürütülen etkileşimli eğitim yöntemleri kullanılmaktadır. Bu programla, temel bilimler müfredatını, klinik uygulama konuları ile zenginleştirmek; bireye ve topluma yönelik olarak, klinik konulara yaklaşma ve problem çözme becerilerini tanıtmak ve geliştirmek; yaşamböyü öğrenme, kendi kendine öğrenme gibi kişisel ve mesleki gelişimin sürekliliğini sağlayacak beceri ve tutumları güçlendirmek; temel klinik becerilerin, hasta üzerinde değil, maketler üzerinde ve insancıl tıp eğitiminin ilkelerine göre geliştirilmesini sağlamak amaçlanmaktadır. Programın ana bileşenleri şunlardır:

1. İletişim becerileri (CS 1, 2, 3) : Kişiler-arası iletişim becerileri küçük gruplarda iletişim, topluluk karşısında konuşma, tıbbi görüşme, öykü alma, "zor öykü"
2. Klinik Beceri Laboratuvarı (SL 1, 2, 3) : İlk yardıma giriş, genel fizik muayene, odaklanmış fizik muayene, seçilmiş klinik uygulama becerileri
3. Klinik Akıl Yürütme (Reasoning) ve Araştırma (CRR 1, 2, 3): Öğrenci araştırmalarında üç yılın ana başlıkları: "Kendi Evreninizi Keşfedin"; "Toplum ve Sağlık: Tanımlama ve Çıkarılma"; "Hastalar ve Hastalık: İlişki ve Nedensellik" Bu süreçte çalışılan konular: Araştırma planlama, epidemiyolojiye giriş, temel istatistiksel uygulamalar, kanıt dayalı tıp yaklaşımı, makale tarama, eleştirel makale okuma.
4. Tıpta İnsan Bilimlerine Giriş (HM 1, 2, 3): Sağlık sosyolojisi, sağlık antropolojisi, etik
5. Toplum Sağlığı Uygulama Deneyimi (CHE 2, 3) : Halk Sağlığı uygulama alanlarında gözlem ve çalışma
6. Poliklinik Deneyimi (OCE 2, 3) : Hastane polikliniklerinde gözlem

Sonuç: Geçtiğimiz yıl geçiş dönemi programı ile uygulamaya başlanmış olan ICP, asıl olarak 2000-2001 döneminde uygulamaya koyulmuş; öğrencilerin önemli katkı ve desteği ile hızlı bir gelişim sürecine girmiştir. İlk iki yılın verileri, bu posterde sunulacaktır.

sibelkal@superonline.com

A15 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKSEL BECERİLER LABORATUVARI KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ

ADIGÜZEL, E., DÜZCAN, F., ERDEM, E., AKŞİT, C.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Tıp eğitimindeki sorunlardan birisi öğrencilerin iyi meslek becerisine sahip olabilmeleri için yeterli uygulama yapamamalarıdır. Bu aksaklığı gidermek için tıp fakültelerinde yeni yapılanma ve organizasyona ihtiyaç vardır.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceriler Laboratuvarı 1999-2000 eğitim öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir. Fakültenin ilk defa birinci sınıfa öğrenci alması ve eğitim sistemi olarak "probleme dayalı öğrenim"i seçmesi nedeni ile çağdaş tıp eğitiminin gereği olan humanistik eğitim anlayışı çerçevesinde kurulan laboratuvar, simülör ve modeller ile donatılmıştır. Laboratuvarda temel ve ileri yaşam desteği, venöz-intramusküler enjeksiyon, uretral kateterizasyon, lomber ponksiyon, kan basıncı ölçülmesi, nabız muayenesi, genital muayene, doğum, bebek muayenesi, göz dibi muayenesi ve kulak muayenesi gibi uygulamalar öğrenci hasta ile karşılaşmadan önce model ve simülörler üzerinde öğretilerek yeterli beceri kazanılması sağlanmaktadır.

Uygulamalar 2-3 haftalık modüllerin bir parçası olarak birinci sınıftan itibaren yapılmaya başlanmıştır. Ancak bu eğitimi almamış olan 4-6. Sınıf öğrencileri için ilgili anabilim dalları ile koordinasyona gidilerek klinik stajlar sırasında uygulamalar yapılmaktadır. Ayrıca üniversite bünyesindeki diğer okullar ve üniversite dışı kurumlar laboratuvar konusunda bilgilendirilerek talep ettikleri taktirde kullanımlarına sunulmaktadır.

Mesleksel Beceriler Laboratuvarı gibi yapılanmaların, hangi eğitim sistemi olursa olsun tıp fakültelerindeki eğitim kalitesini yükseltmesi açısından vazgeçilmez unsurlar olduğunu düşünüyoruz.

eadiguzel@pamukkale.edu.tr

A16 DEĞİŞEN TIP EĞİTİMİ: AİLE HEKİMLİĞİNİN ROLÜ

BAŞAK, O., GEMALMAZ, A.F., GÜREL S.F., DİŞÇİĞİL, G.

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, 09100, Aydın.

Giriş: Toplumun ve bireylerin gereksinim duyduğu sağlık bakımı anlayışındaki gelişmeler, sağlık hizmeti sunumundaki değişiklikler ve öğrenme-öğretme süreçlerine ve yetişkinlerin öğrenme özelliklerine ilişkin araştırmaların ortaya koyduğu eğitim alanındaki yenilikler, tıp eğitimi programlarının eleştirel olarak değerlendirilmesi sürecinde yansımaktadır. Temel tıp bilimleri ile klinik ve toplumsal tıp bilimlerinin entegrasyonunun sağlanması, hastayla erken temas ve topluma dayalı tıp eğitimi, mezuniyet öncesi tıp eğitimi programlarının geliştirilmesinde gözlenen güncel eğilimlerdir. Tıp eğitimindeki bu yenilikler esas olarak akademik Aile Hekimliği/Genel Pratisyenlik'in sorumluluğunda gerçekleşmektedir. Aile Hekimliği/Genel Pratisyenlik, Birinci Basamakta uygulama yapan akademik bir tıp disiplini. Dünya Sağlık Örgütü ve WONCA-Dünya Aile Hekimleri Örgütü, her üniversitede Aile Hekimliği/Genel Pratisyenlik bölümlerinin kurulmasını ve Aile Hekimlerinin/Genel Pratisyenlerin temel tıp eğitiminde etkin rol almasını savunmaktadır.

Amaç: Sunumun amacı Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nın fakültemizdeki tıp eğitimine katkısını tanımlamaktır.

Etkinlikler: Birinci Basamak yönelimli hekimler yetiştirmek, Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi tıp eğitimi programının en genel amacıdır. Bu genel amaçla uyumlu olarak Aile Hekimliği Anabilim Dalı tıp eğitimi programı, toplum ortamını ve kaynaklarını kullanarak öğrencilere bütüncül bir sağlık bakımı deneyimi kazandırmayı hedeflemiştir. Aile Hekimliği Programı üç temel bölümden oluşmaktadır: 1. Birinci Basamak uyum programı (1. Sınıf), 2. Birinci Basamakta klinik uygulamaya giriş (1. ve 2. Sınıflar), 3. Birinci Basamakta klinik uygulama ve Aile Hekimliği rotasyonu (3, 4 ve 5. Sınıflar). Altı yıla yayılan bu program 1999-2000 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Öğrencilerden alınan ilk geribildirimler Aile Hekimliği uygulamasının olumlu karşılandığını göstermektedir.

Sonuç: Bildiride programımız tanıtılmakta ve ilk üç sınıfta iki yıllık uygulamamızla oluşan deneyimimiz ve Aile Hekimliği Birinci Basamak uygulamalarının müfredatta yer alan diğer konularla entegrasyonu tartışılmaktadır.

obasak@superonline.com

A17 TÜRKÇE EĞİTİM VEREN TIP FAKÜLTELERİNDE MESLEKSEL İNGİLİZCE EĞİTİMİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

SARIOĞLU BÜKE, A., AKTAN, Ş., FİŞEKÇİ, F., ÖZÜER, M., ERDEM, E., BAĞCI, H.,

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1999-2000 eğitim öğretim yılından başlamak üzere modüler sisteme dayalı aktif eğitim modeli benimsenmiştir. Eğitim dili Türkçe'dir. Türkçe eğitim veren Tıp Fakültelerinde Mesleksel İngilizce eğitimi öğrencilerin başlangıçta ilgisiz kaldıkları, önemini yıllar içerisinde anladıkları bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Mesleksel İngilizce derslerinin 1999-2000 eğitim öğretim yılında yürütülme şekli ve karşılaşılan problemler temel alınarak, İngilizce'nin Tıp eğitimine entegre edilebilmesi, bu konuda olumlu çalışmaların desteklenmesi, olumsuzlukların giderilebilmesi için üretilen çözüm önerilerinin sunulması ve konunun öneminin vurgulanması amaçlandı.

akilebuke@hotmail.com

A18 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE MESLEKSEL DEĞERLER VE ETİK EĞİTİMİ: ÜÇ YILLIK DENEYİM, SORUNLAR VE ÖNERİLER

CİVANER, M., OKUYAN, Z., ŞEMİN, S.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Etik AD., İzmir

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1997-1998 eğitim yılıyla beraber eğitim sistemi yapısal bir değişiklik geçirmiş ve eğitim yöntemleri probleme dayalı öğrenim sistemi ile uyumlu hale getirilmiştir. Ancak yöntemsel değişikliklerden daha da önemlisi, eğitim programının sağlığın toplumsal ve davranışsal boyutlarını da kapsamaya amaçlanmıştır. Bu çerçevede Mesleki Değerler ve Etik eğitimi özel bir önem kazanmış ve tıp eğitiminin her aşamasına entegre edilerek tüm yıllara yayılması planlanmıştır.

Bu çalışmada, programın genel eğitim sistemi içindeki yeri, üç yıllık eğitim deneyimine eleştirel bir bakış, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri yer almaktadır.

murat.civaner@deu.edu.tr

A19 TIP EĞİTİMİNDE BAŞARI

DONMA, O*., DONMA, M.M. **

**İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul, **Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul*

Günümüzde Tıp Eğitimi en uzun ve yorucu eğitimlerin başında gelmektedir. Günümüz koşullarında fakülte mezuniyetini takiben öğrenciyi istediği dalda uzmanlaşmasına yönelik çabalar ya da teorik ve uygulama açılarından en iyi olanın kazanacağı bir rekabet ortamı beklemektedir. Bu durumda öğrenci güncel ve yararlı bilgileri, yoğun biçimde ve kısa zamanda kavrama durumunda kalmaktadır. Öğrencinin hem teorik hem de uygulamalar açısından kendini yetiştirmesi, mesleğine, bir eğitim görmenin, bir meslek sahibi olmanın ötesinde merak duyması, uzmanlaştıktan sonra dahi devamlı okuması, dev adımlarla ilerleyen bir bilim dalı olan tıp alanındaki yenilikleri günü gününe takip edebilmesi gerekli olacaktır. Derslerin, bu alışkanlığın Tıp öğrenimi sırasında kazanılmasına yardımcı olabilecek biçimde öğrenciye aktarılması gerekir. Bu amaçla, öğrencilerin ders sırasında öğrenme kapasitelerinin artırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır:

- * Dersler, öğrencinin takip edebileceği bir hızla anlatılmalıdır.
- * Öğrencinin programlanmış olan ders ve dinlenme saatlerine saygı gösterilmelidir.
- * En fazla değil, en gerekli olan bilgiler verilmelidir.
- * Dersin sonunda soru ve tartışmalar için belirli bir zaman süresi bırakılmalıdır.
- * Öğrencinin, sınavları, kendini değerlendirme fırsatları olarak benimsemesi sağlanmalıdır.
- * Dersler , hareketli görüntüler ile desteklenmelidir.
- * Dersler yalnızca metin şeklinde düşünülmemeli, özenle hazırlanıp, ilginç bir biçimde sunulmalıdır.
- * Öğrenciye, mesleki bilgileri öğrenerek sınıf geçmenin önemli olduğu fikri benimsetilmelidir.
- * Ders sırasında özellikle klinik yönü vurgulayacak çarpıcı örnekler ve vakalar kullanılmalıdır.
- * Öğrencinin derslere, yoklamaya gerek duyulmaksızın katılması sağlanmalıdır.

Bu hususlara dikkat edilmesi halinde, öğrenciler ders sırasında gerekli bilgileri öğrenebilecekler ve ana hatları verilmiş, yeniliklerden söz edilmiş, bu konuda yapılabilecekler konusunda meraklandırılmış olan bir grup aydın insanın mesleki bilgilere sevgi ile ulaşabilmesi yolunda ilk adımlar atılmış olacaktır.

odonma@hotmail.com

A20 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE 1999-2000 DERS YILINDAN BU YANA YÜRÜTÜLEN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM SİSTEMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

DÜZCAN, E., ZENCİR, M., ADIGÜZEL, E., ASLAN, D., DÜZCAN, F., ERDEM E., BAĞCI, H.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi 1999-2000 Eğitim-Öğretim yılında 1. Sınıf öğrencilerinden başlayarak "probleme dayalı öğrenim"e başlamıştır. Bu çalışmada 1,5 yıllık dönemde yaşanan sorunlar aktarılmıştır. İlk üç sınıfta öğrencimiz olmadığı için yeni sisteme geçiş daha kolay olmuştur. Bu aşamada hazırlık süresinin kısalığı özellikle eğiticilerin yeni sistemi tanınması ve uyum sağlanmasında sorunlar yaratmıştır. Ayrıca, eğitim ortamları hızla hazırlanmasına karşın istenen düzeyde oluşturulamamıştır. Yaşanan sorunları 4 ana başlık altında topladığımızda:

1. Eğiticilerle ilgili olanlar
2. Değerlendirme ile ilgili olanlar
3. Eğitim ortamı ile ilgili sorunlar olanlar
4. Öğrenciler ile ilgili olanlar

Bu ana başlıklar altında toplanan ve nicelik olarak çok gibi görünen sorunlara karşın eğitimin niteliği ve elde edilen sonuçlar tatmin edici düzeyde gerçekleşmiştir. Belirtilen sorunların büyük kısmı eğitim süreci içinde aşılmış, bir kısmı da eski sistemlerden gelen alışkanlıkların azalması ve eğiticilerin sürekli eğitimi ile aşılması mümkün olan sorunlardır. Bu sorunların saptanması ve ortaya konulmasıyla, sistemin dinamik yapısının korunması ve sürekli denetim ile eğitim kalitesinin yükseltilmesi sağlanacaktır düşüncesindeyiz.

eduzcan@pamukkale.edu.tr

A21 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE EĞİTİM ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

DÜZCAN, E., ZENCİR, M., ADIGÜZEL, E., ASLAN, D., ERDEM E.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Geleneksel olarak Tıp Fakültelerinde eğitimin etkinliği yapılan yazılı-sözlü sınavlardan alınan notlarla ölçülmektedir. Bunun sonucunda önceden belirlenen sınıf notuna göre öğrencilerin başarı oranları saptanmaktadır. Ancak burada öğrenci başarısı "ölçülürken" eğitimin etkinliğinin "değerlendirilmesi" yetersiz kalmaktadır.

Ölçme, geniş anlamıyla her hangi bir niteliği gözlemek ve gözlem sonucunu sayılarla ifade etmek olarak tanımlanabilir. Değerlendirme, eğitime verdiği eğitimin etkinliği konusunda fikir verirken; öğrencinin de gelişmesine katkıda bulunur.

Fakültemizde 1999-2000 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlayan Probleme Dayalı Öğrenim sisteminde eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu değerlendirme şu basamaklardan oluşmaktadır:

Kuramsal (yazılı) sınavlarında (modül sonu değerlendirme sınavı, öğrenci başarı değerlendirmesi) sorulan soruların öğrenme hedeflerine göre gruplandırılmakta ve bunların doğru yanıtlanma oranları saptanmaktadır.

Sistemin temel ögesi olan probleme dayalı öğrenim oturumlarında öğrencilerin belirlenen öğrenme hedeflerine ulaşma ve tartışmadaki yeterlilikleri her oturum sonrasında eğitim yönlendiricileri ile değerlendirilmektedir.

Modül programlarının önemli bir etkinliği olan modül sonu sınavı öncesi yapılan Genel Tartışma oturumlarında öğrencilerin öğrenme hedeflerinin içerdiği bilgiye ulaşmadaki yeterlilikleri tartışmaya katılan eğiticiler tarafından değerlendirilmektedir.

4- Her modül sonunda yapılan kuramsal (yazılı) sınavların sonunda sorulan sorular öğrenciler ile birlikte değerlendirilmektedir.

5- Her modül sonunda modül sorumlusu tarafından hazırlanan modül sonu raporu ile öğrenme hedefleri ve eğitimin etkinliği yeniden gözden geçirilmektedir.

Öğrenme hedeflerine ulaşmak için yapılan eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi sonucunda istenen düzeyde bilgi birikiminin sağlanamadığı öğrenme hedeflerine yönelik olarak gerek bir sonraki yıl uygulanacak modül programında değişiklik yapılması, gerekse ek eğitim etkinlikleriyle eksikliğin giderilmesine çalışılmaktadır.

Şu ana kadar olan gözlemlerimiz her modülde yapılan eğitim etkinliği değerlendirilmesi yanısıra blok ve dönem sonu değerlendirmelerinin de bütüncül bir bakış açısıyla yapılması gerektiğini ortaya koymuştur.

eduzcan@pamukkale.edu.tr

A22 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ' NDE YENİ BİR EĞİTİMİ SİSTEMİNİN YAPILANMA VE ORGANİZASYONU

ERDEM, E., DÜZCAN, E., ZENCİR, M., ADIGÜZEL, E.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde mezuniyet öncesi tıp eğitimi 1999 yılından itibaren "Probleme Dayalı Öğrenim" (PDÖ) metodu kullanılarak verilmeye başlandı. Bu yeni eğitim sisteminin yapılanma ve organizasyonu geleneksel eğitim sistemlerinden farklı olduğu için eğitime başlanmadan önce yeniden yapılanmaya gidildi. Bu süreçte Yapılan değişiklikler üç başlık altında toplanabilir; 1) Yönetimin yeniden yapılandırılması, 2) PDÖ süreci için akademik personelin eğitilmesi, 3) Eğitim alanları ve eğitim materyallerinin geliştirilip yeniden yapılandırılması.

Mezuniyet öncesi tıp eğitiminde yönetimin yeniden yapılandırılmasında horizontal bir yapılanma gerçekleştirilerek bu değişim sürecinde daha fazla akademik personelin görev alması sağlandı. Bu amaçla oluşturulan kurullar; 1)Tüm kurulların bağlı olduğu Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ana Koordinasyon Kurulu ve bu kurulun altında çalışan 2)Müfredat komitesi, 3)Senaryo Komitesi, 4)İletişim Becerileri Komitesi, 5)Mesleki Beceriler Komitesi, 6)Laboratuvar Uygulamaları Komitesi, 7)Mesleki İngilizce Komitesi, 8)Ders Araçları ve Kütüphane Komitesi, 9)Alan Çalışmaları Komitesi, 10)Mesleki Değerler ve Etik Komitesi, 11)Ölçme ve Değerlendirme Komitesi, 12)Özel Çalışma Modülü Komitesi, 13)Dönem Kurulları (Her sınıf için bir tane olmak üzere altı kurul), 14)Modül Kurulları (Dönem kurullarının altında çalışmak üzere her sınıf için 16-20 arasında değişen modül kurulları bulunmaktadır) olmak üzere 14 kuruldan oluşmaktadır.

Eğitim sisteminde yapılacak olan düzenlemelerin yeni bir organizasyon ve yapılanma gerektirdiğini düşünüyoruz. Bu düzenlemeler yapılırken seçilecek eğitim sisteminin gereklerinin göz önüne alınmasının gerekli olduğu kanısındayız.

eerdem@pamukkale.edu.tr

A23 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMI

ERPEK, S. * , BİLGİN, M.D. * , DEREBOY, F. ** , GÜREL M.***

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi İkinci Sınıf Koordinatörü, **Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı, *Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı*

Giriş: Fakültemizin ikinci sınıf eğitim programı sistemleri temel alan bir entegrasyona göre hazırlanmış olup beş ders kurulundan oluşmaktadır. Her kurulda işlenen sistemle ilgili olarak entegre hekimlik uygulamaları (EHU) adı altında çeşitli etkinlikler yer almaktadır.

Amaç: Bu bildiri, 2000-2001 eğitim-öğretim yılında fakültemiz ikinci sınıfında uygulanan eğitim-öğretim programının tanıtılması amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Fakültemizde 2000-2001 eğitim-öğretim yılı için hazırlanan 2. sınıf ders programı incelenerek gerekli bilgiler sağlanmıştır.

Bulgular: Tıp fakültesi ikinci sınıf eğitim-öğretim programında ilk dört ders kurulunda normal insan organizmasının temel yapı ve işlevleri, beşinci ders kurulunda ise hastalıkların biyolojik temelleri ile ilgili bilgiler verilmektedir. Sistemleri temel alan bu programa tam entegrasyonu sağlamak amacı ile EHU eklenmiştir. EHU kapsamında, her ders kurulunda bir klinik senaryo PDÖ tekniği ile işlenmektedir. Her kurulda öğrencilerin birinci basamak uygulamaları için 8 saat alan çalışmalarına ayrılmıştır. Klinik Beceri Laboratuvarlarında ders kurulu ile ilgili temel klinik beceriler maketler üzerinde çalışılmaktadır. İletişim becerileri, tıp İngilizcesi ve paneller EHU kapsamında yer alan diğer etkinliklerdir. Bunların dışında her kurulda ilgili konulardan seçilmeye çalışılan video film gösterileri, çevredeki tarihi ve kültürel değerlerin ziyareti gibi sosyal etkinlikler de gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Fakültemiz 2. sınıfında eğitim-öğretim süresi 32 haftadır. Ders programında yer alan 556 saatlik kuramsal dersler ve 120 saatlik uygulamalar Anabilim Dallarınca, 302 saatlik Entegre Hekimlik Uygulamaları ise Tıp Eğitimi Birimince gerçekleştirilmektedir.

Sonuç: Fakültemiz 2. sınıf eğitim-öğretim programında yer alan derslerin % 57'si kuramsal olup, % 43'ü uygulamalardan oluşmaktadır. Buna göre öğrencilerimiz ortalama olarak bir haftada Anabilim Dallarınca gerçekleştirilen 17 saat kuramsal, 4 saat uygulama dersi ile 9 saat EHU derslerini almaktadır.

serpek@hotmail.com

A24 İNTERNLÜKTE AİLE HEKİMLİĞİ EĞİTİMİ: HOLLANDA'DAN BİR ÖRNEK UYGULAMA VE İZLENİMLER

ERSOY, F., ERSOY, M., EDİRNE, T.

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi

8 yıldır uyguladığı probleme dayalı eğitimin olumlu sonuçlarını alan, mezunlarının çeşitli alanlardaki başarı grafiğini giderek yükselterek Hollanda'daki tıp fakülteleri arasında eğitim kalite değerlendirmelerinde 9. sıradan 3. sıraya yükselen Nijmegen Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne 2000 yılında yapılan ziyarette ve daha önceden yapılan yazışmalarda, 6. sınıftaki pratik-uygulamalı aile Hekimliği programı incelenmiştir.

Program 3 hafta boyunca ve tamamı hastane dışında sürmekte, üç dönemden oluşmaktadır: 6 hafta süren Aile Hekimliği dönemi, 3 hafta süren evde hasta bakımı dönemi ve 3 hafta süren sosyal tıp dönemi. Bu programın çıkış noktası, bir birinci basamak hekiminin hastanede çalışan bir doktordan farklı olarak karşılaşılabileceği çeşitli klinik tabloları ve sağlık problemlerini en doğru şekilde nasıl yönlendirebileceğini öğrenmesinin gerekliliğidir.

Programa özgü bilgi tutum ve davranış hedeflerinin, bu nedenle hastanede değil, evde ve sosyal ortamda, yani hastanın yaşamını sürdürdüğü asıl çevrede kazandırılması ve üç supervisor tarafından değerlendirilmesi planlanmıştır.

Her hafta boyunca intern kendisine verilen çalışma programını belli bir hasta grubunda uygular, uygulama sonuçları bizzat kendisi Aile Hekimi olan üç konsultan-supervisor tarafından gözlemlenir ve intern ile tartışılır.

Ayrıca intern, evde gördüğü ve yatışına karar verilen hastaları hastanede takibetmeye de devam eder.

Çalışma programı boyunca, hastaya yaklaşım ve ön tanı, başvuru nedeni ile tanı arasındaki süreç, prognoz, konsültasyon ve hastanın sürece katılımı, tedavi, uzmana sevk etme ve uzmanla irtibatı sürdürme, bakımın devamlılığını sağlama, ev ziyaretlerinin önemi, hastayla ilgili duygu ve düşüncelerin önemi başlıkları altında bilgilendirme ve uygulamalar yapılır.

Program sonunda kazandırılan bilgi, beceri ve davranışların hedeflere uygunluğu değerlendirilerek interne belli bir puan verilir.

A25 TIPTA ANATOMİ EĞİTİMİNİN STANDARTLARI NE OLMALI ?

GÜMÜŞALAN, Y.

KSÜ Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, 46050 K. MARAŞ

Giriş: Temel Tıp Bilimleri'nin tıp eğitimindeki yeri ve önemi tartışılmaz bir gerçekliktir. Tüm temel tıp bilim dalları içerisinde Anatomi'nin ayrı bir yeri vardır. İlk Anatomi dersini, hocasını ve kadavrayı hatırlamayan hekim yok gibidir.

Amac: Anatomi, tıp eğitiminin tüm alanlarına zemin hazırladığı için kapsamı geniştir. Dolayısıyla klasik olarak oldukça yoğun bir tarzda ve latince ağırlıklı olarak tıp öğrencisine verilir. Oysa verilen bilgilerin çoğu yıllar geçtikçe unutulur ve mezuniyet aşamasında yalnızca süzülen bilgiler hafızadaki yerini koruyabilir. Öyleyse ne kadar ayrıntı ile Anatomi anlatılmalıdır ?

Öneriler: Altyapısı ve öğretim üye sayısı yönünden gayet yeterli Anatomi bölümleri olduğu gibi, yıllardır laboratuvarlarında kadavra bulunmayan, diseksiyon yapılmadan Anatomi eğitimi veren, yine hiç diseksiyon yaptırmadan Anatomi asistanı yetiştiren Anatomi bölümlerimiz vardır. Yeni yetişen Anatomistlerin gelecekte tıp eğitiminin yükünü omuzlayacakları düşünülürdüğünde bu açmazdan bir an önce çıkmak gereklidir.

Modern eğitim sistemlerinde olduğu gibi, bazı tıp fakültelerimizde aktif eğitim ya da probleme dayalı öğretim sisteminin uygulamaya sokulması sevindirici bir gelişmedir. Ancak Anatomi eğitimcilerinin de bu konuda eğitilmesi ve öğretim üyesinin kaliteli yetiştirilmesinden ödün verilmemesi mutlaka gereklidir. Kazanılan deneyimler yeni kurulan tıp fakültelerindeki Anatomistlere kurs, panel, sempozyum vb yöntemlerle aktarılmalıdır.

Her Anatomi Anabilim Dalı'nda bulunması gereken eğitim materyalleri (kadavra, maket, slayt vb) tecrübeli öğretim üyeleri tarafından belirlenmeli, tüm bölümlerin bu asgari standartları yakalamaları eğitim vermek için önkoşul olmalıdır.

Sonuç: Eğitim altyapı olanakları güçlendirilirken tıp doktorlarının temel tıp bilimlerinde uzmanlık eğitimi yapmaları özendirilmelidir. Eğitimin önemine inanan ve canla başla çalışan öğretim üyelerinin teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

yakupgumusalan@hotmail.com

A26 ANESTEZİYOLOJİ PRATİĞİNDE ÖĞRENİM HEDEFLERİ

GÜRSOY, F., GÜREL, A.

Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji Anabilim Dalı, AYDIN

Öğrenim hedefleri, eğitimin amaçlarına ulaştığını göstermek için öğrencilerin tam olarak hangi davranışları kazanmış olmaları gerektiğini belirleyen ve eğiticiye dersin amaçlarına ulaşip ulaşmadığı konusunda kesin ipuçları veren kılavuzlardır. Öğrenim hedeflerinin önceden belirlenmesi yalnızca kuramsal derslerde değil, staj uygulamalarında da strateji belirlenmesine yardımcı olmakta, planlamayı kolaylaştırmaktadır.

Metot: Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri III. Sınıfta Kalp ve Göğüs Hastalıkları Staj Kurulunda, Anestezi ve Reanimasyon Anabilim Dalında 2 hafta süre ile ameliyathanede staj görmektedirler. Stajın ilk günü öğrencilere hazırlanmış olduğumuz Anestezi ve Reanimasyon Anabilim Dalı Staj Uygulama formu dağıtılarak hangi görevleri üslenecekleri, hangi sorumlulukları alacakları ve hangi şartlarda, neleri yapmalarının kendilerinden beklendiği belirtilmektedir ¹. Onbeş gün süreyle günde 4 saat Anestezi pratiği yapan öğrenciler bu dönemde kılavuzda belirtilen uygulamaları, belirtilen sayı ve biçimde tamamlama gayreti içine girmektedirler. Staj sonunda aynı formlar uygulama sınavı için temel oluşturmakta ve geliştirdiğimiz Uygulama Stajı Değerlendirme formu ile öğrenciler belirtilen görevleri, formda detaylandırıldığı biçimde tamamladıklarında tam not veya eksik bıraktıkları maddeler çıkarıldıktan sonra hesaplanan notu almaktadırlar.

Sonuç: Staj Uygulama ve Değerlendirme formları öğrencilerin Anestezi pratiğinde hangi becerileri kazanmaları gerektiği konusunu şeffaflaştırmış, eğitici ve öğrencilerin belli hedeflere odaklanmasını sağlamış, staj sonu sınavında değerlendirmeyi kolaylaştırmış ve objektifleştirmiştir ². Bu yönüyle bu formlar bir "Beceri Değerlendirme Rehberi" olarak işlev yapmıştır. Ayrıca bu uygulama sınav stresini azaltmaya da yardımcı olmuştur.

Kaynaklar:

- 1.Mager, R.F. (1984). Preparing instructional objectives. (2nd ed.). Belmont, CA: David S. Lake.
- 2.Martin LF; Bell RA; Harty JI; Spratt JS Jr; Polk HC Jr . Are learning objectives useful in evaluating medical school course and instructor performance? South Med J 88(12):1241-8, 1995.

akgurel@superonline.com

A27 ÖĞRENCİ ARAŞTIRMALARI: KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG) PROGRAMININ BÜTÜNLEŞTİRİCİ ETKİNLİĞİ

KALAÇA S.*, **KALAÇA Ç.****, **ARZIK A.****, **USER İ.*****

M.Ü.T.F. Halk Sağlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalları, **M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, *M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, M.Ü. Uluslar Arası İlişkiler Bölümü*

Giriş ve Amaç: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri 1999-2000 eğitim-öğretim yılından bu yana uygulanmakta olan "Klinik Uygulamaya Giriş (KUG)" programı kapsamında, birinci sınıftan başlayarak üç yıl boyunca amacı, içeriği, araştırma evreni ve yöntemi değişip-gelişen çeşitli araştırma etkinlikleri gerçekleştirmektedir. Bu yazıda öğrenci araştırma etkinlikleri, tıp eğitimi programında tam olarak kapsanmayan önemli bazı konu başlıklarının bütünleştirildiği bir uygulama olarak tartışılmaktadır.

Yöntem: Araştırma etkinlikleri her üç yıl için KUG kapsamında, haftada iki saatlik dersler olarak 60 kişilik öğrenci grubu ve değişik disiplinlerden 4 eğitmenle yürütülmektedir.

Yıl 1. "Kendi Evreninizi Keşfedin": Bu ana başlık altında yürütülen program öğrencilerin birbirini daha iyi tanınması, ekip çalışmasını öğrenmesi ve aynı zamanda bir araştırmanın planlanma, değerlendirme ve sunulması konusunda deneyim kazanması amacını taşımaktadır. Birinci sınıf öğrencilerinin yaptığı araştırmaların evrenini kendi sınıf arkadaşları oluşturmaktadır. Öğrenciler danışmanlarından aldıkları yardım dışında araştırma planlaması ile ilgili olarak hazırlanan rehber kitaptan yararlanmaktadır.

Yıl 2. "Toplum ve Sağlık: Tanımlama ve Çıkarılma": İkinci sınıf öğrencileri, sağlıkta temel sosyal kavramlar, sosyodemografik bileşenler, araştırma tipleri, araştırma planlama ve ilgili konularda katıldıkları atölye çalışmaları ile araştırma önerisi hazırlayıp sunmaktadır. Araştırma evrenini "toplum" ve "sağlıklı kişiler" oluşturmaktadır. Araştırma etkinliğinin temel amacı "tanımlama" ve "akıl yürütme"dir.

Yıl 3. "Hastalar Ve Hastalıklar: İlişki ve Nedensellik" Üçüncü sınıf öğrencileri araştırma teknikleri konusunda daha kapsamlı bir uygulamalı eğitim programına katılacaklardır. Üçüncü yıl araştırmalarında klinik konular seçilecek, araştırmaların evrenini "hastalar" oluşturacak, araştırmanın planlama ve yürütülmesine klinikte çalışan eğitmenler de katılacaklardır. Üçüncü yılda, araştırmalar aracılığı ile "ilişki" ve "nedensellik" konuları tartışılacaktır.

2000-2001 yılı programında yapılan araştırmalar, Mayıs ayında yapılacak olan ilk öğrenci kongremizde (MasCo) sunulacaktır.

Sonuç: Bu sunumda, henüz birinci ve ikinci sınıf öğrencileri ile uygulanmakta olan bu programın ürünlerinden bazı örnekler yer almaktadır.

sibelkal@superonline.com

A28 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE 1999-2001 YILLARI ARASINDA YAPILAN İLETİŞİM TOPLANTILARI VE SONUÇLARI

KASAP, M., ALPTEKİN, D., YÜCEL H.A., METE, Ö.M., DORAN, F., KARATAŞ, Y., ALTINTAŞ, D., ANTMEN, B., ÖZBARLAS, S., İNAL, M., ÖZBEK, S., DEMİRHİNDİ, H., KAYRIN, L., BOZDEMİR, N.

Çukurova Üniversitesi Tıp fakültesi, Adana

Fakültemizde 1995-1996 eğitim-öğretim yılından bu yana öğrencilerle her dönem için ayrı ve yılda en az 2 defa olmak üzere iletişim toplantıları yapılmaktadır. Bu toplantılara öğrencilerin yanısıra Lisans Eğitimi Koordinatörler Kurulu Başkanı ve Üyeleri, Fakülte Dekanı ve Staj Sorumluları davet edilmektedir. Fakültemizdeki danışmanlık sistemi, öğrenci-öğretim üyesi iletişimini sağlayamamaktadır. Çünkü, öğrenciler için sınıf koordinatörleri iyi birer danışman durumundadır. Bu nedenle iletişim toplantıları öğrenciler için bir çeşit yetkili ve sorumlu öğretim üyeleri ile bir araya gelmeye olanak sağlamaktadır.

Toplantılarda, tüm sınıflarda en çok dikkat çeken konular arasında öğretim elemanı (Öğretim Üyesi, Araştırma Görevlisi) öğrenci arasındaki iletişimsizlik, öğrencilerin kendi sağlık sorunlarını halletmedeki güçlükler, sınavlarla ilgili bazı istekler ve Dönem I-III de pratik ve teorik derslerdeki zamanlama uyumsuzlukları yer almaktadır.

Öğrencilerin dile getirdikleri konulardan idare ile ilgili olanları idare tarafından ele alınarak çözümlenmeye çalışıldı. Derslerle ilgili konularda da durum ilgili Anabilim Dalları ve Öğretim Üyelerine bildirilerek çözüm arandı.

kasapm@mail.cu.edu.tr

A29 BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP EĞİTİMİ MODELİ

KAYHAN, Z., ÖZKARDEŞ, H., TÜRKOĞLU, S., MÜDERRİSOĞLU, H., ÖĞÜŞ, E., DEMİRHAN, B.

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bahçelievler, 06490, Ankara

Giriş ve Amaç: Üniversitemizde mezuniyet öncesi tıp eğitimi 1998-1999 eğitim-öğretim döneminde 35 öğrenci ile başlamıştır. Burada, uygulanan programın hazırlanması ve özellikleri sunulmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Mezuniyet öncesi eğitim programının hazırlanmasına 1997 yılı başında tüm öğretim elemanlarının desteğinden yararlanan bir çekirdek eğitim komisyonu ile başlanmış, yurtiçi ve yurtdışı değişik örnek ve deneyimler incelenerek program geliştirilmiştir. Bu yıl sonunda ilk üç dönem tamamlanacaktır. Toplam 108 öğrencinin eğitim görmekte olduğu sistem uygulamadaki şekli ile gözden geçirilmiştir.

Bulgular: Eğitim dili Türkçedir, ancak öğrencilerin eğitime başlamadan önce İngilizce yeterlilik sınavında başarılı olmaları veya 1 yıl süreyle hazırlık sınıfına devam ederek başarıyla tamamlamaları istenmektedir. Mesleki İngilizce eğitimi ilk 4 yıl boyunca sürmektedir. Eğitim sistemi genel olarak, öğrenmeyi öğreten ve öğrencilerin aktif olarak katılımını sağlayan yatay ve dikey entegre sistem olarak tanımlanabilir. Eğitim 6 dönemden oluşmaktadır. İlk 3 yıl konuların ders kurulları içinde bütünleştirildiği dönemlerden oluşmakta, 4 ve 5'inci dönemler stajları, 6'ncı dönem aile hekimliği uygulamalarını içermektedir. Dönemler içinde sertifika ile akredite edilen kurslar bulunmaktadır. Eğitimin farklı bir yönü de özel çalışma gruplarıdır. Burada öğrenciler küçük gruplar halinde ve doğrudan kendileri araştırarak dönemin içeriği ile ilgili bir panel şeklinde sunulmaktadır. Eğitim programının bir özelliği de toplam kalite yönetimi ilkeleri içinde sürekli geliştirilmeye izin vermesidir. İlk üç yıllık uygulama içerisinde verimliliği artırmak için ders kurullarının bölünmesi, çalışmayı teşvik ve başarıyı artırmak için de geçer not yükseltilmesi gibi değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Müfredatı belirleyen çekirdek eğitim komisyonu artık görevini Tıp Eğitimi Birimi olarak program değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için sürdürmektedir.

Sonuç: Eğitim programımız çekirdek bir eğitim komisyonu tarafından sistematik şekilde hazırlanmıştır. Bu süreçte mevcut birçok örneğin incelenmesi alışılmış sınırlar içinde kalınmasını engellemiş, gereksiz ayrıntı içermeyen, modifikasyona izin veren bir program oluşturulmasını sağlamıştır. Programın başarısını gösterecek veriler henüz tam olarak toplanmamıştır. Programın özelliği ne olursa olsun başarılı olması, eğitimciler ve öğrencilerin bu konuya verecekleri önem ile orantılı olacaktır.

zeynepk@baskent-ank.edu.tr

A30 BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ, TEMEL TIP EĞİTİMİNDE KALİTE İLKELERİNİN UYGULANMASI VE PERFORMANS DEĞERLENDİRME

ÖĞÜŞ, E., KAYHAN, Z., TÜRKÖĞLU, S., ÖZKARDEŞ, H, DEMİRHAN, B., MÜDERRİSOĞLU, H.

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bahçelievler, 06490, Ankara

Giriş ve Amaç: Başkent Üniversitesi, Türkiye’de, ilk olarak Toplam Kalite Yönetimi Merkezini kurmuş olan bir yüksek öğretim kurumudur. 1996 yılında kurulmuş olan bu merkezin amacı, Toplam Kalite Yönetimi felsefesinin, eğitim/ öğretim ve sağlık konularında, kurum içinde ve yurt çapında yaygınlaşmasının sağlanmasıdır.

Üniversitemiz, Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilen TS-EN-ISO 9001 Kalite Sistem Belgesini Mayıs 1998’de almış, bağlı tüm kuruluşlarında olduğu gibi, Temel Tıp Eğitiminde de kalite çalışmalarına hemen başlamıştır. Bu çalışmada kalite uygulaması gözden geçirilmiştir.

Gereç ve Yöntem: Yüksek öğretimde kaliteyi tanımlayan en önemli unsurların, öğrenci potansiyeli, öğretim elemanları deneyim ve bilgisi, müfredatın içeriği ve eğitim yöntemleri, alt yapı ve fiziki koşullar ile idarecilerin bilgi ve becerileri olduğu bilinmektedir. Bu unsurların en iyi olması gerekliliğinden yola çıkılarak, Başkent Üniversitesinin kalite hedefleri belirlenmiştir.

Bu hedefler doğrultusunda, kaliteyi tanımlayan unsurlar için prosedürler düzenlenmiş ve eksiksiz uygulanması sağlanmıştır. Temel Tıp Eğitiminden önce, eğitim süresince ve eğitimden sonra uygulanmak üzere hazırlanan prosedürler ve bunları destekleyen formlarda temel amaç başarıyı desteklemek, uygulamalar sonucunda görülen eksiklikleri görerek tamamlamaktır.

Bulgular: Kalitenin artırılması için hazırlanan ve doldurulan formların tümünün gerekli olduğu ancak, öğrenci başarısının artırılması için önemli iki temel form bulunduğu saptanmıştır. Bunlardan biri, öğrenciler tarafından doldurulan, ‘Ders Sorumlusu Değerlendirme’ formu, diğeri ise öğretim elemanları tarafından doldurulan ‘ Öğretim Elemanı Ders ve Kurul Değerlendirme’ formudur.

Sonuç: Toplam Kalite Yönetimi Felsefesi kapsamında hazırlanan tüm formların değerlendirilmesi ile eğitimin kalitesi ve öğrenci başarısı artmaktadır. Yapılan her uygulamanın, hazırlanan formlara yazılması ve yazılan her işlemin mutlaka uygulanması sistemin yürümesi için gerekli en önemli şarttır.

zeynepk@baskent-ank.edu.tr

A31 TÜRKİYE'DE MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİNİN DURUMU

KILIÇ, B.*, SAYEK, İ.**

**Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, **Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı*

Giriş: Hekimlik mesleği hastalıkları önleme ve insan yaşamını kurtarma üzerine kuruludur. Bu nedenle mezuniyet öncesi tıp eğitiminin çok iyi planlanması ve tıp eğitiminin rasgele koşullarda yapılmaması zorunluluğunu gündeme getirmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı Türkiye'deki mezuniyet öncesi tıp eğitimi ile ilgili bir durum saptaması yapmaktır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Şubat-Haziran 2000 tarihleri arasında Türk Tabipleri Birliği (TTB) olanakları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anket formları 47 tıp fakültesi dekanlığına posta ile gönderilmiş ve 46 fakülteden yanıt alınmıştır (%98). Veri analizi Epi-Info 6.0 programı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Türkiye'de 2000 yılı itibarıyla 47 tıp fakültesi bulunmakta, 39 fakülte öğrenci almakta, 26 tanesi ise mezun vermektedir. 8 tıp fakültesi henüz öğrenci almamaktadır. Bu fakülteler Afyon Kocatepe, Abant İ. Baysal (Bolu), Fatih, Gazi Osman Paşa, Haliç, Mustafa Kemal, Ufuk ve Zonguldak K. Elmas Üniversitesi Tıp Fakülteleridir (ÜTF). Tıp fakültelerindeki toplam öğrenci sayısı 31,648 kişidir. En çok öğrenci 2476 kişi ile Cerrahpaşa, 2322 kişi ile Ankara, 2276 kişi ile İstanbul ÜTF'de; en az öğrenci ise 29 kişi ile Maltepe, 40 kişi ile Kadir Has, 54 kişi ile K. Maraş S. İmam ÜTF'lerdedir. 1999-2000 öğrenim döneminde 1. Sınıfa başlayan öğrenci sayısı ise 5510, son sınıfta bulunan öğrenci sayısı da 5215'dir. 1970 yılında Türkiye'de 9 tıp fakültesi varken, bu sayının 47'ye ulaştığı dikkati çekmektedir. Son 10 yıllık dönemde artış oranı %88'dir (22 yeni tıp fakültesi). 2 fakülte (%5) aktif eğitim yöntemi uyguladığını bildirmiştir (Dokuz Eylül ve Pamukkale ÜTF). 5 fakülte (%13) entegre eğitim uyguladığını ancak beraberinde değişik aktif eğitim yöntemleri de kullandığını belirtmiştir (Marmara, Ege, Başkent, A. Menderes, Kadir Has). 9 fakülte (%23) ise klasik eğitim uygulamaktadır (Ankara, C. Bayar, Fırat, GATA, Gaziantep, Harran, Cerrahpaşa, İstanbul Tıp ve Trakya). Diğer fakülteler (%59) entegre eğitim modelini kullanmaktadır. 47 fakültenin 17'sinde (%36) profesörlerin tümü ve 34'ünde (%72) ise doçentlerin tümü tam zamanlı olarak çalışmaktadır. Tıp fakültelerinin %83'ünde profesör veya doçent bulunmayan en az 1 anabilim dalı vardır. Öğretim üyeleri çoğunlukla dahili tıp bilimlerinde yoğunlaşmakta (%45) bunu cerrahi bilimler (%40) izlemektedir. En az öğretim üyesi temel tıp bilimlerinde (%15). Tıp fakültelerinin %70'inde (33 fakülte) ayrı bir tıp fakültesi kütüphanesi varken, 1 fakültede kütüphane bulunmamaktadır (Abant İ.Baysal ÜTF). Fakültelerin %34'ünde (14) öğrenciler için internet bağlantılı bilgisayar, %61'inde (25) mesleksi beceriler laboratuvarı yoktur. 6 fakültede anatomi, 3 fakültede temel bilimler laboratuvarının ve 4 fakültede de hastane binasının olmaması dikkati çekmektedir. Tıbbi Etik veya Tıp Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı 23 fakültede (%49) bulunmamaktadır. Adli Tıp Anabilim Dalı 19 fakültede (%40) yoktur ve 27 fakültede (%57.4) öğrenciler otopsi görme şansına sahip değildir. Tıp eğitimi anabilim dalına sahip 5 fakülte vardır (Dokuz Eylül, Ege, Marmara, Ankara, Hacettepe). 15 fakülte ortalama 1-2 yıl içerisinde tıp eğitimi anabilim dalı açmayı planladıklarını, 19 tıp fakültesi ise böyle bir şey düşünmediklerini belirtmişlerdir. Sonuç olarak bir çok tıp fakültesinde öğrenci sayılarının fazla, öğretim üyesi sayılarının az, temel altyapılarının ise eksik olduğu saptanmıştır.

**Bu araştırma Türk Tabipleri Birliği (TTB) olanakları ile gerçekleştirilmiş ve TTB tarafından "Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu 2000" adı ile basılmıştır.*

bulent.kilic@deu.edu.tr

A32 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE TOPLUMA DAYALI EĞİTİM

UÇKU, R., MUSAL B., AKSAKOĞLU G., KIRAN S.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Topluma Dayalı Eğitim, topluma yönelik eğitim programları ile eğitimin toplumun gereksinimlerine uygun olarak gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir ve öğrenme ortamı olarak toplumun kullanıldığı eğitim etkinliklerinden oluşmaktadır. Bu çalışmada DEÜ Tıp Fakültesinin Topluma Dayalı Eğitim yaklaşımı ve uygulamaları sunulmaktadır.

DEÜ Tıp Fakültesi müfredatı toplumun öncelikli sağlık sorunlarını içerecek, hekim adayının temel bilgi ve becerilerle donatılmasını sağlayacak, toplumun sağlık sorunlarını, sağlık politikaları ve örgütlenmelerini tanımalarını ve bunlara çözümler üretmelerini ve insanı biyolojik, toplumsal ve davranışsal yönleriyle bir arada değerlendirmelerini sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Eğitim programında birinci sınıftan başlayarak tıp eğitiminin sonuna dek topluma dayalı eğitim etkinlikleri yer almaktadır. Eğitim dilimleri biyolojik, toplumsal ve davranışsal hedefleri içerecek şekilde planlanmakta ve uygulanmaktadır. Probleme Dayalı Öğrenim oturumlarında kullanılan senaryolar olabildiğince toplumda sık görülen sağlık sorunlarına yönelik olarak hazırlanmaktadır. Öğrencilerin alan çalışmaları kapsamında ise sağlık ocakları, ikinci ve üçüncü basamak hastaneler, dispanserler, fabrikalar, dikey sağlık örgütleri, acil sağlık hizmeti veren birimler yer almaktadır. Birinci ve ikinci sınıfta yıl sonunda ikişer haftalık sağlık ocağı ve acil servis çalışmaları ile sağlık ocağı işleyişini ve acil sağlık hizmetleri veren birimleri ve hizmetin özelliğini öğrenmeleri, üçüncü sınıftan itibaren sağlık ocaklarındaki etkinliklere katılmaları hedeflenmektedir. Topluma Dayalı Eğitim etkinlikleri yalnız alan çalışmaları değerlendirildiğinde bile her yıl tüm programın %10.0'u ile %16.7'sini oluşturmaktadır.

Eğitimin içeriği ve yöntemi öğrencilerin düzeyine göre farklılıklar göstermektedir. Örneğin birinci sınıfta yalnız gözlem ve sağlık kurumlarını tanıma düzeyinde iken daha sonraki yıllarda giderek daha fazla sorumluluk alma ve toplum içine girme şekline dönüşmektedir. Öğrenciler, fakülte'deki eğitimciler ve diğer kurumlarda görev alan hekimlerin geri bildirimleri ile program sürekli gözden geçirilmekte ve gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

bmusal@deu.edu.tr

A33 TIP VE SANAT:TIP EĞİTİMİNDE FARKLI BİR BOYUT

OKUYAN, Z.*, ASLAN, B.Ü.**, PEHLİVAN, O.***, YILMAZ, Y.***, DELİBAŞ, Ş.***, DANIŞ, N.***, SÜZÜM, N.***, SAYGISUNAR, U.***, VARIM, C.***, AKTEN, A.O.***

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Etik AD., ** Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD., * Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dönem 2 öğrencisi*

Tıp eğitimi sürecinde tıp ile çağdaş kültürün diğer öğeleri arasında ilişki kuran programların eğitim kalitesini ve öğrencilerin yaratıcı yanlarını arttıracakları düşünülmektedir. Edebiyat ve görsel sanatlar tıp eğitiminin içine entegre edilebilir. Böylelikle tartışılan konular daha akılda kalıcı ve zevkli hale getirilirken, sosyal olayları analiz edip sentezleme yeteneği olan, hoşgörülü, merak eden, duyarlı ve bakış açıları gelişkin hekim adaylarının gelişimine katkıda bulunacaktır. Dünyada birçok tıp fakültesinde öğrenciler, yaşamın karmaşıklığı karşısında alınacak tavır, çatışan değerler arasında denge kurabilme ve insanı insan yapan tüm değerler konusunda tartışma ortamı bulabilmek için seçmeli "tıp ve sanat" programlarına devam etmekte ya da başta tıbbi etik olmak üzere birçok dersi işlerken edebiyat ve görsel sanatlardan yararlanmaktadır. Bu bildiride tıp eğitiminde sanatın yeri Dokuz Eylül Tıp Fakültesi "Tıp ve Sanat" Özel Çalışma Modülü öğrencileriyle birlikte hazırlanan çalışma programı çerçevesinde tartışılmaktadır.

zuhal.okuyan@deu.edu.tr

A34 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE TIP EĞİTİMİNDEKİ YENİLİKLER

YARIŞ, F*., TOPBAŞ, M., ÇAN, G*., ÖZORAN, Y*.**

**KTÜ Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, **KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, TRABZON*

Dünya Tıp Eğitimi Birliği, Ağustos 1988'de yayınladığı Edinburg Bildirisi ile tıp eğitimiyle ilgili hedefleri belirlemiştir. Bu bağlamda Karadeniz Teknik Üniversitesi(KTÜ) Tıp Fakültesi'nde tıp eğitimi ile ilgili özellikle son birkaç yılda şu çalışmalar yapılmıştır:

1.Ekim 2000 tarihinde "*Tıp Eğitimi Anabilim Dalı*" kurulmuş olup, Anabilim Dalı Başkanlığı'nı Tıp Fakültesi Dekanı yürütmektedir. Anabilim dalında iki Dekan Yardımcısı, Halk Sağlığı ile Aile Hekimliği Anabilim Dalı Başkanları görevlendirilmiştir.

2.Fakültede yapılan bir araştırmanın sonuçları ışığında pratiğin teorisi, teorisin pratiği geliştireceği düşüncesiyle "*Klinik Beceri Laboratuvarı*" kurulmuştur. 2001-2002 öğretim yılında uygulanmak üzere, iletişim becerileri ve temel klinik beceriler dönem-I programına, ileri klinik beceriler dönem-IV ders programına entegre edilmiştir.

3.Ders programları yeniden şekillendirilmiş, öğrenci eğitim ve değerlendirme rehberleri hazırlanmıştır.

4.Öğretim üyeleri değerlendirme formu hazırlanarak, öğrencilerin öğretim üyelerini değerlendirmeleri amaçlanmıştır.

5.Topluma dayalı tıp eğitimi uygulaması açısından Maçka ilçesinde "*Halk Sağlığı ve Aile Hekimliği Uygulama Merkezi*" açılması kararlaştırılmış, bunun için mekan sağlanarak iç döşemesi ve tıbbi donanımı yapılmıştır. Laboratuvar ve röntgen olanakları tamamlandığı zaman hizmete açılacaktır. Bu merkezde, Kırsal Hekimlik Stajı alan internler hem koruyucu, hem de küçük cerrahi girişimleri de içeren tedavi edici hekimlikle ilgili eğitim alacaklardır. Bu merkez, ilçedeki sağlık ocaklarıyla eşgüdümlü çalışacak ve sağlık personelinin sürekli hizmetiçi eğitimini destekleyecektir. Ayrıca toplumun internler tarafından eğitimi sağlanacaktır. İnternlerin veri toplama ve tıbbi kayıt sistemi konusundaki becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır.

6.Artan kanser olguları nedeniyle, KTÜ ve Sağlık Bakanlığı işbirliğiyle "*Kanser Kayıt Merkezi*" kurulması konusunda anlaşmaya varılmış, bu merkezin burada yer alması planlanmaktadır. Böylece internlerin kanserlerin epidemiyolojisiyle ilgili eğitimleri de sağlanacaktır.

Ülkemizdeki tıp fakültelerinde tıp eğitimine yönelik çalışmaların yoğunlaşmaya başlamasının, ülkemiz tıbbi açısından çok yararlı olacağı kanısına varılmıştır.

yozoran@superonline.com

A35 E.Ü. TIP FAKÜLTESİ TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

AKÇİÇEK, F., BATI, A.H., ÇAKIRCALI, E., ÇALIŞKAN, S.A., ÇERTUĞ, A., ÇİÇEKLIOĞLU, M., DURAK, H.İ., ERENŞOY, S., KANDİLOĞLU, G., KARABİLGİN, Ö.S., MİR, S., PEKER, G.Ö. SAÇAKLIOĞLU, F., ŞAHİN, H., TÖRÜN, S.E.

Ege Üniversitesi Tıp fakültesi Tıp Eğitimi AD, 35100. Bornova, İzmir

Tıp Eğitimi Anabilim Dalı (TEAD), 1997 yılında Tıp Eğitimi Birimi olarak çalışmalarına başlamış ve 1999 yılında resmen kurulmuştur. Tıp Eğitimi Anabilim Dalının amaçları; tıp eğitimi ile ilgili çağdaş gelişmeleri izlemek, müfredatın geliştirilmesine katkıda bulunmak, fakültemizde verilmekte olan eğitimin izlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli verilerin toplanacağı araştırmaları yürütmek, eğiticilerin eğitimini sağlamak, beceri eğitimini koordine etmek, bir başka deyişle öğretme ve öğrenmeyi eğitimin her aşamasında daha etkin hale getirmek olarak özetlenebilir.

TEAD eğitimin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesine ilişkin tüm aşamalarda etkin bir biçimde yer almaktadır. Bu çerçevede; eğitim komisyonunda ve alt komisyonlarda, fakültenin eğitim hedeflerinin belirlenmesinde, müfredat analizi yapılmasında, farklı eğitim modellerinin incelenmesinde ve sonuç olarak müfredat düzenlenmesi ile ilgili çalışmalara etkin bir biçimde katılmaktadır.

TEAD; birinci sınıfta, beceri eğitiminin verildiği temel yaşam desteği ve temel tıbbi beceriler modülleri başta olmak üzere, ikinci sınıftaki birinci basamağa yaklaşım modülü, ilgili ders kurullarının içinde yer alan yeterliliğe dayalı pratik beceri eğitimi, sağlığı koruma ve geliştirme entegre poster seansları, kırsal hekimlik staj danışmanlığı gibi alanlarda tıp eğitimine katkıda bulunmaktadır. Bunun yanı sıra eğitici eğitimi programı dört yıldır yürütülmektedir. İleriye dönük olarak Yüksek lisans-doktora eğitimi planlanmaktadır. TEAD İzmir Sağlık Müdürlüğü ile imzalanan bir protokol gereği birinci basamakta görev yapan sağlık çalışanlarına temel yaşam desteği konusunda mezuniyet sonrası sürekli eğitim vermiştir.

Sınav sorularının zorluk, ayıricılık indekslerinin hesaplanmasında, sınav sisteminin geliştirilmesinde, soru bankası oluşturulması konularında etkin bir çaba harcanmaktadır. Eğitimdeki değişikliklerin izlendiği araştırmaların yürütülmesinde TEAD görev yapmaktadır.

sacak@med.ege.edu.tr

A36 2000'Lİ YILLARDA TIP EĞİTİMİNDE TEMEL TIP EĞİTİMİNİN YERİ VE ÜLKEMİZDEKİ ANATOMİ EĞİTİMİNİN SORUNLARI

ŞEKER, M.

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, Meram, Konya

Günümüz dünyasında tıp bilimlerindeki hızlı gelişmelere karşın I.Ulusal Tıp Eğitim Kongresinde de gündemin ana maddeleri arasında girerek tartışılan ve hepimizin onayladığı; ülkemizdeki sayısal olarak 47 adete ulaşmış olan Tıp fakültelerinin bir çoğunun alt yapı sorunlarının bulunduğu ülkemiz tıp eğitiminin acı bir gerçeğidir. Bu sorunların bir çoğu doğrudan veya dolaylı olarak verilen tıp eğitiminin kalitesini etkilemektedir. Bu sorunların bir çoğunun sadece yeni kurulmakta olanlar ve/veya gelişmekte olan tıp fakülteleri için karşı karşıya olduğu (öğrenci sayısının fazlalığı-fiziki yapının yetersizliği, bütçe ve akademik, teknik ve idari personelde sayısal ve nitelik açısından yetersizlik, amaçlanan sağlık eğitimin ve hizmetinin standartlarının belirsizliği, lisans üstü eğitim politikalarında temel bilimlere yönelik olumsuzluklar v.b.) benzer sorunlar genel tıp eğitimi ve sağlık hizmetlerinin kalitesini olumsuz etkileyen kronikleşmiş problemlerimizdir. Bu sorunların kökeninde politik kaygılar ile abartılı ve plansız bir şekilde oluşturulmuş fakülteler yanısıra, tıp fakültelerinin yönetim ve yönlendirilmesi açısından klinik bilimlerin sosyo-ekonomik kaygılar ile öncelikli olarak desteklenmesi sonucu temel tıp bilimine yönelik olarak ortaya çıkan ikinci sınıf bilim dalları yaklaşımı bu sorunlarımızın çözülmemesi yanısıra her geçen gün dahada ağırlaşmasına neden olmaktadır. 2547sayılı kanun çerçevesinde Morfoloji anabilim dalı çatısında birleştirilen Anatomi bilim dalı ile Histoloji ve Embriyoloji bilim dalının 1993 yılında Üniversitelerarası kurul kararı ile birbirinden bağımsız iki anabilim dalına dönüştürülmesi her iki anabilim dalında olumsuz etkilemiş ve özellikle Anatomistlerin ilerleyen yıllarda bilimsel çalışmalar açısından dünya anatomistlerinden ayrı düşmelerine neden olmuştur. Gerek öğretim üyesi ve asistan sayılarını belirleyen personel politikalarında, gerekse bütçe paylaşımında Temel tıp bilimlerinin genelinde, özellikle de Anatomi, Histoloji ve Embriyoloji ve Fizyoloji anabilim dallarının gereksinimleri gözardı edilmektedir. Temel tıp bilimleri içerisinde yer alan bazı bilim dallarının (başta Biyokimya, Mikrobiyoloji, Tıbbi biyoloji ve genetik olmak üzere) klinik bağlantılı çalışabilmeleri ekonomik girdilerinde artış ve buna bağlı olarak yeterli donanımına sahip laboratuvar olanaklarına ulaşabilmeleri olumlu sonucunu doğururken, rutin klinik işlemler içerisinde eğitim ve araştırma çabalarının gerilemesine neden olmaktadır. Buna bazı fakülteler merkez laboratuvar uygulamaları ile çözümler üretirken bu kez pratik eğitiminde sorunlar yaşanmaktadır. Temel tıp eğitiminin vazgeçilemez köşe taşlarından olan Anatomi anabilim dalı bu olanaklardan yoksun olması yanısıra pratik eğitiminde kadavra yetersizliği (fakülte sayındaki plansız hızlı artışa bağlı olarak son yıllar için yokluğu terimi daha gerçekçi olur), diğer görsel ve işitsel laboratuvar araçlarının (Maket, Multimedya ürünleri: Türkçe CD programları ile Video filimler, Poster v.b.) yetersizliği eğitimin kalitesini etkilemektedir. Tıp eğitimi içinde Temel tıp bilimine yönelik politikaların gözden geçirilerek lisans ve lisans üstü eğitimin yeniden planlanmasında yarar olduğunu düşünüyoruz.

mseker95@hotmail.com

A37 TIP EĞİTİMİNDE DEĞİŞİM: MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

OKTAY, Ş., KALAÇA, S., KOTİLOĞLU, E., AKALIN, S., AKTAN, Ö., ALPAY, H., EMERK, K., KAN, B., YEĞEN, B.Ç., TÖZÜN, N.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul

Giriş ve amaç: Dünyada ve Türkiye’de pek çok tıp fakültesinde eğitim reformu değişik yaklaşımlar ve farklı deneyimlerle başlatılmış buna karşın, değişim sürecinin özellikleri açısından okullar arasında pek çok önemli benzerlik görülmüştür. Bu yazıda ülkemizdeki tıp fakültelerinin kendi kurumları için ürettiği çözümlerin zaman içinde daha çok paylaşılması ve ortak bir dil oluşturulması amacıyla, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesindeki tıp eğitimi çalışmaları ve değişim sürecinin özellikleri özetlenmiştir.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesinde “öğrenci merkezli, problem çözmeye yönelik, integrale, topluma dayalı, elektiflerle bezenmiş ve sistematik bir program çerçevesinde beceri kazandırılan bir eğitim modeli” ne geçiş için çalışma ve uygulamalar 1993 yılında başlamış, 1998’de hız kazanmıştır. *Tıp Eğitimi Anabilim Dalı ve Mezuniyet Öncesi Eğitim Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu* değişim sürecinin planlanmasında ve ilk etkinliklerin uygulamaya koyulmasında önemli bir rol oynamıştır. İlk ve en önemli etkinlik olarak fakültenin “amaç ve öğrenim hedefleri” belirlenmiş; belirlenen hedeflere ulaşılması amacıyla çeşitli çalışma grupları (*Mevcut sistemin etkinliğini değerlendirme, Çekirdek eğitim programı (ÇEP) koordinasyon, Faz 1 (yıl 1-3), Faz 2 (yıl 4-5) ve Faz 3 (yıl 6) düzenleme, Klinik beceri laboratuvarı, Kütüphane, Ölçme-değerlendirme, Eğiticilerin eğitimi, Kalite güvencesi ve tıp eğitimi ünitesi, Proje hazırlama*) oluşturulmuştur. 1998-99 mezunlarına uygulanan anket sonuçlarına göre öğrencilerin % 20’si “radikal”, % 70’i ise “ılımlı” değişikliklere gerek olduğunu bildirmiştir. Değişim için gerçekleştirilen diğer etkinlikler şunlardır: ÇEP’in hazırlanması, interaktif çalışma modüllerinin, ilk 3 yıl boyunca sürekli olarak uygulanacak olan Klinik Uygulamaya Giriş (Introduction to Clinical practice- ICP) programının uygulanmaya başlaması, Faz 1, Faz 2 ve Faz 3’ün ders programlarının yeniden düzenlenmesi, eğitmenlerin ölçme-değerlendirme ve eğitim becerilerini geliştirmeleri amacıyla sürekli kurslar düzenlenmesi, klinik beceri laboratuvarının kurulması.

Sonuç: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi göreceli olarak genç bir okul olması, öğrenci sayısının azlığı ve değişim sürecinin başlangıcından bu yana gösterdiği “açıklık” ve “uyum” ile daha iyi bir tıp eğitimi için umut dolu bir geleceğe uzanmaktadır.

nurdantozun@hotmail.com

A38 BİRİNCİ SINIFTA SAĞLIK OCAĞI ÇALIŞMASI ERKEN Mİ?

UÇKU, R., KIRAN, S.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD

Giriş: DEÜ TF 1997-98 öğretim yılından itibaren mezuniyet öncesi tıp eğitiminde temel değişiklikler yapmıştır. İnsanı biyolojik, ruhsal ve sosyal çevresi ile bir bütün olarak görebilen, toplumun sağlık sorunlarına duyarlı ve bunlara çözüm üretebilen hekimler yetiştirmek hedef alınmıştır. Bu hedefe ulaşmada uygulanan yöntemlerden biri de sağlık kurumlarını erken dönemde tanımak, sunulan hizmeti gözlemleyerek ve/veya uygulayarak öğrenmek ve hizmet sunulacak toplum ile olabildiğince erken iletişim kurmaktır.

Amaç: Bu çalışmada Dönem I öğrencilerine uygulanan Sağlık Ocağı yaz stajı ile ilgili değerlendirmenin sunulması amaçlanmıştır.

Yöntem: Değerlendirme 1997-1998, 1998-99 ve 1999-2000 öğretim yıllarını kapsamaktadır. Üç yıldır uygulanan sağlık ocağı stajı yaz döneminde iki hafta süre ile öğrencinin belirlediği bir sağlık ocağında yapılmaktadır. Hazırlanan bir form ile öğrencinin çalıştığı kurum ve yaptığı etkinlikler ile ilgili değerlendirmeler yapması sağlanmaktadır. Ayrıca hekimlerin öğrenciyi değerlendirmesi amacıyla da benzer bir form ilgili kişilere gönderilmektedir.

Bulgular: Üç yıllık uygulama sürecinde öğrencilerin yaklaşık üçte biri İzmir ili ve ilçelerinde, yarısından fazlası ise Ege bölgesinde staj yapmışlardır.

Sağlık Ocağı çalışmaları ile ilgili öğrencilerin tamamlamaları beklenen form bölümleri incelendiğinde, öğrencilerin tamamına yakınının Sağlık Ocağı bölgesini tanımaya yönelik bilgileri tam doldurdıkları belirlenmiştir. Sağlık ocağı nüfus özelliklerine ait bilgiler büyük çoğunlukta doldurulurken, sağlık göstergelerinin doldurulma oranı daha azdır. Ana-çocuk sağlığı hizmetleri, sağlık ocağının tıbbi teknolojik özellikleri, sağlık ocağının bina özelliklerine ait form bilgileri öğrencilerin çoğunluğu tarafından doldurulmuştur. Çevre sağlığına yönelik hizmetlere ait bilgiler daha az oranda doldurulmuştur.

Staj sırasında yapabilmeleri beklenen uygulamalar içinde en sık uyguladıkları hasta öyküsü alma, hastayı hekim ile tartışma, toplumun sağlık sorunlarını, toplumun sağlık önceliklerini ve çözüm önerilerini tartışma, hasta muayene etme, sonuçları kaydetmedir. Öğrencilerin üçte biri yaz stajı ile ilgili yazılı geri bildirim vermiş ve bunların büyük çoğunluğu uygulamanın yararlı ve gerekli olduğunu belirtmiştir.

Sonuç: Geri bildirim ve öneriler göz önüne alınarak sağlık ocağı yaz stajı uygulamalarının devam etmesi düşünülmektedir.

reyhan.uclu@deu.edu.tr

A39 TIP EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ KULÜPLERİNİN ROLÜ OLABİLİR Mİ?

ULUKÖYLÜ, M., ÖZTÜRK, Ç., ALPAN, D., PİRİNÇÇİ, S., FİDAN, E., ORDU, S., BOZDOĞAN, G., BAŞYİĞİT, S., CANKUR, N. Ş.

Uludağ Üniversitesi Tıp fakültesi, Bursa

Giriş: Tıp eğitimi, tıp fakültesi birinci sınıfında başlayan ve aktif mesleki yaşamın sonuna kadar süren uzun bir süreçtir. İlk aşamayı oluşturan ve altı yıl süren mezuniyet öncesi tıp eğitimi, temel bilgilerin öğrencilere aktarıldığı dönemdir. Ülke genelinde bu dönem öğretim üyesi merkezlidir. Konu anlatımı, öğrencinin anlatılanı çalışması ve belirli bir not alması temeline dayanır.

Amaç: Bu çalışmada, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenci ve öğretim üyelerinin bir araya gelerek görüş alış verişinde bulunmaları ve bu yolla daha iyi tıp eğitiminin sağlanması için gerçekleştirilen öğrenci kulübü etkinliklerinin tanıtılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tıp fakültesi öğrencilerinden oluşan Uludağ Üniversitesi Sağlık ve Etik Düşünce Kulübü tarafından "Tıp Eğitimi Sorguluyoruz" başlığı ile iki ayrı panel düzenlenmiştir. Her bir panelde öğrencilere anketler uygulanarak görüşleri alınmış, davetiyeler hazırlanarak tüm öğretim üyelerinin katkısı istenmiştir. İlk panelde Üniversitemiz eğitim sorumlusunun başkanlığında tıp fakültesinin eğitim ile ilgili görevlerde bulunmuş üç öğretim üyesi ve ayrı kulüpleri temsilen üç tıp öğrencisi; ikinci panelde belirli konularda çalışmalarda bulunan üç öğretim üyesi, bir altıncı sınıf öğrencisi ve Uludağ Üniversitesi mezunu bir pratisyen hekim konuşmacı olarak yer almışlardır. Birinci panelde tıp eğitiminde uygulanan eğitim sistemlerinin tanıtılması; ikinci panelde ise sorunların ortaya konması ön planda tutulmuştur.

Bulgular: Öğretim üyelerinin katılımı ilk panelde % 25; ikinci panelde % 23.6 düzeyinde oldu. Her iki panelde de oturma kapasitesi ilavelerle 300 dolayında olan toplantı salonunda ayakta durmak için dahi yer bulamayan öğretim üyesi ve öğrencilerin geri döndükleri görüldü. Panelistler ve katılımcıların tıp eğitimi ile ilgili sorunlara sahip çıktıkları izlendi. Tıp eğitiminde evrensel değerleri de içeren ancak özde kendi ülkemizin öncelikli sağlık sorunlarını çözebilecek hekimler yetiştirilmesinin; eğitimin her aşamasında karşılıklı etkileşimin önemli olduğu vurgulandı. Henüz üçüncü yılında olduğumuz entegre eğitim sisteminin öğrenciler kadar öğretim üyelerinde de yeterli motivasyonu sağlamadığı dile getirildi. Bilgi ve becerinin değerlendirilmesinde objektif olunması gerektiği belirtildi. Eğitimin daha iyi olması için fakülte yönetimlerince sürdürülen çalışmaların yeterince aktarılmadığı öğrenciler tarafından ifade edildi. Bu kadar yoğun katımlı toplantılarla eğitim sorunlarının tartışılmasının, tıp fakültesi tarihinde ilk kez gündeme geldiği, panelist öğretim üyeleri tarafından dile getirildi. Panellerden sonra katılımcı öğretim üyelerine ziyaretler yapılarak görüşleri alındı.

Sonuç: Bu toplantılar üniversite ve fakülte yönetimlerinin öğrencileri desteklemesi sayesinde yapılmıştır. Koordinatörler Kurulunda öğrencilerin de oy hakkı bulunduğu iki kurumdan biri olan fakültemizde, bu etkinliklerin öğrenciler ile öğretim üyeleri arasında daha olumlu bir iletişim kurulmasına katkı sağladığı düşünülmektedir.

cankur@uludag.edu.tr

A40 TIP EĞİTİMİNDE ÖZLÜ SÖZLER

YAKINCI, C.*, KARABİBER, H.**

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Pediatri Anabilim Dalı-Malatya, K.Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatri Anabilim Dalı-Kahramanmaraş

Hekimlik pratiğinde sıklıkla anlatılan örneklerden biri; hekim kolunu tutarak, "O kadar anatomi okuduk; ama kala kala akılda bir femur kaldı" der. Tıp eğitimi sırasında alınan bilgilerden kalıcı olanların azlığını gösteren bu tipik örnekte görüldüğü gibi bilgilerin kalıcı kılınabilmesinde bazı problemler yaşanmaktadır.

Hekimler, mesleki eğitimleri sırasında çok yoğun bir bilgi akışıyla karşı karşıya kalmaktadırlar; ancak bu eğitim sürecinde alınan bir çok bilgi kısa sürede unutulmakta ve kalıcılığı olmamaktadır. Bu problemin temel nedenlerinden biri de eğitim sürecinde kalıcılığı sağlayacak tıbbi özdeyişlerden yeterli düzeyde yararlanılmamasıdır. Bu konuda engin deneyimi olan eğitimcilerin kullandıkları özlü sözlerin yıllar geçtikten sonra da hatırlanabilmesi konunun değerini vurgulayan önemli bir kanıttır. Akut eklem romatizmasının klinik gidişini anlatan "eklemleri yalar, kalbi ısırır" özdeyişinin yıllar sonra unutulmaması, buna güzel bir örnektir.

Özdeyişlerin tıp eğitimi sırasında yoğun kullanılması, öğrenmede kalıcılığı sağlayacağından eğitim kalitesini ve öğrenme düzeyini arttıracaktır düşüncesindeyiz.

Tıbbi Özlü Sözlerden Örnekler:

- ✓ Herpes ağlar, zona ağlatır.
- ✓ Optik atrofide doktorda görür hasta da, optik nöritte ise doktorda görmez hasta da.
- ✓ Suyu suyla tedavi ediniz.
- ✓ Tüberküloz duyulmaz görülür.
- ✓ Filmi değil hastayı ameliyat ediniz.
- ✓ Çocuklar erişkinlerin küçültülmüş kopyaları değildirler.
- ✓ Anatomi bilmeyen hekimler köstebeklere benzerler; ikiside arkalarında toprak yığını bırakırlar.
- ✓ Menstruasyon, döllenmemiş ovumun cenaze törenidir.
- ✓ Myom döllenmemiş uterusun kefaretidir.
- ✓ Yeni çıkan ilacı ilk, terk edilmiş ilacı son kullanan olma.

cengizyakinci@hotmail.com

A41 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 1 VE DÖNEM 2 DERS PROGRAMLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

YÜCEL, H. A., METE, Ö. U., KAYRIN, L., BOZDEMİR, N.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adana

Entegre eğitim sisteminin uygulandığı Çukurova Üniversitesinde öğrencilerin öğretim ve sosyal sorunları ile eleştirilerini öğrenmek amacıyla tüm sınıflarda düzenli iletişim toplantıları yapılmaktadır. Dönem I öğrencileri ile yapılan iletişim toplantıları sonucunda öğrencilerin tıp bilimine yönelik derslerle daha erken dönemde karşılaşmak istedikleri tespit edilmiştir. Fakültemiz Koordinatörler Kurulunun bu amaçla yaptığı çalışmalar sonucu daha önceki yıllarda Dönem II ders programında yer alan Hücre-Doku Biyolojisi Ders Kurulu 1995-1996 öğretim yılından itibaren Dönem I'e aktarılmıştır. Dönem II öğrencileri ile yapılan iletişim toplantıları sonuçlarının Koordinatörler Kurulunda değerlendirilmesi sonucunda da tek kurulda anlatılan Neuro-Endokrin ve Üreme Sistemi konuları 1999-2000 öğretim yılından itibaren iki ayrı ders kurulu haline getirilmiştir.

Dönem I-II ders programında yapılan bu değişikliklerin öğrenci başarısına etkilerini belirlemek amacıyla değişikliklerden önce ve sonraki başarı yüzdeleri karşılaştırılarak incelenmiştir.

Sonuç olarak eğitim programında yapılan bu değişikliklerin öğrenci başarısını olumlu etkilediği saptanmıştır.

B1 GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TEMEL DEMOĞRAFİK ÖZELLİKLERİ, HEKİMLİK MESLEĞİNİ SEÇME NEDENLERİ VE MEMNUNİYET DURUMLARI

BUDAKOĞLU, İ.İ., ÖZKAN, S., MARAL, I., BUMİN, M.A.

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Tıp Fakültesine giriş ile başlayan ve ömür boyu süren tıp eğitiminin temeli mezuniyet öncesi tıp eğitimi döneminde yerleşir. Bu fakültelerde eğitim gören öğrencilerin özellikleri de bu eğitimin temelini ve niteliğini etkilemektedir.

Amaç: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin temel demoğrafik özellikleri, hekimlik mesleğini seçme nedenleri ve memnuniyet durumlarını saptamak.

Gereç ve Yöntem: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde entegre eğitim sistemi uygulanmaktadır. Bu çalışmada kullanılan anket Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 2000-2001 öğretim yılında öğrenim gören Dönem 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 öğrencilerine gözlem altında uygulandı. Öğrencilerin 1057'sine (%87.5) ulaşıldı.

Bulgular: Öğrencilerin %51.7'si erkek, %48.3'ü kızdır. Tıp fakültesine başlamadan önce öğrencilerin %66.5'i metropol illerde yaşamakta olup, tıp eğitimi sırasında %50.7'si ailesinin yanında kalmaktadır. %37.6'sı normal liseden, %29.4'ü Anadolu Lisesi'nden mezundur. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden önce başka bir fakülteyi kazanan 50 (%4.7) öğrenci vardır. Bunların da %28'i Mühendislik / Mimarlık Fakültesi ve %28'i Fen Edebiyat Fakültesini kazanmıştır. Hekimlik mesleğini seçmede en önemli neden olarak %40.6 mesleğin manevi kazancını, tıp fakültesini seçmede en etkili kişi olarak da %62.9 kendilerini belirtmişlerdir. Akrobaları arasında hekim olduğunu belirtenler %40.3'dür. Tıp eğitimi sırasında karşılaştıkları eğitim dışı-sosyal sorunlar olarak yeni ortama uyum sağlama zorluğu (%41.2) ve aileden uzakta olma zorluğu (%40.1) bildirilmiştir. Öğrencilerin % 43.1'i hekimlik mesleğini seçmekten memnun olup, dönem arttıkça memnuniyetsizliğin arttığı saptanmıştır.

Sonuç: Öğrencilerin %66.5'i metropol illerden gelmekte olup, %37.6'sı normal lise mezundur. Hekimlik mesleğini seçmede en önemli neden olarak %40.6'sı mesleğin manevi kazancını söylemiştir.

liremb@hotmail.com

B2 GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

MARAL, I., ÖZKAN, S., BUDAKOĞLU, İ.İ., AYGÜN, R.

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Son yıllarda hemen hemen bütün dünyada, tıp eğitimi eleştirilmiş ve yeni arayışlara gidilmiştir. Türkiye’de de tıp eğitiminin eleştirisi güncel hale gelmeye başlamıştır.

Amaç: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimi hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde entegre eğitim sistemi uygulanmaktadır. Bu çalışmada kullanılan anket Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 2000-2001 öğretim yılında öğrenim gören Dönem 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 öğrencilerine gözlem altında uygulandı. Öğrencilerin 1057'sine (%87.5) ulaşıldı.

Bulgular: Öğrencilerin %51.7'si erkek, %48.3'ü kızdır. Öğrencilerin %50.4'ü tıp bilimini hem sosyal hem de fen bilimi olarak düşünmektedirler. %90'ından fazlası tıp eğitiminin amaçları olarak bildirilen, birinci basamakta bireye ve çevreye yönelik koruyucu hekimlik yapabilmek, toplumda sık görülen hastalıkları tanımak ve tedavi edebilmek, ülkenin sağlık sorunlarını bilmek ve çözüm aramak, uzmanlık eğitimi ve akademik çalışma yapabilmeleri için gerekli olan güncel ve bilimsel ön bilgi ve becerilere sahip olmak önerilerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Mezun olduktan sonra en çok karşılaşacakları sağlık sorunu olarak %73.0'ü enfeksiyon hastalıklarıyla ilgili sorunları ve %71.2'si halkın sağlık eğitimi eksikliğiyle ilgili sorunları belirtmişlerdir. Tıp eğitiminin 4-5 yıl olması gerektiğini %36.8'i, 6 yılın yeterli olduğunu %41.9'u , 7-8 yıl olması gerektiğini 17.3'ü söylerken, % 4.0'ü 9 yıl ve üzeri olması gerektiğini belirtmişlerdir. %88.0'i tıp eğitiminde yabancı dilin en az iyi derecede bilinmesi gerektiğini söylemiştir.

Sonuç: Her 4 öğrenciden 3'ü tıp eğitiminin amaçları ve mezun olduktan sonra karşılaşacakları sağlık sorunları konusunda ülke gerçekleri ile bağdaşır yaklaşımlar göstermişlerdir. Bu sonuçlar tıp öğrencilerinin tıp eğitimi amaçlarına yaklaşım yönünden azımsanmayacak bir düzeyde ve bilinçte olduğunu göstermektedir.

liremb@hotmail.com

B3 FIRAT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ VE MEZUNİYET SONRASI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

AÇIK, Y., OĞUZÖNCÜL, F., GÜNGÖR, Y., GÜNGÖR, L.

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı ELAZIĞ

Giriş: Ülkemizde birinci basamakta sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasında; pratisyen hekimlere mezuniyet öncesi dönemde verilen eğitimin ve öğrencilerin tıp eğitimi ve pratisyen hekimliğe bakış açısının önemi büyüktür.

Amaç: Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimi ve mezuniyet sonrası ile ilgili düşüncelerini saptamak amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve genelde çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir anket formu, tüm Tıp Fakültesi öğrencilerine uygulanmıştır. Fakültede öğrenim gören toplam 611 öğrencinin 488'ine ulaşılmıştır.

Bulgular: Yaş ortalaması 20.74+-2.27 olan öğrencilerin %38.7'si kız, %61.3'ü erkektir. % 65.6'sı üniversite sınavında tıp fakültesini 1. Tercih olarak seçerken, Fırat Tıp'ı 1. Tercih olarak seçen öğrenci %15.0'tir. Öğrencilerin %68.3'ü tıp fakültesini kendi isteği ile seçmiştir. Öğrencilerin %23.9'u tıp fakültesini seçtiği için pişman olduğunu belirtmiştir. Pişman olanların %6.0'ı 1. Sınıf, %20.7'si 2. Sınıf, %25.9'u 3. Sınıf, %16.4'ü 4. Sınıf, %17.2'si 5. Sınıf ve %13.8'i 6. Sınıf öğrencisidir (p:0.000). Öğrencilerin %66.0'sı öğretim üyesi sayısının, % 53.9'u öğretim üyelerinin bilgi ve becerisinin yetersiz olduğunu ifade etmiştir. 1. Sınıf öğrencilerinin %50.0'si, 6. Sınıf öğrencilerinin ise % 3.8'i öğretim üyelerinin bilgi ve beceri açısından yeterli olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %92'si mezuniyet sonrası uzmanlık eğitimi almak isterken, %1.8'i pratisyen hekim olarak kalmayı, %2.5'i hekimlik dışında bir iş yapmayı istediklerini belirtmiştir. Pratisyen hekim olarak çalışmak istemeyenlerin %15.7'si pratisyen hekime toplum değer vermediği ve güvenmediği için, % 13.4'ü maddi imkansızlıklar nedeniyle, %7.3'ü hem prestijinin hem de maddi imkanlarının kötü olması nedeniyle pratisyen hekimliği tercih etmediğini belirtmiştir

Sonuç: Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimine ve pratisyen hekimliğe bakış açısı olumsuzdur. Tıp fakültesi eğitimi sırasında temel sağlık hizmetleri ve pratisyen hekimliği ön plana çıkaracak şekilde bir eğitimin planlanmasının öğrencilerin hem tıp eğitimine hem de pratisyen hekimliğe bakış açısını olumlu hale getirmeye katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

foguoncul@firat.edu.tr

**B4 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YARIŞ, F*., TOPBAŞ, M**., ÇAN, G*., ÖZORAN, Y*.

*KTÜ Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., **KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD., TRABZON

Giriş ve amaç: Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de tıp eğitiminin niteliği, nasıl olması gerektiği üzerindeki tartışmalar devam etmektedir. Eğitim verenlerin yanı sıra öğrencilerin görüş ve beklentilerinin incelenmesi bu tartışmalara farklı bir boyut katacaktır.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma 2000-2001 eğitim yılının başında yapılmış, Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin beklentileri ve tıp eğitimi hakkındaki düşünceleri araştırılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya tıp fakültesinde dönem II, III, IV, V ve VI'da öğrenim gören toplam 959 öğrencinin 590'ı (%61.5) öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin 303'ünün (%51.4) ÖSYM sınavında ilk, 232'sinin (%39.3) 2. girişlerinde kazandıkları; ÖSYM tercih sıralamasında KTÜ Tıp Fakültesi'ni 258'inin (%43.7) ilk beş, 190'ının (%32.3) 6.-10. sırada tercih ettikleri saptanmıştır. Öğrenciler tıp fakültesine girme amaçları olarak 364'ü (%61.7) doktorluk mesleğini sevmeleri ve ideallerindeki meslek olması, 51'i (%8.6) insanlara yardım etme isteği, 50'si (%8.5) ise doktorluk mesleğinin toplumdaki saygınlığı ve maddi getirisinden dolayı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin tıp fakültesinden mezun olduktan sonraki amaçları incelendiğinde ise 445'i (%75.4) Tıpta Uzmanlık Sınavı(TUS)'ni kazanmak, 22'si (%3.7) bir süre pratisyen doktorluk yapıp sonra TUS'na girmek ve sadece 7'si (%1.2) pratisyen doktor olarak yaşamını devam ettirmek istediklerini ifade etmişlerdir. 345'i (%77.5) ise TUS'nda başarılı oldukları zaman akademik kariyer yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ortak yakınması olarak kütüphanenin yetersizliği, kantin ve yemekhane olanaklarının eksikliğini ifade ettikleri; buna karşın beklentileri incelendiğinde İngilizce eğitime ağırlık verilmesi, öğrencilerin TUS'na motive edilmesi ve ders konularının TUS'a yönelik olması, anlatılan ders içeriklerinde koordinasyon sağlanması, eğitimle ilgili geri bildirim olması gereklilikleri üzerinde durdukları görülmüştür.

Sonuç: Amaç; tıp eğitiminde başarılı olmaksızın, öğrencilerin de sorun ve beklentilerinin incelenmesinin yararlı olacağı ve bunun sürekli bir şekilde yapılmasının gerekliliğinin yerinde olacağı düşünülmüştür.

fusunyaris@yahoo.com

B5 DİĞER YÜZÜNDEN BAKILDIĞINDA TIP EĞİTİMİ

CANKUR, N. Ş., ULUKÖYLÜ, M., ÖZTÜRK, Ç., ALPAN, D., PİRİNÇÇİ, S., FİDAN, E., ORDU, S., BOZDOĞAN, G., BAŞYİĞİT, S.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı. Bursa

Giriş: Tıp fakültelerinde eğitim programlarının hazırlanması, farklı disiplinlerden gelen öğretim üyelerince oluşturulan ekipler tarafından, uzun zaman ve yoğun emek harcanarak gerçekleştirilir. Bu ekip çalışmalarında, geçmiş yıllar içinde saptanan aksaklıkların giderilmeye çalışılması ön planda tutulur. Bunun yanı sıra, yurt içi ve yurt dışı benzer programlar incelenerek var olan statünün iyileştirilmesine de çalışılır. Hizmetin sunulduğu kesimi oluşturan öğrenciler ile ilgili konular, sınıf geçme yüzdeleri ve Tıpta Uzmanlık Sınavındaki performanslarının değerlendirilmesinden ileri gidememektedir.

Amaç: Bu çalışmada, tıp eğitiminin aksayan yanlarının öğrenci bakış açısı ile ortaya konulması ve yapılacak programlara öğrencilerin görüşleri ile katkıda bulunmaları amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü ve Tıp Fakültesi Dekanlığı'nın destekleri ile öğrenciler tarafından eğitim konulu paneller düzenlenmiştir. Her panel öncesinde anket uygulaması yapılmıştır. Bu çalışmada ilk panel öncesinde uygulanan, 22 sorudan oluşan ve tüm sınıflardan 807 öğrencinin katıldığı ankette yer alan 12 soru değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrenciler tıp eğitiminde uygulanmakta olan yöntemler hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıklarını bildirmişlerdir (% 60.3). Tıp eğitiminin amacı pratisyen hekim yetiştirmek olmalıdır görüşünü savunanların oranı % 20.6'dır. Öğrencilerin, kendi fakültelerinde uygulanan eğitimin amacının ne olduğu sorusuna yanıtları ise % 70.2 oranında pratisyen hekim yetiştirmektir şeklinde olmuştur. Kişisel olarak sadece sınıfı geçmeyi hedefleyenlerin oranı % 36.5'dir. Öğretim üyelerinin nasıl öğretecekleri hakkında eğitim almadıklarına inananlar; öğretim üyelerinin öğrencilerce değerlendirilmesi gerektiğini düşünenler ve danışman öğretim üyesi sistemi destekleyenler çoğunluktadır (sırası ile % 61.1, % 85.7 ve % 88.1). Son sınıflar içinde, öğretim üyeleri ile ilişkilerinin zayıf olduğunu (% 73) ve aldıkları eğitimden memnun olmadığını (% 71) belirtenler çoğunlukta iken kendilerinin gereken çabayı göstermediğine inananlar azınlıktadır (% 24). Öğrenciler içinde pratik çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını düşünenlerin oranı üçüncü sınıftan itibaren artmaktadır. Mezuniyette teorik ve pratik açıdan yetersiz kalacaklarını savunanların dağılımı, sınıflara göre değişkenlik göstermektedir.

Sonuç: Eğitim kurumlarında hedeflenen, öğrencilere kusursuz hizmetin sağlanmasıdır. Onların anketlere verdikleri yanıtların eğitim programları yapılırken dikkate alınması, öncelikle aksaklıkların belirlenmesinde önemli ip uçları sağlayabilir. Kurullar içinde doğrudan yer almasalar bile öğrencilerin görüşleri hem kendilerine, hem de gelecek yıllarda aynı sınıfları paylaşacak olanlara daha iyi düzeyde eğitim hizmetinin verilmesine katkıda bulunabilir.

cankur@uludag.edu.tr

B6 TIP ÖĞRENCİLERİNİN RUHSAL PROFİLİ: CİNSİYETLER ARASI KARŞILAŞTIRMA

AKTEKİN, M., . ERENGİN, H., ŞENOL, Y.

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş ve Amaç: Tıp eğitimi sürecinde karşılaşılan çeşitli zorluklar öğrencilerin ruhsal sağlıkları üzerinde etkili olmaktadır. Bu araştırmada cinsiyetin öğrencilerin ruhsal sağlıkları üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem: 1996 yılında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)'ne kayıt yaptıran öğrenciler araştırma kohordunu oluşturmaktadır. Öğrencilerin her yıl ve 4 yıl boyunca ruhsal sağlık durumları Beck Depresyon Ölçeği (BDI), Genel Sağlık Soru Çizelgesi (GSSÇ=GHQ-12), Spielberger Sürekli Kaygı Envanteri (STAI) kullanılarak saptanmıştır. İstatistik çözümlemede iki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Tıp Fakültesinde kız ve erkek öğrenciler arasında ruhsal sağlık göstergelerinin tümünde anlamlı düzeyde fark saptanmamıştır. Örneğin ilk yıl için ortalama depresyon puanı kızlarda 6.37 (± 6.69), erkeklerde 7.29 (± 6.85) ($p=0.47$), ortalama sürekli kaygı puanı kızlarda 42.49 (± 10.29), erkeklerde 44.23 (± 8.53) ($p=0.31$), ortalama GSSÇ skoru kızlarda 1.91 (± 2.49), erkeklerde 1.73 (± 2.10) ($p=0.68$) olarak saptanmıştır. İzleyen yıllar için de benzer bulgular elde edilmiştir. İİBF öğrencileri arasında ise her üç ölçekte de değişik yıllarda erkek ve kız öğrenciler arasında ruhsal sağlık durumunda kız öğrenciler aleyhinde anlamlı farklılık saptanmıştır. Örneğin 3. yıl için kız öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalamaları 48.04 (± 10.51) iken bu puan erkek öğrenciler için 41.19 (± 7.95)'dur ($p=0.004$).

Sonuç: Tıp öğrencilerinde İİBF öğrencilerinden farklı olarak cinsiyet yönünden ruhsal sağlık düzeyleri arasında fark saptanmamıştır. Kadınların daha olumsuz ruhsal sağlık düzeyine sahip olması beklentisinin tıp öğrencileri arasında görülmemiş olması bu eğitimi seçen grubun farklı özelliklere sahip olduğunu düşündürülebilir.

yigiter@med.akdeniz.edu.tr

B7 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN UYUM DÜZEYİ ÜZERİNDE EĞİTİME İLİŞKİN DEĞİŞKENLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

BATI, A.H.

E.Ü.T.F. Tıp Eğitimi AD

Amaç: Bireylerin yaşamlarının farklı yönlerinden duydukları memnuniyet sağlığın bir belirleyicisi olduğu kadar önemli bir parçasıdır. Fizyolojik ve biyolojik bir sistem olarak düşünülebilen canlı bedeninin kendi içinde ve dış çevreyle ilişkilerinde gösterdiği uyumluluk düzeyi sağlık düzeyini de belirler. Bu araştırmada uzun bir eğitim süreci yaşanan tıp fakültelerinde uyum ve sağlık düzeyi üzerinde eğitime ilişkin değişkenlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel-analitik tipteki bu çalışma 1999-2000 öğretim yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 1 .ve 6. sınıflarına devam eden öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Öğrencilerin sağlık ve uyum durumlarını değerlendirmek için bir bilgi formu ve kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerini değerlendirmek için Hacettepe Kişilik Envanteri kullanılmıştır. Veriler SPSS for Windows 8.0 istatistik programı ile değerlendirilerek uyum düzeyleri belirlenmiş, eğitime ilişkin değişkenlerin etkileri araştırılmıştır. Çalışma ilk yıl öğrencileri üzerinde izlem araştırması olarak sürdürülmektedir.

Bulgular: Her iki sınıf öğrencilerinde de Kişisel Uyum alt ölçeklerinden ikisinde uyumsuz ya da bazı sorunların varlığı yönünde uyum sorunları saptanmıştır. Kişisel uyum sorunlarının yansıması olara Genel Uyum düzeyi de olumsuz yönde etkilenmektedir. Fakülteye girişte isteklilik ve mesleğini uygulama konusundaki düşünceleri açısından iki sınıf arasında fark saptanamazken fakültede okumaktan hoşnutluk ve mesleki yeterlilik algısı açısından 6.sınıf öğrencilerinde olumsuzluk yönünde belirgin değişiklik vardır. Tıp fakültesinde okumaktan hoşnut olmayan özellikle 6.sınıf öğrencilerinde uyum puanları düşmektedir. Öğrencilerin mesleki yeterlilik konusundaki algıları arttıkça her iki sınıfta da uyum puanları yükselmektedir.

Tartışma: Öğrencilerin uyum ve sağlık düzeyi üzerinde bir çok değişken yanında aldıkları eğitime ilişkin değişkenlerde rol oynamaktadır. 1 sınıf öğrencilerinde uyum sorunları daha belirgindir. Uyum bozukluğuna yol açan etkenlerin oranı ise 6.sınıf öğrencilerinde daha fazladır. Bulgular ışığında eğitim, sağlık ve sosyal hizmet alanlarında yapılacak iyileştirmeler ile öğrencilerin pek çok sorunu ile ilgilenmek ve bunlarla başa çıkmaları kolaylaştırılmış olacaktır.

hbatı@bornova.ege.edu.tr

B8 2000-2001 EĞİTİM YILINDA EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN 16PF ÖLÇEĞİ İLE SAPTANMASI

KARABİLGİN, Ö.S.*, TÖRÜN, S.E. , SÜATAÇ, A.*****

E.Ü.T.F. Tıp Eğitimi AD., E.Ü.T.F. Halk Sağlığı AD. doktora öğrencisi, **E.Ü.T.F. Tıp Eğitimi AD.,*Hava Sınıf OK. ve Teknik Eğitim Merkez Komutanlığı*

Amaç: Tıp Fakültesi 1. Sınıf öğrencilerinin kişilik profillerini saptanması.

Uygun kişilik özelliklerinin kazandırılabilmesi ve geliştirilebilmesi için Tıp Fakültesi eğitiminin gözden geçirilmesi.

Öğrencilerin kişilik özelliklerine göre öğrenme biçimlerinin eğitime yansımalarının değerlendirilebilmesi.

Metod: Tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Öğrencilere kişilik özelliklerini sorgulamak üzere geliştirilmiş Cattell's 16 PF (Personality Factor) ölçeği uygulanmıştır. Ölçek, 16 başlıkta kişilik özelliğini ortaya koyan, bireyin kendine yanıtlayabileceği 187 sorudan oluşmaktadır. 1. sınıf öğrencilerinin tümünün araştırma kapsamına alındığı çalışmada ölçek, 299 öğrenciden 216 (% 72.24)' sına uygulanmıştır. 60 dakikalık cevaplama süresinden önce gerekli açıklamalar araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Veriler, SPSS 8.0 istatistik programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılanların % 53.2 (N:115) 'si kız öğrencilerden oluşmaktadır. % 55.6 (N: 120)'sı 18 yaşında, % 24.1 (N: 52)' i 19 yaşındadır.Veriler değerlendirildiğinde ; % 31.9 (N: 69) Dışadönük, % 60.6 (N: 131) Düşük Soyut Kavrama Düzeyi , % 63.4 (N: 137) Yüksek Endişe, % 34.3 (N: 74) Hükmedici, % 42.1 (N: 91) Ağırbaşlı, % 42.6 (N: 92), Geleneksel, % 26.4 (N: 57)Çekingen, % 44.9 (N: 97) Duygusal, % 73.1 (N: 158) Kuşkucu, % 26.4 (N: 57) Yaratıcı, % 57.9 (N: 125) Kendini saklayan, % 32.9 (N: 71) Kendine güvensiz, % 39.8 (N: 86) Değişime açık, % 29.6 (N: 64) Gruptan bağımsız , % 29.6 (N: 64) Disiplinli, % 32.9 (N: 71) Gergin kişilik tipleri saptanmıştır.

Kız öğrenciler, erkek öğrencilerden daha yüksek oranda dışa dönük (X^2 : 11.289, p: 0.004) ve duygusal (X^2 : 12.917, p: 0.02) iken, erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha yaratıcı (X^2 : 7.688, p: 0.021) ve kendilerini daha açık ifade etmektedirler (X^2 : 6.926, p: 0.031) .

Sonuç: Kişilik, bireyin belirli bir ortamda ne yapacağını belirleyen faktörler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Eğitim süreci kişilik gelişiminin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Kişilik özellikleri ve eğitim süreci, birbirlerini değişik noktalarda değiştirebilen karşılıklı bir etkileşim içindedir.

surelk@med.ege.edu.tr

B9 1989-2000 YILLARI ARASINDA ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ' NE KABUL EDİLEN YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN BAŞARI DURUMLARI

DORAN, F., KARATAŞ, Y., ALTINBAŞAK, D., KAYRIN, L., BOZDEMİR, N.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji AD, Balcalı, Adana

1989-1990 Eğitim Yılından bu yana Ç.Ü.Tıp Fakültesine toplam 55 yabancı uyruklu öğrenci alınmış, bunların 49'u mezun edilmiştir. Diğer 6 öğrencinin başarısızlık nedeniyle Fakültemiz ile ilişkileri kesilmiştir. Şu ana kadar mezun olmuş durumdaki yabancı uyruklu öğrencilerin ancak %25'i altı yıllık normal eğitim süresinde eğitimini tamamlayabilmiştir. Mezun olan yabancı uyruklu öğrencilerin %12.5'u 7 yılda, %37.5'u 8 yılda, %25'i ise 9 yılda Tıp fakültesindeki eğitimlerini bitirmişler ve Tıp Doktoru ünvanı almışlardır. Halen Fakültemizde eğitimini sürdüren 25 yabancı uyruklu öğrenci mevcuttur. 2000-2001 Eğitim Yılında altıncı sınıfta okuyan 11 öğrencinin yalnızca ikisi normal eğitim süreleri içerisinde yıl kaybetmeksizin son sınıfa ulaşabilmiştir. Diğer dokuz yabancı uyruklu öğrenci ise genellikle iki yada üç yıl sene kaybederek altıncı sınıfta okuma olanağı kazanmıştır. Yine Fakültemiz üçüncü sınıfına devam etmekte olan sekiz öğrencinin altısı Af Yasasından yararlanarak eğitime devam hakkını elde edebilmiştir. Ç.Ü.Tıp Fakültesi'ne en yüksek sayıda yabancı uyruklu öğrenci kabulü 1989-1990 ve 1994-1995 Eğitim Yıllarında gerçekleşmiştir. Son yıllarda yabancı uyruklu öğrenci alımı bir yada iki öğrenciye sınırlandırılmıştır. Bu yaklaşım tüm yabancı uyruklu öğrencilerin genel başarı grafiği değerlendirildiğinde oldukça uygundur. Genel başarısızlık oranı ise psikolojik ve/veya fiziksel koşullara bağlı olabilir.

B10 YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN SORUNLARI VE ALDIKLARI EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DENEYİMİ

CANKUR, N. Ş., OKIKE, I. O., KURT, M. A.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa

Giriş: Yüksek öğretim kurumlarında verilen eğitimin kalite düzeyini değerlendirmede yararlanılabilecek kriterlerden bir tanesi ülkenin yabancı uyruklu öğrenciler tarafından tercih edilme oranıdır. Bu tercihler coğrafi konum, sosyo-kültürel ilişkiler ya da ekonomik nedenler gibi değişik faktörlere bağlı olarak yapılmaktadır. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi de yabancı uyruklu öğrencilere hizmet vermekte olan kurumlardan birisidir.

Amaç: Fakültemizdeki yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştığı problemlerin tespiti, bu problemleri giderme yöntemleri, çözüm önerilerinin belirlenmesi, önümüzdeki yıllarda gelecek öğrencilerin karşılaşılabilecekleri olası sorunlar ve çözümleri hakkında bilgi alabilecekleri kalıcı bir sistemin kurulmasına öncülük etmek üzere etkinlikler düzenlenmiştir. Bu çalışmada, bir anket uygulamasını takiben yapılan dizi toplantıları içeren etkinlikler ve sonuçlarının tanıtılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Fakültemiz 2-6. sınıflarına, 2000-2001 döneminde kayıtlı bulunan 21 ülkeden 45 öğrenci toplum olarak alınarak bir anket çalışması düzenlenmiştir. On sekiz ülkeden 35 öğrencinin katıldığı ankette öğrencilere 15 soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin geçmiş dönemlerde yaşadıkları zorluklar, bu zorlukları aşma yöntemleri ve gelecek kuşaklara önerileri sorgulanmıştır. Yapılan toplantılarda, anket grubuna birinci sıraftaki öğrenciler de dahil edilerek, birbirleri ile tanışmaları ve kaynaşmaları sağlanmıştır. Öğrencilerin görüşleri fakülte yönetimine iletilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yüksek öğrenim için Türkiye'yi tercih etme nedenleri içinde dil, din, kültür benzerliği, coğrafi yakınlık gibi özellikler dışında kaliteli üniversite eğitimi verildiğine inanılması da önde gelmektedir. Bursa'nın seçilmesinde ise yapılan sınavlardaki tercihler ve ikili ilişkilere bağlı olarak Yüksek Öğretim Kurumu'nun belirleyici olması söz konusudur. Öğrencilerin büyük bölümü Türkçe'yi anlama, okuma ve yazmada zorluk yaşamadıklarını, % 37.9'u kendilerini anlatmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Türk kültür yapısı ve Türk arkadaşlara uyum, barınma ve ulaşım konusunda sorun yaşamadıklarını ancak eğitim sistemine alışamadıklarını (% 45.5) bildirmişlerdir. Mezun olunca ülkesine dönmek isteyenler % 58.1; Türkiye'de kalmak isteyenler % 35.5 oranındadır. Özel "danışman öğretim üyeliği" ya da "yabancı öğrenciler kulübü" kurulmasının sorunların giderilmesinde etkili olacağını düşünmektedirler. Ülkelerini tanıtan pano oluşturulması ve gelecek dönemlerde Fakültemizde öğrenim görecektir yabancı uyruklu öğrencilere yardımcı olacak aktivitelere katılma fikrine sıcak bakmaktadır (% 88.3; % 91.1)

Sonuç: Yapılan toplantılarda dili, dini, rengi ne olursa olsun yabancı uyruklu öğrenciler kendilerine farklı davranılmaması gerektiğini belirtmektedirler. Belirlenen görüşler dekanlığa iletilmiş; dekanlık makamınca da Fakülte Genel Kurulunda gündeme gelmesi sağlanmıştır.

cankur@uludag.edu.tr

**B11 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYAL VE PSİKOLOJİK ÖZELLİKLERİNDE DEĞİŞİMİN İZLENMESİ:
DÖRDÜNCÜ YIL İZLEME SONUÇLARI**

AKTEKİN, M., ŞENOL, Y., ERENGİN, H., KARAMAN, T., AKAYDIN, M.

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Antalya

Giriş: Mezuniyet öncesi tıp eğitimi öğrencilerin psikolojik durumlarında bazı değişikliklere yol açmaktadır. Tıp öğrencilerinde ruhsal rahatsızlıkların yüksek oranlarda gözlemlendiği bilinmektedir.

Amaç: Tıp Fakültesi öğrencilerinin sosyal ve psikolojik özelliklerindeki değişimin ve eğitim süreci ile üniversite ortamının bu değişime etkisini saptayabilmek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Kayıt sırasında öğrencilere bilgi formu ve psikolojik testler uygulanarak araştırma grubu oluşturulmuştur. Aynı bilgi formu ikinci, üçüncü ve dördüncü yıllarda uygulanmıştır. İktisadi İdari Bilimler Fakültesi kontrol grubu olarak kullanılmıştır. Psikolojik durumun saptanması ve değişimin izlenmesi için Genel Sağlık Soru Çizelgesi, Durumluluk ve Sürekli Kaygı Envanteri ve Beck Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin olası sorunlarının şiddeti ve yıl içindeki değişimi, Yaşam Sorunlarına İlişkin Çizelge (YSİÇ) ile saptanmıştır.

Bulgular: Tıp öğrencilerinin Genel Sağlık Skoru birinci yılda 9.4, ikinci yılda 14.3, üçüncü yılda 14.0, dördüncü yılda ise 12.7'dir ($p<0.001$). Dört yıllık süreçte Beck Depresyon Puanları her yıl sırasıyla 6.9, 11.1, 11.2, 9.46'dır ($p<0.001$). Sürekli Kaygı Puanı ise birinci yılda 43.5, ikinci yılda 46.8, üçüncü yılda 45.0 ve dördüncü yılda 43.7 olarak saptanmıştır ($p<0.001$). Oluşturulan çok değişkenli regresyon modelinde, dört yılda da psikolojik skorlar ile sosyal yaşamdan hoşnutsuzluk arasında ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Tıp Fakültesi öğrencilerinin psikolojik test sonuçlarının birinci ve ikinci yıllar arasında belirgin olarak arttığı, üçüncü yılda yüksek düzeylerini koruduğu, dördüncü yıl sonunda ise bu değerlerin anlamlı olmamakla birlikte azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

aktekin@med.akdeniz.edu.tr

**B12 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 2
ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA, ALKOL VE MADDE KULLANIM SIKLIĞI**

AKVARDAR, Y.*, ASLAN, B.**, EKİCİ, Z. B.**, ÖĞÜN, E.**, ŞİMŞEK, T.**

* DEÜTF Psikiyatri AD, ** DEÜTF Halk Sağlığı AD ***Dönem 4 Öğrencileri

Giriş: Doktorlar tedavi, önleme çalışmalarıyla ve rol modelleri oluşturarak toplumun sağlığını etkilemektedirler. Tıp fakültesi öğrencileri arasında madde kötüye kullanım prevalansı genel popülasyondan belli farklılıklar göstermektedir. Örneğin tıp fakültesi öğrencilerinin, kendi yaş gruplarına göre daha fazla alkol, benzodiyazepin ve eroin dışı opiyat kullandıkları bildirilmekte, benzodiyazepinlerin ilk kullanımı tıp fakültesi yıllarında başlamaktadır.

Amaç: DEÜTF Dönem 2 öğrencilerinde sigara, alkol ve madde kullanım sıklığı ve sigara-alkol kullanım şiddetini saptamaktır.

Yöntem: Araştırmada 1999-2000 öğretim yılı dönem 2 öğrencilerinden (n=149) ulaşılabilen 122 (ulaşma oranı=%82) öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Araştırmada sigara, alkol ve madde kullanım sıklığı katılımcıların araştırma yapıldığı sırada kullanıp kullanmadıkları sorusuna verdikleri yanıtla değerlendirilmiştir. Sigara kullanım şiddeti Fageström sigara ölçeği ile değerlendirilmiştir. Alkol kullanım şiddeti CAGE ölçeğiyle ölçülmüştür.

Bulgular: Araştırma grubu %62.3'ü erkek (n=76) %37.7'si (n=46) kız öğrencilerden oluşmuştur. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.5 ± 0.86 'dır. Öğrencilerde sigara kullanım sıklığı %27'dir ve 3 kişinin (%9.1) şiddetli bağımlı olduğu saptanmıştır. Alkol kullanım sıklığı %48.4'tür ve %17'sinde (n=10) riskli alkol kullanımı saptanmıştır. Öğrencilerin %12.3'ü alkol sigara dışında bir madde kullanmayı düşünmüş, %6.2'si bir madde denemiştir. İlk madde kullanım yaşı ortalama 17.6 ± 2.5 'tir.

Sonuç: DEÜTF-Dönem 2 öğrencilerinde sigara, alkol ve madde kullanım sıklığı diğer ülkelerde belirtilenlere göre daha düşüktür. Ancak tıp fakültesi öğrencileri geleceğin hekimleri olarak madde kullanımı açısından riskli bir grup oldukları için bu konudaki çalışmalar nitelik ve nicelik olarak ayrıntılandırılmalıdır. Tıp fakültelerinde sigara, alkol ve madde kullanımına karşı politikalar oluşturulup girişimler planlanmalıdır.

yildiz.akvardar@deu.edu.tr

B13 HEKİM ADAYLARININ ORGAN NAKLİNE BAKIŞ AÇILARI

NAÇAR, M.*, ÇETİNKAYA, F.*, KANYILMAZ, D.** UTAŞ, C.***

Erciyes Üniversitesi Tıp Fak. Halk Sağlığı Anabilim Dalı, **Ankara Sağlık Müdürlüğü, *Erciyes Üniversitesi Tıp Fak. Dahiliye Anabilim Dalı*

Giriş: Ülkemizde nakledilecek organ teminindeki güçlükler organ temini ile ihtiyacı arasında büyük bir açığa neden olmaktadır. Bu sorunun çözülebilmesi için başta hekimler ve sağlık personeli olmak üzere toplumun her bireyinin yeterli ilgi ve bilince sahip olması gereklidir.

Amaç: İntern doktorların organ nakli konusundaki bilgilerini ve tutumlarını öğrenmektir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma, 2000 Yılı Mayıs ayında Kayseri İlinde Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi intern doktorlarının tümü olan 206 kişi üzerinde anket yöntemi ile yapıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılanların % 72.3'ü organını bağışlamayı düşünürken % 26.2'si düşünmediklerini, % 1.5'i ise kararsız olduklarını belirtmişlerdi. Bağışlanmak istenen organlar içinde birinci sırada böbrek daha sonra ise kornea ve karaciğer vardı. İnternlerin yalnızca % 14.1'inin organ bağış kartı vardı. İntern doktorlar arasında organ bağışına olan tutumları açısından yaş ve cins farkı yoktu. İnternlerin % 67.5'i dini yönden organ bağışında bulunmanın uygun olduğunu düşünüyorlardı. Kişilerin organ bağışı konusundaki dini inançları organ bağışlamayı önemli ölçüde etkiliyordu. İnternlerin % 40.8'i organ bağışlamamasının nedenini belirtmemekte, % 27.8'i kişisel tercihim, % 13'ü dini ve geleneksel nedenlerle, % 7.4 güvenemiyorum, % 5.5'i cesede eziyet olur demişlerdi. İnternlerin % 66.0'ı organ bağışı konusundaki bilgilerinin yeterli olmadığına inanıyordu.

Sonuç: İntern doktorların bu konuda önemli ölçüde bilgi eksiği olduğu; organ bağışlamak isteyenlerin çok azının bağışladığı ve önemli bir kısmının konunun dini yönünü bilmediği ya da yanlış bildiği saptanmıştır. Bunların nedenlerinin saptanmasına yönelik ileri araştırmalara gereksinim vardır. Konuya gereken ilginin gösterilmesi için bu konuda daha fazla eğitim almaları ve konuya dini yönden de yaklaşılması yararlı olabilir.

melisnacar@hotmail.com

B14 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ SOSYAL HİZMET UZMANLIĞI BİRİMİ GERÇEKLEŞTİRİLEN BİLİMSEL, SOSYAL, KÜLTÜREL VE SPOR TİF ETKİNLİKLERİN HEKİMLİK MESLEĞİNİN UYGULANMASINDAKİ ÖNEMİ

SEVİMLİ, Ş., KADIOĞLU, S.

Ç.Ü.T.F. Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı , Balcalı 01330 Adana

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Sosyal Hizmet Uzmanlığı Birimi, öğrencilere akademik hizmetler vermenin yanı sıra onların psiko-sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla, 10 Şubat 1990 tarihinde kurulmuştur. Ülkemizde tıp fakülteleri bünyesinde öğrencilere psiko-sosyal hizmet veren, türünün ilk ve tek örneği olan bu birim çalışmalarını halen sürdürmektedir.

Birimin amaçları, tıp fakültesi öğrencilerinin yaşam kalitelerini artırmak; kendilerini ifade edecekleri, hayal gücünü ve yaratıcı düşünceyi geliştirip uygulayacakları ortam hazırlamak; kendilerinin olduğu kadar başkalarının ilgi ve gereksinimlerinin farkına varmalarına ve bu doğrultuda çalışmalar yapmalarına yardımcı olmak; etik değerlere sahip, dinleyen, algılayan, organize olmayı ve ekip çalışmasını bilen hekimler olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktır.

Geleneksel eğitim programları, bilgi düzeyini artırmakta fakat birey gelişiminin en önemli unsuru olan sosyal gelişimi gerektiği kadar önemsememektedir. Sosyalleşme toplum yaşamının temel ve zorunlu özelliklerinden biridir. Hekimin mesleki kimliklerin yanı sıra zaman içinde araştırmacı kimliği, sporcu kimliği, sanatçı kimliği, çevreci kimliği, organizatör kimliği gibi çeşitli kimlikler edinmesi, şüphesiz mesleki yaşamını üstün başarı düzeyinde gerçekleştirmesi bakımından çok yararlıdır.

Söz konusu etkinlikler sadece birer eğlence aracı değil, hekimin kişiliğini zenginleştirmesi ve mesleki-sosyal başarısını yükseltmesi için alması gereken informel bir eğitimidir. Sosyal etkinliklere katılmak, hekimin sosyal performansını en üst düzeyde kullanmasında, ekip liderliğini yetkin ve bilinçli olarak üstlenmesinde, yeni programlar tasarlayıp hayata geçirme becerisi geliştirmesinde, ekibindeki elemanları doğru değerlendirmesinde ve onlara uygun görevler vermesinde rol oynamaktadır.

sevimli@bioethics.net

B15 ÖĞRENCİ TOPLUMUNDA ALGILANAN SAĞLIK-RUHSAL SAĞLIK İLİŞKİSİ

ERENGİN, H., AKTEKİN, M., ŞENOL, Y.

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş ve Amaç: Algılanan sağlık, toplumların genel sağlık düzeyini belirlemek için yaygın olarak kullanılan bir göstergedir. Kişinin genel olarak kendi sağlık durumunu değerlendirmesine dayanır. Bu çalışmada algılanan sağlığın öğrenci toplumunda ruhsal sağlık durumunu belirlemek amacıyla kullanılıp kullanılmayacağı tartışılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne 1996 yılında kayıt yaptıran öğrenciler oluşturmaktadır. Veriler bu öğrencilerin 2., 3. ve 4. yıllarına aittir. Araştırmada Beck Depresyon Ölçeği (BDI), Genel Sağlık Soru Çizelgesi (GSSÇ=GHQ-12) ve Spielberger Sürekli Kaygı Envanteri (STAI) uygulanmıştır. İstatistik çözümlemede iki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi kullanılmıştır.

Bulgular: Algılanan sağlığı olumsuz olan Tıp Fakültesi öğrencileri daha yüksek depresyon, sürekli kaygı puanı ve GSSÇ skoru ortalamalarına sahiptir. Örneğin 1.dalga (2.yıl) için algılanan sağlığı olumlu olan öğrencilerin ortalama depresyon puanı 8.72 (± 5.83) iken, algılanan sağlığı olumsuz olan öğrencilerin aynı puanı 17.56 (± 9.73)'dir ($p=0.000$). Algılanan sağlığı olumlu olan öğrencilerin sürekli kaygı puanı ortalaması 45.17 (± 7.69) iken, olumsuz olanların puan ortalaması 51.28 (± 9.84)'dir ($p=0.001$). GSSÇ skoru ortalaması algılanan sağlığı olumlu olan öğrencilerde 3.22 (± 2.85) iken diğer grupta 3.86 (± 3.60)'dir ($p=0.001$). Benzer sonuçlar 2 dalga (3.yıl) ve 3. dalga (4. yıl) için de elde edilmiştir.

Sonuç: Algılanan sağlık öğrenci toplumunda genel olarak ruhsal durumu başarılı bir şekilde yansıtmaktadır. Hızlı veri toplama ve değerlendirmede ruhsal sağlığı belirlemek amacıyla güvenilir ve basit bir gösterge olarak algılanan sağlık kullanılabilir.

yigiter@med.akdeniz.edu.tr

B16 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA KULLANMAYA BAŞLAMA VE BIRAKMA İNSİDANLARI: DÖRT YILLIK İZLEME SONUÇLARI

ŞENOL, Y., AKTEKİN, M., ERENGİN H.

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Antalya.

Giriş: Üniversite ortamının sigara alışkanlığının başlaması ve sürdürmesine doğrudan etkisi olduğu ve bu alışkanlığın sınıf ilerledikçe arttığı bilinmektedir.

Amaç: Üniversite öğrenim sürecinde tıp fakültesi öğrencilerinin sigara kullanma alışkanlığının saptanması ve her yıl sigara kullanımındaki değişimin izlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada 1996-1997 eğitim, öğretim yılında Tıp Fakültesi (TF) ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne (İİBF) kaydını yaptıran öğrenciler araştırma kohordunu oluşturmuştur. Öğrencilerin her yıl ve dört yıl boyunca sigaraya başlama ve bırakma oranları saptanmıştır. Hergün en az bir sigara içenler düzenli içici olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: TF öğrencileri arasında okula kayıt sırasında sigara kullanma sıklığı %15.1'dir. Bu oran ikinci sınıfta %20.2, üçüncü sınıfta %26.7, dördüncü sınıfta ise %29,9'dur. İİBF'de ise bu oranlar sırasıyla %26.4, %30.6, %43.9, %53.8'dir. TF'nde okula başlarken sigara kullanmayan 8 öğrenci bir yılın sonunda sigara kullanmaya başlamıştır. Böylelikle ilk yılın sonunda sigaraya başlama insidansı %6.7 olarak bulunmuştur. Birinci yılda sigara kullanmayan ancak ikinci yılda sigara kullanmaya başlayan öğrencilerin insidansı %10.3, üçüncü yılda sigaraya başlama insidansı ise %7.8'dir. İİBF'de sigaraya başlama insidansı sırasıyla %6.9, %14.5, %13.8'dir. Bırakma insidansı ise TF'nde birinci yılın sonunda %1.7, ikinci yılın sonunda %3.2, üçüncü yılın sonunda ise %5.2'dir. İİBF'de bırakma insidansı ise %2.8, %4.8, %1.7'dir.

Sonuç: Üniversite eğitimi süresince her yıl sigara kullanma sıklığı artarak devam etmektedir. Her iki okulda da sigaraya başlama oranı ikinci sınıfta en fazla orandadır. Bu nedenle sigara ile mücadelenin ilk yıllara çekilmesi ve yoğunluğunun artırılması gerektiği düşünülmektedir.

yigiter@med.akdeniz.edu.tr

**B17 DÖRT YILLIK EĞİTİM SÜRECİ İÇERİSİNDE AKDENİZ
ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ARASINDA SİGARA KULLANMAYA
BAŞLAYANLARIN PSİKOLOJİK VE SOSYAL ÖZELLİKLERİ**

ŞENOL, Y., AKTEKİN, M., ERENGİN H.

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Antalya.

Giriş: Sigara kullanımı ile psikolojik sağlık arasında ilişki bulunmaktadır. Psikolojik sağlıkları bozuk olanların daha fazla oranda sigara kullandıkları bilinmektedir.

Amaç: Üniversite öğrenim sürecinde öğrencilerin sigara kullanımı ile ruhsal sağlıkları arasındaki ilişkinin saptanması amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinde yapılmış uzunlamasına bir izleme araştırmasıdır. Okula başlarken sigara kullanmayan ancak dört yıl içerisinde sigara kullanmaya başlayan öğrencilerle, sigara kullanmayan öğrenciler psikolojik ve sosyal faktörler yönünden karşılaştırılmıştır. Psikolojik durumun saptanması ve değişimin izlenmesi için Genel Sağlık Soru Çizelgesi, Durumluluk ve Sürekli Kaygı Envanteri ve Beck Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin olası sorunlarının şiddeti, Yaşam Sorunlarına İlişkin Çizelge ile saptanmıştır.

Bulgular: Üniversite eğitimi süresince sigara kullanmayan öğrencilerin okula başlarken Genel Sağlık Skoru 9.1 iken, sigara kullananların skoru 8.9'dur. Dördüncü yılda ise bu skorlar sırasıyla 11.7 ve 14.1'dir ($p<0.05$). Okula başlarken Beck Depresyon Puanları sigara kullanmayanlarda 6.2, sigara kullananlarda 6.8'dir. Dördüncü yılda ise bu puanlar sigara kullananlarda 7.9, sigara kullanmayanlarda 11.7'dir ($p<0.01$). Sürekli Kaygı Puanları ise okula başlarken sigara kullanmayanlarda 42.7, sigara kullananlarda 44.9 iken, dördüncü yılda sırasıyla 42.2 ve 46.0'dır ($p<0.05$). Yaşam sorunları açısından bakıldığında ise sigara kullananlar kullanmayanlara göre daha fazla aile ilgili sorun yaşamakta ($p<0.01$) ve ekonomik güçlük çekmektedir ($p<0.01$).

Sonuç: Okula başlarken sigara kullanan ve kullanmayan öğrencilerde psikolojik ölçek puanları farklılık göstermezken, dördüncü sınıfta sigara kullananların kullanmayanlara göre psikolojik ölçek puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Psikolojik göstergelerdeki bozulmayla sigara kullanımında bir artış olduğu dikkat çekmektedir.

yigiter@med.akdeniz.edu.tr

**B18 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HEKİM ADAYI
ARAŞTIRMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

GÜNAY, T., KULAÇ, E., PABUÇCUOĞLU, O., UÇKU, R.,

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD, İzmir

Giriş: 1982 yılından beri Sağlık Bakanlığı ve Dokuz Eylül Üniversitesinin ortak protokolü ile hizmet sunan Narlıdere Eğitim Araştırma ve Sağlık Bölgesi' ne bağlı Sağlık Ocakları'nda hekim adayı eğitimi sürdürülmektedir. İki ay süre ile Sağlık Ocakları' nda çalışan hekim adayları hem altı yıl içindeki elde ettikleri bilgi ve beceriyi kullanmakta hem de ülkemiz sağlık sistemini öğrenmektedir. Bu rotasyonun ilk ayında çalıştıkları Sağlık Ocakları'nın bölgesini tanımakta, Sağlık Ocağı çalışmalarını ve hekim olarak sorumluluklarını öğrenmektedir. İkinci ayda ise bölge sağlık sorunlarını tanımlamaya yönelik araştırmalar yaparak araştırma planlamayı ve gerçekleştirmeyi öğrenmektedir.

Amaç: Bu çalışmada 1984-2000 yılları arasında hekim adaylarının yaptığı araştırmaların sunumu amaçlanmıştır.

Yöntem: 1984-2000 yılları arasında yapılan araştırmalar yıl, ay, araştırmaya katılan hekim adayı sayısı, araştırma konusu, araştırma tipi, araştırmanın yapıldığı Sağlık Ocakları' na göre tanımlanmıştır.

Bulgular: Çalışmada yıllara göre hekim adayı gruplarının kalabalıklaştığı, araştırma yapılan Sağlık Ocağı sayısının arttığı görülmüştür. Araştırmalar daha çok Narlıdere ve Güzelbahçe Sağlık Ocaklarında yapılmıştır. Araştırmaların ağırlıklı olarak Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması, Bulaşıcı Hastalıklar ve Çevre Sağlığı konularında olduğu görülmüştür. Araştırmalarda kullanılan yöntemler daha çok analitik yöntemlerdir.

Sonuç: Sağlık sisteminin her basamağında çalışan hekimin bilmesi gereken araştırma planlama ve gerçekleştirme, tıp eğitiminin son yılına kalmadan daha erken dönemlerde eğitim programına yerleştirilmelidir.

reyhan.ucku@deu.edu.tr

C1 BİRİNCİ BASAMAK HEKİMLİĞİNE YÖNELİK SÜREKLİ TIP EĞİTİMİ MODELİ: 4 YILLIK CERRAHPAŞA DENEYİMİ

AKKIN S.M., DERVİŞOĞLU S., SİVA, A., ÖZ, F., YILDIRIM, N., GÖKSOY, E., SEVER, L., İDİL, M., AKKAN, A. G., SOYSAL, T., KARAHASANOĞLU, T., OŞAR, Z., YÜCEL, R.

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu, İstanbul

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde 1995 yılında kurulmuş olan Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu 1997'den beri, özellikle birinci basamak hekimliğine yönelik düzenli, multidisipliner, geniş katımlı, kredilendirilen, mezuniyet sonrası eğitim etkinlikleri gerçekleştirmektedir. Bu süreçte sempozyum tarzında 24 bilimsel toplantı düzenlenmiş ve toplam 7736 katılımcı sertifikalandırılmıştır. Bu bildiriye 4 yıldır uygulanmakta olan bu mezuniyet sonrası eğitim modeli ile ilgili deneyim hazırlık, organizasyon, tanıtım ve duyurma, uygulama, katılımcı profil ve istatistikleri ile verim değerlendirmesi açılarından irdelenmektedir.

Toplantıların konuları birinci basamak hekimliğinin gereksinimleri doğrultusunda seçilmekte, bunda katılımcıların anket sonuçları yönlendirici olmaktadır. Seçilen konu ile ilgili toplantı yöneticiliği için o konuda yoğun çalışmaları olan bir (ya da daha fazla sayıda) öğretim üyesine teklif götürülmekte ve içerik organizasyonu ile konuşmacıların seçimi bütünüyle ilgili yöneticiye bırakılmaktadır.

Toplantıların duyuruları İstanbul içi resmi sağlık kuruluşlarının tamamına yakınına ulaştırılmakta ve yaklaşık 2000 güncel adrese postalanmaktadır. Ek olarak yaklaşık 250 elektronik mektup gönderilmekte ve web sitesi aracılığıyla da duyurular yapılmaktadır.

Oturumlarda olgu sunumu ve tartışmalara ağırlık verilmesine özen gösterilen toplantılar TTB-STE Kurulu tarafından kredilendirilmekte ve bitimlerinde sertifika dağıtılmaktadır. Her toplantıda katılımcılardan kredilendirme formunun yanı sıra ilgili toplantı ve sonraki beklentilerle ilgili anketi de içeren bilgi ve iletişim formunu doldurmaları istenmektedir. Kredilendirme formu dönüş oranı %64, anket formu dönüş oranı %42'dir. Toplantılara ilginin yüksek olmasını, içeriğin yanında destekleyen bir diğer unsur da her toplantının kitabının dağıtılmasıdır. Böylece bugüne dek 24 adetlik bir kitap serisi oluşmuştur.

Toplantı başına ortalama katılımcı sayısı 322 (107-675)'dir. Katılımcı yaş ortalamasının 30 civarında olduğu toplantılara İstanbul dışından da katılım olmaktadır. Katılımcıların % 23'ünü stajyer ve intern öğrenciler oluşturmaktadır. Hekim katılımcıların dağılımına bakıldığında %33'ünün birinci basamak grubunda toplanabilecek sağlık kuruluşlarında, %22'sinin devlet hastaneleri, %16'sının tıp fakülteleri, %5'inin SSK hastaneleri ve %1'inin diğer kuruluşlarda görev yaptıkları saptanmaktadır. Bunlardan %34 pratisyen hekim, %26 asistan, %15 aile hekimliği uzmanı ve %25 diğer dalların uzmanlarıdır. Ülkemiz koşullarında değerlendirildiğinde, bu dağılımla hedef kitle olan birinci basamak sağlık hizmeti veren hekimlere ulaşılabilirdi düşüncesindeyiz. Ve bu eğitimin hedef kitesi, uygulamanın daha sık düzenlenecek toplantılar ve pratik uygulamalara yönelik etkinliklerle sürdürülmesini talep etmekte, etkinlikler sırasında oluşan yayınlar birinci basamak sağlık hizmeti veren birimlerde güncel bir başvuru serisi olarak ilgi görmektedir.

sma@deomed.com

C2 İZMİR İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK ÇALIŞANLARI TEMEL YAŞAM DESTEĞİ BECERİ EĞİTİMİ PROJESİ

ÇALIŞKAN, S.A., DURAK, H.İ., TÖRÜN, S.E., KARABİLGİN, Ö.S., BATI, A.H., ERGEZEN, F., ÇERTUĞ, A., SAÇAKLIOĞLU, F.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Birinci basamak sağlık çalışanlarının hizmet içi eğitimlerinde; öncelikle üniversitelerle işbirliğinin geliştirilmesi, güncel eğitim yöntemleri ile yeni bilgi ve becerilerin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunacaktır. Birinci basamak sağlık çalışanlarının temel yaşam desteği bilgi ve becerisi ile donatılmış olmaları gereklidir. Ülkemizdeki tıp eğitiminde bu konunun yalnızca bilgi kazandırılması ile sınırlı kaldığı genel kanıdır.

Amaç: İzmir ilinde birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hekim ve hekim dışı sağlık personeline temel yaşam desteği bilgi ve becerisinin kazandırılması ve/veya pekiştirilmesi, birinci basamakta çalışanların hizmet içi eğitimlerinde üniversite ile işbirliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Proje Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği (TARD) Resüsitasyon Komitesi Kardiyopulmoner Resüsitasyon Kılavuzu "CPR'99" a uygun olarak hazırlanan bir günlük kurslardan oluşmaktadır. Küçük gruplara yönelik, yeterliliğe dayalı basamaklı öğrenim ve değerlendirme rehberlerinin kullanıldığı teorik ve pratik dersler aracılığı ile verilen kurslar 21 Ocak 2000–31 Aralık 2000 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bir tam gün süren kursta, 2 ders saati teorik bilgi aktarılmasının ardından; katılımcıların 4 veya 5 gruba ayrılarak basamaklı öğrenme rehberleri ile recovery pozisyonu, tek ve çift kişi ile maketler üzerinde "kardiyopulmoner resüsitasyon" uygulama becerisi kazanmaları sağlanmıştır. Katılımcıların kurs hakkındaki geribildirimleri; 5'li likert ölçeğine göre skorlama yaptıkları 10 başlıktan oluşan değerlendirme anketi ile toplanmıştır. Kursu tamamlayan katılımcılara TARD onaylı sertifika verilmiştir. Veri analizi için SPSS 10.0 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Proje kapsamında gerçekleştirilen 24 kursa 920 sağlık çalışanı katılmıştır. Katılımcıların %48'i hekim, %33'ü ebe-hemşire, %19'u diğer sağlık çalışanlarıdır. Kurs başına ortalama 38 katılımcı (minimum 27-maksimum 57) düşmektedir. Geribildirim anketine katılım oranı %93'tür. Katılımcıların %97'si kendilerine kurs süresince aktif katılım olanağı sağlandığını, %95,8'i eğitimcilerin bilgi beceri ve tutumlarının yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların %80'i kurs süresinin amaç ve öğrenim hedeflerine ulaşmak için yeterli olduğu görüşündedirler.

Tartışma ve Sonuç: Küçük gruplarda yeterliliğe dayalı beceri eğitimi yaklaşımı ile gerçekleştirilen bu eğitim ile İzmir' de birinci basamakta çalışanların temel yaşam desteği konusunda standardizasyonu, mesleki eğitim gereksinimlerini ifade edebilecekleri ve eğitimin nasıl olması gerektiği konusunda fikir oluşturabilecekleri bir kamuoyu oluşması, üniversite-sağlık müdürlüğü işbirliğinin güçlenmesi açısından yararlı bir deneyim olduğunu düşünmekteyiz.

sayhan@med.ege.edu.tr

C3 MEZUNİYET SONRASI TIP EĞİTİMİNDE PROBLEME DAYALI ÇALIŞMA ÖRNEĞİ: BİRİNCİ BASAMAKTA DİSPEPSİ

KALAÇA, Ç., ÜNALAN, P., ÇİFÇİLİ, S., UZUNER, A.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Bu sunumda mezuniyet sonrası eğitim programları içinde yaygın olarak kullanılmayan bir yöntem olan probleme dayalı çalışma konusundaki deneyimimizi paylaşmak ve değerlendirmeye açmak amaçlanmaktadır.

Yöntem: 2000-2001 yılı eğitim döneminde, bazı konuların seminer, olgu ve makale sunumları gibi geleneksel yöntemlerin ana bir çerçeve altında bütünlük içinde kullanılmasının daha yararlı olacağı görüşü ağırlık kazanmıştır. Birinci basamak için önem arz eden bir "olgu ve/veya problemi" merkeze alarak probleme dayalı öğrenme ilkelerini uygulamanın, kuramsal bilgilerin birinci basamak uygulamaya dönük olarak yeniden biçimlendirilmesinde yararlı olacağı düşünülmüştür. Bu amaçla da, probleme dayalı yöntemin denenmesine karar verilmiştir. Probleme dayalı çalışmaların (PDÇ) her konu için 5-8 hafta boyunca, yaklaşık 3'er saat süren toplantılar yoluyla tamamlanması planlanmıştır.

PDÇ ile, eğitim etkinliği içinde etkileşimi artırmak, problem çözme becerisini güçlendirmek, kendi kendine ve derinlemesine öğrenme yöntemlerini uygulayabilmek, eleştirel makale okuma ve kanıta dayalı tıp yaklaşımını olgunlaştırmak, bilgi ve becerileri bütünselleştirmek ve birinci basamakta uygulanabilirliği açısından değerlendirmek ve ekip çalışması anlayışını desteklemek amaçlanmıştır.

Başlangıç olgusundan yola çıkılarak temel kavramların gözden geçirilmesi, problemin tanımlanması, olası açıklamaların serilmesi, her bir açıklamanın tek tek değerlendirilmesi, bu süreçte öğrenim hedeflerinin yeniden tanımlanması, bir sonraki buluşmada önceden oluşturulan gündem doğrultusunda edinilen bilgilerin paylaşılması, yeni sorunların tanımlanması ve olguda yeni aşamaya geçilmesi, sarmal bir biçimde sürdürülmektedir.

Sonuç: İlk PDÇ konusu olarak "dispepsi" seçilmiş, toplam 5 hafta devam eden ve en az 3 saat süren toplantılar boyunca konu ile ilgili 52 adet makale birlikte gözden geçirilmiş, gastroenteroloji ve psikiyatri uzmanlarının katıldığı tartışmalı toplantılar düzenlenmiş, ulusal ve uluslararası rehberler üzerinde çalışılarak Anabilim Dalı polikliniği için kılavuz hazırlanmış, konuyla ilgili kendi koşullarımıza uygun veri derleme amacıyla da niteliksel ve niceliksel dört araştırma konusu saptanmıştır. Bir araştırma görevlisi tez konusunu bu çalışma içinde belirlemiştir.

fam-pem@iname.com

C4 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ ÇALIŞMALARI I: UZMANLIK PROGRAMI VE ÇALIŞMA KARNELERİ

ÜNALAN, C.P.*, TUNCER, N.**, DAĞLI, T.E***, GÜRBÜZ, O.****, ÖZER, N.*****, YEĞEN, B.*****, OKTAY, Ş.*****, TÖZÜN, N*****

M.Ü.T.F Aile Hekimliği Anabilim Dalı, **M.Ü.T.F Nöroloji Anabilim Dalı, *M.Ü.T.F Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, ****M.Ü.T.F Dermatoloji Anabilim Dalı, *****M.Ü.T.F Biyokimya Anabilim Dalı, *****M.Ü.T.F Fizyoloji Anabilim Dalı, *****M.Ü.T.F Farmakoloji ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalları, *****M.Ü.T.F Dekanı ve Gastroenteroloji Bilim Dalı*

Giriş ve Amaç: Ülkemizde eğitimE yönelik iyileştirme ve geliştirme çalışmalarının bir parçası olarak tıpta uzmanlık eğitiminin farklı alanlarında da, objektif kriterlere dayalı olarak değerlendirilebilen, bilgi, beceri ve tutum hedefleri net olarak belirtilen, bir uzmanlık eğitim programı oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesinde sürmekte olan tıpta uzmanlık eğitiminin güncel durumunun değerlendirilmesi, gereksinimlerin belirlenmesi, iyileştirme çalışmalarının planlanması, geliştirici aktiviteler oluşturularak yürütülmesi ve anabilim dalları ile koordinasyonunun sağlanabilmesi amacıyla Şubat 1999 tarihinde "Mezuniyet Sonrası Eğitim Komisyonu" (MSEK) kurulmuştur.

Yöntem ve Bulgular: Komisyon tarafından her anabilim dalının, birer öğretim üyesi ve kıdemli bir tıpta uzmanlık öğrencisi ile temsil edildiği toplantılar düzenlenerek, uzmanlık öğrencisinin eğitim sürecinin belirlenmesi amacıyla tıpta uzmanlık öğrencisi eğitim programları ve çalışma karnelerinin oluşturulması kararı alındı. Tıpta uzmanlık öğrencisi eğitim programının ilgili anabilim dalının eğitim, hizmet ve araştırma konularında uzmanlık eğitiminde varılması gereken hedefleri ve değerlendirme kriterlerini kapsamı öngörüldü. Eğitim programının takip ve değerlendirmesi amacıyla tıpta uzmanlık öğrencisi çalışma karneleri oluşturuldu. Çalışma karnelerinin ana bölümlerini;

- ✓ Temel teorik ve pratik eğitim,
- ✓ Araştırma görevlisinin katılımının zorunlu olduğu aktiviteler,
- ✓ Rotasyonlar (Bölüm içi ve bölüm dışı),
- ✓ Ara değerlendirilmeler,
- ✓ Araştırma görevlisinden beklenen asgari yayın sayısı, niteliği,
- ✓ Tez çalışması oluşturmaktadır.

Sonuçlar: Eğitim programları ve çalışma karneleri, fakültemizde uzmanlık eğitimi veren anabilim dallarının tamamını oluşturan toplam 36 anabilim dalınca 1999 yılı içinde tamamlanarak 2000 yılında göreve başlayan tüm tıpta uzmanlık öğrencilerine verilmiş ve program tanıtılmıştır.

Çalışma karneleri belirli zaman aralıklarıyla anabilim dalı tarafından incelenecektir. Ayrıca fakülte kurulu tarafından oluşturulan bir komisyonunca uzmanlık sınavına giriş öncesi onaylanacaktır.

Yapılanların sürekliliğini sağlamak amacıyla işleyişi düzenleyen bir "Tıpta Uzmanlık Eğitimi Yönergesi" oluşturma çalışmaları sürdürülmektedir.

fam-pem@iname.com

C5 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİSİ ORYANTASYON PROGRAMI DEĞERLENDİRMESİ

ELLİDOKUZ, H., SARIOĞLU, S., DİCLE, O.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi İnciraltı 35340 İZMİR

Giriş: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi (D.E.Ü.T.F.) bünyesinde tıpta uzmanlık öğrenciliği (T.U.Ö.) programına başlayanların görev alacakları hastane ve fakültenin fiziksel özellikleri yanında işleyişi ve çalışma koşullarının tanıtılması amacıyla, Dekanlık ve Başhekimlik tarafından birlikte oryantasyon programı düzenlenmiştir.

Amaç: Oryantasyon programının tanıtımı ve program sonu alınan geri bildirimlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Program içeriği hastane ve fakülte yönetiminin gözlediği gereksinimler doğrultusunda oluşturulmuş ve ilk uygulama ardından geliştirilmesi planlanmıştır. Program yöneticilerle tanışma ile başlatılmıştır. Etik konularda genel bilgilendirme ve hasta hakları, iletişim, ekip kavramı, formların kullanımı, tetkik istemleri, eczane uygulamaları, poliklinik, klinik hizmetlerinin tanıtımı, hastane enfeksiyonları, izolasyon önlemleri olan bölümler, atıkların ayrımı, hasta dosyalarının düzenlenmesi, arşiv sistemi, özlük bilgileri, Eğitim materyali hazırlama koşulları, aktif eğitim kavramı ve işleyişinin tanıtımı, araştırma olanakları, burslar, etik kurullar, laboratuvarlara örnek gönderilme koşulları, sağlık çalışanlarının sağlığı, kurumdaşlık ve kurum kültürü konuları program içeriğini oluşturmuştur.

Oryantasyon programı üç ayrı grupta kurumumuzda çalışmaya yeni başlayan toplam 38 T.U.Ö.ne iki tam gün, bir yarım günde uygulanmıştır.

Bulgular: Geri bildirimlerde programın alt bölümlerine yönelik değerlendirmelerin tümü 3.8 ortalama puanın üzerindedir.

Konuların geri bildirim puan ortalamaları sırasıyla sunulmuştur: Kurumdaşlık ve kurum kültürü 4.54 ± 0.80 , eğitim materyali hazırlama koşullarının tanıtımı 4.42 ± 0.69 , etik, iletişim, ekip kavramı 4.42 ± 0.72 , sağlık çalışanının sağlığı 4.35 ± 0.89 , tetkik için örnek gönderilmesi 4.21 ± 0.81 , form ve malzeme kullanımı 4.13 ± 0.74 , hasta dosyaları ve arşiv sistemi 4.08 ± 0.68 , eğitim sisteminin tanıtımı 4.03 ± 0.90 , hastane birimlerine yapılan tanıma gezileri 3.95 ± 0.91 , özlük işleri konusunda bilgilendirme 3.87 ± 1.04 , araştırma olanakları ve kaynaklar konusu 3.84 ± 0.69 puan olarak belirlenmiştir.

Genel olarak oryantasyon programından %94.7 oranında yararlandığı görülmüştür. Program süresi katılımcılar tarafından %68.4 oranında uygun bulunmuştur.

Sonuç: D.E.Ü.T.F. tarafından ilk kez düzenlenen oryantasyon programının yararlı olduğu ve daha geliştirilerek düzenli bir biçimde sürekliliğinin sağlanmasının gerekli olduğu düşünülmüştür.

C6 EÜTF-MEZUNİYET SONRASI EĞİTİMDE BÜTÜNLEYİCİ EĞİTİM PROGRAMLARI

DEMİRGÖREN, S., GİRGIN, F., SÖZMEN, E., TUĞLULAR, I.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, 35100, Bornova, İzmir

"Mezuniyet Sonrası Tıp Eğitimi"nde ihtisas alanı içinde verilen temel bilgi ve beceri eğitiminin yanı sıra, araştırma teknikleri, etik kurallar, bilgisayar uygulamaları gibi multidisipliner bilgi ve becerilerin de yer alması gerekmektedir. Bu gereksinimin karşılanması amacıyla EÜTF Uzmanlık Eğitimi Kalite Güvence Kurulu, fakülte bünyesinde merkezi olarak uygulanacak, standart eğitim programları modeli oluşturmuş ve 1999-2000 yıllarında Bütünleyici Eğitim Programları (BEP) Uygulaması'nı başlatmıştır.

Kasım 1999 başlatılan Temel Uzmanlık Eğitimi Programı, onar haftalık (haftada ½ gün) dönemlerde, uzmanlık eğitiminin ilk yılında olan uzmanlık öğrencilerine uygulanmaktadır. Kurs programında yer alan derslerin "amacını, öğrenim hedeflerini, alt başlıklarını ve kaynaklarını" içeren Temel Eğitim Programı El Kitabı hazırlanmış ve katılımcılara program öncesi gönderilerek ön bilgilendirme sağlanmaktadır. Ders başlıkları; Araştırma Tasarımı & Etiği, İyi Klinik Uygulamalar, Kaynak Kullanımı & Kaynağa Ulaşım, Tıpta Bilgisayar Kullanımı, Tıpta Temel İstatistik, İlaçların Advers Etkileri, Hekim-Hasta İlişkisi, Çevre Sağlığı & Güvenliği, Olağanüstü Durumlarda Tıbbi Yaklaşım olarak belirlenmiştir. Tıpta Bilgisayar Kullanımı, Kaynak Kullanımı&Kaynağa Ulaşım, Olağanüstü Durumlarda Tıbbi Yaklaşım ve Tıpta İstatistik dersleri, teorik anlatımın yanı sıra konu ile ilgili uygulamaları da içermektedirler. Katılımcıların edindikleri bilgi ve beceriler ile kursun etkinliği kurs öncesi ve sonrası uygulanan ön- ve son-testler ile değerlendirilmektedir. Sonuçlar, katılımcıların aktarılan konulardan yararlandıklarını göstermektedir (ortalama başarı puanı %54'den %87'e çıkmıştır). Kurs sonunda uygulanan anketler de içerik ve uygulamaların değişebilir / aktif bir formatta olmasını sağlamaktadır. Program içeriği, TTB-STE Kredilendirme Kurulu'nca 40 puan ile kredilendirilmiştir.

BEP'nin; tüm branşlar için ortak bir eğitim ve uygulama alanı olması, konusunda uzman ve yetkin kişilerce içerik ve uygulamalarının saptanması, günün ve ülkenin gereksinimlerine uygun, çağdaş ve dinamik bir eğitim formatı içermesi ve katılımcıların katılım ve aktivitelerinin kredilendirilmesi nedeni ile mezuniyet sonrası eğitimde standardizasyona katkıda bulunacak bir program olduğuna inanıyoruz.

girgin@med.ege.edu.tr

C7 EĞİTİMDE STANDARDİZASYON: USTA - ÇIRAK İLİŞKİSİNDEN UZMANLIK ÖĞRENCİLİĞİNE

ÇİÇEK-SAYDAM, C., SÖZMEN, E., AVANOĞLU, A., ALPER, S., GİRGİN, F., AKARCA, U.S., APAYDIN, F., BİLGİÇ, A., TUĞLULAR, I.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, 35100, Bornova, İzmir

Son yıllarda tüm sektörlerde olduğu gibi eğitimde de kaliteyi arttırmak için önerilen bazı sistemler vardır. Türkiye’de Tıpta Uzmanlık eğitiminde çoğunlukla uygulanan yöntem üst kıdem, alt kıdemine branşıyla ilgili bilgileri belli bir düzen izlemeden günlük işleyiş sırasında aktarması şeklindedir. Dünyada eğitim değişimlerine paralel olarak Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi (EÜTF)’nde alanında ihtiyaç duyulan tüm bilgi ve beceriyle donanmış, etik davranış ve bilgi düzeyi yüksek, “Union Européenne des Medecins Spécialistes ” (UEMS) kriterlerine uygun uzman yetiştiren bir kurum olmak amacıyla uzmanlık eğitiminde kalite sistemi kurulmasına karar verilmiştir. Bu görüş doğrultusunda, Dekanlık bünyesinde Uzmanlık Eğitiminde Kalite Güvence Kurulu oluşturulmuştur. Bu kurul üyeleri tarafından Cerrahi Bilimlerden Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı (AD), Dahili Bilimlerden Dermatoloji AD, Temel Bilimlerden, Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji AD uzmanlık eğitiminde kalite sistemi kurulmasında pilot bölge olarak seçilmişlerdir. TS-ISO9000 standartları serisi kalite gereksinimlerinin karşılanabileceği, etkin bir kalite sisteminin nasıl kurulabileceği, dökümanite edilebileceği ve sürdürülebileceği konusunda yol gösterir. Uluslararası kabul görmüş bu standartta sektör ayrımı yoktur. EÜTF Uzmanlık Eğitimi Kalite Güvence Kurulu tarafından TS-ISO9001 modeli alınarak, bu modelin 20 koşuluna uygun olacak şekilde uzmanlık eğitimi için tüm kayıtlı dökümanlar hazırlanmıştır. Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji AD’da standartların gereklerine uygun olarak hazırlanan uzmanlık öğrencisi kütüğü, Anabilim Dalına Tıpta Uzmanlık Sınavını kazanarak gelen tüm adaylara verilir ve sözleşme başlangıcı olarak kabul edilir. Uzmanlık öğrencisine uygulanacak kütükte uzmanlık öğrenciliğine başladığı ilk günden uzmanlık sınavına girinceye kadar, uygulanacak iç ve dış rotasyonların programı, eğitim içeriği, sorumlu öğretim üyeleri ve uzmanlar ile bunların görev tanımları, sorumluluk ve yetkileri, iç rotasyonları sırasında eğitim alacağı bölümlerde neyi, hangi sayıda, kimden öğreneceği ile ilgili ayrıntılı bilgiler ve kayıtlar, Anabilim Dalının teorik eğitim programı, kendisinin bu programda ne kadar yer alacağı, yıllık yapılacak değerlendirmelerde kendisinden ne ölçüde performans beklediği gibi tüm ayrıntılar belirtilmiştir. Anabilim Dalında geçirdiği dört yıllık süreçte her uzmanlık öğrencisi kredi puanı ile somut bir şekilde değerlendirilir. Uzmanlık öğrencisi son aşamaya geldiğinde tezi de ayrıca değerlendirilerek, daha önceden yazılan talimatla nasıl bir uzmanlık sınavına gireceği, bu sınavın içeriği ve kaynak kitaplar bildirilir. Eğer eğitim süreci sırasında uygunsuzluk gösterirse her yıl düzeltici önleyici faaliyet talimatları doğrultusunda yeni programa tabi tutularak kredi puanını tamamlama olanağı sağlanır. Aynı şekilde uzmanlık öğrencisi de öğretim üyeleri ve kurum için geri bildirimde bulunur. Geri bildirimlerde saptanan ortak uygunsuzluklar öğretim üyelerine bildirilerek daha verimli bir işleyiş için gerekli önlemler alınır ve düzeltmeler yapılır. Sonuç olarak; TS-ISO9001 standardının tüm gereklerini yerine getirerek, uzmanlık eğitiminde kalite güvencesi sağlanmış ve daha da önemlisi sürdürülmüş olur. Bu tıpta bir eğitim sistemi ile eğitim içeriği usta-çırak ilişkisinden çıkıp, planlı, programlı ve insan faktörüne değil sisteme bağlı olarak işler. Önerimiz ve dileğimiz bu uygulamanın tıp fakültelerinde yaygınlaşmasıdır.

sozmen@med.ege.edu.tr

C8 GASTROENTEROLOJİDE MEZUNİYET SONRASI İNTERAKTİF EĞİTİM PROGRAMLARI

BOR S.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD., Gastroenteroloji BD., İzmir

Amaç: Ülkemizde mezuniyet sonrası eğitim uygulamaları; tabip odalarının ve ihtisas derneklerinin kısıtlı çabaları yanısıra öğretim üyelerinin genellikle çok kalabalık gruplara, ilaç firmalarının seçtiği konuları anlatmaları şeklinde özetlenebilir. Ege ÜTF'nin öğretim üyelerine verdiği eğitimcilerin eğitimi kursları paralelinde genellikle birinci basamak sağlık hizmeti veren İzmir ve Burdur illeri hekimlerine yönelik olarak gastroözofageal reflü hastalığı (GÖRH) ve akut diyareler-intestinal ekosistem konularında interaktif eğitim programları düzenlendi. Gereç Yöntem: 2000 Nisan-2001 Şubat ayları arasında GÖRH konusunda İzmir'de 9, Burdur'da 1 ve akut diyareler konusunda İzmir'de 4 toplantı yapıldı. Gruplar 20±5 kişi olarak planlandı fakat katılım 11-32 arasında değişti ve sonuçta çoğunluğu pratisyen 240 hekim katıldı. Bazı hekimlerin interaktif eğitimi bilgi düzeylerinin sorgulanacağı bir sistem olarak gördükleri ve toplantıya katılmadıkları gözlemlendi. İki toplantı öğlen, diğerleri 18-21.00 arası ve değişik otellerde, 4 firmanın desteğiyle düzenlendi. Konuşma metinleri yeniliklerin eklenmesi dışında değiştirilmedi. Tümünde U şeklinde masa düzeni kuruldu ve hekimler rastgele oturtuldu. Açık büfe çay-kahve, kek servisi vardı. Değişik buz kırma ekzersizleri ile tanışma ardından katılımcılar gruplandırılarak konunun değişik yönlerinin irdelendiği ve geçiş noktalarını oluşturan asetata basılı soruları yazılı yanıtlamaları istendi. Anlatıcı bu geçiş noktalarında durarak her grubun yanıtını tepegözle yansıttı, yanıtlarını açıklamalarını ve gruptan da tartışmalarını istedi. Konuşmanın sonunda konunun özetlenmesi aşamasında her katılımcı önündeki tek cümlelik metnin doğru veya yanlış olduğunu belirterek panolara astı. Soru-yanıt bölümü ardından oturum formatı tartışıldı. Bazı toplantılarda TTB kredizasyon formları dolduruldu. Toplantılar 120-180 dakika arasında sürdü. Bulgular ve sonuç: Toplantılar sürenin uzunluğuna karşın büyük dikkatle dinlendi ve kalabalık toplantılarda sıklıkla görülen dikkat dağınıklığı-uyuklama gibi sorunlarla hiç karşılaşmadı. Öğlen toplantıları zaman sıkışması sorunu yaşandı. Katılımcıların tamamı toplantılardan çok yarar gördüğünü belirtti ve devamını istedi. Gerçekten de her iki grup toplantılarda sıklıkla aynı katılımcılarla karşılaşıldı. Mezuniyet sonrası eğitimde klasik toplantı formatlarının dışına çıkılarak interaktif eğitim tekniklerinin uygulanması memnuniyeti belirgin artıracaktır.

bor@med.ege.edu.tr

C9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ ÇALIŞMALARII: TIPTA UZMANLIK ÖĞRENCİSİ EĞİTİM KURSULARI

TUNCER, N.*, ÜNALAN, C.P.** , GÜRBÜZ, O.***, DAĞLI, T.E****, YEĞEN,, B.*****, ÖZER, N. *****, OKTAY, Ş.***** , TÖZÜN, N*****

M.Ü.T.F Nöroloji Anabilim Dalı, **M.Ü.T.F Aile Hekimliği Anabilim Dalı, *M.Ü.T.F Dermatoloji Anabilim Dalı, ****M.Ü.T.F Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, *****M.Ü.T.F Fizyoloji Anabilim Dalı, *****M.Ü.T.F Biyokimya Anabilim Dalı, *****M.Ü.T.F Farmakoloji ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalları, *****M.Ü.T.F Dekanı ve Gastroenteroloji Bilim Dalı*

Giriş ve Amaç: Temel tıp eğitiminin genel tıp pratiği ve araştırma konularında eksikliğini gidermek amacıyla tıpta uzmanlık eğitimi süreci içinde ek kurs ve çalışmaların yapılandırılması hedeflendi.

Yöntem ve Bulgular: Bu amaçla tüm anabilim dallarından görevli öğretim üyeleri ve kıdemli araştırma görevlileri ile ayrı ayrı toplantılar yapılarak tıpta uzmanlık eğitiminde eksikliği duyulan konular tartışıldı. Uzmanlık öğrencisinin bilimsel çalışmaya hazırlanması ve meslek yaşamı içinde etik ilkelere duyarlılığının artırılması konularına öncelik verilerek toplam 5 gün-27 saatlik bir Temel Eğitim Kursu (TEK) ve 1 günlük, elektif, "Deney Hayvanı ile Yapılan Araştırmalar Atölye Çalışması" planlandı.

TEK, farklı disiplinlerden 9 ayrı eğitimci ile interaktif eğitim yöntemleri kullanılarak uygulanmaktadır. Temel Eğitim Kursunun içeriği aşağıdaki başlıkları kapsamaktadır:

- ✓ Klinik araştırma planlaması
- ✓ İlaç araştırmaları
- ✓ Deney hayvanları ile yapılan araştırmalar
- ✓ Temel biyoistatistik
- ✓ Bilimsel araştırma sonuçlarının yazılı ve sözlü sunumu
- ✓ Etik ve konsültasyon etiği
- ✓ Adli rapor yazımı ve karşılaşılan sorunlar

Kurs boyunca her oturum sonunda katılımcılara verilen 'Oturum Değerlendirme Formları' ile konu, içerik, sunum yöntemleri değerlendirilmektedir. Kurs sonunda, tartışma ve geliştirmeye olanak yaratmak amacıyla tüm katılımcıların sözlü geri bildirimleri iki saatlik bir oturumda alınmaktadır. Bu geribildirimler kurs düzenleyicileri ve eğitimcilerin katıldığı ayrı bir toplantıda tartışılmaktadır

Sonuçlar: 2000-2001 eğitim döneminde TEK 3, Deney Hayvanı ile Yapılan Araştırmalar Atölye Çalışması ise 2 kez tekrarlanmış olup sırasıyla toplam 71 ve 25 katılımcıya sertifikaları verilmiştir. Kurs katılımcıları arasında, İstanbul'daki diğer Tıp Fakültelerinden ve İstanbul Tabip Odasından da üyeler bulunmuş ve örnek program olarak ilgi görmüştür. Tüm uzmanlık öğrencilerinin tez çalışma aşamasına gelmeden bu kursa katılmaları öngörülmektedir. Bu kurs ve çalışmaların önemli bir diğer katkısı da farklı disiplinler arasında tanışıklığı ve yakınlaşmayı sağlaması olarak gözlemlenmiştir.

fam-pem@iname.com

D1 KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG) PROGRAMINDA DRAMATİZASYON VE HASTA SİMÜLASYONU UYGULAMALARI

KALAÇA Ç.*, ÇİFÇİLİ S.*, KIRIMLI E.*, YALÇIN M.**, PARKAN Ş.**, ERTAN E.**, AKMAN M.**, ARZİK A.*, KALAÇA S.***

*M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, **Sağlık Eğitimi ve Drama Derneği, ***M.Ü.T.F. Tıp Eğitimi ve Halk Sağlığı Anabilim Dallar

Giriş ve Amaç: Klinik Uygulamaya Giriş (KUG) programının önemli bir bileşeni, hastayla görüşme ve öykü alma becerileri konusundadır. Bu sunumda, birinci ve özellikle de ikinci yıl içinde yararlanılan ve ülkemizdeki ilk örneklerinden biri olan dramatizasyon ve hasta simülasyonu uygulamaları konusundaki deneyimlerimizi paylaşmak ve değerlendirmeye açmak amaçlanmaktadır.

Yöntem: Yıl 1. KUG programının ilk yılı içinde, temel iletişim becerileri programı kapsamında "tıbbi görüşmeye giriş" ders ve uygulamaları yer almaktadır. Bu uygulamaların öğrenim etkinlikleri arasında, yarı profesyonel bir ekip olan Sağlık Eğitimi ve Drama Derneği üyeleri ile birlikte gerçekleştirilen "dramatizasyonlar" programa önemli katkı sağlamaktadır. Öğrencilerden olumlu geribildirimlerin alındığı bu uygulamada, 6 ayı konu üzerinde hazırlanmış senaryolar, öğrencilerin de rol almasıyla canlandırılmakta ve ardından her biri iletişim becerileri, hastayla görüşme, hasta hakları ve etik gibi farklı katmanlarda tartışılmaktadır. Öğrencilerin bu canlandırmaları "Hasta Algısı Anketi" ile izlenmesi ve buna göre de değerlendirme yapması sağlanmaktadır.

Yıl 2. İkinci yıl programı içinde ise "Simüle Hasta Uygulaması"ndan yararlanılmaktadır. Bu yıl (geçiş döneminde) uygulanan öykü almaya giriş programı, yaklaşık 60 kişilik öğrenci grubuna haftada 2 saatlik derslerden oluşan ve 5 hafta süren bir kurs biçiminde verilmektedir. Program üç ayrı "ağrı" olgusu (baş ağrısı, göğüs ağrısı ve karın ağrısı) çevresinde örülmektedir. İlk hafta uygulanan öntestte, 3 simüle hastanın da katıldığı 5 istasyonluk hızlı bir değerlendirme uygulaması ile, öğrencilerin ağrı öyküsü alma konusundaki durumları, önceden hazırlanan standart senaryolar ve değerlendirme rehberleri yardımıyla ölçülmekte, bu sırada tüm hasta görüşmeleri videoya kaydedilmektedir. Daha sonraki haftalarda bu öndeğerlendirmenin sonuçlarının duyurulduğu ilk oturumla birlikte, simüle hastalar sırasıyla derse katılmakta, burada öğrencilerin hastalarla görüşmesi sağlanmakta, görüşmeler videoya kaydedilerek üzerinde tartışılmakta, dersler öğretim üyesinin sunumlarıyla tamamlanmaktadır.

Sonuç: Yarı-profesyonel oyuncuların katıldığı bu uygulamaların etkinliği, özellikle de küçük grup çalışmalarında artmaktadır. Yurt dışı uygulamalarında etkinliği gösterilmiş olan bu tür uygulamaların, eğitim programlarına katkısını ölçen ayrıntılı çalışmaların yapılması yararlıdır.

sibelkal@superonline.com

D2 FİZYOLOJİDE İNTERAKTİF ÇALIŞMA MODÜLÜ (İÇM) UYGULAMASI

İŞMAN, Ç. A., GÜLPINAR, M.A., KURTEL, H., ALİCAN, İ., YEGEN, B. Ç.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji AD., Haydarpaşa-İstanbul

Giriş: Tıp eğitiminde kaliteyi arttırma amacıyla mevcut entegre ders programlarına % 15-20 oranında İÇM'leri eklenmiştir.

Amaç: Öğrencilerin kan basıncı ve hipertansiyon konusunda bilgi ve beceri kazanmalarını hedefleyen İÇM'nü, standart "konferans tarzı" derslerle karşılaştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Bir eğitmen ve 25 öğrencinin oluşturduğu 5 grupta standart eğitim modeli oluşturmak için rehberler hazırlanmış, 6 haftada toplam 12 saat sürecek oturumlar için ön hazırlık süreleri ayrılmıştır. Genel bilgi düzeyleri ön-test ile saptanan öğrencilerin, oturumlar sırasındaki sunumları eğitmen tarafından "performans değerlendirme formları" ile değerlendirilmiştir. Son oturumda öğrenciler verilen anket ile İÇM'nü ön hazırlık, uygulama süreci, eğitmenlerin performansı, bilgi/beceri kazanımları açısından değerlendirmişler ve klasik amfi dersleri ile İÇM'nü karşılaştırmışlardır.

Bulgular: Anketlere verilen yanıtlar % cinsinden ifade edildiğinde, öğrencilerin İÇM'nü organizasyon (% 70), uygulanabilirlik (% 60), işleniş şekli (% 50) ve öğrenim hedeflerine varma (% 61) açısından başarılı buldukları; eğitmenleri ise öğrenciyeye yaklaşım (% 85) ve grubu yönlendirebilme (% 70) açısından "olumlu" değerlendirdikleri ortaya kondu. Bireysel ve grup performansları bakımından değerlendirildiklerinde öğrencilerin % 65'i "çok başarılı" (> %85) bulunmuştur.

İÇM ile amfi dersleri arasında uygulanan programlardaki konu dağılımları, işlenişleri ve değerlendirme metodlarının uygunluğu açısından bir fark olmadığı ortaya konmuştur. Buna karşılık, öğrencilerin % 60'ı daha olumlu eğitim ortamı sağladığını ve sınav öncesi tekrarlamayı azaltacak şekilde öğrenmeyi pekiştirdiğini (% 94) ifade ederek İÇM'nü tercih etmişler ve İÇM için ön hazırlık gerekliliğinin ve buna olanak tanınmasının (% 57) üstünlük sağladığını belirtmişlerdir.

Sonuçlar: Fizyoloji İÇM, küçük grup çalışmalarının sağladığı karşılıklı etkileşim ve paylaşımlı olumlu eğitim ortamı sayesinde, bireysel hazırlık, derse aktif katılım, öğrenilenlerin kalıcılığı açısından verimli olmuştur.

yegen@superonline.com

D3 TIP EĞİTİMİMİZDE ÇALIŞMA GRUPLARININ İŞLEYİŞİ: ÜÇ YILLIK DENEYİM

DEMİRHAN, B., PELİN, C., TÜRKÖĞLU, S., MÜDERRİSOĞLU, H., GÖĞÜŞ, E., ÖZKARDEŞ, H., KAYHAN, Z.

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Bahçelievler 06490 Ankara

Giriş: Çalışma grupları, öğrencilerin bağımsız öğrenme becerilerini geliştirmelerini, bilimsel metodolojinin temel ilkelerini öğrenmelerini ve uygulamalarını, bilimsel çalışmaları yazılı ve sözlü sunma becerisi edinmelerini amaçlayan eğitsel etkinliklerdir.

Amaç: Bu çalışmada; tıp fakültemizdeki 3 yıllık uygulama sonunda, öğrencilerin konu başlıkları ile ilgili veri tabanına ulaşabilme, ulaşılan bilginin, bir çalışma planı kapsamında işlenerek, sınıflandırılması, analiz edilmesi ile işlenen bilginin rapor şeklinde yazılı ve sözlü olarak sunulması hedefine ne kadar yaklaşabildiğimizi irdelemek istedik.

Gereç ve yöntem: Çalışma grupları , entegre tıp eğitimimizde, ilk üç dönem kapsamına alınmıştır. İlk üç yılımda öğrenci sayımız 22 olmuştur. İlk iki yılda 2-3'lü öğrenci grupları iki öğretim üyesi ile dönem boyunca haftada 2 saatten olmak üzere toplam 60-66 saat birlikte çalışmışlardır. Deneysel veya klinik araştırma yanısıra derleme olarak da planlanan 1. Dönemin sonunda poster olarak sunulmuştur. İkinci dönemin sonunda ise sözlü sunum yapılmıştır. Poster ve sözel sunumlar için simpozyum günü düzenlenmiştir. Çalışmalar yazılı olarak bir kitapçık halinde basılmıştır. Üçüncü yılda öğrenci ve öğretim üyesi anketi yapılmıştır.

Bulgular: Üç yılın sonunda, öğrencilerin araştırma planı yapılması ve literatür taranmasını öğrendikleri, histoloji, patoloji, farmakoloji, fizyoloji laboratuvarlarında etkin rol aldıkları, bir araştırmayı yazılı hale getirip poster veya sözel olarak sunma konusunda deneyim kazandıkları hem öğrenciler hem de öğretim üyelerince vurgulanan noktalar olmuştur.

Sonuç: Öğrencilerin derleme tarzında çalışmalardan çok araştırma ve laboratuvar yöntemlerinin kullanıldığı çalışmalardan yararlandıkları anlaşılmaktadır. Öğretim üyelerinin de çalışma gruplarının işleyişi ile ilgili önceden daha fazla bilgi sahibi olmak istedikleri ortaya çıkmıştır.

demirhan@ada.net.tr

**D4 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM I
ÖĞRENCİLERİNDE İLETİŞİM BECERİLERİ KURSUNUN EMPATİ
BECERİSİ ÜZERİNE ETKİSİ**

AKVARDAR Y., BOZABALI Ö., GÜNAY T., ASLAN B., KIRAN S., DEMİRAL Y.,
MUSAL B., MİRAL S.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir

Giriş: Empati, kişinin kendisini karşısındakinin yerine koyup onun duygu ve düşüncelerini tam olarak anlaması ve bu durumu ona iletmesi sürecidir. Empati iletişimin önemli bir bileşenidir ve uygun eğitimle geliştirilebilir. Hasta hekim ilişkisinde de iyi iletişim hastanın tedaviye uyumunu ve prognozu olumlu yönde etkileyen önemli bir faktördür. 1998 yılından itibaren DEÜTF Dönem 1, 2 ve 3'te iletişim becerileri kursuna yer verilmektedir. Dönem 1 iletişim becerileri kursunda, temel iletişim becerileri olan dinleme, sözlü-sözsüz iletişim, empati ve asertivite katılımcı eğitim yöntemleriyle işlenmektedir.

Amaç: DEÜTF Dönem 1 öğrencilerinde temel iletişim becerileri programının empati becerisi üzerine etkisini belirlemektir.

Yöntem: 1999-2000 öğretim döneminde Dönem 1 iletişim becerileri kursu alan öğrencilere kurs öncesinde ve sonrasında Empati Beceri Ölçeği B formu (EBÖ-B) uygulanmıştır. EBÖ-B formu günlük yaşamla ilgili kısa paragraflarla tanımlanmış 6 ayrı psikolojik sorun içermektedir. Öğrencilerin iletişim becerileri kursu öncesindeki ve sonundaki EBÖ-B ile saptanan ortalama empati puanları t testi ile karşılaştırılmıştır. Veri analizi SPSS 8.0 istatistik paket programı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Kurs öncesindeki tanıtım programına katılan 112 öğrenci ve kurs bitimindeki son uygulamaya katılan 141 öğrenciye EBÖ-B uygulandı. Kurs öncesindeki anketlerden 60'ı, kurs sonundaki anketlerden 90'ı geçerli bulundu. Empati puan ortalaması kurs öncesi 128,1±15,9, kurs sonrası 136,0±17,2 idi. Kurs sonrası empati puan ortalaması kurs öncesine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu(p=0.03).

Sonuç: İletişim becerileri kursu empati becerisini geliştirmede etkili bulunmuştur.

yildiz.akvardar@deu.edu.tr

D5 TIP EĞİTİMİNDE LABORATUVAR VERİLERİNİN YORUMUNA DAYALI BİYOKİMYA UYGULAMA ÖRNEĞİ–SOLUNUMSAL ASİDOZ VE ALKALOZ OLGULARI ÜZERİNDEN ASİT-BAZ DENGESİ

İŞLEKEL, H., GÜNER, G.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aktif Eğitim Sisteminde bazı Biyokimya Uygulamaları için yeni bir uygulama modeli oluşturduk. Bu model ile, özellikle mekanizmalarının öğrenci tarafından anlaşılmasının zor olduğu konularda, laboratuvar sonuçlarının ağırlıklı olarak verildiği klinik olgular ve ardına ilave edilen yorum soruları ile konunun daha iyi anlaşılması hedeflenmektedir.

Yöntem: Eğitim materyali olarak hazırlanan "Uygulama Rehberleri" şu bileşenleri içermektedir: Konu ile ilgili olarak hazırlanmış olan 2-4 olgunun kısa anamnez ve klinik bulguları, detaylı laboratuvar sonuçları - sayısal değerlerin yanısıra, gerekirse elektroforetogram veya dansitometrik sonuçlar gibi görsel materyaller de olabilir- ve konunun anlaşılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmış "Uygulama Verilerinin Yorumu" başlığı altında ucu açık yorum soruları. Sorular, 2-3 bölüm halinde hazırlanmış olan olgularda her bölümün sonuna yerleştirilmiştir. Öğrencilere uygulamadan önce genellikle modül başlangıcında "Uygulama Rehberleri" nin olguların ilk bölümlerini içeren kısımları verilmekte, olgu ile ilgili tanının belirtildiği son bölüm merak uyandırması ve beyin fırtınasının engellenmemesi için uygulama sırasında olgu tartışılırken verilmektedir. Uygulamalar genellikle iki ders saatini kapsamaktadır. Uygulama sırasında "Uygulama Rehberleri" daha büyük puntolar ile poster haline getirilmekte, konu ile ilgili şekiller ile birlikte tüm öğrencilerin görebileceği şekilde asılmaktadır. Uygulamalar, konu hakkında bilgilendirilmiş eğiticilerin yönlendirdikleri 7-10 kişilik gruplar ile interaktif şekilde yürütülmektedir. İzlenen yol: Olguların her bölümünün ayrı ayrı yüksek sesle okunması ve ardından tek tek laboratuvar verilerinin yorumu yapılırken temel mekanizmalarının detaylı bir şekilde tartışılması şeklindedir. Ayrıca konu ile ilgili basit bir laboratuvar deneyi de uygulamaya ilave edilebilmektedir.

Sonuç: Öğrencilerden alınan geri bildirimler, klasik uygulamalar ile karşılaştırıldığında "laboratuvar verilerinin yorumuna dayalı" bu tarz biyokimya uygulamalarının kendileri için çok yararlı olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, bu uygulama modelinin sadece aktif eğitim değil, klasik ve entegre sistem uygulayan tıp fakültelerinde de rahatlıkla kullanılabileceğini düşünmekteyiz.

hislekel@ttnet.net.tr

D6 HÜTF FİZYOLOJİ PRATİK DERSLERİNDE BİLGİSAYARLI VERİ TOPLAMA SİSTEMİ İLE YENİ UYGULAMALAR

BALKANCI D., RIDVANAĞAOĞLU A.Y., YÖRÜKAN S., DİKMENOĞLU N., GÜNDOĞAN N., DUMAN O., TUNCER M., ERDEM A., FİNCİ S., ERGÖNÜL Z., PEHLİVANOĞLU B., DURAN F. Ş., DURMAZLAR N., YILMAZ G.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Bilindiği gibi son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle birlikte laboratuvar araçları da nitelik değiştirmiş güvenilir, bilgiyi kısa zamanda toplayabilen, saklayabilen ve analiz edebilen bilgisayarlı sistemler kullanılmaya başlamıştır. Bunlar öğrencilerin bizzat kurup çalıştırabileceği, analitik düşünmeyi geliştiren, öğrenmeyi kolaylaştıran sistemlerdir.

Amaç: Bu çalışmada Fizyoloji pratik derslerinin iyileştirilmesi projesi kapsamında 3 pratik ders ele alınmış ve bilgisayarlı bir veri toplama sistemi ile yapılacak insan deneyleri ilave edilmiştir. Böylece öğrencilerin hem kendi vücutlarından kayıt yapmaları, hem de ölçüm ve kayıt için kullanılacak modern araç, gereçleri tanımaları, laboratuvarında bilgisayar kullanımını öğrenmeleri amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Büyük ekranlı bir bilgisayar, bir veri toplama sistemi (Biopac MP100WSW data acquisition system) ve diğer aksesuarlarla aşağıdaki deneyler hazırlanmıştır. Bu deneyler gönüllü öğrenciler üzerinde 23-27 kişilik gruplara demonstrasyon şeklinde uygulanmıştır.

Kas ve sinir elektrofizyolojisi demonstrasyonu:

- 1-Elektromyografi (EMG), istirahatte ve istemli kas hareketleri sırasında EMG kayıtları,
- 2-Sıkma kuvvetinin ölçülmesi, sıkma kuvveti kademeli olarak artırılırken EMG değişikliklerinin incelenmesi,
- 3-EMG ve hareket arasındaki zamansal ilişkinin incelenmesi,
- 4-Refleks cevabın yazdırılması,
- 5-Kasın refleks hareketi ve istemli hareketi sırasında, uyarının verilmesinden EMG değişikliğine kadar geçen sürenin karşılaştırılması,

Dolaşım fizyolojisi demonstrasyonu:

- 1-İndirekt kan basıncı ölçümü, manşondaki basınç değişiklikleri ve Korotkoff seslerinin kaydedilmesi,
 - 2-EKG ve eş zamanlı kalp seslerinin kaydedilmesi
 - 3-Basınç dalgalarının kaydedilmesi ve incelenmesi.
 - 4-EKG ölçümü (PDÖ modül programında uygulanmıştır.)
- Kas ve periferik sinir deneylerinden sonra öğrencilerden yazılı geri bildirim alınmış, deneylerde kullanılan modern donanımın laboratuvar çalışmalarına ilgiyi artırdığı görülmüştür. EKG demonstrasyonundan sonra her gruptan rastgele seçilen 2-3, toplam 32 öğrencide ise EKG ölçme becerisinin değerlendirmesi yapılmıştır.

Bu çalışma 00.01.101.017 nolu proje ile HÜ Araştırma Fonu tarafından desteklenmiştir.

zbalkance@hacettepe.edu.tr

D7 TIP FAKÜLTESİ KLİNİK DERSLERİNDE PROBLEME-DAYALI ÖĞRENİM UYGULAMASI: GASTROENTEROLOJİ AKTİF EĞİTİMİ

KARATAY, C.M., GÜNER, E.Ş., AYDIN, G.

Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi 26 Ağustos Yerleşim Birimi-Kayışdağı, İstanbul

Amaç: Tıp fakültemizde klinik derslerde, problem çözme, iletişim gibi mesleğin daha sonraki aşamalarında da gerekli olacak becerileri kazandırmak, öğrenmenin yöntemini öğretmek, derinlemesine öğrenmeyi sağlamak, yeni bilgileri daha öncekilerin üzerine eklemek, sorgulayarak olgulardaki ayrıntıları araştırmayı öğrenmek, veri analizi yapmak, karar vermek gibi yetenekleri geliştirmek amacı ile probleme-dayalı olgu sunumu ve analizi yöntemi ile gastroenteroloji-iç hastalıkları staj dersi yapıldı.

Gereç ve yöntem: 68 yaşında, obez, epigastrium bölgesinde ağrı ve gaitada gizli kan saptanmış bir kadın hastanın olgu sunumu; derste problem olarak verildi. Olgu ile ilgili anamnez, fizik muayene ve laboratuvar bulguları öğrenciler arasında sorgulama ve tartışma şeklinde irdelendi. 5 klinik senaryodan (apandisit, kolon CA, divertikülit, peptik-duodenal hastalık, kolesistit) hangisine uygun olduğu problem olarak sunuldu. Çözüme yardımcı olması için, klinik semptomların değerlendirilmesi ile ilgili ipuçları verilerek tartışma açıldı. Bir hafta sonraki ikinci ders için 4 sorudan oluşan bir ev ödevi verilerek rapor yazılması istendi ve konuyu kapsayan güncel literatür materyali öğrencilere dağıtıldı. Derse katılım, ödev notları değerlendirilerek staj sınavına %10 aktif eğitim notu olarak katılmıştır.

Bulgular ve sonuç: Tartışmalara katılım ile öğrenciler olguyu daha iyi analiz etme olanağını buldular. Yakınma hikayesi ile birlikte klinik ve laboratuvar bulgularının inceleme yöntemleri sorgulanarak öğrenildi. Daha önce edindikleri bilgilerle yeni karşılaştıkları olguyu nasıl entegre edeceklerini anlamaları, teşhis ve tedaviye yönelmeleri sağlandı. Her öğrenci, bir hekim olarak olguyu ve hastalığın tedavisini serbest olarak tartışma olanağını buldu.

D8 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AKTİF EĞİTİM SİSTEMİNDE HİPOTALAMUS-HİPOFİZ ANATOMİSİNİN ÖĞRENİLMESİ

ARMAN C.,* KORMAN, E.,* TETİK, S.*

* Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, İzmir

Giriş ve Amaç; Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi aktif eğitim programlarında yer alan hipotalamus-hipofiz anatomisinin öğrenilmesinde multidisipliner bilgi entegrasyonunu sağlayan bir uygulamanın, ana çizgileri ile sunulması amaçlanmıştır.

Yöntem; Dönem I 1999-2000 ders yılı öğretim programında yer alan 13.modül, hipotalamus-hipofiz yapı, ilişki ve fonksiyonlarını içermektedir. İlgili organ anatomisinin öğrenilmesi için 4 basamakta hazırlanan uygulamada kadavra, maket ve posterlerin yanında manyetik rezonans, bilgisayarlı tomografi görüntüleme yöntemleri ile elde edilmiş radyogramlardan da yararlanılmıştır.

Sonuç; Makroskopik anatomi bilgilerinin radyolojik anatomi, histoloji ve fizyoloji bilgileri ile birlikte koordineli öğrenilmesi, bilgilerin entegrasyonu ve kalıcılığında etkin olmaktadır.

candanarman@hotmail.com

D9 TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 6 ÖĞRENCİLERİNİN KADIN SAĞLIĞI VE AİLE PLANLAMASI SEMİNERİ SONUNDA BİLGİ DÜZEYİ DEĞİŞİKLİKLERİNİN SAPTANMASI

KOÇOĞLU, G.O., ÖZVARIŞ, Ş.B., ASLAN,D., AKIN,A.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Dönem 6 "Kırsal Hekimlik Stajı" sırasında interaktif eğitim teknikleri kullanılarak sunulan "Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Semineri" sonrasında katılımcıların bilgi düzeyindeki değişimin saptanması ve bu değişimi etkileyen bazı faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Mayıs 2000– Şubat 2001 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda "Kırsal Hekimlik Stajı" yapan 381 dönem 6 öğrencisi üzerinde prospektif bir çalışma yapılmıştır. " Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Semineri " interaktif eğitim teknikleri kullanılarak 6 veya 7 kişilik bir intern grubu tarafından sunulan bir seminerdir. Bu seminer öncesinde, sunumda görevli internler ile 15 günlük dönemde 5 kere toplanarak grup çalışmaları yapılmış, içerik tartışılmış ve sunum planlanmıştır. Semineri sunan bu gruplara, ilk karşılaşmada ve seminer sunumundan bir gün önce 64 sorudan oluşan değerlendirme formu uygulanmıştır. Seminerde ise, sunumlar başlamadan önce ve seminerin sonunda 24 sorudan oluşan birer ön değerlendirme formu kullanılarak katılımcıların bilgi düzeyi değişimi saptanmış ve sonuçlar duyurulmuştur.

Bulgular: Bu çalışma sonunda, seminer öncesi değerlendirmede grupların ortalama başarısı % 52.3 iken seminer sonrası değerlendirmede % 89.4 bulunmuştur. En fazla bilgi düzeyi artışı, kadının statüsü ve sağlık ilişkisi konusunda gerçekleşmiştir. Aile planlaması ve kontraseptif yöntemler en az bilgi düzeyi artışı sağlanan konulardır. Kız öğrencilerin hem seminer öncesi hem sonrası değerlendirmede erkek öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha başarılı oldukları saptanmıştır. Bilgi düzeyinde değişim, seminerin yapıldığı zamandan (sabah veya öğleden sonra) etkilenmediği belirlenmiştir. Bilgi düzeyi artışını en çok etkileyen faktörler, sunan kişinin değerlendirme puanının yüksek olması, sunumda vaka tartışması veya grup çalışması tekniklerinin kullanılması ve kişinin seminer öncesi değerlendirme puanının düşük olmasıdır. Seminer öncesi değerlendirmede, 65 – 75 puan alanlar puan artışı 5-10 puanda kalırken 25 – 55 puan alanlar seminer sonrası değerlendirmede çoğunlukla 85 – 95 puan aldıkları saptanmıştır. Ayrıca, interaktif eğitim teknikleri ile yürütülen Aile Planlaması ve RİA Uygulama Kursu'na katılan öğrencilerin hem seminere daha çok katıldıkları hem de her iki değerlendirmede istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

Sonuç: Özellikle, vaka tartışmaları ve grup çalışmaları yöntemleri ile katılımın sağlandığı " Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Semineri " sonrasında uygulanan değerlendirme formu ile % 37.1 bilgi düzeyi artışı saptanmıştır. Kız öğrencilerin daha başarılı oldukları ve seminer öncesinde bilgi düzeyi daha düşük olanların daha yüksek puanlar aldıkları belirlenmiştir. Ön değerlendirmenin öğrencilerin seminer içeriğine motivasyonlarını artırmada etkili olduğu düşünülmüştür.

daslan@superonline.com

D10 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM III ALAN ÇALIŞMALARI

ASLAN, B., KIRAN, S., GÜNAY, T., UÇKU, R., SOYER, A., KILIÇ, B., MUSAL, B.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD, İzmir

Giriş: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi aktif yöntemlerle eğitim uygulamalarına geçiş süreci ile birlikte tıp eğitimi içinde alan çalışmalarına birinci sınıftan itibaren yer ayırmaktadır. Böylece sağlık hizmeti sunumu sağlık örgütlenmesi içindeki örnekleri ile yerinde yapılan uygulamalarla irdelenebilmektedir. Bu kapsamda Dönem III öğrencileri bir yıl boyunca kendileri için belirlenen sağlık ocaklarına giderek aldıkları teorik bilgileri pekiştiren uygulamalara katılmaktadırlar.

Amaç: Öğrencilerin bu çalışma kapsamında Sağlık Ocaklarının kurumsal yapısını, işlevlerini, sorumluluklarını kavraması, çalışmaların içinde yer alarak sorun alanlarını görebilmesi ve sağlık ocağı çalışmaları ile ilgili aldığı teorik bilgileri uygulamasıdır.

Yöntem: İzmir Konak Sağlık Grup Başkanlığına bağlı 30 sağlık ocağı seçildi. Öğrencilerin ulaşım olanakları göz önüne alınarak her Sağlık Ocağına iki öğrenci gönderilmesi planlandı. Seçilen Sağlık Ocakları hekimlerine uygulama konusunda ön bilgi verildi. Ayrıca Sağlık Ocağında öğrencilerin ekibe katılımlarını sağlayabilecek, çalışmalarında yardımcı olacak gönüllü kişiler hekime iki günlük eğitim programı yapıldı. Bu programda fakültede uygulanan eğitim yöntemi, Sağlık Ocağı uygulamasının amaçları ve uygulama biçimi tanıtıldı, hangi noktalarda desteklerine gereksinim duyulduğu ve öğrencilerin kullanacakları uygulama kitapçığı ile ilgili bilgi verildi. Ayrıca fakültede alan çalışmaları ekibindeki her eğitim yönlendiricisi beş sağlık ocağının sorumluluğunu ve oradaki öğrencilerin danışmanlığını üstlendi.

Öğrencilere alan çalışmalarında rehberlik etmek üzere yıl boyunca alana gittikleri günlerde yapmaları ve gözlemleri beklenen uygulamaları içeren "alan çalışması uygulama defteri" hazırlandı. Bu deftere sağlık ocağında yapılan çalışmalara ait gerçek form örnekleri ve çözüme ulaştırmaları beklenen mini senaryolar da eklendi.

Sonuç: Öğretim yılı sonunda uygulama defterleri toplanarak değerlendirildi. Ayrıca öğrenciler ve eğitimden sorumlu Sağlık Ocağı hekimleri ile uygulamaya yönelik değerlendirme toplantıları yapıldı. Her iki grubun da önerileri göz önüne alınarak uygulamanın yıl içine dağılması yerine, sağlık ocağı yönetimi ile ilgili hazırlanacak bir modül sonrasında iki haftalık bir blok halinde yapılmasına karar verildi.

reyhan.ucku@deu.edu.tr

D11 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE İNTERAKTİF YÖNTEMLERLE UYGULANAN BİR KURS PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

DÖNMEZ L*, AKTEKİN, M*, AKDENİZ M**, SİMSEK T*.

*Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, **Antalya 2 No'lu AÇSAP Merkezi, Antalya

Giriş ve Amaç: Tıp Fakültelerinde eğitim kalitesinin yükseltilmesi çabaları son yıllarda giderek yoğunlaşmaktadır. Ülkemizdeki bazı Tıp Fakültelerinin bünyesinde bu amaca yönelik olarak interaktif yöntemlerin uygulandığı kurs programları düzenlenmekte ve tıp öğrencilerinin bilgi ve beceri kazanmadaki etkinliğinin artmasına çalışılmaktadır. Bu çalışma, interaktif yöntemlerin uygulanmasında iyi bir model örneği olan "Aile Planlaması Danışmanlığı ve Rahim İçi Araç Uygulama Kursu" isimli standart eğitim programının Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesindeki sonuçlarının ölçülmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Her grupta 8-10 adet tıp fakültesi altıncı sınıf öğrencisinin yer aldığı yedi adet kursta toplam 58 kişinin; başarı durumları, kurs programı hakkındaki görüş ve önerileri standart bir anket formu aracılığıyla toplanmış, öğrencilerin kurs öncesi ve ortası puanları karşılaştırılmıştır. Öğrenciler, interaktif yöntemlerin etkisi konusundaki görüşlerini 10 puan üzerinde not vererek ifade etmişlerdir.

Bulgular: Öğrencilerin kurs öncesi başarı puanları 63.5 ± 10.3 iken kurs ortasında 93.4 ± 5.5 'a yükselmiştir. Ellisekiz öğrencinin tamamı rahim içi araç takma becerisini kazanmada başarılı olmuştur. Öğrenciler kurs programı içinde yer alan ve sekiz başlıkta topladığımız konuların işlenmesini konulara göre değerlendirmekle birlikte %66-94 oranında çok yararlı, %4-30 oranında yararlı olarak değerlendirmiştir. Yorum yapmak istemeyen veya yararsız bulanların oranı ise %0-6'dır. Öğrenciler interaktif yöntemlerin etkisini dokuz başlıkta 10 puan üzerinden değerlendirmiş bu etkileri (ortalama 9.1 ± 1.6 ile 9.6 ± 0.9 puanla) olumlu bulmuşlardır. Öğrencilerin mezuniyet sonrasında %69.0'u halen herhangi bir göreve başlamamışken, %37.9'u genel pratisyen olarak çalışmakta, %5.2'si kursla ilgili bir bölümde uzmanlık eğitimi almakta ve %5.2'si kursla tamamen ilgisiz bir uzmanlık eğitimi almaktadır.

Sonuç: Aile planlaması danışmanlığı ve rahim içi araç uygulama kursu eğitim tekniklerinin uygulanmasında başarılı bir modeldir. Ancak uygulanan eğitimin gerçek etkisini ölçmek için, kazanılan bilgi ve becerinin mezuniyet sonrası uygulamaya katkısının saptandığı araştırmalar yapılmalıdır.

aktekin@med.akdeniz.edu.tr

D12 BİYOKİMYA DÖNEM I LABORATUAR UYGULAMALARINDA ODYOVİZÜEL YAKLAŞIM

ATTİLA, G., İNAL T., TULİ, A., AKSOY, K., KAYRIN, L.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya AD., Balcalı, Adana

Laboratuvar uygulamaları, biyokimya eğitiminin çok önemli ve vazgeçilmez bir parçasıdır. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı olarak dönem I öğrencilerine, yıl boyunca, toplam 10 ayrı konunun laboratuvar uygulaması yaptırılmaktadır. Uygulamalar iki ayrı laboratuvar da yapılmakta ve her laboratuvara 5 asistan ve bir öğretim üyesi eşlik etmektedir. Öğrencilere eğitim yılı başında anabilim dalımız öğretim üyelerince hazırlanan laboratuvar el kitapçıkları verilmekte ve öğrencilerin o hafta yapacakları uygulama ile ilgili konuya hazırlıklı olarak gelmeleri sağlanmaktadır. Uygulama sonunda iki veya üç klasik sorudan oluşan küçük bir sınav uygulanmakta; bu sınavlarda alınan puanlar pratik sınav notlarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Her laboratuvara ortalama 40 civarında öğrenci düşmesi ve laboratuvarın sabah ve öğle sonrası olmak üzere iki kere tekrarlanması bazı zorluklara da neden olmaktadır. Bu zorlukların en önemlisi her uygulama öncesi yapılması gereken uygulama ile ilgili açıklama dersinin içeriğinin belirlenmesi ve hazırlanmasıdır. Odyovizüel kasetlerin eğitim yılı başında her konu için ayrı ayrı hazırlanması ve daha önceden hazırlanmış olanların ise gözden geçirilerek yenilenmesi ile bu sorun büyük ölçüde giderilmektedir. Kasetlerin hazırlanması tamamen anabilim dalımız asistanları ve öğretim üyelerimiz tarafından gerçekleştirilmektedir. Sonuç olarak odyovizüel sistem ile laboratuvar uygulamalarına standardizasyon getirilerek, belirli bir sürede hem uygulama ile ilişkili temel bilgiler hem de deneyin yapılışı görsel ve işitsel olarak öğrencilere verilmiş olmaktadır.

gattila@mail.cu.edu.tr

D13 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ FİZYOLOJİ PRATİK DERSLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARI

BALKANCI D., RIDVANAĞAOĞLU A.Y., YÖRÜKAN S., DİKMENOĞLU N., GÜNDOĞAN N., DUMAN O., TUNCER M., ERDEM A., FİNCİ S., ERGÖNÜL Z., PEHLİVANOĞLU B., DURAN F. Ş., DURMAZLAR N., YILMAZ G.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı tıp öğrencilerine entegre sistemin içerisinde teorik derslere paralel olarak 12 pratik ders uygulamaktadır. Son yıllarda öğrenilmesi gereken bilgilerin artması ve teknolojiye hızlı gelişmeler teorik derslerin yanı sıra tıp öğrencilerinin pratik derslerinin de yeniden ele alınmasını gerektirmektedir.

Amaç: Fizyoloji Anabilim Dalı, bu çalışmada tıp eğitimini çağdaş düzeye getirmek için fakülte yönetimi tarafından yapılan çalışmalara katkı sağlamak üzere pratik derslerde içerik ve donanım açısından iyileştirme yapmayı amaçlamıştır.

Gereç ve Yöntem: Öğrenci sayısının fazlalığı ve maddi kaynakların kısıtlı olması nedeniyle iyileştirme çalışmaları bazı pratik derslerle sınırlı tutulmuştur. Öncelikle benzer araç ve gerecin kullanıldığı Kas, Periferik Sinir Sistemi ve Dolaşım Sistemi Fizyolojisi pratikleri ele alınmış, bu derslerde halen yapılmakta olan hayvan deneylerinin yanında insan deneyleri planlanmıştır. Bu deneyler 2000-2001 ders yılında bilgisayarlı bir veri toplama ve analiz sistemiyle (Biopac MP100WSW data acquisition system) 23-27 kişilik gruplara demonstrasyon şeklinde yapılmıştır.

Uygulama sonrasında 5'li derecelendirme ölçeği (Likert) kullanılarak öğrencilerden geri bildirim alınmıştır.

Bulgular: Değerlendirmeye Türkçe ve İngilizce Tıp Fakültesinden toplam 339 öğrenci katılmıştır. Kendi vücutlarından kayıt yapmalarını sağlayan insan deneyleri ve klinik öncesinde laboratuvar ortamında bilgisayar kullanımının tanıtılması öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunmuştur. Öğrencilerin Fizyoloji dersleri ve laboratuvar çalışmalarına ilgisi artmıştır. Bilgi ve beceri kazanma açısından bu deneyleri bizzat yapmak istediklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Fizyoloji eğitiminin önemli bir parçasını oluşturan pratik derslerde öğrencilerin bizzat yapacakları insan deneylerinin uygulanması ve çağdaş teknolojinin laboratuvarlara sokulması klinik öncesinde öğrenci motivasyonu ve olumlu eğitim atmosferinin yaratılmasına neden olarak nitelikli hekim yetiştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Bu çalışma 00.01.101.017 nolu proje ile HÜ Araştırma Fonu tarafından desteklenmiştir.

zbalkance@hacettepe.edu.tr

D14 HASTAYLA GÖRÜŞME-İLETİŞİM BECERİLERİ PROGRAMI: İLK DENEYİM VE SONUÇLAR

BAŞAK, O., HARLAK, H.*, DEREBOY, Ç., ESKİN, M., GÜREL, S., EROL, H., SEVİNÇOK, L., BÖLÜKBAŞI, O.

*Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, *Adnan Menderes Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi, 09100, Aydın*

Giriş: Tıp fakültelerinin genel amacı, hastaların bakım sorumluluğunu üstlenmek için gerekli temel tıbbi bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazanmış mezunlar yetiştirmektir. Hastayla görüşme-iletişim becerileri, bu amaca ulaşabilmek için tıp öğrencisinin mezun olduğunda klinik yeterlik elde etmesi beklenen önemli tıbbi becerilerden birisidir.

Hasta-hekim iletişiminde sorunlar olduğu ve bunların giderilmesi için iletişimin öğretilebileceği tüm dünyada giderek artan bir şekilde vurgulanmakta ve eğitimin kimler tarafından, hangi yöntemlerle ve nasıl bir programla yapılması gerektiği tartışılmaktadır. Giderek daha çok Tıp Fakültesi, iletişim becerilerini tıp öğrencilerine kazandırılması gereken temel klinik beceriler arasına almakta ve iletişim becerilerinin öğretilmesi mezuniyet öncesi tıp eğitimi müfredatlarında önemli bir bölüm oluşturmaktadır.

Amaç: Sunumun amacı hekimlik uygulamasında iletişim becerilerinin fakültemiz tıp eğitimi programı içindeki yerini ve önemini tanımlamaktır.

Etkinlikler: *'Hastalarıyla ve çevresiyle iyi ve etkili bir iletişim kurabilen'* mezunlar yetiştirme hedefi, ADÜ Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Programı'nın temel öğrenim hedeflerinden biridir. Bu hedefe ulaşmanın sorumluluğunu, Tıp Eğitimi Birimi altında oluşturulan İletişim Becerileri Altbirimi üstlenmiştir. Altbirimimizin hazırladığı 'Temel Tıp Eğitimi İletişim Becerileri Programı' 1999-2000 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır.

Program üç temel bölümden oluşmaktadır: (1) Temel iletişim becerileri, (2) Hekimlik uygulamasında iletişim becerileri ve (3) Ekip çalışmasında iletişim becerileri. İletişim becerilerinin öğretilmesinin birinci sınıftan altıncı sınıfa dek tüm programa yayılması ve müfredatın diğer bölümleriyle entegre olması, iletişimin öğrenilmesi ve öğretilmesine beceriye dayalı bir yaklaşım gösterilmesi ve beceri, tutum ve özel iletişim konularını kapsamaları programımızın temel özellikleridir. Öğrencilerden alınan geribildirimler programın olumlu karşılandığını göstermektedir.

Tartışma: Bildiride programımız tanıtılmakta ve ilk üç sınıfta iki yıllık uygulamamızla oluşan deneyimimiz ve iletişim konularının müfredatta yer alan diğer konularla entegrasyonu tartışılmaktadır.

obasak@superonline.com

D15 SORULARLA BÖLÜMLENMİŞ DERS ANLATMA TEKNİĞİ: TEORİK DERS ANLATIMINDA YENİ BİR YÖNTEM

DÜZGÜN S.A.,UZUNKÖY A.,COSKUN A., AKINCI Ö.F., BEŞİROV E., CANBEYLİ B.

Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Şanlıurfa

Giriş: Tıp eğitiminde teorik ders anlatımı halen önemli bir yer tutmakla birlikte verimliliği tartışılmaktadır. Verimliliğin artırılması için karşılıklı soru ve yanıtların yer aldığı etkileşimli ders anlatımı önerilen metodlar arasındadır. Ayrıca dinleyicilerin konsantrasyonunun 15 dakika gibi kısa süreli olması 40 ile 60 dakika arasında değişen klasik ders sürelerinin sorgulanmasına yol açmıştır. Bu çalışmada önceden planlanmış tartışma soruları ile bölümlenen ders anlatımının öğrenme üzerine etkisi araştırılmıştır.

Amaç: Klasik ve sorularla bölümlenmiş ders anlatma yöntemlerinin verimliliğinin pre-test ve post-test uygulaması ile karşılaştırması

Yöntem: Tıp Fakültesi 4. Sınıf Genel Cerrahi staj öğrencilerine anlatılan teorik dersler iki gruba ayrıldı. Birinci gruptaki dersler 50 dakika boyunca kesintisiz olarak anlatıldı. İkinci grupta ise ders konusu üç eşit parçaya bölündü. Her 15 dakika sonunda anlatılan kısım ile ilgili ve tartışma yaratabilecek bir soru sorularak 3 dakika boyunca tartışıldı. Her iki grupta da ders anlatımından önce (pre-test) ve sonra (post-test) aynı ağırlıkta sorularla öğrencilerin bilgisi ölçüldü. Her iki grupta pre-test ve post-test arasındaki verimlilik artışı ($=100 \times \frac{\text{pre-test yanlış yanıt sayısı}}{\text{post-test doğru yanıt sayısı}}$) bulunarak sonuçlar student-t testi ile karşılaştırıldı.

Bulgular: Pre-test ile post-test arasındaki verimlilik artışı grup 1 de % 26 (± 22) grup 2 de % 39 (± 20) idi. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p=0.02$).

Sonuç: Teorik ders anlatımında sorularla bölümlenmiş ders anlatma yöntemi klasik yöntemle göre verimi artıran bir uygulamadır.

saduzgun@harran.edu.tr

**D16 MESLEKSEL DEĞERLER VE ETİK EĞİTİMİNDE BİR YÖNTEM:
SİNEMA**

CİVANER, M.,* ERGÖR, G.**

**Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Etik AD, **Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD., İzmir*

Bu bildiri, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Değerler ve Etik (MDE) eğitiminde bir yöntem olarak film gösterimini tanıtmayı amaçlamıştır.

Uygulanan probleme dayalı öğrenim sisteminde öğrenciler iki haftalık modüllerde entegre eğitim almaktadırlar. Dönem II'deki modüllerden biri "Kızamık modülü"dür ve amaç kızamık hastalığı ve etkenleri ile miksovirusleri tanımanın yanısıra ağırlıklı olarak bulaşıcı ve salgın hastalıklara Halk Sağlığı yaklaşımının vurgulanmasıdır. Modül programında, salgında kullanılan ölçütler ve salgın incelemesi konularında bir sunum yapıldıktan sonra, Tıp Fakültesi sinema salonu'nda "Outbreak" (Salgın) izlenmektedir. Filmin teması, hızla yayılan ve etkeni belirlenemeyen öldürücü bir hastalık salgını sırasında yaşanan olaylardır. Filmde temel noktalarıyla salgın incelemesi, karantina ve izolasyon uygulanmakta, hekimler hemen her aşamada etik açıdan sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

Bildiride, sözü edilen film örneğinde büyük gruplarda etik sorunlarla ilgili tartışma yöntemi sunulmaktadır.

murat.civaner@deu.edu.tr

D17 SERBEST ÖĞRENCİ ARAŞTIRMA GRUPLARININ BİYOKİMYA EĞİTİMİNDEKİ YERİ

AYDIN, H.H. *, ÇELİK, H.A.*, ÇALIŞKAN, S.A.** , ALPER, G.* , DURAK, H.İ**, ERSÖZ, B.*

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi *Biyokimya AD., **Tıp Eğitimi AD., Bornova 35100 İzmir*

Biyokimya tıp öğrencileri için temel bilimsel prensipler ile ilgili genel bir bakış açısı kazandırmasının yanında bilimsel araştırma metodları konusunda da aydınlatan temel bir bilim dalı ve derstir.

Bu çalışmada 1. sınıf tıp öğrencilerinin bilimsel araştırmalara olan ilgileri göz önüne alınarak öğrencilerin teorik bilgilerinin sınırlılığına rağmen gönüllü olarak bilimsel araştırma gruplarına aktif katılımları araştırılmıştır. Serbest öğrenci araştırma gruplarının öğrencilerin bilimsel çalışmalara aktif katılımlarına olanak sağlayarak sorumluluk ve motivasyonlarının arttırmasından bağımsız olarak, ders yılının sonunda bu etkinliklerin genel olarak kurul notlarına ve özellikle biyokimya öğretimine pozitif katkı yaptığı bulunmuştur.

Serbest öğrenci araştırma grup aktivitelerinin sonuçları dikkate alınarak anabilim dalımızda bu grupların tıp eğitiminin başında oluşturulmasının öğrencilerin girişimciliğini ve sorumluluk duygularını daha erken attracağı düşünülmektedir. Önemli bir sınırlayıcı faktör olan temel teorik bilgilerinin yokluğuna rağmen öğrencilerin bilimsel aktivitelere katılım için motivasyonu hem derslerine hem de ders dışı aktivitelerinin gelişimine bir avantaj sağlayacaktır.

bersoz@med.ege.edu.tr

D18 TEMEL BİLİMLERDE MİKROBİYOLOJİ-İMMÜNOLOJİ AKTİF EĞİTİMİ

GÜNER,E.Ş., KARATAY,M.C., AYDIN,G.

Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi 26 Ağustos Yerleşim Birimi Kayışdağı, İstanbul

Amaç: Tıp fakültelerinde özellikle temel tıp derslerinde öğretim üyesinin konuyu anlatması ve ezbere dayalı pasif öğrenim yönteminin sakıncaları, klinik döneme gelen öğrencilerin çoğunlukla ilk yıllarda öğrendiklerini unutmaları ile ortaya çıkmıştır. Bu bilgilerin klinikte karşılaşılabilecek problemleri çözmekte nasıl kullanılacağı da öğretilmemektedir. Fakültemiz dönem II mikrobiyoloji-immünoloji derslerinde aktif öğrenim uygulaması yapılmış, bu pilot çalışmanın yaygınlaştırılarak sürdürülmesine karar verilmiştir.

Gereç ve yöntem: Ders konuları ile ilgili materyaller 10 gün önceden kütüphanede rezerve edilmiş, öğrencilerin hazırlanarak derse gelmeleri istenmiştir. 32 öğrencilik sınıflar iki gruba ayrılmış, derslere mikrobiyoloji, iç hastalıkları, histoloji, aile hekimliği konularında uzman öğretim üyeleri birlikte girmiştir. Derste yönetici öğretim üyesi (leading teacher) (LT) öğrencilere soru sorarak (50 soru/ders) yönlendirmiş, öğrenciler verdikleri cevaplar ve aralarındaki tartışmalarla dersin içeriğini sunmuşlar, katılan diğer öğretim üyeleri de kendi uzmanlıkları ile ilgili bölümlerde LT görevini devralmışlardır. Ders sonunda öğrencilere 15 soruluk ev ödevleri verilerek rapor formatında yazmaları, bir hafta sonra getirmeleri istenmiştir. Derse katılım, ödev notları değerlendirilmiş ve komite sınavına %10 aktif eğitim notu olarak katılmıştır.

Bulgular ve sonuç: Tartışmalara katılan ve soruları yanıtlayan öğrenciler konuyu daha iyi kavramış, dersin konusu olan mikroorganizmaların enfeksiyonlarının klinik bulguları, tanı ve tedavisini öğrenmeleri için temel oluşturulmuştur. Öğrencilerin %40 kadarının aktif öğrenime geçişin kültür şoku nedeniyle tartışmalara az katıldıkları, daha sonraki derslerde öğretim üyesinin teşviki ile %10 pasif öğrenci kaldığı görülmüştür.

ece.sen@bluemail.ch

D19 İLETİŞİM BECERİLERİ PROGRAMI: KLİNİK UYGULAMAYA GİRİŞ (KUG) PROGRAMININ BİR BİLEŞENİ

KALAÇA Ç.*, KALAÇA S.**, ARZIK A.*, USER İ.****, ÜNALAN P.*

* M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, ** M.Ü.T.F. Halk Sağlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalları, *** M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, M.Ü. Uluslar Arası İlişkiler Bölümü

Giriş ve Amaç: Fakültemiz klinik öncesi programı içinde uygulanmaya başlanan Klinik Uygulamaya Giriş (KUG) programının temel bileşenlerinden biri de, üç yıllık bir süreçte tamamlanan iletişim becerileri programıdır. Bu sunum, tıp eğitimi programlarına göreceli olarak yeni dahil edilen iletişim becerileri konusunda farklı bir programı tanıtmak, değerlendirmeye açmak ve geliştirmek amacını taşımaktadır.

Yöntem: Temel temaları içiçe ve birbirini izleyen biçimde programlanan iletişim becerileri programının alt başlıkları şunlardır:

1. Kendini tanıma, kişiler arası iletişim, grup içi iletişim, topluluk karşısında konuşma
2. Tıbbi görüşme becerileri ve öykü alma
3. Zor öykü: Hastayla görüşme ve öykü almada güçlük taşıyan, ileri beceri gerektiren konular

İlk yıl programı, "İlk Yardıma Giriş" ile dönüşümlü olarak, yarım sömestr süresince, haftada 2 saatlik uygulamalar biçiminde, yaklaşık 60 kişilik bir öğrenci grubu ve dört kişilik eğitmen ekibi ile yürütülmektedir. İkinci yıl programı ise, hastayla görüşme ve öykü alma tekniklerinin uygulamalı olarak verildiği bir programdır. Bu programda önemli bir yer tutan hasta simülasyonları, Sağlık Eğitimi ve Drama Derneği ile işbirliği içinde gerçekleştirilmektedir. Grup içi iletişim ve topluluk karşısında konuşma gibi konular da ikinci yıl programında, önceki yıla göre daha ayrıntılı bir kapsamda verilmektedir. Üçüncü yılın önemi, ilk iki yılda edinilen öykü alma ve fizik muayene becerilerinin biraraya getirilmesi ve buna yönelik olarak planlanan yeterliğe dayalı uygulamalardır.

Sonuç: Üç yıllık iletişim becerileri programında, yukarıda belirtilen unsurlar, çeşitli öğrenme etkinlikleri aracılığı ile hayata geçirilmektedir. İletişim becerileri programı, edinilen bilgi, beceri ve tutumlar, kullanılan yöntemler, eğitim ortamı, katılım, zamanın kullanımı, araştırma etkinliğinin ve genel olarak programın olumlu ve olumsuz yönleri, ve programın ne şekilde geliştirilebileceği gibi özellikler bakımından değerlendirilmektedir.

sibelkal@superonline.com

**D20 MERKEZİ SİNİR SİSTEMİ ANATOMİSİNİN DOKUZ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AKTİF EĞİTİMİ İÇİNDEKİ YERİ**

KORMAN, E.* , TETİK, S.* , ARMAN, C.

**Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, İzmir*

Giriş ve Amaç: 2000-2001 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi aktif eğitim programı kapsamında, merkezi sinir sistemi anatomisinin öğrenilmesinde kullanılan yöntemlerin etkinliğinin değerlendirilmesini amaçlamaktayız.

Yöntem: Merkezi sinir sistemi anatomisini kapsayan konuların önemli bir bölümü Dönem II' deki "Sinir Bilimleri Bloğu" olarak adlandırılan 10 haftalık modüler program içinde yer almaktadır. Bu bloktaki modüllerde 7'sinde öğrenciler merkezi sinir sistemi anatomisini radyolojik anatomi, histoloji, fizyoloji, farmakoloji, nöroloji konuları ile birlikte, PDÖ (probleme dayalı öğretim) , sunum ve uygulama yöntemlerinin kullanılması ile öğrenmektedirler.

Sonuç: Merkezi sinir sistemi anatomisinin ilişkili konularla birlikte öğrenilmesi, bilgilerin entegrasyonu ve kalıcı olmasında etkin bir uygulamadır.

esin.korman@deu.edu.tr

D21 ORAL REHİDRATASYON SIVISININ HAZIRLANMASI YOLUYLA KONSANTRASYON KAVRAMININ ÖĞRETİLMESİ

KURALAY, F., ÖRMEN, M.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Biyokimya AD, İzmir.

Oral Rehidratasyon Sıvısı (ORS) örneğinden yola çıkarak konsantrasyonu ifade eden molarite, normalite ve yüzde çözelti kavramlarının anlaşılması, tartı kullanma ve çözelti hazırlama becerisinin kazanılması amaçlanarak bu uygulama gerçekleştirilmiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dönem I öğrencileriyle "Sıvı ve Elektrolit Dengesi" ni öğretmeyi hedef alan "İshalli Bebek" isimli bir modülde yer alan bu laboratuvar pratiğinde, ORS hazırlanması aracılığı ile çeşitli uygulama verilerinin yorumu da öğrencilerden istenerek, konsantrasyon kavramı ile ilgili bilgilerin pekiştirilmesi sağlanmıştır. Uygulama verilerinin yorumu ile ilgili sorular, öğrencilere molarite, normalite, yüzde konsantrasyon ifadelerinin anlaşılması, konsantrasyon birimlerinin birbirine çevrimleri, osmolarite kavramı ve ORS'nin kullanımı ile ilgili endikasyonları ve ORS kullanırken dikkat edilecek hususları öğretmek açısından düşünerek yeni bilgilere ulaşmalarını sağlamıştır. Ayrıca probleme dayalı öğrenim bazında uygulama sorumlularına, konunun kavranması ile ilgili ölçme ve değerlendirme ile ilgili yararlı geri bildirimler sunmuştur. Sonuç olarak ORS hazırlanması ile ilgili uygulama, biyokimyasal konsantrasyon kavramlarını öğretmek, laboratuvar becerilerini arttırmıştır.

kuralay@deu.edu.tr

D22 ARTERYEL TANSİYON ÖLÇÜMÜ EĞİTİMİNDE SİMÜLATÖR KULLANIMININ ETKİNLİĞİ

MAZICIOĞLU, M. M., ÖZTÜRK, A., MISTIK, S., GÜNAY, O.

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kayseri

Amaç: Bu çalışma tıp fakültesi ilk ve son sınıf öğrencilerinin arteriyel tansiyon (TA) ölçümü becerilerinin simülasyon kullanılarak değerlendirilmesi amacıyla planlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Ölçümlerde üst kol boyu ve çapı ayrı olan iki model kullanıldı. Nabız 80-100 atım/dakika'ya ve TA ise her ölçüm sırasında farklı değerlere ayarlandı. Dönem I öğrencilerine verilen eğitim ve yapılan demonstrasyon sonrası 3 ölçüm yaptırıldı. Bu ölçümlerden sonuncusu ile Dönem III öğrencilerinin herhangi bir eğitim verilmeden TA ölçüm kurallarına uygun olarak yapmaları istenen tek ölçüm karşılaştırıldı. Yapılan ölçümlerin manometrik doğruluğu ve uygun teknik kullanılıp kullanılmadığı değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya alınan Dönem I öğrencilerinden 64'ü erkek, 36'sı kadın, Dönem III öğrencilerinde 30'u erkek, 24' ü kadındı. TA ölçülecek kola pozisyon verilmesi, manşonun uygun yere sarılması ve stetoskopun yerleştirilme yeri konusunda iki grup öğrenci arasında belirgin farklılık görüldü. Simülasyonda önceden ayarlanan TA ile yapılan ölçümlerin uygunluğu değerlendirildiğinde; dönem I öğrencilerinin ilk iki ölçümü ile dönem III öğrencilerinin tek ölçümü referans değerlere göre belirgin farklılık göstermedi. Dönem I öğrencilerinin 3. ölçümlerinde diastolik TA değerleri belirgin farklılık gösterdi. Dönem I öğrencilerinin her üç ölçüm için referans değerlerine göre ölçüm hatalarında değişim olmadı.

Sonuç: Basamaklandırılmış eğitim programı ve bunu takiben yapılan demonstrasyon sonrası yapılan ölçümlerle bu tarz eğitim almamış olan öğrencilerin yaptığı ölçümlerin manometrik olarak referans değerlere uyum gösterdiği tespit edildi. Beceri eğitimi almayan öğrencilerin manometrik ölçümü etkileyebilecek uygulamaları daha sık sergilediği görüldü. Becerinin yeterince öğrenilebilmesi için uygulama sayısının üçten daha fazla olmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

mazici@erciyes.edu.tr

D23 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İNTÖRNLERİNE YÖNELİK AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI VE RİA UYGULAMA KURLARI

GÜNAY, T*., MUSAL, B.**

***Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi AD. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD, İzmir*

Giriş: 1994 yılından beri Halk Sağlığı Rotasyonu'nda intörlere yönelik "Mezuniyet Öncesi Aile Planlaması Danışmanlığı ve RİA Uygulama Kursu" yapılmaktadır. Kurs, 2 hafta sürmekte ve 8-12 arasında intörn katılmaktadır. Kursta aile planlaması yöntemleri, danışmanlık, genital yol enfeksiyonları(GYE), enfeksiyonların önlenmesi konuları katılımcı yöntemlerle, RİA uygulama becerisi pelvik modeller üzerinde yeterliliğe dayalı eğitim yaklaşımıyla, yöntemler konusunda danışmanlık becerisi canlandırma ile kazandırılmaktadır. Kursun ikinci haftasında intörnlere Konak Doğumevi ve 1 No'lu AÇS/AP Merkezi'nde klinikteki eğitimcilerin gözetiminde uygulama yapmaktadırlar. Değerlendirmede, kurs öncesi soru formu(KÖSF), kurs ortası soru formu(KOSF), kısa değerlendirme rehberi kullanılmaktadır. Ayrıca intörnlere kursun işleyişini sözel ve yazılı bir formla değerlendirmektedir.

Amaç: Bu çalışmada bu kursun tanıtımı ve bulguların sunumu amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: 39 kursun KÖSF ve KOSF'nin grup performansları hesaplanmış, grupların aldığı puanlar alması gereken puanlara bölünerek standardize edilmiştir. Ayrıca yazılı bir formla alınan geri bildirimler değerlendirilmiştir. Veriler SPSS istatistik programıyla, istatistiksel analizde bağımlı gruplarda t-testi kullanılarak incelenmiştir.

Bulgular: 373 intörn bu kursa katılmıştır. Gruplar ortalama 9,56±0,56 kişidir. KÖSF puan ortalaması 66,41±5,6 iken, KOSF puan ortalaması 91,25±6,6'dır. Kurs ortası değerlendirmesindeki puanlar kurs öncesine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede artmıştır (t= 18,203, p=0.00).

Geri bildirim puanları ortalamaları incelendiğinde, 4 puan üzerinden eğitim programındaki konuların işlenmesi 3.71±0.24, kliniklerde yöntem kullanımında karşılaşılabilecek sorunlarla ilgili konferanslar 2.83±0.97, pelvik model uygulamaları 3.83±0.22, klinikte RİA uygulaması 3.79±0.24, klinikte danışmanlık uygulamaları 3.58±0.39, klinikte GYE incelemesi 2.75±0.55, kursun interaktif yöntemler kullanılarak verilmesi 3.59±0.42, RİA sunumunda slayt kullanımı 3.46±0.43, kurs programının geneline yönelik değerlendirme 3.84±0.23 puan almıştır.

Sonuç: Bu bulgular ışığında kursların önümüzdeki yıllarda da eğitimcilerin deneyimleri ve öğrencilerden alınan geri bildirimlerle geliştirilerek sürdürülmesi planlanmıştır.

bmusal@deu.edu.tr

D24 BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE DAYALI EŞZAMANLI VE KATILIMLI UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARI

CANTEZ, T.*, ÖZ, H.H.**

** Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Enformatik Birim Başkanı, YOK Enformatik Milli Komitesi üyesi, ** Akdeniz Üniversitesi Tıbbi Enformatik Birimi Öğretim Üyesi*

YOK'un üniversitelerarası iletişim ve bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan yüksek öğretim yönetmeliği çerçevesinde, lisans ve yüksek lisans eğitiminin fakülte ve diğer yüksek öğretim kurumlarının büyük bir bölümünde uygulanabilecek, bu teknolojiye dayalı lisans eğitiminin Türkiye'deki ilk uygulamaları Eylül 18, 2000 tarihinden bu yana İstanbul Üniversitesi ile Harran Üniversitesi arasında uygulanmaktadır. Hazırlanan öğrencili dershanede öğretim üyesinin kullandığı eğitim materyalleri, yazı tahtalarındaki yazı ve çizimler, kitap, dergi ve asetat kullanarak yapılan eğitimler, doküman kamera ile ve slayt sunumları digital ortama aktararak eşzamanlı olarak her iki tarafta da aynı zamanda izlenmekte, dersleri her iki üniversitenin öğrencileri aynı zamanda dinlemekte ve soru sorarak anında yanıt alabilmekte, karşılıklı tartışma ortamı oluşabilmektedir. Her iki dershanede de eş zamanlı olarak uygulama da yapılabilmektedir. Bu iletişim Türk Telekom'un imkanları ile çok ekonomik koşullarda gerçekleştirilmektedir. Günde 6-8 saat ve haftada 5 gün bu eğitim devam etmektedir. Dönem sonu sınavları da tek öğretim üyesi ile iki merkez arasında eşzamanlı olarak gerçekleştirilmiştir. YOK Enformatik Milli Komitesi tarafından da desteklenen bu uygulama çok büyük öğretim üyesi açığı olan ve gelişmekte olan üniversite ve yüksek öğretim kurumları arasında bilgi ve beceri paylaşımı yönünden büyük bir potansiyel oluşturmaktadır. Bu sistem ile pek çok üniversite öğretim üyesi ve birikimlerini paylaşabilecek, eğitimin standardizasyonuna katkı yapabilecek ve eğitimde fırsat eşitliğine yardımcı olacaktır.

hamioz@yahoo.com

D25 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM I VE DÖNEM II ÖZEL ÇALIŞMA MODÜLÜ UYGULAMALARI

ÖZDEN, S., ZENCİR M., TURGUT G., SARIOĞLU BÜKE A., TETİK C., SÜZER T.,

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Özel çalışma modülleri özellikle probleme dayalı öğrenim sisteminde çekirdek müfredata ek olarak yürütülen önemli bir eğitim etkinliğidir. Bu çalışmada, PAÜ Tıp Fakültesi'nde özel çalışma modülü kapsamındaki Dönem 1 (derleme) ve Dönem 2 (araştırma) uygulamaları tanıtılmıştır.

Bu çalışmada, derleme ve araştırma çalışmalarının öğrenme hedefleri, öğrencilere destek amacıyla verilen sunum ve danışmanlıklar, zaman çizelgesi ile danışman öğretim üyelerince açılan derleme ve araştırma konularından öğrenciler tarafından seçilenler yer almaktadır. Ayrıca 1999-2000 eğitim ve öğretim yılında tamamlanan derlemelerden hazırlanan PAÜ Tıp Fakültesi öğrenci bülteni tanıtılmıştır.

serapesma@yahoo.com

D26 KLİNİK ÖNCESİ KALABALIK SINIFLARDA BÜTÜNELSEL BAKIŞLA KLİNİK BAĞINTILARA VE ERKEN DİKEY ENTEGRASYONA YÖNELİM: EĞRİSİ VE DOĞRUSU İLE EGE TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF SINIR SİSTEMİ DERS KURULLARINDAKİ SON DÖRT YILIN DENEYİMLERİ

PEKER, G.Ö.*, BAKA, M.*, KOYLU, E.O.*, DAĞCI, T.*, ÇERTUĞ, A.*, ERŞAHİN, Y.*, ZİLELİ, M.*, HANCI, H.*, COŞKUNOL, H.*, KİRAZLI, Y.*, TÜRK, M.*, GEZGİN, Y.***, L. ÖZTÜRK F. GÖKMEN, F.*, C. SAYLAM, C.*, ÇALIŞKAN, S.A.*, DURAK, H.İ.*, ÇAKIRCALI, E., BALABAN, B.**, S. ÇELİKLİ, S.***, PÖĞÜN, Ş.*

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, **EÜTF Öğrenci Temsilcisi, ***EÜ Sağlık Meslek Y.O., ****112 Acil Kurtarma ve Yardım, Bornova 35100, İzmir, Türkiye

1997-1998 ders yılından buyana, 140-420 öğrenciden oluşan ikinci sınıfta, kolektif problem çözme tanıtmak ve bir alıştırmaya yapmak amacı ile mevcut yatay entegre sinir sistemi ders kurulunu bazı değişikliklere uğrattık. Uygulanan yenilikler arasında, yatay entegrasyonun yeniden gözden geçirilmesi, öğrencilere ayrıntılı ders notları (kılavuz) ve senaryo ek bilgilerinin dağıtılmış olması, sinirbilimler ile ilgili hemen tüm klinik bilim dallarına ilişkin klinik yönelim derslerinin programa eklenmiş olması, multidisipliner panel oturumları ve tamamlanmamış omurilik zedelenmesi ile sonuçlanan, trafik kazası veya deprem enkazından hatalı kurtarma-taşıma yaralı olgularının dramatik canlandırması yer aldı. Düşündürme ve çözdürme sürecinde tetikleyici öge olarak sorun / semptom / durumlardan hareket edildi. Birinci sınıfa ait tüm ve bu ders kurulu öncesindeki ikinci sınıf ders programı çerçevesinde kapsanmış olan tüm bilgi ve becerilerin bu senaryolar kapsamında karşılaşılan tüm sorun/semptom/durumlarla ilişkilendirilmesi, animatılması, kullanılması ve pekiştirilmesine özen gösteren bütüncül anlayış ve biyo-psiko-sosyal yaklaşım benimsendi. Hem yurttaşlık, hem de hekimlik bilinç ve sorumluluğu bağlamında sorunlar ele alındı. Kriz yönetimi, takım çalışması, kurtarma, KPR, taşıma, triyaj, bazı klinik değerlendirme ve girişimler ile erken ve ileri fiziksel ve psikolojik rehabilitasyon konuları tanıtıldı ve vurgulandı. Senaryo kahramanları için prototipik tüm akut, subakut ve kronik sorun ve durum değerlendirmeleri ile çözüm arayışları hem prospektif hem de retrospektif yaklaşımla irdelendi. Temel bilim disiplinleri, homeostaz, hemostaz, enfeksiyon, bağışıklama, inervasyon, hücreler arası ve hücre içi iletişim, erken ve geç nörodejenerasyon, rejenerasyon ve "plastisite" kavramlarına mikro ve makro yaklaşımlarla ve "fizyolojik ve klinik önem" bağlamında odaklaştılar. Kritik uslamla, iletişim becerileri, mesleksel tutum, etik, halk sağlığı konuları, nitelik geliştirme kavramları ve klinik sinirbilimlerle erken tanıma çalışmaları gerçekleştirilmeye çalışıldı. Hastaya zarar vermeme ilkesi, hasta hakları ve hekim sorumluluğu kavramları tanıtıldı. Ders Kurullarının programlama ve geliştirilme aşamalarında, sınav öncesinde ve kurul sonu değerlendirme toplantılarında öğrencilerin ve tüm ders kurulu üyeleri ile yöneticilerin katıldığı toplantılar yapıldı. Ders Kurulu sınavları farklı bir yaklaşımla ele alındı ve sınav sonuç analizleri ile çok geniş kapsamlı öğrenci anketleri düzenlendi. Uygulamamız, daha yüksek öğrenci ilgisi, sınıf devamı ve bazı yıllarda ders kurulu sınav başarısına, bazı yıllarda da başarısızlığına yol açtı. Öğrenci ve eğitimci geri bildirim bazan çok olumlu ve yüreklendirici bazan çok düşündürücü ve uyarıcı nitelikte oldu. Mevcut kuramsal eğitim programı yükü akılcı ve hakça bir küçültmeye tabi tutulabildiği takdirde, dört yıldır uygulanan yeniliklerin, genelde çok yararlı olacağı kanısı pekişti. Uygulamalar ve sonuçlar arasında bağlantılar bulunduğunda düzeltmelere gidildiyse de, henüz bu konuda çok kapsamlı araştırma ve geliştirmeye gereksinim olduğu sonucuna varıldı.

gpeker@med.ege.edu.tr

D27 BİR MODÜL ÖNERİSİ: TIP FAKÜLTESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNDE GRONİNGEN MODELİ RASYONEL FARMAKOTERAPİ EĞİTİMİ UYGULAMASI

ŞAHİN, H., TUĞLULAR, I.

Ege Üniversitesi İlaç Geliştirme ve Farmakokinetik Araştırma-Uygulama Merkezi, Bornova, İzmir

Temel tıp eğitimi sırasında verilen geleneksel farmakoloji eğitiminin ileriki sınıflarda, özellikle de mezuniyet sonrası dönemde hekimlerin ilaç uygulama ve reçeteleme davranışlarında güncel kalmayı sağlayıcı etkisinin kısıtlı olduğu görülmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün rasyonel farmakoterapi konusunda önerdiği Groningen Modeli'nde problem çözmeye dayalı bir eğitim tekniği uygulanmakta ve öğrencilerin rasyonel reçeteleme konusunda bir davranış kalıbı geliştirmeleri sağlanmaktadır.

Bu amaçla oluşturulacak modülde tıp fakültesi son sınıf öğrencileri tüm yıl boyunca altı büyük grup halinde eğitime alınmaları ve her bir grup da eğitim sırasında küçük grup çalışmaları yapmaları öngörülmüştür.

Modül uygulaması iki günü kapsayacaktır. İlk günde rasyonel farmakoterapi, temel ilkeleri ve Groningen Modeli Rasyonel Farmakoterapi konusunda teorik eğitim verilecek, ikinci günde ise verilen teorik eğitim çerçevesinde yazılı standart olgular üzerinden söz konusu modelin uygulaması yapılacaktır. Teorik eğitimin gerçekleştirilmesi yazılı standart olguların oluşturulması konusunda ilgili temel ve klinik branşlar ile işbirliği içinde çalışılacak ve olgular gerçek yaşamdan seçilecektir.

Uygulanacak bu modül ile mezuniyet öncesi dönemde hekim adaylarına rasyonel ilaç kullanımı konusunda hem bilgi hem de tutum kazandırılmış olacaktır. Yazılı standart olgular yoluyla yapılan davranış geliştirme çabasının transfer etkileri daha sonra değerlendirilecektir.

hsahin@bornova.ege.edu.tr

D28 BECERİ EĞİTİMİ İÇİN YAPAY BİR ABSE MODELİ OLUŞTURULMASI

TASKIRAN, H.C.* , ÖZBOYACI, C.* ,BERK, H.** , İYİDOĞAN, D.*** , ULUSEL, B.* , ÇAKMAK, L.* , KILIÇ, T.*

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksi Beceriler Laboratuvarı, ** Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji AD, * Dokuz Eylül Üniversitesi FTR Yüksek Okulu*

Giriş: DEÜ Tıp Fakültesi'nde 1997-1998 öğretim yılından başlayarak uygulanmakta olan Aktif Eğitim sisteminin önemli bir bölümünü oluşturan beceri eğitimi Mesleksi Beceriler Laboratuvarında sürdürülmektedir. Merkezinde Probleme Dayalı Öğrenmenin olduğu modüller kapsamında, öğrenme hedeflerine entegre bir biçimde beceri eğitimi maket ve modeller üzerinde uygulanmaktadır.

Amaç: Bir yumuşak doku absesinin muayenesi, ponksiyonla örnek alınması ve absenin drenajı eğitiminde kullanılmak üzere yapay bir model oluşturulması.

Gereç ve yöntem: Gerçeğe en uygun abse modeli için çeşitli deneyler yapılmış ve gerekli malzeme için ön araştırmalardan sonra bir proje oluşturulmuştur. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu Protez ve Ortez Laboratuvarında 4 adet kol maketi gövdesi imal edilmiş ve Mesleksi Beceriler Laboratuvarında bu maketler üzerine monte edilebilen tek kullanımlık yapay abse birimleri oluşturulmuştur. 1999-2000 öğretim yılı Dönem III 8. modülünde, basamaklı eğitim rehberleri kullanılarak, her bir maket üzerinde 4-6 öğrenci çalışacak şekilde eğitim uygulanmıştır.

Bulgular: Uygulamalara katılan öğrencilere eğitimin etkinliğini sorgulayan 6 başlıktan oluşan bir geribildirim formu verilerek 1 ile 5 arası puanlamaları (1=yetersiz. 5=çok iyi) istenmiştir. Katılan 58 öğrencinin 45'inin verdiği geribildirimlerde,puanların %3.6'sı 4, %96.4'ü 5'tir(tüm başlıklara verilen puan ortalaması 4.96). Ayrıca öğrenciler yazılı ve sözlü geribildirimlerinde maketin ve uygulamanın gerçeğe yakınlık, etkinlik ve anlaşılabilirlik açısından oldukça iyi olduğunu ve memnuniyetlerini ifade etmişlerdir. Yarıyıl sonu değerlendirmesinde aynı basamaklı rehber ve aynı maketler kullanılarak hazırlanan durakta öğrencilerin puan ortalaması 10 üzerinden 8.43 olmuştur.

Sonuç: Beceri eğitimi için hazırlanan abse modelinin projelendirilmesi, uygulanması ve eğitimde kullanılması amaçlanan hedefe uygun sonuçlar vermiştir. DEÜTF Mesleksi Beceriler Laboratuvarında benzer eğitim modellerinin gerçekleştirilmesi için çalışmalar sürmektedir.

cahit.taskir@deu.edu.tr

D29 ETKİLEŞİMLİ EĞİTİM TEKNİKLERİNİN BÜYÜK GRUPLARA UYGULAMA DENEYİMİ : TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI DERSLERİ

TÜRK, M.*, ÇİÇEKLIOĞLU, M.*

**EÜTF Halk Sağlığı Anabilim Dalı, **EÜTF Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, İzmir*

Giriş: Tıp eğitiminde çağdaş yaklaşım entegre edilmiş bilginin öğrenciye yetişkin eğitime ve amaç öğrenim hedeflerine uygun tekniklerle sunulmasıdır. Küçük grup etkinliklerinde kullanılan etkileşimli eğitim tekniklerinin ve farklı görsel işitsel araçların etkin kullanımının katılımı, kalıcılığı artırdığı savunulmaktadır.

Amaç: Kalabalık sınıflarda küçük gruplarda kullanılan etkileşimli eğitim tekniklerinin uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi

Gereç Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel olan çalışma Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 2000-2001 öğretim yılı ikinci sınıf öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden "Endokrin, Üreme, Boşaltım" ders kurulu içinde toplam sekiz saatlik iki eğitici tarafından verilen Aile Planlaması Danışmanlığı derslerini beşli Likert skalası ile değerlendirmeleri istenmiştir. İkinci sınıfa devam eden öğrenci sayısı 280 olup, bu öğrencilerin 240'ı (% 85.7) anketleri doldurmuştur. Anket kapsamı derslerden yaralanma düzeyi, derslerin geneli hakkındaki düşünceler, kullanılan ders araçlarının ve eğitim tekniklerinin yeterliliği ve amaç öğrenim hedeflerine ulaşma düzeyi başlıklarından oluşmaktadır.

Bulgular ve Tartışma: Öğrencilerin %45'i kız, %55'i erkektir. Küçük grup çalışmaları (ort: 4.62±0,67) en çok yararlanan bölüm olarak değerlendirilmiştir. Derslerin geneli hakkında en çok beğenilen öğretim üyelerinin derse hazırlığı (ort: 4.70±0,57) ve öğretim üyelerinin öğrenci ile iletişimi (ort: 4.68±0,61) dir. Kullanılan ders araçları içinde en çok danışmanlık öğrenim rehberi (ort: 4.39±0,75) dir. Eğitim teknikleri içinde olgu sunumlarını (ort: 4.44±0,68) beğenmişlerdir. Öğrenim hedeflerine ulaşma açısından en başarılı olan Aile Planlamasının Tanımı ve Önemi olmuştur. İleri analizler sürmektedir.

mturk@med.ege.edu.tr

D30 AĞRI MODÜLÜ

ÇAVDAR, S., YALIN, A., YÜKSEL, M., ŞEHİRLİ, Ü., GÜRBÜZ, J., AKALIN, A., GÜMÜŞÇÜ, B.

Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi AD., Haydarpaşa 81326, İstanbul

Giriş: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, tıp eğitimini ülke ihtiyaçlarını göz önüne alarak yeniden yapılandırmayı amaçlamıştır. Bu değişiklikler 1999-2000 eğitim-öğretim yılında İnteraktif Çalışma Modülleri (İÇM) şeklinde uygulanmaya başlamıştır. Anabilim Dalımızda da İÇM ilk kez 2000-2001 eğitim-öğretim yılında, nöroanatomi ders kurulu içinde uygulanmıştır.

Amaç: Yoğun teorik bilgi yükü içeren anatomi eğitimini daha kolay anlaşılır ve eğlenceli hale getirmek, aynı zamanda teorik ders sayısını azaltarak yerine interaktif eğitim sisteminin yerleştirilmesi. Bu amaçla "Ağrı" konulu nöroanatomi modülü uygulandı.

Gereç ve yöntem:

A- Modül hazırlanması

- 1- Anabilim dalımızın tüm öğretim elemanlarının katılımı ile " AĞRI" başlığı altında kavranılması hedeflenen anatomik yapılar belirlendi.
- 2- Belirlenen anatomik yapılar ile ilgili uygun bir senaryo oluşturuldu.
- 3- Bu yapılarla ilgili konuların amaç, öğrenim hedefleri, kullanılacak eğitim yöntemleri ve süresi planlandı.
- 4- Öğrenci rehber kitapçığı hazırlandı.

B- Modülün uygulanması :

Agri modülünün uygulanması 7 hafta süre ile haftada 2 saat olarak planlandı.

- 1.Hafta; Tanışma ve ağrı modülünün tanıtımı.
- 2.Hafta; Ağrı duyusunun taşınmasında rolü olan periferik yapılar ve medulla spinalis anatomisi (grup sunumları).
- 3.Hafta; Ağrının taşınmasında görevi olan beyin sapı, iç yapısı ve bu yapıların fonksiyonel önemi.
- 4.Hafta; Baş-boyun bölgesinden ağrının taşınması ve n. trigeminus ve ilgili yapıların oyunlaştırma yöntemi ile kavranılması.
- 5.Hafta; Ağrının taşınmasında görevi olan çeşitli beyin sapı, talamus ve korteks ile ilgili vakaların grup çalışması yöntemi ile çözümlenmesi sağlandı.
- 6.Hafta; Visceral ağrı ve yansıyan ağrının oyunlaştırma yöntemiyle kavratılması.
- 7.Hafta; Ağrı konusunda uzman bir hekim tarafından klinik bilgi verildi.

Bulgular: Her modül günü sonunda öğrencilerin geri bildirimleri tespit edildi. İÇM ile elde edilen başarı oranı geçmiş yıllarla karşılaştırıldı.

Sonuç: Yapılan uygulamalar sonucunda öğrencilerin interaktif eğitim sırasında derslere katılımlarının arttığı, ön hazırlık yaparak derse gelme alışkanlıklarının geliştiği ve derse ilgilerinin klasik eğitimdekenden daha fazla olduğu gözlemlendi.

usehirli@turk.net

E1 ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE EĞİTİM BECERİLERİ KURSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZYURDA, F., DÖKMECİ, F., PALAOĞLU, Ö., KEMAHLI, S., DEMİREL -YILMAZ, E., ARDA, B., AKAN, H., KARAHAN T., AYHAN., İ.H.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi AD, Ankara

Çağdaş Tıp eğitiminin ilkeleri, öğrenci merkezli probleme dayalı, entegre, topluma dayalı, seçmeli ve sistematik olmasıdır. Bu ilkeleri içeren farklı müfredatların etkili bir içerikle yürütülmesinde eğitici eğitimleri önemli bir yer tutmaktadır. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ABD bu ilkeye dayanarak, 1999 yılından bu yana öğretim üyelerine yönelik eğitici eğitimleri düzenlemektedir. 2 yıllık bu süreçte 10 Eğitim Becerileri Kursu düzenlenmiş ve 150 öğretim üyesini kapsamına almıştır. Bu çalışmada Eğitim Becerileri Kursuna katılan öğretim üyelerinin bilgi ve beceri yeterliklerindeki değişimlerin irdelenmesi amaçlanmıştır.

Eğitim Becerileri Kursu 5 tam gün sürelidir, her kurs kontenjanı 15 kişidir. Kurs, tam öğrenme yaklaşımını temel alan, yeterliliğe dayalı eğitim ilke ve uygulamalarını içeren, interaktif eğitim yöntemlerinin ilkelerine dayanarak ele alınan bir eğitim süreci oluşturmaktadır.

Kursun başında katılımcıların eğitim ihtiyaçlarını saptamak amacıyla bir kurs öncesi değerlendirme ve kurs ortasında ikinci bir bilgi değerlendirmesi yapılmaktadır. Beceri değerlendirmesi kurs sonunda sunum becerileri değerlendirme rehberine dayanarak yapılmakta ve başarılı olanlar sertifikalandırılmaktadır.

Bu eğitim paketi ve eğitici ekibi ile sürdürülen bu kurslarda kurs öncesi ve kurs ortası değerlendirme formları ile katılımcıların yeterlik düzeylerindeki gelişmeler ve kurs değerlendirme formları ile düzeyleri istatistik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Sonuçta katılımcıların bilişsel yeterlik düzeylerinin kurs sonunda belirgin ölçüde yükseldiği ve kurs memnuniyet oranlarının %95'in üzerinde olduğu saptanmıştır.

E2 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİ

DİKİCİOĞLU E., BEŞER E., BAŞAK O., GÜREL A., DEREBOY F., GÜRSOY H., KARUL AB., ODABAŞI A.R.O., YÜREKLİ Y., OKYAY P., GÜREL S.

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Eğiticilerin Eğitimi Alt Birimi, Aydın

Giriş: Fakültemizde eğitimcilerin eğitimini, Eğiticilerin Eğitimi Alt Birimi (EE AB) yürütmektedir. EE AB, Tıp Eğitim Birimi' ne bağlı olarak, Aralık 1999' da kurulmuştur. Amacı, öğretim üyelerinin eğitim becerilerini geliştirmeye ve eğitici yetiştirme politikalarının oluşmasına yönelik etkinlikler düzenlemektir. Üç Prof., 3 Doç., 3 Yrd. Doç., 2 Uzm. Dr. olmak üzere 11 gönüllü üyesi vardır. Yedisi erkek ve 4' ü kadın olan üyelerin, 6' sı Dahili Tıp, 4' ü Cerrahi Tıp, 1' i Temel Tıp Bilimleri Bölümü elemanıdır.

Amaç: Sunumun amacı, EE AB' nin kurulduğundan bu yana yapmış olduğu çalışmaları tanıtmak ve Tıp Fakültelerinin öğretim üyesi yetiştirme sorumluluğunu tartışmaktır.

Etkinlikler: Onaltı ay boyunca, 6 Temel Eğitim Becerileri Kursu (TEBK) gerçekleştirilmiş, diğer Tıp Fakültelerinin düzenlediği Eğitim Becerileri kurslarına ve Probleme Dayalı Öğrenim Oturumu (PDÖ) Yönlendiricisi Kurslarına katılım organize edilmiştir. Ayrıca, bir konuk konuşmacı ağırlanmıştır.

Düzenlenen 6 TEBK' nun, ilk ikisi EÜTF ve DEÜTF eğitim birimlerinden öğretim üyeleri ve bir Eğitim Fakültesi öğretim üyesinin katkılarıyla, son dördü ise alt birimin kendi elemanlarıyla gerçekleştirilmiştir. Tümü, TTB STE Kredilendirme Kurulu tarafından kredilendirilmiştir. Bu kurslara, ADÜ TF öğretim üyesi 59, Veteriner Fakültesi öğretim üyesi 5, Ziraat Fakültesi öğretim üyesi 4, Sağlık Yüksek Okulu öğretim üyesi 2, Fen Edebiyat Fakültesi öğretim üyesi 1 ve Aydın Sağlık Müdürlüğü elemanı 2 hekim olmak üzere toplam 73 kişi katılmıştır.

TEBK, Tıp eğitimini temel almasına karşın, genel mesleksel beceri eğitiminde kullanılabilecek konular ve eğitimin evrenselliği nedeniyle, Fakültemiz dışındaki öğretim üyelerinin de ilgisini çekmiş ve artan bir taleple karşılaşmıştır. Bu nedenle, belli bir oranda tıp-dışı katılım kabul edilmektedir.

Fakültemizin 125 öğretim elemanının 87' si (%70) Temel Eğitim Becerileri, 24' ü (%19) PDÖ Yönlendiricisi Kurslarına katılmış durumdadır. Yeni dönemde, 4 TEBK gerçekleştirilmesi, ek olarak ileri eğitim kurslarının başlatılması ve geniş katımlı etkinlikler planlanmaktadır.

Sonuç: EE AB' nin temel sorunları, kursların olumlu eğitim atmosferinin oluşturulabilmesi ve üyelerin kendi gelişimlerini sağlayabilmesi için gerekli zaman ve finansmandır. Yeni kurulan ve eğitime henüz başlamış olan Fakültemizin tüm üyelerinin olabildiğince standart biçimde ileri eğitim teknikleriyle donatılmış olması hedeflenmiştir.

emeldikici@ixir.com

E3 İSTANBUL TIP FAKÜLTESİNDE UYGULANAN "EĞİTİCİ EĞİTİMİ" PROGRAMININ ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 1

YOLSAL, N.*, KARABEY, S.*, BULUT, A.**, BAHADIR, G.***, AYDIN, Z.****

*İ.Ü. İst. Tıp Fak. Halk Sağlığı AD, **İ.Ü. İst. Tıp Fak. Kadın ve Çocuk Sağlığı Eğitim Araştırma Birimi, ***İ.Ü. İst. Tıp Fak Psikiyatri AD., ****İ.Ü. İst. Tıp Fak Fizyoloji AD.

İstanbul Tıp Fakültesinde eğitimde ağırlıklı olarak geleneksel yöntemler uygulanmaktadır. Türkiye'nin diğer üniversitelerinde olduğu gibi bizde de öğretim üyeleri herhangi bir eğitici formasyonu olmadan bu görevlerini yürütmektedirler. Bu eksiği gidermeye yönelik olarak İstanbul Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin isteği üzerine Tıp Fakültesi öğretim elemanları için "eğitici eğitimi" kursları uygulanmaya başlanmıştır. İstanbul Tıp Fakültesinde Eylül 1997-Mayıs 1999 tarihleri arasında 6 "eğitici eğitimi" kursu düzenlendi.

Bu araştırmada İstanbul Tıp Fakültesinde 1997 yılından beri yürütülen "eğitici eğitim" kurslarının etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Eğitici eğitimi kurslarının uzun erimli etkileri, kursa katılımdan en az 6 ay sonra uygulanan bir görüşme formu ile İstanbul Tıp Fakültesinde görev yapan 86 öğretim üyesinin görüşleri alınarak gerçekleştirildi. Katılanların %20'si uzman, %38'i doçent ve %42'si profesördü. Öğretim üyelerinin %72'si kurs sırasında öğretilenleri işyerlerinde kullanabildiklerini belirttiler. Kurstan sonraki eğitim uygulamalarında kursla ilgili bilgi ve becerilerden hangilerinin kullanıldığı sorulduğunda en fazla söylenenler: "öğrencileri soru sormaya özendirme", "slayt, asetat gibi görsel ders malzemelerini yeniden düzenleme" "öğrencilerle sıcak ilişki kurma" ve "yazılı olmasa da her ders/toplantı için amaç öğrenim hedefi oluşturma" dır. Kurstan sonra öğrencilerin soru sorması, geri bildirimde bulunması gibi öğrencilerle etkileşimin arttığını belirten görüşler çoğunluktadır. Öğretim üyelerine İstanbul Tıp Fakültesindeki eğitimin iyileştirilmesi üzerine kursların olumlu etkisi olup olmadığı sorulduğunda %41'i kesinlikle, %47' si kısmen olumlu etkisi olduğunu, %10.8'i de bundan emin olmadığını, %1.2'si kesinlikle olumlu bir etkisi olmadığını ifade etmişlerdir. Araştırmamızın kursun kalıcı etkilerini belirlemede kurs bitiminde yapılan değerlendirmelerden daha değerli olduğunu düşünsük de bu sonuçlara yine de temkinli yaklaşmak daha doğru olacaktır. Çünkü araştırma öğretim üyelerinin görüşlerini yansıtmaktadır.

Bu makale İ.Ü. Araştırma Fonunca BEKADEP projesi (B-381/23032000) olarak desteklenmiştir.

nurayyol@istanbul.edu.tr

E4 HARRAN ÜNİVERSİTESİNDE UYGULANAN HIZLANDIRILMIŞ VE 120 ÖĞRETİM ELEMANINA AYNI ZAMANDA UYGULANMIŞ EĞİTİM BECERİLERİ KURSU 11-13 MAYIS 2000, URFA.

CANTEZ, T.,* ÖMEROĞLU, R.E., AYDIN, Z.,**, BAHADIRLI, G.,****

** Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Enformatik Birim Başkanı, YOK Enformatik Milli Komitesi üyesi, ** İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri*

Harran Üniversitesi (Urfa) ile İstanbul Üniversitesi arasında planlanan İletişim ve Bilgi Teknolojilerine dayalı uzaktan yüksek öğretim uygulamaları hazırlıkları kapsamında ve Harran Üniversitesi Rektörlüğünün isteği üzerine, iki aylık bir ön çalışma ve hazırlık sonunda 3 günlük hızlandırılmış bir eğitim becerileri kursu hazırlandı. Eğitim becerileri kurs hocası olarak yukarıda isimleri olan ve daha evvel eğitim becerileri kurslarında eğitimcilik yapmış öğretim üyeleri yer aldı. Üniversitesinde kursa katılan 120 öğretim üye ve görevlilerine eğitim becerileri kursu uygulamalı olarak verildi. Önceden yapılan çalışmalarda hazırlanmış ve kurs katılımcı sayısına göre çoğaltılmış eğitim materyalleri ilgili her uygulamada katılımcılara verildi. İlk tanışma toplantısı ile öğretim üyelerinin daha büyük bir kısmı tıp fakültesinden olmakla beraber mühendislik, ziraat, fen-edebiyat fakülteleri v.s.gibi üniversitenin bütün eğitim alanlarının elemanları katılmıştır. Hazırlanan yaka kartları ile ilk isim esas alınarak kurs hocaları ve katılımcıların sıcak bir ilişkiye girmeleri sağlandı. Çok sayıda profesör, doçent ve yardımcı doçentlerin, ilk saatlerdeki erişkinden beklenen eleştirel tepkileri birkaç saat içerisinde azaldı ve öğleden sonra ve akşamları yapılan yazılı ve sözlü değerlendirmelerde belirgin bir olumlu hava gelişti. Katılımcılar en son toplantıya kadar azalmadan ve istekli olarak etkinliğe katıldılar. Daha evvel uyguladığımız eğitim becerilerindeki birçok ana konuyu sunmak ve tartışmak olasılığı doğdu. Amaç ve hedef belirlemesi, eğitim yöntemleri, olumlu eğitim ortamı, vücut dili, sunuş teknikleri ve değerlendirme dahil birçok ana başlık tartışıldı. Kursa katılanlara yapılan son değerlendirme ile genelinde çok olumlu ifadeler kullanıldı. Ayrı meslek eğitimcileri için ayrı kurs düzenlenmesi gibi öneriler de geldi. İsrarla kursun tekrarlanması istendi. Nitekim Harran Üniversitesi rektörlüğünce Mart 2001 ortasında yapılan bir istek üzerine kursun yenilenmesi planlarına başlandı.

tcantez@yahoo.com

**E5 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE SÜRDÜRÜLEN
PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM KURLARI**

MUSAL, B., AKALIN, E., ABACIOĞLU, H., DİCLE, O.*, SARIOĞLU, S.*, ESEN, A.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakóltesi, İzmir

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakóltesinde 1997-1998 akademik yılında Probleme Dayalı Öğrenim (PDÖ) temelinde dayalı aktif eğitim programının yürürlüğe girmesi ile birlikte sürdürölen Eğitim Becerileri kursuna ek olarak PDÖ kurs programı gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu amaçla bu konuda bilgi ve beceri kazanan Tıp Fakóltesi öğretim üyelerinden oluşan bir eğitici ekiple dört günlük bir kurs programı oluşturulmuş ve uygulanmaya başlanmıştır. Kasım 1997 ile Aralık 2000 tarihleri arasında düzenlenen 27 PDÖ kursu ile % 19.5'i diğer Tıp Fakólterinden olmak üzere toplam 343 kişiye ulaşılmıştır. Bu kurslar PDÖ ilkeleri ve basamakları, grup dinamikleri, aktif eğitimde değerlendirme ilke, yöntem ve gereçleri, senaryo yazımı ve PDÖ gözlem ve uygulamalarını kapsamaktadır.

Kurs öncesi katılımcıların %86.9'unun kursun kendilerine katkısının fazla veya çok fazla, %12.5'inin orta derecede olacağını öngördükleri belirlenmiş. Her grup için, kursta yer alması planlanan her konuya ilişkin gereksinimler sorgulanarak ve kurs öncesi soru formu ile grubun performansı belirlenerek kurs planı ve akışı düzenlenmiştir. Kurs sonrası uygulanan geri bildirim formları incelendiğinde katılımcıların %84.0'unun kurs süresini uygun buldukları %90.6 sının kursu çok yararlı, %9.4'unün ise yararlı buldukları belirlenmiştir.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakóltesinde uygulanan kurs programları eğiticilerin eğitiminde ön adım olup sürekliliğinin sağlanması önem taşımaktadır. Bu amaçla sunumlar ve grup çalışmaları biçiminde sürdürölen hizmet içi eğitim etkinliklerinin yanı sıra, her modüle yönelik hazırlık ve değerlendirme toplantıları ile eğitim yönlendiricilerinin deneyimlerini paylaşma ve bilgi alışverişi ortamı sağlanmakta, oturumlar içerik ve süreç yönünden değerlendirilmektedir.

bmusal@deu.edu.tr

E6 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE "EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ" PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÇİÇEKLIOĞLU M.*, TÜRK MERAL.** , SAÇAKLIOĞLU F.**

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., ** Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.

Giriş: Tıp fakültelerinde görev yapan öğretim üyelerinin üç temel görevi, eğitim, araştırma ve hasta bakım hizmetidir. Tıp eğitimcilerinden beklenen görevler içinde, hizmet ve araştırma görevi hem öğretim üyesi olmada hem de akademik yükseltmelerde göz önüne alınmakta; eğitimcilik görevi görmezden gelinmektedir. Edinburg Deklerasyonu'na göre doktorların yetişmesi sürecinin gelişmesi için eğitim becerilerinin artması temel noktadır.

Amaç: 1998 – 2000 yılları arasında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yürütülmekte olan "Eğitici Eğitimi" kurslarını katılımcıların geri bildirimleri üzerinden değerlendirmek .

Gereç Yöntem: 1998'de başlayan Eğitimcilerin Eğitimi Programı eğitim becerilerinin geliştirilmesinde başlangıç kursudur. Kurs süresi 4 gün olup, standart katılımcı sayısı her bir kurs için 12 kişidir. Katılım gönüllülük esasına dayanır. Kurs üç eğitici tarafından yürütülmüştür. Kurs içeriği; Olumlu Eğitim Ortamı Oluşturma, Görsel İşitsel Araçların Kullanımı, Yeterliliğe Dayalı ve Bilgiye Dayalı Değerlendirme Araçlarının Hazırlanması, Klinik Eğitimde Koçluk, İnteraktif Eğitim Tekniklerinin Kullanımı, Grup Dinamikleri bölümlerinden oluşmaktadır. Kurs sertifikalandırılmış ve Türk Tabipleri Birliği tarafından kredilendirilmiştir. Bölüm değerlendirmeleri beşli Likert skalası ile her bölümün sonunda ve kurs geneline ilişkin değerlendirme kurs sonunda yapılmıştır. Bölüm değerlendirmeleri hazırlık, sunuş, uygulama başlıkları altında puanlandırılmıştır.

Bulgular ve Tartışma: 1998 – 2000 arasında yapılan 13 kursa toplam 155 kişi katılmıştır. Katılımcılar temel ve klinik bilimlerden, hemşirelik yüksek okulundan ve pratisyen hekimlerden oluşmaktadır. Katılımcıların kursa ilişkin en beğendikleri yön olumlu bir eğitim atmosferinin yaratılması ve eğitimcilerin yeterliliği olmuştur. Kursla ilgili en az beğendikleri özellik kursun yapıldığı mekandır. Kurs öncesi (Ort=72,02 S.D.=8,12) ve kurs sonu (Ort=83,53 S.D.=9,25) bilgi değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($t=13.28$ $p=0,000$). Yaklaşık tüm katılımcılar kursun tüm eğitimciler için zorunlu olmasını tavsiye etmişlerdir.

mcicek@med.ege.edu.tr

E7 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ PROGRAMI

ALİCAN, İ., ARZIK, A., ÇALI, Ş., EMERK, K., ERGUN, T., HARMANCI, H., KALAÇA, S., KAN, B., KARAVUŞ, M., KOTİLOĞLU, E., OKTAY, Ş., ÖZER, A., SARIKAYA, Ö., YALÇIN, A.S., YEĞEN, B.Ç.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul.

Giriş ve amaç: 1960'lardan sonra tüm dünyada tıp fakültelerinin eğitim programları, probleme, işe, yeterliğe dayalı tıp eğitimi anlayışı doğrultusunda yenilenme sürecine girmiştir. Klasik tıp eğitimindeki, tek yönlü ve pasif eğitim tekniklerinin kullanılması, öğrenenin öğrenme özelliklerinin dikkate alınmaması, klinik beceri ve bağlantılandırma ile davranış ve tutum kazandırma konusunda objektif ölçme-değerlendirme yöntemlerinin kullanılmaması gibi sorunlar aşılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla etkileşimli, katılımlı ve yeterliğe dayalı performansın değerlendirmesine yönelik yeni eğitim anlayışına uygun olarak tıp fakültesi eğitimcilerinin eğiticilik becerilerinin geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Bu amaçla Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyelerinin eğitim becerilerinin geliştirilmesi, öğrenci ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin standardize edilmesi yoluyla aktif, entegre, yeterliğe dayalı tıp eğitimini geliştirmek üzere "Eğiticilerin Eğitimi" programı hazırlanmıştır.

Yöntem: Eğitim becerilerini geliştirme ve ölçme-değerlendirme teknikleri konularında iki ayrı kurs yapılması kararlaştırılmıştır. Hazırlık aşamasında bu kurslarda eğitici olarak görev alacak kişilerin özellikleri ve hazırlanma süreci belirlenmiştir. Eğitim becerilerini geliştirme kursu için eğitim programında yapılması kararlaştırılan değişiklik ve yeniliklere uygun olarak (örn. interaktif çalışma modülleri, klinik uygulamaya giriş dersi, v.b), ilgili birimlerden katılımcılar öncelikle seçilirken, ölçme-değerlendirme teknikleri kursuna her anabilim dalından bir öğretim üyesi davet edilmiştir.

Bulgular: "Eğitim Becerilerini Geliştirme Kursu" değişik anabilim dallarından 7 kişilik eğitici ekip tarafından 6 kez uygulanmış ve toplam 95 öğretim elemanının katılımı sağlanmıştır. "Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri Kursu" değişik anabilim dallarından 8 kişilik eğitici ekip tarafından 4 kez uygulanmış ve toplam 62 öğretim elemanının katılımı sağlanmıştır. Kursun değerlendirilmesi aşamasında tüm katılımcılar memnuniyetlerini dile getirmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler: Planlanan ve uygulanan değişik çalışma modülleri her iki programı başarıyla tamamlamış olan katılımcılar için uygulama laboratuvarları olarak işlev görmektedir. Programlara katılan öğretim elemanları Tıp Fakültesi 1., 2. ve 3. sınıfları için modüller geliştirmişler ve uygulamaya başlamışlardır. Beşinci sınıf öğrencileri için de multidisipliner bir çalışma modülü (Klinik Gelişim Modülü) geliştirilmiştir. Modüllerin, klinik beceri laboratuvarının tam verimde kullanıma açılmasıyla beceri eğitimi ile bütünleşmesi planlanmaktadır.

ozlemsarika@ixir.com

E8 TIP EĞİTİMİNDE EĞİTİCİ ROLLERİ VE EĞİTİCİLERİN ÖĞRENİM GEREKSİNİMLERİ

BAŞAK, O., DİKİCİOĞLU, E., BÜYÜKÖZTÜRK KARUL, A., ODABAŞI, A.R., GÜREL, A.

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, 09100, Aydın.

Giriş: Tıp eğitimindeki gelişmeler eğitimciler için yeni görevler yüklemiştir. Eğitimcilerin, eğitimdeki yeniliklerin başarısındaki önemli etkenlerden biri olduğu birçok kez vurgulanmıştır. Eğitimcilerin yeni görev ve rollere uyumunu sağlamak, öğretim üyesi yetiştirme programları uygulamak, tıp fakültelerinin temel sorumluluklarından biridir.

Amaç: Öğretim üyelerinin çeşitli eğitimci rollerine yaklaşımlarını ve bu rollere uygun yeni eğitimci becerileri kazanmaya ilgi ve eğilimlerini belirlemek, fakültemiz öğretim üyesi yetiştirme politikasının oluşturulmasına katkıda bulunmaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmanın amacına uygun olarak hazırlanan bir anket formu 2001 Mart ayı içinde fakültemizde görevli 111 öğretim elemanına elden verilmiştir. Bizzat katılımcıların kendileri tarafından doldurulan anket formları yine elden toplanmıştır.

Sonuçlar: 111 öğretim elemanından 77'si (%69,4) soruları yanıtlamıştır. Yanıt veren eğitimcilerin fakültemiz tıp eğitimi programı açısından en önemli gördükleri eğitimci rolleri mesleğinde örnek olma, klinik ya da uygulama eğitimcisi rolü ve eğitimci olarak örnek olmamıştır. Kendilerini en yetkin ve ilgili gördükleri rolleri mesleğinde ve eğitimde örnek olma, klinik ve uygulama eğitimcisi rolü olarak sıralayan katılımcılar, gelecekte en çok eğitimde ve mesleğinde örnek olma ve sınıf dersi verme rolleri için kendilerini geliştirmek istemektedirler. 77 öğretim elemanından 59'u (%76,6) programlı bir eğitimci eğitimi aldığını belirtirken, %83,0'ü temel ya da ileri eğitim kurslarına katılmayı düşünmektedir. Eğitimci olarak kendini sürekli geliştirme, değişik öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilme ve olumlu bir eğitim ortamı oluşturma becerilerini bir öğretim üyesinin sahip olması gereken en önemli özellikler olarak gören öğretim elemanlarının çoğunluğu (%87), öğretim üyelerinin eğitim gereksinimlerinin karşılanması sorumluluğunun fakültelere ait olduğunu savunmaktadır.

Tartışma: ADÜ Tıp Fakültesi öğretim elemanları eğitimci olarak kendilerini geliştirme çabası ve eğilimindedirler. Eğitimcilerin bu çabası fakültenin öğretim üyesi yetiştirme politikalarıyla desteklenmelidir.

obasak@superonline.com

E9 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE AKTİF EĞİTİME GEÇİŞ SÜRECİNDE EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ

MUSAL, B., SARIOĞLU, S.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1996 yılında başlatılan aktif eğitime geçiş çalışmaları sürecinde eğiticilerin eğitimine yönelik programların gerekliliği gündeme gelmiştir. Bu amaçla yurt içi ve dışından uzman eğiticilerin uyguladıkları çeşitli eğitim programları, sunumlar, paneller, küçük grup çalışmaları ile sağlanan yoğun bilgi paylaşımının yanı sıra, öğretim üyeleri kaynaklara ulaşarak, yurt dışı izlemlerde bulunarak bilgi birikimi sağlamışlardır. Fakülte bünyesinde dört günlük Eğitim Becerileri ve Probleme Dayalı Öğrenim kursları adı altında iki basamaklı kurslar düzenlenmiştir.

İlk basamak kurs olan ve 26 kez gerçekleştirilen dört günlük Eğitim Becerisi kurslarına %37.0'si diğer fakültelerden olmak üzere toplam 406 kişi katılmıştır. Eğitim Becerileri kursları ile katılımcıların temel eğitim becerileri konusunda yeterlilik kazanmaları amaçlanmıştır. Bu kurslar, eğitim terminolojisine giriş, aktif eğitim felsefesi, olumlu eğitim ortamı sağlama, görsel işitsel araç kullanımı, katılımcı eğitim yöntemleri, küçük grup çalışmalarının kullanımı, büyük gruplarda katılımcı yöntemlerin kullanımı, sunum planının hazırlanması, yeterliliğe dayalı eğitim ilkeleri, değerlendirme ilke ve yöntemleri, bilgi ve beceriye yönelik değerlendirme gereçlerinin hazırlanması, ve grup dinamikleri konularını kapsamaktadır. Bu kursların Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerini aktif eğitime geçiş sürecine hazırlama açısından ve temel eğitim becerilerini elde etme açısından yarar sağladığı düşünölmektedir.

bmusal@deu.edu.tr

E10 TEMEL TIP EğİTİMİNDE POWERPOINT SUNUMLARININ HAZIRLANMASI

ÖZTAŞ, E. *, YAZAR, F. **, OZAN, H. **

* GATA Histoloji-Embriyoloji AD, Anatomi AD. ** GATA Anatomi AD, Ankara

Temel tıp derslerinin çoğunda görsel materyaller kullanmak tıp eğitimi için esastır. Özellikle Anatomi, Histoloji, Fizyoloji ve Patoloji gibi derslerde bu daha da önem kazanmaktadır. Bilgisayar sayesinde görsel materyallerin kullanımı artmıştır. Microsoft PowerPoint programı kullanılarak çok farklı dikkat çeken animasyonlu sunumlar yapılabilmektedir. Bu sunumları hazırlarken sunulara konacak resimlerin taranması ve el ile yapılmış çizimlerin sunuya aktarımının çok iyi bilinmesi gerekir. Sunumlarda resim ve yazıların doğru olarak yerleştirilmesi izleyicilerin dikkatini toplamada oldukça önemlidir. Bu sunumlar iyi bir şekilde yapıldığında, izleyiciler konuyu daha kolay kavrayacak ve özellikle derslerde öğrencilere verilmek istenen konunun ana hatları da daha iyi belirtilecektir.

Tıp eğitiminin her aşamasında görsel materyallerin kullanılması vazgeçilmez bir esastır. Görsel öğrenmenin daha hızlı ve kolay olması, eğitim sırasında bu yardımcı yöntemlerin kullanılmasını zorunlu hale getirmektedir. Günümüzde fotografik slaytlar daha yaygın olarak kullanılmaktadır. Fotografik slaytlarının üzerinde derslerde gösterilmesi istenmeyen çok sayıda bilgi bulunmaktadır. Bir fotografik slaytta birden fazla oluşumu göstermek zorunda kalınması, kavram ve algılama kargaşasına yol açmaktadır. PowerPoint sunumlarında ise bu yapılar tek bir oluşumdan başlayarak sıra ile sunuya aktarılabilir.

Tıp eğitiminde eğitimi veren öğretim görevlilerinin sunu hazırlamada temel kriterleri iyi bilmeleri gerekir. İyi bir slayt gösterisi ile hem derslerin daha dinamik hem de daha verimli geçmesi sağlanacaktır. Yurt dışında bazı üniversitelerde olduğu gibi kuşkusuz ülkemizde de önümüzdeki yıllarda bu sunumlarda daha fazla gelişmeler sağlanacaktır. Bu sayede öğrenciler, giremedikleri dersleri internet aracılığı ile de takip edebileceklerdir.

Bu bildiride, PowerPoint sunusu hazırlamada bilinmesi gerekli temel bilgilerin, bilimsel veriler ışığında tartışılması ve tıp eğitimine uyarlanması amaçlanmıştır.

fatihyazar@yahoo.com

F1 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE ÖLÇME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ VE BİRİNCİ YIL SONUÇLARI

ZENCİR, M., DÜZCAN, E., ADIGÜZEL, E., DEMİR, S., ACAR, K., ASLAN, D., ERDEM, E.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1999-2000 Eğitim-Öğretim yılında "probleme dayalı öğrenim sistemi" ile birinci sınıfların eğitimine başlamıştır. Bu sistemin önemli özelliklerinden biri öğrencilerin değerlendirilmesine yönelik farklılıklardır. Öğrencilerin eğitim-öğretim yılı boyunca katıldıkları etkinlikler beş basamakta değerlendirilmektedir. Bu basamaklar; modül sonu değerlendirmeleri, probleme dayalı öğrenim oturumları değerlendirmeleri, mesleksi beceri değerlendirmeleri, laboratuvar uygulamaları değerlendirmeleri ve öğrenci başarı değerlendirmelerinden oluşmaktadır. Sonuçta bu değerlendirmelerin belirli oranlardaki katkıları ile yıl sonu başarı notu hesaplanmaktadır. Sınıf geçme notu %70 olarak belirlenmiştir.

1999-2000 Eğitim-Öğretim yılı sonunda 45 1.sınıf öğrencisinden 43'ü başarılı olmuştur. Yıl sonu başarı notu ortalaması 72.6 ± 8.8 olarak bulunmuştur.

Kuramsal (yazılı) değerlendirmelerin puan ortalamaları: modül sonu değerlendirmeleri (toplam 16 modül) 73.7 ± 6.5 , birinci öğrenci başarı değerlendirmesi 69.0 ± 8.3 , ikinci öğrenci başarı değerlendirmesi 70.0 ± 12.5 'dir. Laboratuvar uygulamaları değerlendirmelerinin ortalamaları 1.dönem 66.9 ± 12.9 , 2.dönem 89.9 ± 5.3 ; mesleksi beceri değerlendirmelerinin ortalamaları 1.dönem 77.6 ± 11.2 , 2.dönem 85.3 ± 5.0 'dir. Uygulanan eğitim sisteminin ana unsuru olan "probleme dayalı öğrenim oturumları" değerlendirmelerinin puan ortalaması 82.7 ± 8.1 'dir.

F2 ANABİLİM DALI SORU BANKASI; 2000-2001 YILINDA EÜTF İÇ HASTALIKLARI AD. DA ÇOKTAN SEÇMELİ YAZILI SINAVLARIN HAZIRLANMA VE UYGULANMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

USLU, R.,* DURAK, H.İ.,** ÇALIŞKAN, S. A.,** TÖBÜ, M.,* KOÇANOĞULLARI, H.,* ERDEM, N.,* GÜNŞAR, F.,* ÖZKAHYA, M.,* ÖZGEN, G., * AKÇİÇEK F.,*

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD., Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD.*

Giriş: Çoktan seçmeli sorularla yapılan sınavlar değerlendirme sürecinde en sık kullanılan araçlar arasındadır. Bununla birlikte kalabalık öğrenci gruplarına eğitim vermeye çalışan öğretim üyeleri, diğer yandan sağlık hizmeti sunumu, mezuniyet sonrası eğitim ve araştırma yapma yükleriyle de karşı karşıyadır. Çoktan seçmeli sorularla yapılan yazılı sınavlar; gerek zaman gerekse maliyet açısından en etkin ölçme aracı olarak görünmekle birlikte, stajlarda sık aralıklarla tekrarlanmaları gereken soru sayısını karşılanamaz boyutlara yükseltebilmekte, soru kalitesi ve düzeyi düşmekte, güvenlik sorunları ortaya çıkmaktadır. Ölçme aracının etkinlik ve uygulanabilirliğin yükseltilmesi için kullanım sisteminin iyi düzenlenmesine gereksinim vardır.

Amaç: Bu çalışmada fakülte müfredatında 3, 4, 5 ve 6. sınıf öğrencilerine eğitim veren İç Hastalıkları Anabilim Dalı Eğitim Komisyonu'nun çoktan seçmeli yazılı sınavların kullanımının yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmalarını ve ilk sonuçlarını tanıtmak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin koordine edilmesi, sorunların saptanması ve çözüm üretilmesine yönelik olarak 2000-2001 yılında Anabilim Dalı' Eğitim Komisyonu'na bağlı yazılı sınavlar alt grubu oluşturuldu. Gruba her bir bilim dalından en az bir temsilci ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalı (TEAD) temsilcisi katıldı. Grup çalışmalarını haftada en az bir kez toplanarak yürüttü. Grup hazırladığı yönerge aracılığı ile ve gereksinimler doğrultusunda hedefi 3000 olan ve her bilim dalından aylık 10 soru toplanarak üç yıl içinde anabilim dalı soru bankası oluşturulmasına, çoktan seçmeli sınavlarda kabul edilebilir performans analizi ve sınav sorularının indekslerinin hesaplanmasına, seçenek analizinin TEAD yardımı ile yapılmasına karar verdi.

Bulgular : Ekim 2000 tarihinden itibaren kabul edilebilir performans analizi yapılarak 4 sınav uygulandı. Toplam 94 öğrenci sınavlara katıldı ve 400 soru kullanıldı. 34 (%36) öğrenci başarısız oldu. 400 sorudan 169 unun ayrıncılığı zayıf bulundu. Ocak 2001 tarihinden itibaren soru bankasına soru kabulü başlatıldı. Bankada kullanılmak üzere (mart 2001) 112 soru, kullanılmış ve analizi yapılmış ve soru indeksleri açısından bir daha kullanıma uygun bulunmuş 118 soru ve halen indeksleri açısından sorunlu oldukları için hazırlayan öğretim üyelerine düzeltilmeleri için gönderilmiş 82 soru yer almaktadır.

Sonuç: Uygulamanın başladığı ekim ayından bu yana daha önceki sınavlarda içerik, seçenek ya da yazım hataları nedeniyle karşılaşılan 3-6 soru iptali, dört sınavda sadece 1' e düşmüştür. Öğretim üyelerinin sınav sorularının hazırlığına katılımı artmış, sınav öncesi acil soru hazırlama yükleri azalmış, hazırladıkları soru kalitesinde gözle görülür bir iyileşme oluşmuştur. Sorular standart bir form üzerinden ve özelliklerine göre (olgu-bilgi-problem çözme) depolanabilme niteliği kazanmışlardır. Her bir sınav zorluk düzeyine göre değerlendirilebilir hale gelmiştir. Bütün bu olumlu özellikleri ile iç hastalıkları anabilim dalının çoktan seçmeli sınavları daha çağdaş ve amacına uygun hale dönüşmüştür.

uslu@med.ege.edu.tr

**F3 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
ÖLÇME DEĞERLENDİRİLMESİNDE KULLANILAN TEST SORULARININ
TEKNİK ANALİZİ**

AĞRIDAĞ, G., KESKİN, E., YÜCEL, H. A., AKSU F., KAYRIN, L., BOZDEMİR, N.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adana

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin ölçme-değerlendirmesinde kullanılan test sorularının teknik olarak doğru hazırlanmasını sağlamak amacıyla 5 öğretim üyesinden oluşan bir çalışma grubu oluşturuldu. Çalışma grubu soruların değerlendirilmesi sırasında "soruların bilimsel doğruluk yönü" açısından değerlendirilmesini çalışma kapsamına almadı. Çalışma grubu; dikkatini soru kökü ve çeldiricilerin düzenlenmesi üzerine yoğunlaştırdı. Test sorularının teknik olarak değerlendirilmesi yapılırken ÖSYM tarafından hazırlanan test hazırlama kılavuzu ve bu konudaki çeşitli kaynaklar referans alındı(1,2,3,4). Çalışma kapsamında önceki yıllarda yapılan final sınavlarına ait 600 soru genel olarak tartışıldı. Daha sonra iki final sınavı rastgele seçilip her bir soru tek tek incelenerek yapılan hatalar belirlenmeye çalışıldı.

Soruların %25'inin önceki değişiklikler yapılmadan sorulabilecek durumda olduğu görüldü. Sorularda; gereksiz kelime ve bilgi bulunması (%36.3), soru kökü olmadan soru sorulması (%19.0), seçeneklerin aynı uzunlukta olmaması (%18.4), seçeneklerin farklı konulardan seçilmiş olması (%11.6) sık karşılaşılan hatalardı.

Sonuç olarak soru hazırlama konusunda eğitim alma, gönüllülüğü gerektiren yoğun bir çalışmayı içermektedir. Öğretim üyeleri arasında istekli olanların çalışmaya yönlendirilmesi uygun olacaktır. Soruların iyileştirilmesini olumlu yönde etkileyeceğine inandığımız bu değerlendirmenin, tartışma ve eğitim çalışmalarında birlikte öğrenme çabalarına katkı sağlayacağını umuyoruz.

F4 TIP EĞİTİMİNDE ÖLÇME - DEĞERLENDİRME VE MADDE ANALİZİ ÇALIŞMALARI

SEBER, N., KOÇAR, İ.H., ERDURAN, D. SÖHMEN, T., ÖZCAN, O., BİLGİÇ, H., EKİZ, K., KOZAK, O., UZUNBAŞ, A., CELASUN, B., TURAN, M., GÖKSOY, C., ACARLI, A., CEYLAN, S., YAZAR, F., KESKİN, H.

GATA Askeri Tıp Fakültesi Eğitim Planlama ve Uygulama Grubu

Giriş: Eğitim programlarının saptadıkları genel ve özel hedefler doğrultusunda, öğretim yöntemlerini belirleyen, hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını tespit edecek sınavları düzenleme ve geliştirme işlevine sahip Ölçme ve Değerlendirme merkezlerinin varlığına ihtiyaç olduğu artık kesinlik kazanmıştır. Öğrenmede hedefe ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için kullanılacak sınavlar, geçerli ve güvenilir sonuçlar vermeli ve öğrenmenin hangi seviyede olduğunu tam ve doğru olarak saptamalıdır.

Amaç: GATA Askeri Tıp Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme Şube Müdürlüğü GATF TS-EN-ISO 9001 Kalite Güvence Sistemi çerçevesinde çalışmalarını sürdürmekte, "Çoktan Seçmeli Test Sınavlarında kullanılan soruların, 2 yıl içinde %70'inin iyi ve çok iyi derecesine sahip sorulardan oluşmasını sağlamak" düşüncesini Kalite Hedefi olarak benimsemektedir. Bu çalışmanın amacı; 1997 yılından bugüne kadar çoktan seçmeli test sınavlarında kullanılan soruların kalite düzeyinin belirlenmesidir.

Gereç ve yöntem: Çoktan seçmeli test sınavı hazırlık aşamasında sınav karma programı, değerlendirme aşamasında ise Accses veri tabanında oluşturulan özel bir değerlendirme programı ve optik okuyucu kullanılmaktadır. Madde analizi sonucunda elde edilen değerlendirme sonuçları ilgili AD/BD'lere iletilerek teknik danışmanlık hizmeti verilmekte, bu sonuçlar yıl sonunda Eğitim Plan Uygulama Grubunda görüşülerek eğitimin kalitesinin artırılması yolunda çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışma, 1997 yılından beri değerlendirilen çoktan seçmeli test tipi sınavlarda kullanılan soruların kalite düzeyinin değerlendirildiği kesitsel tipte bir çalışmadır.

Bulgular: Bugüne kadar 392 adet çoktan seçmeli test sınavı değerlendirilmiş, bunlardan sadece Temel Tıp Bilimleri derslerine ait 128 vize, 58 ana sınav olmak üzere 186 tanesinin madde analizi yapılmıştır.

Sonuçlar: Madde analizi sonuçlarına dayanarak; kalite hedefi olarak belirlenen %70 oranına vize sınavlarında ulaşılmakta, ana sınavlarda da bu oran %50 lere kadar bir düşüş göstermektedir. Ana sınavlardaki bu durumun ilgili AD/BD Başkanlıklarınca incelenerek tedbir alınması ve bir rapor hazırlanması uygun bulunmuştur.

hkeskin0@mynet.com

F5 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE 1999–2000 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA UYGULANAN ÇOKTAN SEÇMELİ SINAVLARIN SORU ANALİZLERİ

ÇALIŞKAN, S. A., DURAK, H.İ., TÖRÜN, S.E.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD.

Giriş: Ölçme ve değerlendirme, eğitim sürecinin vazgeçilemez bir unsurudur. Eğitimde değerlendirmeye yardımcı bir çok araç kullanılır, çoktan seçmeli sorulardan oluşan sınavlar değerlendirme sürecinde en sık kullanılan araçlar arasındadır. Çoktan seçmeli sınav sorularının analizi; geçerli, güvenilir, adil, nesnel sınavlar oluşturmak için gerekli bileşenlerdendir.

Amaç: EÜTF’de, 1999 – 2000 eğitim öğretim yılında uygulanan çoktan seçmeli sınav sorularının zorluk ayırıcılık indekslerinin hesaplanması, ilgili öğretim üyelerine geri bildirimde bulunulması yoluyla daha kaliteli sınav sorusu hazırlanmasına katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Gereç ve Yöntem: EÜTF’de, 1999 – 2000 eğitim öğretim yılında uygulanan 1.,2.,3. sınıf kurul ve 4. sınıf İç Hastalıkları ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları staj çoktan seçmeli sınav sorularının tümü çalışma kapsamına alınmıştır. Optik okuyucu ile değerlendirilen bu sınavlara ait dijital veriler Microsoft Excel programına aktarılmıştır. Zorluk -Ayırıcılık indeks hesaplamaları geliştirilen bağlantı ve formül sistemi ile gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları ders kurulu ve anabilim dalı başkanlıklarına yazılı olarak bildirilmiştir.

Bulgular: Sınavların %74’ünün (n=46) tüm sınav sorularının (n=3800) doğru yanıt sayı ve yüzdesi, zorluk-ayırıcılık indeksleri hesaplanmıştır.

ZORLUK	AYIRICILIK								TOPLAM	
	Çok İyi		İyi		Sınırdan		Zayıf			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çok Zor	28	0,7	50	1,3	84	2,2	235	6,2	397	10,4
Kabul Edilebilir Üst Sınır	314	8,3	140	3,7	79	2,1	112	2,9	645	17,0
Önerilen	244	6,4	108	2,8	72	1,9	115	3,0	539	14,2
Kabul Edilebilir Alt Sınır	284	7,5	150	3,9	124	3,3	222	5,8	780	20,5
Çok Kolay	211	5,6	305	8,0	390	10,3	533	14,0	1439	37,9
TOPLAM	1081	28	753	19,8	749	19,7	1217	32,0	3800	100,0

Tartışma ve Sonuç: Çalışma sürecinde öğretim üyelerinin sorularını yanıtlamaya yönelik “Çoktan Seçmeli Soru ve Sınav Analizi” kitapçığı hazırlanarak tüm öğretim üyelerine dağıtılmıştır. Anabilim dallarında kaliteli soru hazırlama ve sonucunu değerlendirmeye yönelik bir motivasyon oluşturduğu gözlemlenmiştir. Çalışma; soru seçenek analizi uygulaması ve web temelli soru bankası projesinin başlatılmasına katkıda bulunmuştur.

sayhan@med.ege.edu.tr

F6 TIP FAKÜLTESİ FİZYOLOJİ DERSİ KONULARINI KAPSAYAN SINAVLARDA ÇOKTAN SEÇMELİ VE KISA CEVAPLI SORULARIN KARŞILAŞTIRILMASI

PÖĞÜN, Ş., DEMİRGÖREN, S., YILMAZ, Ö., KOYLU, E.O., KANIT, L., AYDAR, S., PEKER, G.Ö.

E.Ü.T.F. Fizyoloji Anabilim Dalı, Bornova, İzmir

Fakültemizde entegre sistem uygulamasına geçilmesi ile birlikte tüm sınavlar çoktan seçmeli olarak düzenlenmektedir. Bağlantılı olarak 13 yıldır fizyoloji dersi kapsamındaki sorular da çoktan seçmeli olarak düzenlenmektedir. Bu dönem içinde sorulan soruların toplanmasıyla oldukça geniş çaplı bir soru birikimi olduğu görülmektedir. Bu sorular öğrenciler tarafından toplanmakta, fotokopi ile çoğaltılmakta ve kullanılmaktadır. Öğrencilerin "soru kalıbı" adını verdiği "eski" sorular fotokopicilerde satılmakta ve oldukça kapsamlı bir pazar oluşturmaktadır. Öğrenciler soru kalıplarını çalışırken soruları tartışarak içeriklerini öğrenebilirler, veya sadece görsel olarak soruları, içeriklerini öğrenmeden, tanıyıp ezberleyebilirler. Şüphesiz eğitim açısından yararlı olan bu olasılıklardan birincisidir. Öğrencilerimizin soru kalıplarını çalışarak amaçlanan şekilde bilgi edinip edinemediklerini değerlendirmek üzere Fizyoloji Anabilim Dalında bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Fakültemiz ikinci sınıf öğrencileri (n=334), Tıp fakültesi 1. Sınıftaki başarıları ve üniversiteye giriş puanları açısından denk iki gruba ayrılmış, sınavın amacı detaylı olarak anlatıldıktan sonra, önceki 8 ay boyunca girmiş oldukları çeşitli sınavlardaki fizyoloji dersleri ile ilgili konuları içeren 30 dk'lık bir "Deneme Sınavı" uygulanmıştır; guruplardan birisine A, diğerine B grubu soru verilmiştir. Sorular iki farklı formatta düzenlenmiştir. A kitapçığında soru kalıplarındaki bilgileri içeren kısa yanıtli sorular, B kitapçığında ise soru kalıpları yer almıştır. İki grup arasında deneme sınavındaki başarı açısından anlamlı bir fark bulunmuştur: Soru kalıbı şeklinde sunulan soruları yanıtlayan öğrenciler (B), aynı bilgileri içeren kısa yanıt gerektiren soruları yanıtlayan öğrencilere (A) oranla anlamlı derecede daha yüksek notlar almışlardır. Deneme sınavındaki başarı, üniversiteye giriş puanı veya tercih sırası ile ilişkili bulunmamıştır. Çalışmamızın sonuçları, soru kalıplarındaki bilgilerin özümsemediğini, aynı bilgiler farklı formlarda sorulduğunda gerekli bilgi aktarımının yapılamadığını göstermektedir. Bunun yanısıra elde edilen diğer bir sonuç, üniversite giriş sınavlarında başarılı olmayı sağlayan faktörlerin, tıp fakültesindeki sınavlarda başarıyı sağlayan faktörlerle örtüşmediğidir. Çalışmamızda soru kalıplarındaki bilginin kısa yanıtli sorulara uygulanamamasının olası nedenleri tartışılmakta ve tıp fakültelerinde "soru bankası" uygulamasına geçilmesi aşamasında dikkatli olunması gerektiğine dikkat çekilmektedir.

pogun@med.ege.edu.tr

F7 KLİNİK BECERİLERİ ÖLÇMEK; 2000-2001 YILINDA EÜTF İÇ HASTALIKLARI ANABİLİM DALI' NDA 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVLARI

DURAK, H.İ.,* TÖZ, H.,** ÇALIŞKAN, S.A.,** TOMBULOĞLU, M.,** ÇAĞIRGAN, S.,** AKÇİÇEK, F.,**

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., **Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD., 35100 İzmir

Giriş: Mezuniyet öncesi hekim eğitiminde sadece bilginin ölçülebildiği ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden, analitik düşünme, klinik problem çözme, mesleki beceri ve performans gibi bileşenlere ayrılacak öğrenme alanlarına yönelik ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanıldığı bir eğitim modeline geçilmek zorundadır. EÜTF İç Hastalıkları AD Eğitim Komisyonu' nun; "Klinik dönemdeki öğrencilere verilen eğitimin bilgi, beceri ve tutum alanlarına ayrılarak her alanda ölçülmesi gereklidir" ve "Şu an stajlar ve intörnlik döneminde kullanılan, özellikle beceri ve tutum alanını ölçmeye yönelik sınavlar, nesnellik, adil olma ve verilen eğitimi ölçme özellikleri açısından sorunlar taşımaktadırlar" saptamaları ışığında 2000-2001 yılı başından itibaren klinik nedenselleştirme sınavı uygulamasına başlanmıştır.

Amaç: Bu çalışmada EÜTF İç Hastalıkları Anabilim Dalı Eğitim Komisyonu'nun çalışmaları çerçevesinde intörlere uygulanan klinik nedenselleştirme sınavlarını sonuçlarını ve öğrencilerin değerlendirmelerini tanıtmak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: İç Hastalıkları AD. 'nın beceri ve tutum alanlarına yönelik yaptığı klinik sınavların nesnel ve adil bir şekilde hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak amacıyla eğitim komisyonu'na bağlı klinik sınavlar alt grubu oluşturuldu. Gruba her bir bilim dalından en az bir temsilci ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalı temsilcisi katıldı. Her iki ayda bir değişen intörn gruplarına uygulanmak üzere en az iki bilim dalından oluşan dört klinik nedenselleştirme sınavları hazırlandı, uygulandı ve öğrenci değerlendirmeleri alındı. Her sınavın sonunda sınavın istasyonları, olgular ve yapılması gerekenler öğrencilerle yapılan değerlendirme toplantılarında tartışıldı.

Bulgular: Sınavlarda iki kez gastroenteroloji, ve immünoloji bilim dalları ve birer kez endokrinoloji, nefroloji, onkoloji ve romatoloji bilim dalları görev almıştır, ortalama süre 27 dakika (22-35) ve istasyon sayısı 7-11 arasındadır. Sınavlar 17-19 arası gözlemci ile gerçekleştirilmiştir. Dört sınava 244 öğrenci katılmış bunlardan sekizi başarısız olmuştur. Aşağıdaki tabloda öğrencilerin sınav bitiminde doldurdıkları ikisi olumlu altı örnekleme dereceli likert ölçeğine (1-5) göre düzenlenmiş değerlendirme formlarının analiz sonuçları verilmiştir.

Sınav No	Beğendim	Adil Buldum	Zaman Yetersizdi	Açıklama Yetersizdi	Adapte Olamadım	Çok Zordu
	Ort. (ss)	Ort. (ss)	Ort. (ss)	Ort. (ss)	Ort. (ss)	Ort. (ss)
1	3,80 (1,04)	3,80 (1,18)	3,10 (1,47)	2,85 (1,44)	3,02 (1,43)	2,05 (0,98)
2	3,87 (1,06)	4,02 (0,90)	2,00 (1,31)	1,84 (1,10)	2,26 (1,23)	2,08 (0,99)
3	3,81 (1,18)	3,90 (1,27)	1,59 (1,18)	2,64 (1,52)	2,53 (1,56)	1,74 (1,12)
4	4,39 (0,58)	4,28 (0,77)	1,84 (1,11)	2,08 (1,25)	2,05 (1,25)	1,48 (0,25)
Toplam	3,93 (1,03)	3,94 (1,09)	2,36 (1,47)	2,45 (1,41)	2,58 (1,43)	1,90 (1,00)
N	388	375	375	365	375	361
p	0,001	0,015	0,000	0,000	0,000	0,000

Tartışma ve sonuç : Öğrenci değerlendirmelerinin ilk uygulama ile birlikte sürekli geliştirilmesi ve olumlu bir şekilde süregitmesi, sınavın öğretici niteliğinin öne çıkması, iç hastalıkları öğretim üyelerinin eğitim ve sınavlara yönelik motivasyonunu artırmıştır. İç hastalıkları AD. Eğitim Komisyonu Klinik nedenselleştirme sınavlarının öğrenci değerlendirmeleri aracılığı ile izlenerek sürdürülmesi kararlılığındadır.

durakhi@med.ege.edu.tr

F8 EÜTF İÇ HASTALIKLARI KLİNİĞİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN ROMATOLOJİ-İMMUNOLOJİ KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME (CORE) SINAVININ DEĞERLENDİRİLMESİ

KESER, G. SİN, A., KOKULUDAĞ, A., AKÇİÇEK, F., DURAK, H.İ.*, ÇALIŞKAN, S.A.*, AKSU, K., İNAL, V., KABASAKAL, Y., GÜMÜŞDİŞ, G.

E.Ü.T.F İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı ve Tıp Eğitimi Ana Bilim Dalı*

Giriş ve Amaç: Son sınıf tıp öğrencilerine, her çalışma dönemi sonunda sınav yapılması konusu sürekli tartışmalara yol açmaktadır. Son sınıfa gelmiş bir tıp öğrencisinin zaten belli sınavları geçerek bu düzeye gelmiş olduğunu savunanlar, sınava karşı çıkmaktadır. Oysa, stajın verimini ve ciddiyetini arttırmak amacıyla mutlaka bir sınav yapılması gerektiğini savunanlar da vardır. Bir üçüncü şık ise, klasik sınav yapmak yerine, doktor adaylarının bilgi düzeylerini değil, bilgilerini kullanma yeteneklerini ölçmeye yönelik ve öğretici yönü ağır basan, değişik bir sınav yapmaktır. İşte, 2000-2001 eğitim ve öğretim yılında E.Ü.T.F. İç Hastalıkları kliniğimizde uygulanmaya başlanan CORE (Clinical Oriented Reasoning Examination) sınavlarının çıkış noktası budur. Bu CORE sınavlarının altıncısı, 23 Şubat 2001 tarihinde Romatoloji ve İmmunoloji bilim dallarının işbirliğiyle yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Öğrencileri değerlendirmek üzere, ülkemizde sık görülen ve bir pratisyen hekimin tedavi edebilmesi gereken akut romatizmal ateş (ARA) hastalığı seçilmiştir. Bu hastalığın tedavisinde penisilin kullanıldığı için, penisilin allerjisi sorunu da irdelenmiştir. ARA tablosuyla sağlık ocağına baş vuran bir hasta senaryosu üzerine kurulu ve herbirisi birbirisiyle ilişkili 7 istasyon oluşturulmuştur. İstasyonlar ve seçenekleri kartonlar üzerine yazılmıştır. Her seçenek kartonunun arkasına yönlendirme cümlesi yazılmıştır. Bir sonraki istasyonda, önceki istasyonun doğru yanıtı verilmiştir. İstasyon başına süre 3 dakikadır. Zil sesi ile bir sonraki istasyona geçiş sağlanmıştır. İstasyonlarda, tek bir gözlemci eşlik etmiştir.

İSTASYON	ÖZELLİĞİ	SEÇENEK SAYISI
1	Olgu sunumu - Ön tanınız nedir ?	4
2	Hangi ileri tetkikleri istersiniz ?	8
3	Tedavide hangi ilaçları seçersiniz ?	6
4	Seçilen ilaçların reçete edilmesi	Reçete formu mevcut
5	Penisilin allerjisi nasıl sorgulanır ?	4
6	Penisilin testi nasıl yapılır ?	8
7	ARA'ın sekonder profilaksisi	4

Öğrencilerin, ARA tanısını akıllarına getirip getirmedikleri, kardiyak tutuluş açısından hangi tetkikleri yaptıkları, tedaviyi nasıl düzenledikleri ve sekonder profilaksiyi nasıl ve ne kadar süreyle yaptıkları sınanmıştır. Pratikte çok sık rastlanan bir problem olan penisilin allerjisi olasılığı da gündeme getirilmiş ve öğrenciler allerji anamnezinin nasıl alınacağı, testin nasıl yapılacağı gibi konularda da irdelenmiştir. Her istasyon için toplam 100 puan olacak şekilde ayrı ve farklı değerlendirme puanı verilmiştir. Her istasyonda, mutlak seçilmesi gereken seçeneğe en yüksek pozitif puan, büyük hata taşıyan seçeneğe ise en yüksek negatif puan verilmiştir. Öğrenci, istediği kadar seçeneği açmakta özgürdü, ancak hepsini açan öğrenci o istasyondan sıfır puan alıyordu. Öğrencinin her açtığı seçenek, gözlemcisi tarafından o öğrencinin değerlendirme formuna işlenmiş, ancak öğrenciyle gözlemcinin konuşmasına izin verilmemiştir. Sınavda, her bir istasyon diğerinden bağımsızdı ve diğer istasyonun puanını etkilemiyordu. Bunun nedeni, her istasyonda ölçülmesi hedeflenen öğrenme alanının farklı olmasıydı. Her istasyondaki tüm seçeneklerin arkasına, öğrenciyi seçimi hakkında bilgilendirici, ve gerekiyorsa diğer seçeneklere yönlendirici kısa cümleler yazılmıştı.

Bulgular ve Sonuç: Sınav sonunda öğrencilerle toplantı yapılarak, doğru yanıtlar tartışılmış ve geri bildirim almak için anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre, sınava girenlerin %95'i sınavı beğenmiş ve adil bulmuş, sınavda başarı ise %100 olmuştur. CORE sınavlarının, yoğun bir emek ve iş gücü gerektirmelerine karşılık, bilginin yanı sıra problem çözme ve akıl yürütmeyi ölçme yetenekleri, modern eğitime katkıları nedeniyle diğer bilim dallarında da ve daha yaygın olarak kullanılması gerektiğini düşünüyoruz.

F9 AKTİF EĞİTİMDE ENTEGRE UYGULAMA ÖĞRENCİ BAŞARI DEĞERLENDİRMESİ

ERBİL, G.*, KAYATEKİN, B.M.*, TETİK, S.*, ÖZER, E.*, GÜLAY, Z.*, İĞCİ, E.*, GİDENER, S.** , GÜNER, G.*** , ŞEMİN, İ.**** , İŞLEKEL, H.* , ORHON, V.*

*D.E.Ü.T.F. Entegre Uygulamalar Komisyonu ** D.E.Ü.T.F. Dönem III Koordinatörü ***D.E.Ü.T.F. Dönem I Koordinatörü ****D.E.Ü.T.F. Dönem II Koordinatörü

Giriş ve Amaç: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde sürdürülmekte olan aktif eğitimde, öğrencilerin bilgi düzeyleri uygulama başarılarının değerlendirilmesi amacıyla dönem sonlarında modül içeriklerine uygun olarak değerlendirilmektedir. Bu posterde entegre edilmiş uygulama değerlendirmesinin tanıtımı amaçlanmıştır.

Yöntem: Entegre uygulama değerlendirmesinde her öğrenci toplam beş duraktaki mini senaryo akışıyla hazırlanmış soruları belirli bir süre içerisinde yanıtlar. Bu yöntemin önemli bir özelliği bir durakta öğrencilerin gördüğü ilgili modüllerin içeriklerinden hazırlanan soruların çok sayıda anabilim dalı tarafından entegre edilmiş olmasıdır.Örneğin bu anabilim dalları Anatomi, Histoloji ve Embriyoloji, Fizyoloji, Biyokimya, Tıbbi Biyoloji ve Genetik, Mikrobiyoloji, Parazitoloji, Patoloji, Nefroloji, Radyodiyagnostik olabilmektedir. Posterimizde 2000-2001 Öğretim yılı Dönem I. Güz Dönemi Uygulama Başarı değerlendirmesi ve sonuç dökümleri yer almaktadır.Yöntemimizi uyguladığımız salonun, fiziki yapısını gösteren krokisi, panoramik fotoğrafı ve bir durağın soru örneğiyle entegre masanın fotoğrafını sergilemekteyiz.

Sonuç: Fakültemizde başlatılan aktif eğitim yöntemi birbirinden organik olarak ayrı görünen ve ayrı işleyen anabilim dallarının kol kola, birlikte ortak ve organik olarak kaynaşmış bir uygulama değerlendirmesi yapabileceğini göstermiştir. Dört yıldır uyguladığımız sistemde, işleyiş ve sonuçlar bize, entegre verilen bilginin, entegre edilen problemlerle değerlendirilebileceğini göstermektedir.

guven.erbil@deu.edu.tr

F10 İLK YARDIM PROGRAMININ OSCE İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

ÜNALAN P.*, GÜLLÜOĞLU B.**, OKTAY Ş.***, KALAÇA Ç.*

M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, **M.Ü.T.F. Genel Cerrahi Anabilim Dalı, *M.Ü.T.F. Tıp Eğitimi ve Farmakoloji Anabilim Dalları*

Giriş ve Amaç: "İlk Yardıma Giriş" programı, Klinik Uygulamaya Giriş (KUG) programı içinde, ilk yıl öğrencilerine yönelik olarak 2 yıldan bu yana uygulanmaktadır. Bu program, KUG içinde, klinik beceri laboratuvarı etkinliklerinin de ilk basamağını oluşturmaktadır. Bu sunum, ilk yardım programını ve uygulanan değerlendirme sistemini tanıtmak ve geliştirmek amacını taşımaktadır.

Yöntem: Programın amacı; Tıp Fakültesi I.sınıf öğrencilerinin, hastane dışındaki ortamlarda karşılaşılabilecekleri acil durumlarda ilk yardım verebilmelerini sağlamaktır. Küçük gruplarda, etkileşimli yöntemler kullanılarak yürütülen "İlk Yardıma Giriş" programının beceri kazanma ile ilgili etkinliklerinde eğitim rehberlerinden yararlanılmaktadır. Aynı rehberler modül sonrası yapılan OSCE (objektif yapılandırılmış klinik sınav) uygulamasında da kullanılmaktadır.

Yapılandırılmış yönergeler doğrultusunda yapılan bu beceri sınavı (OSCE uygulaması), eğitimlerde görev almış olan eğitimcilerin gözetimindeki 6 farklı istasyonda gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerin hangi istasyonda sınava gireceği sınav sabahı kura ile belirlenmektedir. Her istasyonda eşit sayıda öğrenci (10-12) sınava girmektedir. Başarı notunun %25'ini bu uygulama sınavı, %75'ini ise çoktan seçmeli test sınavından alınan notlar oluşturmaktadır.

Ayrıca eğitimin değerlendirilmesi amacıyla ön-test ve son-test uygulanmakta ve oturum sonlarında grup değerlendirmesine olanak tanıyan sözlü geri bildirimler alınmaktadır.

Sonuç: OSCE uygulamasının ilk yardım eğitimlerinde verilen klinik becerilerin değerlendirmesinde objektif, etkin ve güvenilir bir yöntem olarak kullanılabilceği görülmüş

fam-pem@iname.com

F11 ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARDA YOĞUNLUĞA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

AĞRIDAĞ, G.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, Adana

Çoktan seçmeli sorular objektif ve kolay değerlendirme sağlaması açısından büyük öğrenci gruplarında tercih edilen bir soru türüdür. Ancak bu tür soruların hazırlanması büyük ölçüde bilgi ve beceri gerektirir. Bir nedenle çoktan seçmeli sorularla çalışılması sırasında soru okumanın çok zaman alması gözleminden yola çıkılarak sorulardaki yoğunluğun değerlendirilmesine gereksinim duyuldu. Bu amaçla soru kökündeki ve seçeneklerdeki kelime ve kavram sayısının yoğunluğunun çıkartılması planlandı.

Bir tıp fakültesinin ilk üç sınıfının final sınavlarında sorulmuş 600 sorudan %20 sistematik örnekleme seçilen 120 soru kelime sayıları ve kavramlar sayılarak değerlendirildi. Soru köklerinin %24.2'sinde soruların kavram yoktu. Soru köklerinde 5 ile 54 arasında kelime vardı. Soru kökü olan soruların %28,5'i 5-6 kelime, %19.8'i 13 ve daha fazla kelime içeriyordu. Soru seçeneklerindeki kelime sayısı 1-19 arasında değişiyordu. Seçeneklerde 1-2 kelime bulunması %27.4 iken, 10 ve üzeri kelime sıklığı %23.4 olarak gözlemlendi. Seçeneklerde bir kavram bulunması %60.0 idi. İki kavram olması %22.3, üç ve daha fazla kavram bulunması ise %17.7 olarak bulundu. Bu bulguların soru hazırlama sırasında daha çok bilginin yoklanması çabasıyla kaynaklandığı ve ya soru hazırlayanların eğitilmesi yada soruları değerlendiren teknik bir ekibin oluşturulması gerektiğini düşündürüyor.

gagridag@mail.cu.edu.tr

F12 EĞİTİMDE LİDERLİĞİN ÖNEMİ: 2000–2001 EĞİTİM–ÖĞRETİM YILI EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İÇ HASTALIKLARI AD YAZILI SINAV VE SORU BANKASI YÖNERGESİ

AKÇİÇEK, F., USLU, R., DURAK, H.İ., ÇALIŞKAN, S.A., TOPAL, A., İNAL, V., ÇAĞIRGAN, S., GÖKER, E., KOKULUDAĞ, A., ATABAY, G.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

Giriş ve Amaç: Soru hatalarını azaltma ve ölçme değerini artırma eğitimin kalitesini belirleyen en önemli unsurdur. Bu nedenle İç Hastalıkları AD Eğitim Komisyonu (İHADEK) klinik dönem öğrencilerine uygulanan çoktan seçmeli soru sınavlarını ve soru bankasının işleyişini düzenleyen bir yönerge hazırlamıştır.

İlkeler: 1) Öğretim üye ve yardımcıları Anabilim Dalı sekreterliğinden veya e- posta yoluyla edinecekleri form aracılığı ile soru hazırlarlar. Sorular tek doğru cevabı olan beş seçenek içerirler. Hazırlanan sorular için kaynak gösterilmesi zorunludur. 2) Hazırlanan sorular Anabilim Dalı sekreterliğine teslim edilir ve bilim dallarına göre düzenlenmiş ön depoda toplanır. 3) İHADEK Yazılı Sınavlar Çalışma Grubu (YSÇG) ayda bir defa toplanarak soruları gözden geçirir. Tartışmalı soruları hazırlayanlara geri gönderir. Soruların anlam hatalarını düzeltir. Öğrenme hedefleri ve eğitim müfredatı ile uyumunu gözden geçirdikten sonra bilim dallarına göre düzenlenmiş sınav deposuna alır. 4) Her bir çoktan seçmeli sınav için saptanan görevli komisyon, "Sınav Komisyonu" sınavdan en az 3 gün önce toplanır. Sınav sorularını seçer ve istekli Anabilim Dalı öğretim üye ve yardımcılarının da katılımı ile sınavın Kabul Edilebilir Performans (ALP) düzeyini saptar ve sınav öncesinde öğrencilere ilan eder. 5) Sınav komisyonu sınavı gerçekleştirir. Sınav sırasında birden fazla yanıtı olan, hatalı sorulduğu ya da yazım hatası olduğu saptanan hatalı soruları iptal eder ve o sorunun puan değeri öğrencilerin sınav notlarına eklenir. 6) Sınav Komisyonu, sorulara itiraz için öğrencilere bir hafta süre tanıdıktan sonra, sonuçları optik okuyucu ile okutur ve sonuçların E.Ü.T.F. Tıp Eğitimi AD tarafından analiz edilmesini sağlar. Sınavda yanlış yanıtlar doğru yanıtları etkilemez. 7) Sınav Komisyonu, sınavdan sonra öğrencilerle birlikte sınav değerlendirme toplantısı yapar ve o sınava ait soruları tartışır. Bu toplantıya YSÇG üyeleri de katılarak, Bilim Dallarına ait soruların daha verimli tartışılmasını sağlarlar. 8) Sınav Komisyonu; sınav sürecini değerlendiren, öğrencilerin başarı durumlarını yansıtan ve soru analiz raporlarını da içeren imzalı bir tutanak hazırlayarak YSÇG sunar. Sınav Komisyonun sorumluluğu bu aşamanın tamamlanması ile sona erer. 9) YSÇG sınav tutanağını değerlendirir ve görüşü ile birlikte İHADEK'e sunar. 10) İHADEK'da nihai olarak değerlendirilen sınav sonuçları AD Başkanına sunulur ve öğrencilere ilan edilir. 11) YSÇG, sınav sorularının analiz sonuçlarına göre soruları kodlar ve soru bankasına alır. 12) YSÇG, ayıricılıkları 0 (sıfır) ve negatif olan soruları gözden geçirilmesi amacıyla hazırlayan öğretim üyesi ve/veya yardımcısına geri gönderir. 13) İlgili öğretim üyesi ve/veya yardımcısı, en geç yedi gün içinde gözden geçirme işlemini tamamlayarak, soruyu YSÇG'na iade eder. 14) YSÇG tarafından belirlenen söz konusu sorunun ilgili öğretim üyesi ve/veya yardımcısına gönderilme ve zamanında geri alma işlemi İç Hastalıkları AD Eğitim Sekreterliğinin sorumluluğundadır. Sekreterlik belirtilen süreçte olan gecikmeleri İHADEK Başkanına bildirir. 15) Öğretim üyesi ve/veya yardımcısı tarafından düzeltilen sorular, YSÇG tarafından ön depoya alınır ya da hazırlayanın isteğine bağlı olarak kullanılmaz. 16) YSÇG uygun gördüğü takdirde, soru deposundaki sorular sınavda kullanılmadan bankaya alınabilir.

Sonuçlar: Yönergenin uygulamaya girmesinin iki önemli sonucu olmuştur: 1) Bu önemli konuya daha fazla sayıda öğretim üyesi katkıda bulunmaya başlamış, soru kalitesine gösterilen özen artmıştır. 2) İptal edilen hatalı soru sayısında belirgin azalma sağlanmıştır (1999 - 2000 yılında $4\pm 3/\text{sınav}$ vs. 2000 - 2001 yılında $1\pm 1/\text{sınav}$, $p < 0.05$).

Karar: Uygulamaya geçmeden önce hedefler konusunda ortak görüş sağlanması, ayrıntılı planlama yapılması, açık ve anlaşılabilir kararlar alınması ve bunların sadakatle uygulanması başarılı sonuçların elde edilmesinde önemli rol oynamaktadır.

akcicek@med.ege.edu.tr

F13 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 1989-1999 YILLARI ARASINDA ÖSYE-SINIF VE TUS BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ALTINTAŞ, D.U., DORAN, F., KARATAŞ, Y., KAYRIN, L., BOZDEMİRLİ, N.

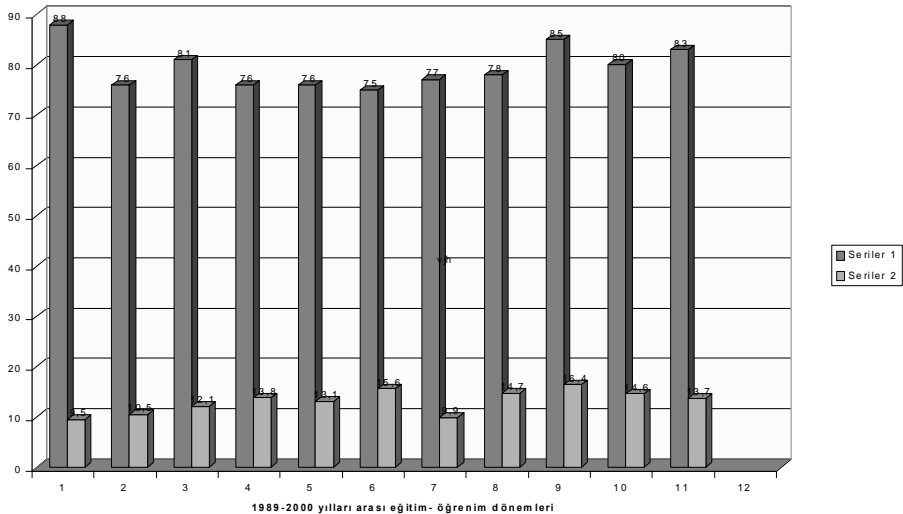
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji ABD., Adana

Giriş: Eğitimde başarı ölçütleri hem mevcut guruba göre hem de bazı kabul edilmiş standartlara göre değerlendirilebilir. Tıp eğitimi çok yönlüdür , pekçok faktörden etkilenebilir ve değerlendirilmesi oldukça zordur. Tıp eğitiminde hem iyi hekim olup gerekli teorik bilgilerle donanmış olmak hem de bu bilgileri uygulayabilme yeteneğine ve pratikliğine erişmiş olmak ile başarıdan söz edilir.

Amaç: 1989-1999 yılından itibaren ÖSYM giriş puanları sınıf mevcutları, sınıf başarı ortalamaları ve TUS başarı oranları arasında ki ilişkilere bakarak fakültemizde eğitimde başarıyı etkileyen faktörleri inceledik.

Yöntem: Ç.Ü.Tıp fakültesi öğrenci işleri istatistiklerinden yararlanılarak retrospektif olarak değerlendirildi. Bulgular ve sonuç:Öğrenci sayısının yarıya indiği 1997-1998 ve sonraki yıllar ile önceki 7 öğrenim dönemi karşılaştırıldığında sınıf başarı oranları arasında fark yok ($p>0.05$) iken ,TUS ile yerleşen öğrenci yüzdeleri arasında son 3 yıl lehine anlamlı fark ($p<0.05$) vardı. Sınıf başarı oranları ile TUS başarı oranları arasında anlamlı ilişki gösterilemedi ($p<0.05$)

Yıllara göre sınıf başarısı ve Tus başarısı yüzdeleri

deryader@future.net

F14 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İNTÖRNLÜK DEĞERLENDİRMESİNDE KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE): İLK UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE STAJIN KATKISI.

BOR, S.,* DURAK H.İ., ÇALIŞKAN, S.A.,** KARASU, Z.*, GÜNŞAR, F.,* AKARCA, U.,* YILMAZ, C.,* ÇAVUŞOĞLU, H.***

**Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları ABD, **Tıp Eğitimi ABD, İzmir*

Amacı: Ege ÜTF'nin temel öğrenim hedefi bilgi, beceri, tutum olarak iyi donatılmış birinci basamak hekimlerinin yetiştirilmesidir. Fakat intörnlerin çoğunluğu stajlardaki teorik eğitim yerine TUS'a çalışmaktadır. İntörnlerin birinci basamak hizmetinde karşılaştıkları olgulara yaklaşımlarını değerlendirmeye diğer yandan da staja yönelik çalışmaya teşvik etmek amacıyla ilk klinik nedenselleştirme sınavı uygulandı. Yöntem: İç Hastalıklarının 2 aylık stajını tamamlamış 47 ve henüz staja başlamış 40 toplam 87 intörn değerlendirmeye alındı. Staj sırasında sadece gastroenterolojide çalışan bir gruba olgu tartışmaları, reçete dersi anlatıldı. Tüm gruba sık karşılaşılmaması ve altta yatan psikiyatrik bulguların atlanması nedeniyle irritabl barsak sendromu ve depresyonlu bir olgu soruldu. Kurguda pratisyen hekimin sağlık ocağında karşılaştığı karın ağrılı hastada anamnezin derinleştirilmesi, ön tanıları, fizik bakıda aranması gereken bulgular sorgulandıktan sonra temel laboratuvar bulguları verilerek ileri incelemelertartışıldı ve sonuçlar paralelinde tanı koyulması, vademekum verilerek reçete yazılması istenildi. Seçeneklerde anamnezin ve rektal tuşenin önemi, gereksiz, masraflı tanı araçları ve sevklerden kaçınılması, organik ve psikiyatrik hastalıkların bir bütün oluşturabileceği vurgulandı. Altı istasyonun herbirine iki dakika verildi. Sınav sonunda tüm öğrencilerden geri bildirimler alındı, ayrıca olgu aynı gün tüm seçenekleriyle tartışıldı ve eleştiriler yanıtlandı. Bulgular: İntörnler ilk kez karşılaştıkları sınav sistemine çabuk uyum sağladılar. Gastroenteroloji stajı almayan fakat iç hastalıklarını tamamlayanlar İBS reçetesi yazamadıklarını, depresyonun hiç akıllarına gelmediğini belirttiler. Reçeteye iki dakika genellikle yetmedi. Beş tamamen katılıyorum ve 1bir hiç katılmıyorum şeklinde puanlanarak fikirleri sorulduğunda sınavı beğenme 3.9, adillik 3.8, çok zor: 2.1, zaman yetersiz 2.9, adapte olamama 2.9 olarak dağıldı. Beş kişi başarısız oldu. İç hastalıkları stajını tamamlayan ve henüz başlamış grubun not ortalamaları daha yüksekti fakat aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi. Sonuç: Sınav yapılmasına yönelik tepkilere karşın CORE sonrası memnuniyet yüksek orandaydı. Stajını tamamlamış ve yeni başlamışlar arasında not farkı vardı fakat istatistiksel fark yoktu. Bunun olası nedeni gastroenterolojide çalışmamış grubun bu konudaki reçete derslerini dinleyememiş ve gastroenteroloji teorisini çalışmamış olmalarıdır.

bor@med.ege.edu.tr

F15 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE İNTÖRNLERİNDE UYGULANAN İMMUNOLOJİ KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE)

ERDEM, N.*, KOKULUDAĞ, A.*, KIRMAZ, C.*, ÇALIŞKAN, S.A.***, DURAK, H.İ.***, SİN, A.*, TERZİOĞLU, E.*, SEBİK, F.*

* EÜTF Dahiliye-İmmunoloji Bilim Dalı, ** EÜTF Tıp Eğitimi Ana Bilim Dalı

Giriş: Tıp Fakültesinde öğrenci eğitiminin yetersizliği, son yıllarda yeni yetişen doktorların pratik tababette yaptıkları çarpıcı hatalar nedeni ile ele alınması gereken önemli bir sorun olmuştur. Tıpta Uzmanlık Sınavının öğrenciler üzerindeki baskısı, özellikle son sınıf öğrencilerinde uzman-çırak ilişkisi ile öğrenilebilecek pratik bilgilenmeye verilen önemi azaltmış ve sürekli teorik bilgilenmeye yönelmiştir. Bu açığı kapatmak amacıyla son sınıf öğrencilerine pratik tababette karşılaşabilecekleri sorunlardan oluşan bir sınav sistemi uygulanmaya çalışılmıştır. Bu amaçtan hareketle öğrenciyi çevresel faktörlerden uzak, bir gözlemcinin önünde müdahalesiz ve tarafsız olarak değerlendirebilen Clinical Oriented Reasoning Examinatin) CORE uygulaması başlatılmıştır.

Amaç: Probleme dayalı bir eğitimin parçası olarak CORE (Clinical Oriented reasoning Examination)'un uygulanabilirliğinin, tıp eğitiminin ölçülmesindeki yerinin belirlenmesi ve öğrencilerin sınavı nasıl değerlendirdiklerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Öğrencilerin hastaya yaklaşımını değerlendirmek üzere, sıklığı ve önemi giderek artan, bu nedenle önemli bir sağlık sorunu haline gelen allerjik rinit ve astımı konu alan bir hasta örneği hazırlanmıştır.

Sınava 46 (26 erkek, 20 kadın) öğrenci katılmıştır. Bu sınavda 3 farklı istasyon kurgulandı. Kartonların ön yüzüne yanıtlar, arka yüzüne ise açtığı yanıt ile ilgili yorum yazılmıştır. Her öğrencinin açtığı yanıtlar bir gözlemci tarafından kaydedilmiştir. Her istasyonda açılması istenen yanıtlar (+), açılmaması istenen yanıtlar ise (-) olarak puanlanmıştır. Her istasyonda pozitif ve negatif puanların toplamı sıfırdır. Öğrenci istediği sayıda yanıt açabilmektedir. Hepsini açarsa o istasyondan sıfır alacaktır. 3 istasyonun toplam puanı 100'dür.

Sınav sonrasında öğrencilere sınavı beğenmeleri, adil olup olmadığı, zamanın yeterliliği, başlangıçtaki açıklamaların yeterliliği, sınavı adaptasyon ve sınavın zorluğu konusunda anket uygulanmıştır.

Bulgular: Sınava alınan 46 öğrencinin %43'ü 90-100 arasında, %35'i 80-90 arasında, %13'ü 70-80 arasında, %2'i 60-70 arasında, %9'u ise 50-60 arasında puan almıştır. Anket sonuçlarının değerlendirilmesinde ise öğrencilerin %80'i sınavı beğendiğini, %70'i adil bulunduğunu, %40'ı adapte olamadığını, %30'u zamanı yetersiz bulunduğunu ifade etti.

Sonuç: CORE sınavının, öğrencilerin bir olguya nasıl davranacağını sınavı için, iyi bir pratisyen hekim yetiştirilmesini amaçlayan bir eğitim sisteminde öğrencilerin değerlendirilmesini sağlayan bir sınav yöntemi olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin sınav sonrası yaptıkları değerlendirmeden ise bu tıp eğitim öğrenciler tarafından istenildiği sonucuna varılmıştır.

doktornihal@hotmail.com

F16 DEÜ TIP FAKÜLTESİ I. DÖNEM ÖĞRENCİLERİNİN TEMEL YAŞAM DESTEĞİ BİLGİ VE BECERİLERİNİN ÖN DEĞERLENDİRMESİ

MAVIOĞLU,Ö. *, ULUSEL,B. **, ELAR,Z. *

*DEÜ Tıp Fakültesi Anesteziyoloji AD., **DEÜ Tıp Fakültesi Mesleki Beceriler Laboratuvarı

Giriş ve amaç: Temel Yaşam Desteği (TYD) uygulamasının kalitesi, alınan eğitim ile doğrudan ilişkilidir. TYD eğitiminin değerlendirilmesinde tek başına klasik ya da test yöntemleri yeterli olmamakta, objektif veriler sağlayan CPR mankenlerinin de kullanılması gerekmektedir. Çalışmamızda Tıp fakültesi I. Dönem öğrencilerinin eğitim öncesi TYD bilgi ve beceri düzeyleri ölçülerek, hem eğitim sonrası hem de gelecek yıllardaki yeni öğrencilerle karşılaştırılmasına yönelik veri tabanı oluşturulması ve öğrencilerin motivasyonu amaçlandı.

Gereç ve yöntem: Bu amaçla 102 öğrenci yazılı ve uygulamalı öndeğerlendirmeye alındı.Yazılı değerlendirmenin ardından, yakınlarından birinin kalp ve solunum durmasıyla karşı karşıya olduğu senaryosu verilerek, lise düzeyinde eğitim gördüğü kurumlarından, ailelerinden, yazılı ve görsel basından, katıldıkları kurslardan öğrendikleriyle uygulama yapmaları istendi. Uygulama; basamakların yapılmaması, yanlış ya da eksik yapılması ve doğru uygulama şeklinde değerlendirilerek puanlandırıldı. Veriler SPSS 8.0 ve Epi-Info 6.04 programları ile değerlendirildi.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 18.7 ± 0.9 olup, %54,9'u erkek, %45.1'i kızdır. %40'ı Orta öğrenimini Ege, %16'sı G.Doğu, %11'i Akdeniz,%10'u İç Anadolu ve Marmara; %6'sı Karadeniz, %1'i ise Doğu Anadolu Bölgesinde tamamlamıştır. Öğrencilerin %30.6'sı Anadolu, %17.3'ü Fen, %7.1'i Süper, %4.1'i Özel, %34.7'si diğer liselerden mezundur.

Öğrencilerin %53.9'unun 5 ve altında, %92.2'sinin 10'un altında, sadece 1 öğrencinin 14'ün üstünde puan aldığı, 28 tam puana göre ortalamasının 5.83 ± 3.32 olduğu belirlendi.

Tartışma ve sonuç: Bilgi ve performansı etkilemesi olası etkenler istatistik olarak değerlendirildiğinde; sürücü ehliyetinin olması, mezun olunan lisenin özelliği, anne ya da babanın eğitim düzeyinin öğrencilerin TYD konusundaki bilgi ya da becerilerini etkilemediği, başarının düşük olduğu saptandı. CPR ve TYD eğitimi konusunda ulusal politikaların geliştirilebilmesi için elde edilen sonuçların Milli Eğitim Bakanlığı'na, Sağlık Bakanlığı'na, TBMM Başkanlığı'na ve TTB'ne sunulmasının uygun olacağı kanısına varıldı.

omavioglu@deu.edu.tr

F17 EÜTF 6.SINIF ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN ENDOKRİNOLOJİ KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE)

F.SAYGILI, F., ÇETİNKALP, Ş., DURAK, H.İ., AKÇİÇEK, F., YILMAZ, C., KABALAK, T., TÜZÜN, M., ATABAY, G.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş ve amaç: Tıp Fakültesi 6.sınıf (Intern) öğrencilerinin eğitimindeki esas amaç, iyi pratisyen olarak yetişmelerini sağlamaktır. Tıp fakültesinde uygulanan sınav sistemlerinin amacı, pratisyen hekimin sahip olması gereken bilgiler, mesleki beceriler ve tutumları ölçebilmek olmalıdır. Öğrenciyi çevresel faktörlerden uzak, bir gözlemcinin önünde müdahalesiz ve tarafsız bir değerlendirme yapma ihtiyacı bizi CORE (Clinical Oriented Reasoning Examination) sınavına yönlendirdi.

Gereç ve yöntem: İlk CORE sınav uygulamasını 10.09.2000 tarihinde 88 (40 erkek / 48 kadın) tıp fakültesi 6.sınıf öğrencisi üzerinde gerçekleştirdik. Öğrencileri değerlendirmek üzere, toplumda insidansı giderek artan ve pratisyen hekime sıklıkla başvuran diyabetik hasta örneği seçildi. Diyabetik olgu üzerine, ölçmek istenilen öğrenim alanlarına dayalı birbiri ile ilişkili 5 istasyon kurgulandı. İstasyonlar ve seçenekleri kartonlar üzerine yazıldı. Her seçenek kartonunun arkasına yönlendirme cümlesi yazıldı. Bir sonraki istasyonda, önceki istasyonun doğru yanıtı verildi. Her istasyon için öğrenciyi 2 dakika cevaplama süresi verildi. Zil sesi ile geri dönüşümsüz bir sonraki istasyona geçiş sağlandı. Bu istasyonlarda öğrenciyi elinde değerlendirme formu bulunan aynı gözlemci eşlik etti.

Örnek vaka: 32 yaşında erkek hastanın daha önceden hiçbir rahatsızlığı yokken, 2 hafta öncesi beliren halsizliği giderek artıyor. Son 1 haftadır çok idrara çıkma, çok su içme, gece en az 3 - 4 kez idrara çıkma şikayetlerine 3 kilo kaybetmesi ekleniyor ve size başvuruyor. Öncelikle aşağıdakilerden hangisini düşünürsünüz ?

İSTASYON	ÖZELLİĞİ	SEÇENEK SAYISI
İstasyon 1	Olgu sunumu – Ön Tanı	6
İstasyon 2	Tanı – Yapılması gerekenler	7 (Laboratuvar tetkik- 8)
İstasyon 3	Tedavi- Reçete yazılması	Tedavi rehberi mevcut
İstasyon 4	Takip- İstenilecek tetkikler	8
İstasyon 5	İdeal metabolik kontrol	3

Her istasyon için toplam 100 puan olacak şekilde ayrı ve farklı değerlendirme puanı verildi. Her istasyon kendi içinde yeniden değerlendirildi. İstasyon altında bulunan seçeneklerden her birine ayrı puan verildi. Seçeneklere +, 0, - değerler verildi. Mutlak seçilmesi gerekene pozitif en yüksek, büyük hata bulunduran seçeneğe de en yüksek negatif puan verildi. Öğrenciler seçimde özgür bırakıldı. Ancak tüm seçenekleri açan sıfır puan aldı. Seçeneklerin arkasına öğrenciyi seçimi hakkında bilgilendirici, başka bir seçeneğe veya diğer istasyona yönlendiren kısa cümleler yazıldı. Böylece sınavın aynı zamanda öğretici olması sağlandı. Açılan seçeneğin kapatılması gözlemci tarafından engellendi. Her açılan seçenek gözlemci tarafından, gözlemcinin elinde bulunan her öğrenci için ayrı doldurulan değerlendirme formuna işlendi. Gözlemcinin öğrenci ile konuşmasına izin verilmedi. Her istasyon kendi içinde değerlendirildi. Bir istasyonda alınacak en kötü değer sıfır idi. Bir istasyonda alınan negatif puanın, bir sonraki istasyon puanını etkilememesi öngörüldü. Bunun sebebi her istasyonda ölçülmesi hedeflenen öğrenme alanının farklı olması idi. Böylece bir öğrenci sınavını 10 dakika içinde tamamlamış oldu. 4 sınav koridoru hazırlanarak ve her koridora 5 gözlemci konarak, 10 dakika da sınav olan öğrenci sayısı 20'e yükseltildi.

Bulgular ve sonuç: Öğrencilerle sınav sonrası istasyonlar tartışıldı ve bir anket uygulandı. Sadece 1 öğrenci başarısız oldu. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin %88'i sınavı beğendi, %74'ü sınavı adil, %60'ı zamanı yetersiz buldu. %60'ı sınava adapte olmakta zorlandığını, %80'i sınavı kolay, %20'si zor bulduğunu belirtti.

fusunsaygili@hotmail.com

F18 NEFROLOJİ BİLİM DALI KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI

TÖZ, H.*, DURAK, H.İ.**, ÖZKAHYA, M.*, DUMAN, S.*, AŞÇI, G.*, AKÇİÇEK, F.*,**, BAŞÇI, A.*, ATABAY, G.*

EÜTF *Nefroloji Bilim Dalı ve **Tıp Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bornova, İzmir

Tıp Fakültesi 6. sınıf öğrencilerinin eğitiminde en önemli hedef, bu öğrencileri pratisyen hekimlik alanına eksiksiz olarak hazırlamaktır. Eğitim süreci boyunca kazanılan bilgi ve becerilerin değerlendirilmesinde, öğrencinin tutumunun ölçülebileceği, klinik olgu sunumuna dayanan ve günlük hayatta karşılaşılabileceği sorunları içeren bir Klinik Nedenselleştirme Sınavı (KNS, Clinical Oriented Reasoning Examination), daha değerli ve öğrenci açısından daha çekici olabilir. Bu düşünceyle, 03.11.2000 tarihinde İç Hastalıkları stajını tamamlamış 6. sınıf öğrencilerine Nefroloji Bilim Dalı tarafından KNS uygulanmıştır.

Günlük pratikte sık görülen bir durum olan "ilaç yazdırmak için" sağlık ocağına gelen hipertansif bir hasta sunularak, bu hastanın sekonder nedenli bir hipertansiyon hastası olup olmadığı, hastanın değerlendirilmesinde istenmesi gerekli olan asgari tetkikler, biyokimyasal, elektrokardiyografi ve telekardiyografi yorumu, hastanın ilaç tedavisi, diyet ve yaşam tarzı değişikliklerini içeren tedavi düzenlemeleri konusunda hazırlanmış 5 istasyon ile sınav gerçekleştirildi.

İstasyon No	İçeriği	Tam not	Seçenek Sayısı
1	Hastaya yaklaşım	15	7
2	Hipertansiyon ayırıcı tanısı	20	6
3	İstenmesi gereken tetkikler	10	^a
4	Tetkik sonuçlarının yorumu ve tanı	25	5 ^b
5	Tedavi planlanması	30	9 ^c

^a:bu istasyonda öğrencilere doğrudan bir seçenek sunulmamış, bunun yerine çok sayıda biyokimyasal ve görüntüleme yöntemini içeren, EÜTF'e ait tetkik kağıtları sunulmuş ve bunlardan yapılması gerekenleri işaretlemesi istenmiştir.

^b:Tanı için hazırlanmış 5 seçeneğin yanısıra, bazı biyokimyasal tetkik sonuçları içeren bir "sonuç kağıdı" hazırlanmış ve bunları değerlendirilmesi, ayrıca birer elektrokardiyografi ve telekardiyografi konularak yorumlanması istenmiştir.

^c:Yaşam tarzı ve diyet önerilerini içeren 9 seçeneğin yanısıra, bir ilaç rehberi ve reçete konularak piyasa ismi ile hangi ilaç/ilaçları yazdığı değerlendirilmiştir.

Sınavın değerlendirilmesinde tüm öğrencilerin başarılı olduğu saptandı. Sınav sonrası öğrenciler ile birlikte sınavı hazırlayan öğretim üyeleri sorular üzerinde tartışarak hata kaynaklarının neler olduğu saptandı. Sınav sonrası öğrenciler tarafından geri bildirim formlarının değerlendirilmesinde öğrencilerin çoğunun sınavı beğendiği, ancak bir kısım öğrencinin sürenin az olduğundan ve sınav öncesi yeterince bilgilendirilemediklerinden yakındığı görüldü.

htoz@med.ege.edu.tr

**F19 KLİNİK NEDENSELLEŞTİRME SINAVI (CORE): ONKOLOJİ-
GASTROENTEROLOJİ BİLİM DALLARI UYGULAMASI**

ŞANLI, U. A. *, KARABULUT, B.*, USLU, R. *, KARASU, Z.**, BOR S.**, SEZGİN, C.*, GÖKER, E.*

**E. Ü. T. F. Medikal Onkoloji Bilim Dalı, **Gastroenteroloji Bilim Dalı Bornova/ İzmir*

Giriş: Tıp Bilimleri' nde bilginin değerlendirilmesi, verilen eğitimin verimliliğinin yanı sıra bilginin hastaya yansıtılması ve özelleştirilmesi yeteneğini de ölçmelidir. Aile Hekimi Adayı öğrenci grubunda CORE sınav sistemi uygulanarak elde edilen sonuçlar değerlendirildi.

Amaç: CORE sınav sistemi, uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi ve anket geri bildirim yolu ile öğrenciler açısından geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla uygulandı.

Gereç ve Yöntem: Aile hekimi adayı 79 öğrenci sınava alındı. Pratisyen hekimin karşısına sık olarak gelebilecek bir olgu üzerinde ayırıcı tanı, tanıya götüren tetkikler, tutum ve koruyucu hekimlik bilgisini ölçmeyi amaçlayan 7 istasyon oluşturuldu. Puanlama yapılırken, yanlış cevaplar negatif, doğru cevaplar pozitif, hastanın yönlendirilmesinde yarar / zararı olmayan cevaplar '0' puan olarak belirlendi. Her bir istasyon için 5 dakika ayrıldı. Sınav öncesi yazılı ve sözlü olarak sınav yöntemi anlatıldı. Sınav eş zamanlı 3 grup halinde gerçekleştirildi. Sınav süresince öğrencinin aynı gözetmen ile sınavı tamamlaması sağlandı. Verilen her bir cevap aynı anda gözetmen tarafından kaydedildi. Sınav sonrası geçme notu '50' olarak belirlendi. Sınav sonrası tüm öğrencilere, sınav ile ilişkili bir geri bildirim anketi uygulandı. Ankette sınavı beğenme ve adil bulma, zaman, sınav öncesi açıklama yeterliliği, sınav adaptasyonu ve sınavın zorluk dereceleri sorgulandı.

Bulgular ve Sonuç: Sınava giren 79 öğrenciden 7' si başarısızdı. Sınav başarısı %91 olarak belirlendi. Ankette "sınavı beğenme" sorgulamasında öğrencilerin %70' inin sınavı beğendiği, sınavın "adil olup olmadığı" için yapılan sorgulamada öğrencilerin %71' inin adil bulduğu, "Sınav süresi" nin sorgulanmasında %84' ünün sınav süresini yeterli bulduğu tespit edildi. Öğrencilerin %50' si sınav öncesi açıklamaları yetersiz buldu. %54 öğrencinin sınava adapte olabildiği saptandı. Öğrencilerin sadece %10' u sınavı zor olarak değerlendirdi.

Bu biçimi ile CORE sınavı, bilgi ve karar verme yetisini ölçmek bakımından uygulanabilir bir sınav yöntemi olarak değerlendirilmiştir.

ulusali@med.ege.edu.tr

F20 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 1999-2000 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI DÖNEM 1 ÖZEL ÇALIŞMA MODÜLÜ DEĞERLENDİRMESİ

ZENCİR, M., ÖZDEN, S., TURGUT, G., SARIOĞLU BÜKE, A., TETİK, C., ATAHAN, Ö., SÜZER, T.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Denizli

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi 1999-2000 eğitim öğretim yılında "Probleme Dayalı Öğrenim" sistemine geçmiştir. Bu sistemde çekirdek müfredata ek olarak özel çalışma modülü yürütülmektedir. Özel çalışma modülleri literatür derleme ve araştırma türlerinde yapılmaktadır. Bu yazıda 1999-2000 eğitim öğretim yılında özel çalışma modülü kapsamında yer alan derleme çalışmaları ile ilgili Dönem 1 öğrencileri ve danışman öğretim üyelerinden alınan geri bildirimlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Öğrencilerin başarı değerlendirmesinde aldıkları notların ortalaması 79.3 ± 10.4 (40-95) olarak bulundu. Öğrencilerin olumlu geri bildirimlerinden başlıcaları; araştırmacı kişiliğin öne çıkmasına katkı sağlamak, bilgisayar kullanımını geliştirmek, iletişimi artırmak, sunum konusunda deneyim kazanmak iken; öğretim üyelerinin olumlu geri bildirimlerinden birkaçı kaynaklara ulaşmayı ve derinlemesine bilgi edinmenin yollarını öğretme, araştırma ve yazma yeteneğine katkı, yabancı dilin öneminin anlaşılması şeklinde idi. Olumsuz geribildirimlerden başlıcaları: öğrenciler açısından; kaynak yetersizliği (özellikle Türkçe kaynak yetersizliği), beklentilerin fazla olması, danışmana ulaşma zorluğu, ekonomik yük getirmesi, öğretim üyeleri açısından ise; alt yapı yetersizliği, danışmanlık toplantıları ve sunumlar için yer sorunu, öğrenci ve danışman için ek yük getirmesi, değerlendirme konusunda öğretim üyelerinin farklı yaklaşımları olarak bildirilmiştir.

G1 SOUTH EAST THAMES (SETH) DİDAKTİK VE İNTERAKTİF KURS DEĞERLENDİRME ÖLÇEKLERİNİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI

AKTÜRK, Z., DAĞDEVİREN, N., ŞAHİN, M., ÖZER, C.,

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD., Edirne

Öğrencilerin eğitimi değerlendirmelerinin geçerliliği 1970'li yıllarda şiddetle tartışılan bir konu iken günümüzde eğitim otoritelerinin neredeyse tamamı öğrenci değerlendirmelerinin geçerli olduğu ve eğitimde kaliteyi artırmak için yaygın kullanımlarının gerektiği konusunda fikir birliği içerisindedirler. Öğrencilerin eğitimi değerlendirmesi amacıyla kullanılacak geçerli ve güvenilir Türkçe ölçekler oluşturmak amacıyla SETH Didaktik (SETh-DKD) ve İnteraktif (SETh-İKD) Kurs Değerlendirme Ölçekleri'ni Türkçe'ye uyarladık.

SETh Didaktik Kurs Değerlendirme Ölçeği 9 sorudan, İnteraktif Kurs Değerlendirme Ölçeği ise 18 sorudan oluşmaktadır. Ölçekler 4 kişilik bir ekip tarafından önce Türkçe'ye tercüme edildi. Oluşan Türkçe metinler üzerinde tartışılarak ortak bir son metin üzerinde uzlaşıldı. Bu metin konuyla ilgisiz bir mütercim tarafından İngilizce'ye geri tercüme edildi. Bu İngilizce metinler orijinal İngilizceleri ile karşılaştırıldı. Her iki ölçek için de orijinal İngilizce metinle geri tercümeyle oluşan İngilizce metin arasında önemli bir anlam farklılığının olmadığına karar verildi.

Türkçeleştirilmiş SETH-DKD ve SETH-İKD, didaktik ve interaktif kurslar sonrasında tıp fakültesi 1. sınıf öğrencilerinden sırasıyla 94 ve 98 kişiye uygulandı. Uygulama sonrasında öğrencilerden anket soruları ile ilgili geri bildirim alındı ve SPSS paket programı kullanılarak Cronbach alfa değerleri hesaplanarak soruların iç güvenilirliklerine bakıldı.

SETh-İKD ölçeğinde 1. ve 16. soruların bazı öğrenciler tarafından ilk bakışta anlaşamadığı farkedildi. Cronbach alfa değerleri SETH-İKD için 0.92, SETH-DKD için 0.74 olarak hesaplandı. Bu sonuçlara göre her iki ölçeğin de güvenilirliklerinin yüksek olduğu, ancak SETH-İKD ölçeğinin geçerliliğinin tartışılabileceği kararına varıldı.

Sonuç olarak, Türkçe'ye uyarlanmış olan SETH-İKD ve SETH-DKD ölçeklerinin öğrencilerin eğitimi değerlendirmelerinde kullanılmasını öneriyoruz. Bununla birlikte kültür ve sistem farklılıkları da dikkate alınarak Türk öğrenciler için daha geçerli bir ölçeğin geliştirilmesinin uygun olacağını düşünüyoruz. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nın bu yöndeki çalışmaları devam etmekte olup sonuçlar yakında duyurulacaktır.

zekeriya@trakya.edu.tr

G2 KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ GERİBİLDİRİM UYGULAMASI

Almaç, A., Budak, F.

Giriş: Öğrenci geribildirim modern eğitim sistemlerinin en önemli ilkelerinden biridir. Ancak, mezuniyet öncesi Tıp eğitiminde öğrenci geribildirim konusunda, eğitimin özelliğinden kaynaklanan çok yönlü zorluklar vardır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Tıp eğitiminde tüm dönemlere uygulanabilir bir geribildirim formu ve uygulama yöntemi geliştirmektir.

Gereç, Yöntem: KOÜ Tıp Fakültesi Eğitim Komisyonu 1998 yılında öğrenci geribildirim konusunda çalışmaya başladı. Oluşturulan bir alt komisyonda konu ile ilgili ve belge birikimi sağlandı. Çalışmalar sonrası, özgün bir geribildirim formu taslağı ve uygulama yöntemi belirlendi. 1999-2000 Eğitim-Öğretim yılında tüm dönemleri kapsayan bir "geribildirim pilot uygulaması" yapıldı. Fakülte Kurulunun onayı ile 2000-2001 Eğitim-Öğretim yılı başından itibaren Öğrenci Geribildirim uygulaması süreci başlatıldı.

Bulgular: Öğrencilerin yaklaşık 1/3'ü cinsiyet belirtmediği saptandı. Öğretim Üyeleri en düşük notu "Öğrenci İle İletişim Becerisi"nden aldılar. Öğrencilerin yaklaşık 1/3'ü geribildirimde açık uçlu bölüme görüşlerini yazılı olarak belirttiler.

Sonuç: Öğrenci ilgisi, katılım düzeyi ve öğrencinin dengeli ve nesnel yaklaşımı geribildirim ilk sonuçları olarak olumlu bulundu. Öğrenci Geribildirim objektif olarak değerlendirilmesi ve hızla yönetime, öğretim üyelerine ve Eğitime yansımaya gerektiğine inanıyoruz.

ahmetalmac@hotmail.com

G3 GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİM SİSTEMİ VE TEKNİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

ÖZKAN, S., MARAL, I., BUDAKOĞLU, İ.İ., AYGÜN, R.

Gazi Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Dünyada ve Türkiye’de tıp eğitiminin amaçları ve yöntem tartışmaları hala devam etmektedir. Tıp eğitiminin her biçiminde temel beklentiler aynı olup, yöntemler farklıdır. Eğitim biçimini şekillendirirken tıp eğitimi alan öğrencilerin görüşlerini de bilmek gereklidir.

Amaç: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitim sistemi ve teknikleri hakkındaki görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde entegre eğitim sistemi uygulanmaktadır. Bu çalışmada kullanılan anket Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi’inde 2000-2001 öğretim yılında öğrenim gören Dönem 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 öğrencilerine gözlem altında uygulandı. Öğrencilerin 1057’sine (%87.5) ulaşıldı.

Bulgular: Öğrencilerin %51.7’si erkek, %48.3’ü kızdır. Öğrencilerin %84.2’si tıp eğitimi içerisinde iletişim becerileri dersi; %97.5’i klinik beceri laboratuvarı; %89.6’sı mesleksi değer ve etik dersi; %85.0’i alan çalışmaları; %87.0’si ise danışman öğretim üyeliği sisteminin olması gerektiğini söylemiştir. Tıp eğitimi sistemi olarak %13.4’ü klasik, %31.8’i entegre, %54.2’si probleme dayalı eğitimin olması gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilerin %53.4’ü anlatım tekniği, %63.0’ü soru-cevap (diyalog) tekniği, %73.6’sı gösteri tekniği, %61.9’u grup tartışması tekniği ve %76.0’sı hasta başı tartışma tekniği olması gerektiğini belirtenlerdir.

Sonuç: Öğrencilerden çoğunun tıp eğitiminde ciddi bir eksiklik olan iletişim becerileri dersinin eğitim programları içerisinde yer alması gerektiğini belirtmesi, hazırlanacak programlarda bundan sonra dikkate alınması gereken noktalardan biridir. Öğrencilerin şu anda fakülte eğitim programı içerisinde yer alan hasta başı tartışma tekniğinin, eğitim programlarının içinde yer alması gerektiğini vurgulaması ağırlıklandırarak artırılması gerekmektedir.

liremb@hotmail.com

G4 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE AKTİF EĞİTİMİ ÖĞRENCİLER NASIL DEĞERLENDİRİYOR?

MUSAL, B., TAŞKIRAN, H. C.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD

Giriş: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1997-1998 akademik yılından bu yana aktif eğitim programı uygulanmaktadır. Eğitim programı yıl içinde tüm yönleri ile öğrenciler ve eğiticiler tarafından sözel ve yazılı geri bildirimlerle sürekli olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmelerin yanı sıra her yıl sonunda öğrencilerin bütünsel bir bakış açılarını görebilmek amacı ile eğitim etkinlikleri, fakültenin sağladığı destek ve olanaklar ve eğitim yönlendiricilerini değerlendirebilecekleri bir anket formu düzenli olarak uygulanmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı 1999-2000 akademik yılı sonunda alınan öğrenci geri bildirimlerinin sunulmasıdır.

Gereç yöntemi: Kesitsel tipteki araştırmada öğrencilerden hoşnutluk düzeylerine göre eğitim etkinlikleri, fakültenin sağladığı destek ve olanaklar ve eğitim yönlendiricileri ile ilgili alt başlıklara 1-5 (1:en az, 5:en çok) puan vermeleri istenmiştir. Bu amaçla geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçek kullanılmıştır. Veriler SPSS paket programı ile değerlendirilmiştir.

Sonuçlar: Öğrencilerin en yüksek puan verdikleri eğitim etkinlikleri mesleki beceriler, bağımsız çalışma etkinlikleri, uygulamalar ve PDÖ oturumlarıdır.

Tüm eğitsel etkinliklere verdikleri ortalama puan 3.47 ± 0.80 olarak bulunmuştur.

Fakültenin sağladığı destek ve olanaklara ilişkin en yüksek puanı eğiticilerle iletişim, eğitimin fakülte için önceliği gibi başlıklar almıştır.

Eğitim yönlendiricilerine yönelik en yüksek puan alan alt başlıkların eğitim yönlendiricilerinin rahat ve güvenli bir eğitim ortamı sağlamaları ve geri bildirim sürecini kolaylaştırmaları ile ilgili olduğu belirlenmiştir.

cahit.taskir@deu.edu.tr

G5 MESLEKSEL BECERİLER GERİ BİLDİRİMLERİ KONUSUNDA ÖĞRENCİLERİN TUTUM VE DAVRANIŞLARI

ULUSEL B., * TAŞKIRAN C., *ÖZBOYACI C., ** ERGÖR G., ***YÜCESOY M., ***ÇELEBİ İ., ***UÇAN E.S.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceriler Laboratuvarı, **Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D., * Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceriler Komitesi*

Giriş ve Amaç: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenciler, her eğitim etkinliğini geri bildirim vererek tüm bileşenleriyle değerlendirmektedir. 1999-2000 eğitim yılında Dönem 1, 2 ve 3'te Mesleksel Beceriler uygulamalarına devam %80'in üzerindeyken geri bildirimler ile öğrencilerin ancak yarısının görüşü eğitimcilerle ulaşabilmiştir. Bunun bir soruna işaret edebileceği düşünülerek bir durum saptama çalışması yapılmıştır.

Yöntem: Dokuz çoktan seçmeli ve iki açık uçlu soru içeren bir anket formu kullanılmış; çoktan seçmeli sorular SPSS 8.0 istatistik programı ve Ki kare testi ile; açık uçlu soruların yanıtları gruplandırılarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: Anketi cevaplama oranı Dönem 1'de %58.7, Dönem 2'de %58.2 ve Dönem 3'te %55.4'tür. Mutlaka ve sıklıkla geri bildirim verdiğini bildiren öğrencilerin toplamı Dönem 1'de %67.3, Dönem 2'de %52.9, Dönem 3'te %63.9'dur. Geri bildirim vermenin sorunları düzeltmek için yararlı olacağını düşünenler Dönem 1'de %63.3 oranındayken Dönem 2'de %44.0'a ve Dönem 3'te %25.7'ye düşmektedir. ($p=0.002$) Geri bildirimlerin dikkate alındığını düşünen öğrencilerin oranı Dönem 1'de %32.0, Dönem 2'de %17.9 , Dönem 3'te %11.8'dir ($p= 0.038$). Uygulamalar sonrasında yazılı yerine sözlü geri bildirim vermeyi yeğleyenler Dönem 1, 2 ve 3'te sırasıyla % 7.4, %16.9 ve %36.4 oranındadır ($p= 0.002$). Geri bildirim vermenin vakit kaybı olduğu düşüncesi, unutm faktörü ve boş form bulunamaması gibi diğer olası etkenlerin geri bildirim verme davranışına anlamlı etkisi saptanamamıştır.

Açık uçlu sorulara yanıt olarak belirtilmiş geri bildirimlere yönelik düşüncelerin %23.9'u geri bildirimlerin yeterince dikkate alınmadığına dairdir.

Tartışma: Geri bildirim vererek sorunların düzeleceğine ve geri bildirimlerin dikkate alındığına olan inancın dönem ilerledikçe azaldığı görülmüş, sözlü geri bildirim verme eğiliminin artmasının yanıt arayışından kaynaklandığı düşünülmüştür. Öğrencilerin geri bildirimlerindeki eleştirilere eğitimcilerce yanıt vermeyi olanaklı kılan yöntem arayışının yararlı olabileceği görüşüne varılmıştır.

ulusel@ixir.com

G6 HÜTF DÖNEM III ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM OTURUMLARI İLE İLGİLİ MEMNUNİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIP EĞİTİMİ AD., PDÖ OTURUMLARI İNCELEME-DEĞERLENDİRME GRUBU

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 2000-2001 eğitim yılından başlayarak entegre sistem içinde yer alan ders kurullarındaki amfi derslerinde %10'luk bir azaltmaya gidilmiş ve entegre sisteme ilaveten aktif eğitim amacıyla probleme dayalı öğrenim oturumları yerleştirilmiştir. Öğrenciyi düşünmeye, araştırmaya ve çözüm bulmaya teşvik eden bu eğitim anlayışı öğrenciyi bir anlamda gerçek dünyaya hazırlamakta olduğundan öğrencilerin probleme dayalı oturumlarla ilgili memnuniyetleri önemlidir. 2000-2001 eğitim yılında Dönem III'de her ders kurulunda bir probleme dayalı öğrenim oturumu planlanmıştır. Bu çalışmada Dolaşım-Solunum ders kurulu içerisinde yer alan "Dispne" başlıklı oturum ile Ürogenital ve endokrin sistemler ders kurulu içerisinde yer alan "Amenore" başlıklı iki probleme dayalı öğrenim oturumu değerlendirilmiştir. Söz konusu oturumlara katılan öğrencilere oturumların sonunda değerlendirme formları dağıtılmış ve öğrencilerin memnuniyetleri araştırılmıştır. Memnuniyetlerin sorgulanmasında Likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler sayı ve yüzde değerler olarak ifade edilmiştir. Dönem III öğrencilerinin %66'sı eğitimden memnun kaldıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin %54,7'si oturumları başlangıçtaki beklentilerini karşılamada yeterli bulurken %71'i oturumların amaçlarına ulaşma konusunda yeterli olduğunu belirtmiştir. Probleme dayalı öğrenim oturumlarındaki öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi oturumların entegre sistem içindeki ağırlığının artırılması yolunda önemli bir yol gösterici olacaktır.

melcin@hacettepe.edu.tr

**G7 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ SON SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ**

GÜNAY, O.*, **GÜN, İ.***, **ÖZTÜRK, A.***, **MAZICIOĞLU, M.****

** Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ** Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı.*

Giriş: Tıp eğitiminin amacı öğrencilere teorik bilgi yüklemekten çok, onlara çeşitli alanlarda beceri kazandırmaktır. Yapılan sınavlar, öğrencilerin teorik bilgi birikimlerini değerlendirmekte, kazandıkları beceriler yeterince değerlendirilememektedir.

Amaç: Bu araştırma, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin, fakültede aldıkları eğitim ve kazandıkları beceriler hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve yöntem: 2000-2001 eğitim-öğretim yılında, Fakülte'nin son sınıfında okumakta olan öğrenciler (intern) araştırma kapsamına alındı. Tıp eğitimi ve hekimlik becerileri ile ilgili 21 soru içeren bir anket formu araştırmacıların gözetiminde öğrenciler tarafından dolduruldu. Öğrencilerin, aldıkları eğitimle ilgili düşüncelerini, en kötüden en iyiye doğru beş kategoride değerlendirmeleri istendi.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin çoğunluğu fakültede aldıkları eğitimi, eğitim programlarını, eğitim olanaklarını ve eğitim programlarını "orta" olarak değerlendirirken; hasta ile iletişim kurma, öykü alma, fizik muayene yapma ve laboratuvar bulguları yorumlama becerilerini "iyi" olarak, adli hekimlik ve resmi yazışma becerilerini ise "kötü" olarak değerlendirdiler.

Tıbbi ve cerrahi becerilerden; tansiyon ölçme, derece alma, intramuskuler enjeksiyon, intravenöz enjeksiyon, subkuten enjeksiyon, kan alma, nazogastrik sonda uygulama, üriner kateter uygulama, cilt dikişi koyma, dikiş alma ve pansuman yapma konularında öğrencilerin çoğunluğunun kendi becerilerini "iyi" veya "çok iyi" olarak değerlendirdikleri buna karşılık, lavman yapma, doğum yaptıрма, RİA uygulama, kulak yıkama, cut down açma, lumbal ponksiyon yapma ve kardiyo pulmoner resusitasyon konularındaki becerilerini "kötü" veya "çok kötü" olarak değerlendirdikleri belirlendi.

Sonuç: Tıp Fakültesi öğrencilerinin sık uygulama olanağı buldukları alanlarda yeterli beceri düzeyine ulaşırken; doğum, rahim içi araç uygulama, lumbal ponksiyon, kardiyo pulmoner resusitasyon gibi alanlarda beceri düzeylerinin yeterli olmadığı; ayrıca adli hekimlik ve resmi yazışma konularında da kendilerini yeterli hissetmedikleri sonucuna varılmıştır.

G8 TASK'A DAYALI ÖĞRENİMDE UYGULANACAK SEÇMELİ STAJ PROGRAMINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

DEĞİRMENCİ B., ESEN N., ÇELEBİ İ., KÜÇÜKGÜÇLÜ S., ÖZKAN, H., MUSAL B.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir

Giriş: Task'a Dayalı Öğrenim (TDÖ), Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi (DEÜTF) 4. ve 5. dönem eğitiminde kullanılan yeni, çağdaş bir eğitim yöntemidir. TDÖ ile , disiplinlere dayalı staj sistemi yerine, semptom veya klinik problemi konu alan tasklar kullanılarak, probleme dayalı öğrenim ve entegre sistemi multidisipliner öğretme ve öğrenme bakış açısıyla kaynaştırma ve farklı disiplinlerin zengin öğrenme fırsatlarını öğrenciye sunma hedeflenmektedir. Bu eğitim sistemlerinde 4. ve 5. dönemde birer aylık seçmeli staj uygulaması planlanmaktadır.

Amaç: Seçmeli stajların planlanması aşamasında, bu programın amacı, düzenlenmesi, seçmeli stajı yapmak istedikleri ana bilim dalları ve kurumlar hakkında öğrencilerin görüş, öneri ve tercihlerinin belirlenmesi.

Gereç ve yöntem: Amaca yönelik olarak hazırlanan anket formu TDÖ sistemiyle öğrenim gören 4. dönem öğrencilerine (68 öğrenci) dağıtılarak bir hafta içinde toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin seçmeli staj seçiminde tercihlerini belirleyen öncelikli üç etkenin, ileride seçmeyi düşündükleri uzmanlık dalı olması, ilgili bölümde derinlemesine bilgi ve beceri edinebilmek ve ilgili bölüme ait bilgi ve beceri eksikliği olduğunu düşünmek olduğu saptanmıştır. 4. dönem seçmeli stajı için en çok tercih edilen üç anabilim dalının Kardiyoloji , Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ve Kadın Hastalıkları ve Doğum, 5. dönem için ise Kardiyoloji , İç Hastalıkları ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları olduğu belirlenmiştir. Seçmeli stajı yapmak üzere en çok tercih edilen üç kurumun ise DEÜTF, başka bir üniversite hastanesi ve yurt dışında bir üniversite hastanesi olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışmanın bulgularının 4. ve 5. dönem seçmeli staj programlarının hazırlanması sürecine önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

berna.degirmenci@deu.edu.tr

G9 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HEKİM ADAYLARININ HALK SAĞLIĞI ROTASYONUNDAKİ UYGULAMALAR HAKKINDA GERİ BİLDİRİMLERİ

KILIÇ, B., ERGÖR, A.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Giriş: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki (DEÜTF) hekim adayları (intern doktorlar) 2 aylık halk sağlığı rotasyonunda Narlıdere Eğitim Araştırma ve Sağlık Bölgesi'ndeki Narlıdere, Güzelbahçe, Urla ve Seferihisar Sağlık Grup Başkanlıklarına bağlı 16 sağlık ocağından 12 tanesinde eğitim görmektedir. Bu rotasyon sırasında hekim adayları sağlık ocağında hasta muayenesi, bebek, gebe, kadın, çocuk izlemeleri, aşı, bulaşıcı hastalıklarla mücadele, çevre sağlığı ve laboratuvar uygulamaları başta olmak üzere sağlık ocağının her alanında fiilen çalışmaktadırlar.

Amaç: Bu araştırmanın amacı DEÜTF'deki hekim adaylarının, 2 aylık halk sağlığı rotasyonu hakkındaki değerlendirmelerini ve bunu etkileyen etmenleri saptamaktır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma kesitsel ve analitik tiptedir. Geri bildirimler Aralık 1998 ile Kasım 2000 tarihleri arasındaki 2 yıllık süreyi kapsamaktadır. Bu dönem içinde halk sağlığı rotasyonu yapan intern doktorların sayısı 392, geri bildirim yapan intern doktor sayısı 279'dur (%71.2). Hekim adayları sağlık ocağında yaptıkları uygulamaları 5'li bir ölçek üzerinden değerlendirmişlerdir. 5 puan "çok yeterli", 1 puan "çok yetersiz" anlamına gelmektedir. İstatistiksel analizler SPSS 8.0 programı ile yapılmıştır. Gruplar arası farklılıklar için ki-kare, t testi veya ANOVA testleri kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Geri bildirim yapan intern doktorların %60.2'si erkek (147), %39.8'i kızdır (97). Narlıdere Sağlık Grup Başkanlığı'na bağlı sağlık ocaklarında çalışan intern doktor sayısı 132 (%55), Güzelbahçe Sağlık Grup Başkanlığı'na bağlı sağlık ocaklarında çalışan intern doktor sayısı 62 (%26), Seferihisar ve Urla Sağlık Grup Başkanlığı'na bağlı sağlık ocaklarında çalışan intern doktor sayısı ise 46'dır (%19). 2 uygulamada cinsiyete göre anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Klor ölçümünde erkekler (%60.5), hemoglobin ölçümünde kızlar (%70.5) uygulamaları yeterli veya çok yeterli olarak değerlendirmişlerdir (sırasıyla p:0.003 ve 0.032). Uygulamaların aldığı ortalama puanların Sağlık Grup Başkanlıklarına (SGB) göre farklılıklar gösterenleri ise şöyledir: İş yeri denetimi yapma, adli rapor yazma, idrar bakısı ve topluma sağlık eğitimi verme uygulamalarının ortalama puanları Narlıdere SGB'de diğer SGB'lere göre anlamlı olarak daha azdır (p değerleri sırasıyla; 0.000, 0.000, 0.000, 0.045). Klor ölçümü ve filyasyon çalışması yapma ise Urla ve Seferihisar SGB'lerde diğer SGB'lere göre anlamlı olarak daha azdır (p değerleri sırasıyla:0.002, 0.026). Sağlık ocağı uygulamalarında en yüksek yeterlilik puanları poliklinik (4.52±0.77), im enjeksiyon (4.35±1.01), sağlık ocağı kayıtlarını inceleme (4.18±0.8) ve sağlık ocağı yönetimini gözleme (4.10±0.84) bölümlerine verilmiştir. Halk sağlığı rotasyonu için hazırlanan intern eğitim dosyası (4.24±0.89), her grubun yaptığı bilimsel bir araştırma planlayıp yapma süreci (4.38±0.8) ve JHPIEGO projesi kapsamındaki Aile Planlaması Kursu ise (n:99) 4.51±1.13 puan almışlardır. Danışman öğretim üyelerine 4.43±0.8 ve danışman sağlık ocağı hekimlerine de 4.25±1.04 puan verilmiştir. En düşük puanlar ise servikal smear alma (2.27±1.38), kulak yıkama (2.47±1.48), gayta incelemesi (2.48±1.14), jinekolojik bakı (2.68±1.4)ve filyasyon çalışması (2.79±1.38) uygulamalarıdır.

bulent.kilic@deu.edu.tr

G10 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE 1997-1999 YILLARI ARASINDA BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN MODÜLER BECERİ EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ BEĞENİSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

DURAK, H.İ., * SAÇAKLIOĞLU, F. **

*EÜTF Tıp Eğitimi AD., ** EÜTF Halk Sağlığı AD. ve Tıp Eğitimi AD., 35100 Bornova, İZMİR

Giriş: Tıp fakültelerinin hekim adaylarını hangi öğrenme konularında eğitecekleri, bunu nasıl yapacakları ve değerlendirecekleri konusunda çok yol alınmıştır. Tıp eğitiminin geliştirilebilmesi için sistematik bir "eğitim değerlendirme sistemi"ne ve alt başlık olarak beceri eğitimi değerlendirmelerine gereksinim vardır. Değerlendirme yöntemleri arasında, üzerinde en çok çalışma yapılmış ve kabul göreni "öğrenci beğenisi" dir.

Amaç: 1997-1999 yılları arasında, E.Ü.T.F Birinci Sınıf Programı' ndaki mesleki beceri eğitim modülleri hakkında, öğrencilerin beğeni düzeyleri ile her bir beceri eğitim programı için algıladıkları yeterlilik düzeylerini saptamak, beğeni düzeyleri ile yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi yön ve güç açısından ortaya koymak hedeflenmiştir. Bir diğer amaç olarak da modüler beceri eğitiminde kullanılabilecek başarı standardını hesaplamaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma 20 kesitsel ve tanımlayıcı araştırmadan oluşmaktadır. Veriler, 1997-98 ve 1998-99 yıllarında fakülteye devam eden birinci sınıf öğrencilerine sınavda ek süre verilerek dağıtılan anketler aracılığı ile toplanmıştır. Anketler öğrencilerin 1-5 likert ölçeğine göre "eğitimin girdi ve sürecini ilgilendiren alt başlıklardaki beğeni düzeyleri ve hissettikleri yeterlilik düzeyleri" ni sorgulamaktadır. Araştırmalarda örnek seçilmemiştir. Çalışma evreni 559 birinci sınıf öğrencisi, genel kapsayıcılık oranı %91,47'dir. Veriler SPSS 8.0 paket programı ile analiz edilmiş, kıkare, t testi, ANOVA, korelasyon ve basit lineer regresyon kullanılmıştır. Araştırmaların sonuçları karşılaştırılmış, öğrenci gözünde, modüllerin başarı düzeyleri tartışılmıştır. E.Ü.T.F.'de sonraki yılların beceri eğitimi değerlendirmelerine ışık tutabilecek; eğitim ortamının girdi ve süreç özellikleri konusunda öğrencilerin beğenisi ile hissettikleri yeterlilik düzeylerinin ilişki yönü ve gücü, farklı beğeni düzeylerine göre hesaplanmış ve irdelenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Birinci Sınıf Modüler Beceri Eğitimi toplam 210 saattir ve birinci sınıf eğitim programının %20,7 sini oluşturmaktadır. Genel olarak bakıldığında öğrencilerin modüler beceri eğitiminin girdi ve sürecinden "İletişim Becerileri" ve "Klinik Cihaz Tanıtımı" modülleri dışında beğenmekte ve kendilerini yeterli bulmaktadırlar. Yıllar arasında eğitim tekniklerinde bir ilerleme dışında sürecin kalitesi aynı kalırken, çıktılar açısından öğrenci sayısı artışından kaynaklanan gerilemeler söz konusudur. Modüllerin başarı düzeylerini, fakültenin eğitim öncesi saptadığı standartlar olmadan kesin olarak tanımlamak yanlıştır. Frekans dağılımı ve yaygınlık ölçütleri ile yapılan analizlerde göreceli olarak olumsuz bulunan "İletişim Becerileri" ve "Klinik Cihaz Tanıtımı" modüllerinin, kesin standartlar eşliğinde başarı performansları 3,50 noktasında diğerlerinden ayrılmaktadır. Bu doğrultuda E.Ü.T.F. için, öğrenci beğenisi ve beş puanlı likert ölçeği ile yapılan modül değerlendirmelerinde kesin başarı standardı 3,50 olmalıdır. "Eğitim teknikleri" ($r=0,431$ odds ratio=2,78 $p>0,01$) ve "sınıf dinamikleri" ($r=0,322$, odds ratio=2,09 $p>0,01$) beğeni skorlarının, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmada hissettikleri yeterlilik düzeyi ile güçlü pozitif ilişkisi doğrultusunda, eğitimi geliştirme çalışmaları, eğitimcilerin eğitim tekniklerini etkin kullanmaları ve sınıf dinamiklerinin geliştirilmesine yoğunlaştırılmalıdır.

durakhi@med.ege.edu.tr

**G11 EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ALTINCI SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN HALK SAĞLIĞI STAJI HAKKINDAKİ BEKLENTİ –
YETERLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

ÇALIŞKAN, S. A.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Tıp Fakültesi öğrencilerinin; önceki bilgileri, kişisel ve çevresel deneyimleri ışığında eğitim alacakları stajlardan beklentilerinin; staj sonunda ise hissettikleri yeterlilik düzeylerinin ortaya konulması bu stajların amaç ve öğrenim hedefleri açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Altıncı sınıf öğrencilerinin amaç ve öğrenim hedefleri doğrultusunda Halk Sağlığı stajı hakkındaki beklentilerinin ve staj sonunda yeterlilik düzeylerinin sorgulanması, aradaki farkın ortaya konulması, Halk Sağlığı stajı amaç ve öğrenim hedeflerinin bu bulgular ışığında tartışılması hedeflenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Mayıs - Aralık 2000 tarihleri arasında Halk Sağlığı stajı alan dört gruptaki toplam 243 altıncı. sınıf öğrencisinin tamamı araştırma kapsamına alınmıştır. Öğrencilerin beklenti düzeyleri stajın birinci haftası, yeterlilik düzeyleri ise stajın son haftası sorgulanmıştır. Sorgulamada kullanılan 26 başlıklı anket, 43 öğrencinin "Halk Sağlığı stajından beklentileriniz nelerdir?" açık uçlu sorusuna verdikleri yanıtlardan en fazla dile getirilen 9 başlık ve Halk Sağlığı stajı amaç ve öğrenim hedefleri içinden 17 temel başlık alınarak oluşturulmuştur. Öğrencilerden bu başlıkları 5'li Likert Ölçeğine göre puanlamaları istenmiştir. Veriler SPSS 10.0 programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerden %72,4'ü beklenti (n=176), %83,1'i yeterlilik (n=202) anketine katılmıştır. Beklenti anketine katılanların %55,1'i erkek(n=97), %44,9'u kız(n=79), yeterlilik anketine katılanların %54'ü erkek(n=109), %46'sı kız(n=93) öğrencilerden oluşmaktadır. Kontrol değişkeni olarak kullanılan başlığın korelasyon katsayısı tüm gruplar için 0,765, beklenti gurubunda 0,808, yeterlilik gurubunda 0,71 bulunmuştur. Yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach Alfa 0,9278 bulunmuştur. Dört başlık dışında öğrencilerin beklenti ve yeterlilik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Fark bulunan başlıklarda -bir başlık dışında- öğrencilerin beklenti ortalamaları yeterlilik ortalamalarından yüksektir. Öğrenciler "Öğretim üyesi danışmanlığından yararlanma" başlığı için beklenti ortalaması 3,1, yeterlilik ortalaması 3,8 dir. Öğrencilerin beklentileri en düşük "TUS'a çalışma olanağı bulma" başlığında karşılanmıştır Yapılan Faktör analizinde anket başlıkları 5 faktör altında toplanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Küçük gruplara yönelik eğitim danışmanlığı vermenin öğrenciler üzerinde olumlu katkısı görülmektedir. Öğrencilere danışmanlık veren kişilerin %81'i (n=11) EÜTF'de "Eğitici Eğitimi Kursu"na katılıp sertifika almışlardır. Faktörler altında toplanan başlıklar birbirleriyle uyumlu önermelerden oluşmaktadır. Bu sonuçların Halk Sağlığı Amaç ve Öğrenim hedeflerinin tartışılmasında yönlendirici olacağı düşünülmektedir.

sayhan@med.ege.edu.tr

G12 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ BİRİNCİ SINIFTA DERS KURULU SONU GERİ BİLDİRİMLERİ

ALTINIŞIK, M^{*}., KARUL, A^{*}., GÜREL, A^{**}., DEREBOY, F^{***}.

ADÜ Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Koordinatörü, **ADÜ Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Birimi Ölçme ve Değerlendirme Alt-birimi Başkanı, *ADÜ Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı*

Giriş: Fakültemizde uygulanan entegre eğitim programına göre 1. sınıfta eğitim beş ders kuruluna bölünmüştür. Her ders kurulu sonunda sınav yapılmakta ve öğrencilerden geri bildirim alınmaktadır.

Amaç: Bu bildiri, fakültemizde 2000-2001 eğitim-öğretim yılında birinci sınıf öğrencilerinden alınan ders kurulu sonu geri bildirimlerinin tanıtılması ve ilk üç ders kurulu sonu geri bildirimleri sonuçlarının tartışılması amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Fakültemiz birinci sınıf öğrencilerinden ilk üç ders kurulu sonunda alınan ders kurulu sonu geri bildirimleri incelenmiş ve sonuçları tartışılmıştır.

Bulgular: Fakültemiz 33 kişilik 1. sınıfında ders kurulu sonlarında öğrencilerden alınan geri bildirimlerde kendilerinden anabilim dallarınca ve tıp eğitimi birimince (TEB) gerçekleştirilen etkinlikler (EHU) ile ortak zorunlu derslere ayrılan sürenin, ders veya uygulama araçlarının, eğitim ortamının ve öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyinin yeterliği; ders kurulu süresinin yeterliği ve etkinliklerin birbiriyle uyumu; ders kurulu sınavlarının öğrenilenleri değerlendirmeye uygunluğu ölçütleri için 1 (yetersiz) ile 5 (çok iyi) arasında puan vererek değerlendirme yapımları istenmektedir.

Fakültemiz 1. sınıf öğrencilerinden 2000-2001 eğitim-öğretim yılının ilk üç ders kurulunda alınan geri bildirimlerde her bir ölçüt için öğrencilerden % kaçının 4 (iyi) veya 5 (çok iyi) puan verdiği ve bu % değerlerin toplamı hesaplanmıştır. Öğrencilerimizin %76-78'inin anabilim dallarınca verilen kuramsal derslere (sunumlar) ayrılan süre için; %54-90'ının uygulamalara ayrılan süre için; %54-82'sinin ders araçlarının yeterliği için; %46-73'ünün eğitim ortamının yeterliği için; %64-83'ünün öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyleri için; %54-87'sinin ders programı ile ilgili değerlendirmeler için; %64-81'inin ders kurulu sınavlarının öğrenilenleri değerlendirmeye uygunluğu için 4 veya 5 puan verdiği belirlenmiştir.

Sonuç: Fakültemiz 1. sınıfında 2000-2001 eğitim-öğretim yılının ilk üç ders kurulunda öğrencilerden alınan ders kurulu sonu geri bildirimleri, ders araçlarının ve eğitim ortamının yeterliği konusunda bazı eksikliklere dikkati çekme bakımından önemlidir. Bu eksikliklerin giderilmesiyle öğrencilerin memnuniyetinin de artması ve öğrenme hedeflerine ulaşma düzeylerinin yeterli olması sevindiricidir. Ders kurulu sonlarında öğrencilerden böyle geri bildirimlerin alınması eğitim-öğretimin iyileştirilmesi çalışmaları için oldukça gerekli ve yararlı olmaktadır.

maltinisik50@hotmail.com

G13 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ BİRİNCİ SINIF EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMI VE ÖĞRENCİ ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ALTINIŞIK, M^{*}, KARUL, A^{*}, DEREBOY, F^{**}, GÜREL, M^{***}.

ADÜ Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Koordinatörü, **ADÜ Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı, *ADÜ Tıp Fakültesi Dekanı*

Giriş: Fakültemiz birinci sınıfında eğitim, entegredir ve beş ders kuruluna bölünmüştür. Öğrencilerin başarısı, katıldıkları her etkinlik için ayrı ayrı yapılan değerlendirmeler sonunda belirlenmektedir.

Amaç: Bu bildiride, fakültemizde 2000-2001 eğitim-öğretim yılında birinci sınıfta uygulanan eğitim-öğretim programı ile not verme sisteminin tanıtılması ve analizi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: "Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi 2000-2001 eğitim-öğretim yılı 1. sınıf ders programı" kitapçığı ile "Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim-Öğretim Rehberi 2000-2001" ve 1. sınıfta yapılan ilk üç ders kurulu sınavı sonuçları incelenerek gerekli bilgiler sağlanmış ve değerlendirilmiştir.

Bulgular: Tıp fakültesi birinci sınıfta eğitim-öğretimin amacı, klinik eğitime temel oluşturacak konularda öğrenciyi bilgilendirmek, insan hücre ve dokularını tanıtmak, insan organizmasının gelişimi ile ilgili bilgiler vermek ve öğrenciyi hekimlik mesleğini tanıtmak, iletişimsel ve klinik becerileri kazandırmaya başlamak olarak belirlenmiştir.

Fakültemiz 1. sınıfındaki öğrencilerimiz, birinci basamak ortamında hasta ile karşılaşmakta, Anabilim Dallarınca gerçekleştirilen 420 saat kuramsal ve 110 saat uygulama olmak üzere toplam 530 saat "Temel Tıp Bilimleri Dersi", Tıp Eğitimi Birimince (TEB) gerçekleştirilen toplam 220 saat "Entegre Hekimlik Uygulamaları-EHU-" ve toplam 240 saat "Ortak Zorunlu Ders" almaktadırlar. Buna göre fakültemiz 1. sınıfında verilen toplam 990 saat dersin %54'ünü anabilim dallarınca verilen dersler, %22'sini EHU ve %24'ünü ortak zorunlu dersler oluşturmaktadır.

Fakültemiz 1. sınıfında 32 hafta ders yapılmaktadır. Öğrencilerimizin bir haftada aldıkları kuramsal ders sayısı 13,1 saat Temel Tıp Bilimleri Dersi ve 7,5 saat Ortak Zorunlu Ders, yaptıkları uygulama ise 3,4 saat Temel Tıp Bilimleri Dersi uygulaması ve 6,8 saat EHU'dur.

Fakültemiz birinci sınıfında ilk üç ders kurulu sınavında kuramsal derslerin not payı %64-78 arasında, uygulamaların not payı %22-36 arasında olmuştur. Sınıf not ortalamasına göre öğrencilerimizin başarısı kuramsal sınavlarda %63-72 arasında, uygulama sınavlarında %83-91 arasında ve ders kurulu sınavlarında %67-81 arasında olmuştur.

Sonuç: Fakültemiz 1. sınıfında derslerin %67'si kuramsal ders, %33'ü uygulamadır ve öğrencilerimiz uygulamalarda daha başarılı olmaktadır. Uygulamalardaki başarının not verilerek değerlendirilmesi suretiyle öğrencinin kuramsal sınav notunda yaklaşık %9 oranında bir artış oluşturulmaktadır ki bu da öğrencileri uygulamalara yönlendirme için yararlı olmaktadır.

maltinisik50@hotmail.com

G14 HÜTF DÖNEM I ÖĞRENCİLERİNİN İLKYARDIM MODÜLÜ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELERİ

BİLİR, N.,* ALTINTAŞ, K.H.,* ÖZVARİŞ, Ş.B.,* YILDIZ, A.N.,** ,ASLAN, D.**

* Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Öğretim üyesi, ** Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Öğretim görevlisi

Amaç: HÜTF Dönem I öğrencilerinin ilk kez uygulanan ilkyardım modülü hakkındaki memnuniyet durumlarının ve çeşitli görüşlerinin saptanması amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Materyal-Metod: Kasım- Aralık 2000 tarihlerinde ilk kez HÜTF Dönem I öğrencilerine ilkyardım eğitimi modüler yöntem ile verilmiştir. Eğitimin süresi 20 saat olarak gerçekleşmiştir. Bu sürenin 1 saati amfi dersine ayrılmıştır. Eğitime, Tıp Fakültesi Türkçe programından 193, İngilizce programından 123, toplam 316 öğrenci katılmıştır. Araştırma kesitsel tipte epidemiyolojik bir çalışmadır. Programın son günü 16 soruluk anket ve 5'li skala kullanılarak öğrencilerin ilkyardım modülü ile ilgili değerlendirmeleri öğrenilmiştir. Analizler EPI-INFO 5.0 bilgisayar programı ile yapılmıştır.

Bulgular: İkyardım PDÖ oturumları amaçlarına ulaşma konusunda yeterliydi" görüşüne öğrencilerin %25.4'ü (80 öğrenci) tamamen katıldıklarını % 63.8'i (201 öğrenci) ise katıldıklarını ifade etmişlerdir. "İkyardım PDÖ oturumları içerisindeki amfi dersinin süresi 1 saat daha uzun olmalıydı" cümlesine öğrencilerin % 29.6'sı (93 öğrenci) hiç katılmadıklarını, % 37.9'u ise (119 öğrenci) katılmadıklarını belirtmişlerdir. "Öğrendiğim konularda ilkyardım gerektiren bir durumda rahatlıkla müdahale edebileceğimi düşünüyorum" ifadesine öğrencilerin %25.1'i (79 öğrenci) tamamen katıldıklarını, % 50.5'i (159 öğrenci) ise katıldıklarını söylemişlerdir. Kaynak kitap, manken, araç-gereç eksiklikleri en çok dile getirilen sorun alanlarını oluşturmuştur. "Dönem 1'de aldığım ilkyardım eğitiminden memnunum" görüşüne öğrencilerin % 34.7'si (109 öğrenci) tamamen katıldıklarını % 56.4'ü (177 öğrenci) ise katıldıklarını belirtmişlerdir.

Sonuç: Öğrenciler ilkyardım eğitiminin modüler tarzda sunulmasından memnundur.

Öneriler: İkyardım modülü ile ilgili olarak kaynak kitap, manken, araç-gereç ve diğer alt yapı eksiklikleri süratle giderilmelidir.

daslan@superonline.com

G15 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI'NDA SON 8 AYDA STAJ YAPAN İNTERN DOKTORLARIN KATILDIKLARI ÇOCUK SAĞLIĞI SEMİNERLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

ÖZCEBE H.*, ATTİLA S**, BAĞCI T.,** ASLAN D.**

**Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD., **Uzman Dr., Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.*

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, kırsal hekimlik stajı kapsamında intern doktorlara yönelik ikişer aylık eğitim programları uygulamaktadır. Staj süresince haftanın bir günü "intern eğitim günü" olarak belirlenmiş olup, bu günde çeşitli konularda seminerler düzenlenmektedir. Düzenlenen seminerlerin büyük bir çoğunluğu internler tarafından yürütülmektedir. Bu seminerlerden bir tanesi de "Çocuk Sağlığı" semineridir. Çocuk Sağlığı semineri, "interaktif eğitim teknikleri"nin kullanıldığı bir seminer olup seminer sonunda öğrenci değerlendirme formları uygulanmaktadır. Bu sunuşta, ikişer aylık son "dört" staj döneme ait öğrencilerin çocuk sağlığı seminerleri ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Seminerlerde, öğrenciler, seminerin amaçları açık bir şekilde ifade edildiğini (%74.0-95.0), interaktif eğitim tekniklerinin kullanılmasının yararlı olduğunu (% 45.0-75.0), görüşlerini rahat bir şekilde ifade ettiklerini (% 75.0-93.0) bildirmişlerdir. Seminerin yapıldığı ortam ve semineri sunan grupların interaktif eğitim tekniklerini uygulama becerileri öğrencilerin, seminer ile ilgili geribildirimlerini etkilemektedir. Eğitim sistemi içinde olması gereken "öğrencilerin" görüşleri eğitimin her basamağında alınmalı ve alınan geribildirimlere göre çeşitli düzenlemeler yapılmalıdır. "Çocuk Sağlığı" seminerleri ile ilgili düzenlemeler alınan geribildirimler doğrultusunda sürekli olarak yapılmaktadır. Seminer içeriği ile ilgili örnek program ve seminer değerlendirme formu posterde sunulacaktır.

daslan@superonline.com

G16 İNTERN DOKTORLARIN "SAĞLIK EĞİTİMİ" SEMİNERLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

ÖZVARIŞ Ş.B.*, ASLAN D.**, KOÇOĞLU G.O.***

Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD., **Uzman Dr., Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD., *Araştırma Görevlisi Dr., Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D.*

Tıp eğitimi sırasında, öğrencilerden alınan geribildirimlerin önemi, uygulanan eğitim programının içerik ve yöntemi ile ilgili uygun düzenlemelerin yapılması için çok önemlidir. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 6 öğrencilerinin kırsal hekimlik stajı, Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından yürütülmektedir. Staj süresince haftanın bir günü "intern eğitim günü" olarak belirlenmiştir. Bu gün içerisinde çeşitli konularda interaktif eğitim tekniklerinin kullanıldığı seminerler düzenlenmektedir. "Sağlık Eğitimi" semineri, internlere yönelik seminerlerden biridir. Seminerin amacı, internlerin "yetişkinin öğrenme özellikleri"ne uygun yaklaşımı ve "interaktif eğitim teknikleri"ni kullanarak sağlık eğitimi yapabilmeleridir. Bu seminerlerin sonunda, seminer değerlendirme formları aracılığı ile internlerin seminer ile ilgili görüşleri alınmaktadır. Bu çalışmada internlerin son 6 ay içinde "Sağlık Eğitimi" seminerleri ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Eylül-Ekim 2000 tarihinde bu seminere katılan internlerin % 92.0'ı "seminerin amaçları açık bir şekilde belirtildi" ifadesine katılırken bu görüşle ilgili Ocak-Şubat 2001 tarihinde katılan internlerin % 95.0'ı olumlu görüş bildirmişlerdir. "Öğrenciler de derse katıldı" ifadesi ile ilgili olumlu görüşler % 45.0 ile % 82.0 arasında değişmektedir. Aynı şekilde "İnteraktif eğitim tekniklerinin kullanılması etkili oldu" ifadesi ile ilgili olumlu görüşler % 53.0 ile % 93.0 arasında değişmektedir. Öğrencilerin, "seminerin yapıldığı mekan", "seminerin süresi", "sunum yapan kişiler", vb. ile ilgili görüşleri de alınarak bu görüşleri etkilemiş olabilecek durumlar tartışılmıştır. "Sağlık Eğitimi" semineri ile ilgili alınan geribildirimler sürekli olarak değerlendirilmekte, eğitim programının içerik ve yöntemine yansıtılmaktadır.

daslan@superonline.com

G17 HÜTF DÖNEM IV ÖĞRENCİLERİNİN "PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM" DENEYİMLERİ

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı, PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu

Dönem IV eğitim dönemi staj programları kapsamında probleme dayalı öğrenim(PDÖ) oturumları başlatılmış olup bu kapsamdaki 2 ayrı oturum mevcut çalışmaya alınmıştır. Değerlendirilen PDÖ oturumları, Pediatri ve Kadın Hastalıkları Anabilim Dalı tarafından iki ayrı konu başlığında yürütülmüştür. Bu çalışmada Dönem IV öğrencilerinin 2 ayrı staj kapsamında katıldıkları PDÖ oturumları ile ilgili memnuniyet düzeyleri sorgulanmıştır. Öğrencilerin "eğitimin amacı, eğitici, program, yöntem, vb. konular"a yönelik görüşleri alınmıştır. Değerlendirmeler yapılırken Likert Ölçeği kullanılmıştır. Pediatri tarafından yürütülen "Büyüme" başlıklı PDÖ oturumu ile ilgili olarak "eğitimin amaçları açık bir şekilde belirtildi" ifadesi ile ilgili olumlu görüşler öğrencilerin % 85.0'ı tarafından belirtilmiştir. Benzer olarak öğrencilerin eğiticinin öğrenci ile etkileşim kurduğuna dair görüşe katılanların boyutu ise % 91.0 olarak tespit edilmiştir. Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı tarafından yürütülen PDÖ oturumları ile ilgili "genel memnuniyet" öğrencilerin % 98.0'ı tarafından ifade edilmiştir.

Tıp fakültesi eğitim programları kapsamında yürütülen bu oturumlarda, öğrencilerden alınan geribildirimler doğrultusunda ilgili oturumlara yönelik gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. "Öğrencinin" eğitim sürecinin en önemli parçasını oluşturduğu görüşü bu tarz çalışmaların önemini artırmaktadır. Fakülte kapsamında bu yıl başlatılan "PDÖ" uygulamalarının güçlenerek devam etmesi, öğrencilerin görüşlerinin değerlendirilmesi ve düzenlemelerin uygulamalara yansıtılması ile

daslan@superonline.com

G18 ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKİ BECERİ LABORATUVARI UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

BİLGEL,N., ÖZÇAKIR,A., UNCU,Y., SADIKOĞLU,G., ALPER,Z., ÖZDEMİR, H.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa

Amaç: Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleki Beceri Laboratuvarı uygulamalarının değerlendirilmesi ve bu değerlendirmenin ışığı altında daha verimli kılınmasıdır.

Gereç ve Yöntem: 1 Ağustos 2000-1 Mart 2001 tarihleri arasında beceri laboratuvarında eğitim gören 111 son sınıf öğrencisine, uygulamanın son günü 20 soruluk anket formları dağıtılmış ve soruları cevaplamaları istenmiştir. Formlar SPSS programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin % 95,5 i tıp eğitiminde maket üzerinde yapılan mesleki beceri eğitiminin gerekli olduğunu söylemiştir. % 47,7 si laboratuvarda geçirdiği süreyi yeterli bulmuştur. Öğrencilerin gereksiz olarak buldukları uygulamalar öncelik sırasına göre şunlardır: Nabız sayımı,TA ölçümü,IM ve IV enjeksiyon,SC enjeksiyon ve üretral kateter uygulaması. Öğrencilerin ilk defa laboratuvarda yaptıkları uygulamalar ise sırasıyla, meme muayenesi, vaginal tuşe, sütür atma, leopold manevraları, CPR, göz muayenesi, rektal tuşe ve kulak muayenesidir. Öğrencilerin % 61,3 ü maketleri eğitim için yeterli bulmuştur. Mesleki beceri laboratuvarındaki eğitimi bu şekliyle yeterli bulan öğrencilerin oranı % 41,4 dür. Görsel eğitim materyallerinin de kullanılmasını isteyenler ise % 36,6 oranındadır. Öğrencilerin yarısından çoğu bu eğitiminin 2. veya 3. sınıfta verilmesinin daha yararlı olacağını söylemiştir.

Sonuç: Tıp eğitiminde mesleki beceri laboratuvarı uygulamaları, tıp sanatının öğretilmesinde, özellikle de hasta ile karşılaşmadan önce bazı becerilerin kazandırılmasında ve öğrencilere kendine güven duygusunun aşılmasında önemli ve gereklidir.

nazan@uludag.edu.tr

G19 TIP ÖĞRENCİLERİNİN TIBBİ TERMİNOLOJİ KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCELERİ

SEBER, N., ERDURAN, D. SÖHMEN, T., ÖZCAN, O., BİLGİÇ, H., EKİZ, K., KOZAK, O., UZUNBAŞ, A., CELASUN, B., OZAN, H., TURAN, M., GÖRENEK, L., GÖKSOY, C., ACARLI, A., CEYLAN, S., YAZAR, F., KESKİN, H.

GATA Askeri Tıp Fakültesi Eğitim Planlama ve Uygulama Grubu, Ankara

Giriş: Tıp eğitimine yeni başlayan öğrencilerin karşılaştığı eğitimle ilgili önemli sorunlardan biri de tıbbi terminolojiyi öğrenme ve kullanma süreçleridir. Öğretim üyelerinin tıbbi terimleri tanımlama farklılıkları bu sorunun görünür boyutunu ortaya koyarken, öğrencilerin karşılaştıkları yeni terimleri öğrenme biçimleri öğretim üyelerinin bu konuda standart davranışlar geliştirmelerini gerekli kılmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, GATA Askeri Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimlerinde tıbbi terminoloji boyutunun etkileri ile eğitimleri sırasında tıbbi terminoloji dersi yer alması konusundaki görüşleri hakkında ipuçları elde etmektir.

Gereç-ve yöntem: Bu çalışma, Eylül 2000 tarihinde tıp fakültesi IV, V ve VI sınıflarda öğretim gören 95 öğrenci arasında, katılımcıların tıbbi bilgilerini ifade edebilmeleri ile tıbbi terminoloji konusundaki düşüncelerini içeren sorulardan oluşan ve gözlem altında uygulanan bir soru formu aracılığıyla gerçekleştirilen tanımlayıcı tipte bir çalışmadır.

Bulgular: Katılımcıların %38.3'ü mesleki bilgilerini hastalara, %25.3'ü ise meslektaşlarına ifade etmekte yetersiz kaldıklarını, %20.0'si tıp eğitimlerinde tıbbi terminoloji konusunda sıkıntı çektiklerini ve %22.6'sı öğretim üyelerinin yeni karşılaştıkları tıbbi terimler konusunda yeterli açıklama yapmadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar, bilmedikleri bir tıbbi terimle karşılaştıklarında en sık sergiledikleri davranışın "tıp terimleri sözlüğüne bakma" olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %51.6'sı tıp eğitiminde bir tıbbi terminoloji dersinin yer alması gerektiğini, %46.7'si ise böyle bir ders olursa bunun birinci sınıfta olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre tıbbi terminolojiden sorumlu olması gereken ilk beş ders sırasıyla; anatomi, klinik bilimlerine giriş, patoloji, fizyoloji ve iç hastalıklarıdır.

Sonuç: Öğrencilerin çoğunluğu tıp eğitimleri sırasında çeşitli düzeylerde terminoloji sıkıntısı çektiklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanında, tıbbi terminoloji eğitimi için yapılacak girişimlerde konunun öğretim üyesi ve idari boyutunun da incelenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

sceylan_2000@yahoo.com

G20 TIP EĞİTİMİNE BÜTÜNCÜL BİR YAKLAŞIM:ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETİMİ DEĞERLENDİRMESİ

SEBER, N., KOÇAR, İ.H., ERDURAN, D. SÖHMEN, T., ÖZCAN, O., BİLGİÇ, H., EKİZ, K., KOZAK, O., ATAÇ, A., UZUNBAŞ, A., CELASUN, B., TURAN, M., GÖRENEK, L., GÖKSOY, C., ACARLI, A., CEYLAN, S., TEKBAŞ, Ö.F., YAZAR, F., KESKİN, H.

GATA Askeri Tıp Fakültesi Eğitim Planlama ve Uygulama Grubu, Ankara

Giriş: Öğrencilerin öğretimi değerlendirilmesi, son yıllarda tüm dünyada eğitim kalitesinin artırılmasında önemli bir araç olarak ele alınmaktadır. Bu yolla bir taraftan öğrencilerin eğitimden en üst düzeyde memnuniyeti hedeflenirken, diğer taraftan öğretim elemanlarının performanslarının değerlendirilmesi sürecinde temel bileşenlerden biri irdelenmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, GATA Askeri Tıp Fakültesi öğretim elemanlarının ders performanslarının değerlendirilmesi amacıyla geliştirilen formun ön denemesini yaparak, öğrencilerin öğretimi değerlendirilmesi konusunda yapılacak çalışmalara zemin hazırlamaktır.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma, öğretim elemanlarının ders performanslarının değerlendirilmesi ile ilgili öğeleri içeren, Likert tipi skala biçiminde hazırlanmış 46 maddelik bir formun, 5 ayrı sınıftan sistematik rasgele örnekleme ile seçilen 118 öğrenci tarafından, her sınıftan GATA Askeri Tıp Fakültesi Eğitim Planlama ve Uygulama Grubu (EPG) üyesi gönüllü bir öğretim elemanı için uygulanması ile Ocak-Nisan 2000 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş kesitsel tipte bir çalışmadır.

Bulgular: Formda yer alan her bir madde 5 puan üzerinden değerlendirilerek tavan puan 230 olarak kabul edilmiştir. Gönüllü beş öğretim üyesinin aldığı ortalama puan 186.9 ± 21.4 olmuştur. Öğretim üyelerinin puanları 178.2 ile 200.5 arasında değişmiştir. Hiçbir öğretim elemanı için o dersten başarılı olan öğrencilerle başarısız olan öğrencilerin verdikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$).

Sonuçlar: Ders verme bir öğretim üyesinin performansının değerlendirilmesinde önemli bir bileşendir. Ancak tek başına bir karar verme aracı olması önerilmemektedir. Değerlendirmenin temel amacı etkili öğretim yöntemlerinin benimsenmesini sağlamak olmalıdır. Pilot çalışma çok küçük sayıda uygulandığı için sonuçların ölçülmesi EPG içinden çözümlerle gerçekleştirilmiştir. Uygulama yaygınlaştırılırsa ayrıntılı ölçme sistemi planlanmalıdır.

sceylan_2000@yahoo.com

G21 HÜTF DÖNEM II ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM OTURUMLARI İLE İLGİLİ MEMNUNİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 2000-2001 eğitim yılından başlayarak probleme dayalı öğrenim oturumları entegre sisteme ait ders kurullarına eklenmiştir. Entegre eğitim sistemi içinde ilk yıl tıp eğitimini tamamlayan ve temel mesleki bilgilerin yoğun olarak verildiği bir ders yılına giren Dönem II öğrencilerinin, başlatılan yeni çalışmalardaki memnuniyeti önemlidir. Dönem II'de her ders kurulunda bir probleme dayalı öğrenim oturumu planlanmıştır. Bu çalışmada Dönem II için 2000-2001 eğitim yılında Doku Biyolojisi ders kurulu ve Metabolizma ders kurulu içerisinde yer alan iki probleme dayalı öğrenim oturumu değerlendirilmiştir. Bunlar oturumlardır. Bu oturumlara katılan öğrencilere oturumların sonunda değerlendirme formları dağıtılmış ve öğrencilerin memnuniyetleri araştırılmıştır. Memnuniyetlerin sorgulanmasında Likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler sayı ve yüzde değerler olarak ifade edilmiştir. Dönem II öğrencilerinin %40,1'i eğitimden memnun kaldıklarını belirtmiş, %42'si süreyi oturumların amaçlarına ulaşmasında yeterli bulmuştur. Öğrencilerin %49,6'sı oturumların grup çalışmasına alışmalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir. İlk oturuma katılanların %79,7'si, ikinci oturuma katılanların ise %65,5'i oturum odalarındaki kaynak kitapları yeterli bulmamıştır. Probleme dayalı öğrenim oturumlarındaki öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi oturumların entegre sistem içindeki ağırlığının artırılması yolunda önemli bir yol gösterici olacaktır.

melcin@hacettepe.edu.tr

G22 HÜTF DÖNEM I ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM OTURUMLARI İLE İLGİLİ MEMNUNİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD., PDÖ Oturumları İnceleme-Değerlendirme Grubu

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde sürdürülmekte olan entegre eğitim sistemine 2000-2001 eğitim yılından itibaren probleme dayalı öğrenim oturumları eklenerek öğrenci merkezli eğitimin getirilerinden yararlanmaya çalışılmaktadır. Klasik eğitim sistemi içinde üniversite düzeyine ulaşan ve tıp eğitimi ile ilk kez karşılaşan Dönem I öğrencilerinin başlatılan yeni çalışmalardaki yeri ve önemi de ayrıcalıklıdır. Henüz meslek derslerini almamış ancak kendisini bir hayli mesleğin içinde hisseden Dönem I öğrencilerine 2000-2001 ders yılında ardışık ders kurulları içinde "İlkyardım" ve "Sağlık-hastalık kavramları ve hekim kimliği" başlıklı iki probleme dayalı öğrenim oturumu uygulanmıştır. İlkyardım oturumları beceri ağırlıklı, hekim kimliği oturumları ise tutum ağırlıklıdır. Bu oturumlara katılan öğrencilere oturumların sonunda değerlendirme formları dağıtılmış ve öğrencilerin memnuniyetleri araştırılmıştır. Memnuniyetlerin sorgulanmasında Likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler sayı ve yüzde değerler olarak ifade edilmiştir. Dönem I öğrencileri iki ayrı PDÖ oturumunda %52,4 ve %62,1 oranlarında oturumların organizasyonunu beğenirken, %89,2 ve %90,5 oranlarında oturumların amaçlarına ulaşma konusunda yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Oturumların sonunda %85,9'u başlangıçtaki beklentilerinin karşılandığını belirtirken %75,6'sı bir tıp öğrencisi olarak kendine olan güveninin arttığını bildirmiştir. Probleme dayalı öğrenim oturumlarında öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi çalışmaların yönlendirilmesi ve oturumların sistem içindeki ağırlığının artırılması yolunda önemli bir yol gösterici olacaktır.

melcin@hacettepe.edu.tr

G23 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DERS KURULU SONU GERİ BİLDİRİMLERİ VE BAŞARI ORANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

BİLGİN, M.D.* ,ERPEK, S.* , DEREBOY, F.** , GÜREL, M.***

*ADÜ Tıp Fakültesi İkinci Sınıf Koordinatörü, **ADÜ Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı, ***ADÜ Tıp Fakültesi Dekanı

Giriş: Tıp Fakültemiz ikinci sınıf öğrencilerinden, entegre eğitim programına göre verilen ilk üç ders kurulları sonunda geri bildirim alınmıştır.

Amaç: Fakültemizin 1999-2000 ve 2000-2001 eğitim öğretim yıllarında, ikinci sınıfının ilk üç ders kurulundaki geri bildirimleri ile aynı kurullardaki sınav başarı oranlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Her iki eğitim yılında ikinci sınıf öğrencilerinden alınan ders kurulu sonu geri bildirim sonuçlarıyla kurullarındaki başarıları SPSS Windows 8.0 programında değerlendirilmiştir. Eğitim açısından öğrencilerin memnuniyet düzeylerini değerlendirmek için 1 (yetersiz) ile 5 (çok iyi) arası Likert ölçeği kullanılmıştır. Her bir soru için verilmiş iyi (4) ve çok iyi (5) seçenekleri memnuniyet için pozitif kriter olarak tanımlanmıştır. Öğrencilerin ders kurulu sınavında başarı oranları ise ayrıca değerlendirilmiştir.

Bulgular: Değerlendirmede; geçen yılki ikinci sınıf öğrencilerimizin %56'sı Anabilim Dallarınca verilen derslerin sürelerinin ve %79'u ise entegre hekimlik uygulamaları (EHU) için ayrılan sürenin yeterliliğini belirtirken bu yıl oranlar sırasıyla % 72 ve %82 değerlerine yükselmiştir. Her iki yıla ait veriler sırasıyla; ders araçlarının yeterliliği için (%82-%88), eğitim ortamı yeterliliği için (%38-%52), ders programı ile ilgili değerlendirme için (%68-%77) ve ders kurulu sınavının öğrenilenleri değerlendirmeye uygunluğu için (%57-%73) şeklindeyken ders kurulları sınavı aritmetik başarı ortalamaları sırasıyla, kuramsal dersler için 55 ve 60, uygulamalar için 77 ve 78, ve EHU için 76 ve 81 değerlerindedir

Sonuç: 2000-2001 eğitim yılındaki memnuniyet düzeyinde tüm veriler, geçen yıl aynı ders kurullarındaki değerlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin başarı oranları da orta düzeyde artmıştır. Öğrencilerde en fazla memnuniyet artışı ders sürelerinin yeterliğinde ve ders kurulu sınavının öğrenilenleri değerlendirmedeki uygunluğundayken ve en az eğitim ortamının yeterliğinde olmuştur.

serpek@hotmail.com

G24 ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE UYGULANAN TIP EĞİTİMİ HAKKINDA ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ

ERPEK,S.*, DEREBOY, Ç.** , ALTINIŞIK, M.***

ADÜ Tıp Fakültesi İkinci Sınıf Koordinatörü, ** ADÜ Tıp Fakültesi İletişim Becerileri Alt Birim Başkanı, * ADÜ Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Koordinatörü*

Giriş: Günümüzde tıp eğitiminin yeterliği ve etkinliğinin değerlendirilmesinin veriye ve kanıtla dayalı yapılması giderek önem kazanmaktadır.

Amaç: Bu çalışmada, fakültemizde ilk üç sınıfta uygulanmakta olan tıp eğitimi hakkında öğretim elemanlarının görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Toplam 20 sorudan oluşan bir anket formu öğretim elemanlarına dağıtılarak çeşitli ölçütler için 1 (yetersiz) ile 5 (çok iyi) arasında puan vererek değerlendirme yapmaları istenmiştir. Geri alınan anket formlarındaki verilerin analizi SPSS programında yapılmıştır.

Bulgular: Dağıtılan formları öğretim elemanlarının %70'i yanıtlamıştır. Yanıtlayanların yaklaşık %68'i Kuramsal derslerde, %56'sı Entegre Hekimlik uygulamalarında, %44'ü ise Klinik Stajlarda son bir yılda görev aldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca %75'i Temel Eğitim Becerileri kursuna katıldıklarını, %70'i bir Tıp Eğitimi Alt biriminde görev aldıklarını, %80'i de herhangi bir sınıfın ders programını incelediklerini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanları, I. sınıfta ders kurulları sürelerinin yeterliği için %68-77, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyi için kuramsal derslerde %45 ve entegre hekimlik uygulamalarında %50, sınavların öğrenilenleri değerlendirmeye uygunluğu için %64, ders araçlarının yeterliği için %86, II. sınıfta ders kurulları sürelerinin yeterliği için %48-75, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyi için kuramsal derslerde %55 ve entegre hekimlik uygulamalarında %63, sınavların öğrenilenleri değerlendirmeye uygunluğu için %74, ders araçlarının yeterliği için %76, III. sınıfta staj kurulları sürelerinin yeterliği için %43-74, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyi için kuramsal derslerde %45 ve entegre hekimlik uygulamalarında %56 , sınavların öğrenilenleri değerlendirmeye uygunluğu için %45 oranında 4 (iyi) veya 5 (çok iyi) puan vermişlerdir.

Sonuç: Genellikle sorgulanan eğitim parametreleri açısından yeterlilik düzeyi olmakla birlikte bazı alanların gözden geçirilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

serpek@hotmail.com

**G25 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 1
ÖĞRENCİLERİNİN TIP EĞİTİMİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİ**

GÜN, İ., ÖZTÜRK, A., GÜNAY, O.

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi dönem 1 öğrencilerinin, almakta oldukları eğitimi değerlendirmeleri, eğitime ilişkin yakınmalar ve beklentileri tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Araştırmaya dönem 1 öğrencilerinin tamamı olan 208 kişi alınmıştır. Öğrencilerin kişisel özellikleri ve derslere ilişkin beklenti ve yakınmaları bir anket yardımıyla toplanmış ve elde edilen veriler bilgisayarda değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20 olup, % 68.8'i erkek, % 31.2'si kızdır. Öğrencilerin % 22.9'u Kayseri'li, geri kalan % 74.0'i Kayseri dışından, % 3.1'i yabancı uyrukludur. Derslere ilişkin değerlendirmelerde; en fazla olumsuz yönler % 93.7 ile organik kimya dersinde (ders işleniş sisteminin kötü olması), % 82.3 biyofizik dersinde (konuların fazla ve zor olması yanı sıra zor soru sorulması) ve % 78.1 bilgi işlem dersindedir (bilgisayar sayısı ve donanımının yetersizliği). Olumlu yönleri en fazla bulunan dersler; % 77.1 psikoloji (öğretim üyelerinin ders işleminin iyi olması), % 65.6 tıbbi biyoloji (ders işlenişinin iyi olması) ve % 62.5 tıbbi beceri laboratuvarıdır (tıp eğitimi için gerekli görülmesi). Derslere ilişkin puanlama yapılması istendiğinde en düşük puanları Organik kimya, İngilizce ve Türkçe alırken; en yüksek puanları psikoloji, tıbbi beceri laboratuvarı ve tıbbi biyoloji almıştır. Öğrencilerin eğitime ilişkin başlıca istekleri eğitimin daha küçük gruplarda yapılması, uygulamalı derslerin artırılması ve öğretim üyeleri ile öğrenciler arasındaki ilişkileri artıracak önlemlerin alınmasıdır.

Sonuç: Eğitim verilen sınıflardaki öğrenci sayısının fazlalığı ve tıp fakültesi dışından gelen öğretim üyelerince verilen dersler, eğitimle ilgili en önemli sorunlar olarak dikkati çekmektedir.

iskender@erciyes.edu.tr

G26 ARTI VE EKSI YÖNLERİYLE SİMÜLATÖRLERİN TIP EĞİTİMİNDE KULLANIM ALANLARI

ÖZÇAKIR, A.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD, Görükle, Bursa

Giriş : Son yıllarda hekim yetiştirme ve sağlık ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldığı düşünülen klasik tıp eğitimi açısından, alternatif çözüm önerileri ortaya atılmaya başlanmıştır. Birçok endüstride uzun zamandır kullanılmakta olan ancak tıp eğitiminde yenilik olarak kabul edilen simülatörler; risk taşımadan pratik eğitimin yapılmasına olanak sağlayan çeşitli maketler ve öğrenme araçlarıdır. Simülatörlerin başlıca kullanılmakta olduğu alanlar ile, artı ve eksi taraflarının vurgulanması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem : Konu ile ilgili veriler literatür taranarak elde edilmiştir.

Bulgular : Öğrenci, asistan ve personel eğitiminde; riskli yada hasta sayısının kısıtlı olduğu becerilerin öğretilmesi kadar, ortaya çıkacak acil durum ya da komplikasyonlara baş edilmesi, ileri teknoloji ürünü olan ve geri bildirimde de bulunabilen simülatörlerin kullanılması göze çarpmaktadır. Simülatör teknolojisini kullanan başlıca alanlar:

1. Anestezi ve Yoğun bakım
2. Travma ve Acil tıp
3. Kardiyoloji
4. Cerrahi
5. Diğer birimlerdir.

Sonuç : Pahalı ve eğitilmiş personel gerektirmekle birlikte; mezuniyet öncesi dönemde gerçek hasta ile karşılaşmadan önce bilginin beceriye transferinde, mezuniyet sonrası dönemde bilginin pekiştirilmesi ve becerinin değerlendirilmesinde, sürekli tıp eğitiminde ve toplum eğitiminde simülatörler başarılı olarak kullanılmaktadır. Ancak konu ile ilgili daha fazla sayıda çalışmaya ihtiyaç vardır.

alis_o@yahoo.com

G27 TIP FAKÜLTESİ DÖNEM IV ÖĞRENCİLERİNİN ALDIKLARI VE ALMAKTA OLDUKLARI TIP EĞİTİMİNE BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

KARAVUŞ, M., KALAÇA, S., ÖZMEN, Ö., OKTAY, Ş.

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Tıp Eğitiminde prelinik dönem olarak adlandırılan 1.2 ve 3. sınıflardaki eğitimin klinik dönem eğitimine katkıları, her iki dönemin birbirine entegre edilip farklı modeller denenip denenemeyeceği tüm dünyada tartışılıp değişik yaklaşımlar uygulanmaktadır.

Amaç: Prelinik sınıflardaki komite sistemindeki eğitimin 4. sınıf klinik eğitime katkısını ; 4.sınıfta uygulanmakta olan teorik ve pratik eğitimden öğrencilerin yararlanma durumlarını ; öğrenci-hasta ve öğrenci öğretim üyesi ilişkilerini öğrenci bakış açısıyla tanımlamak.

Gereç ve yöntem: Bu tanımlayıcı araştırma Kasım-Aralık 2000'de Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinden henüz modüler ya da aktif eğitimle karşılaşmamış 4.sınıf öğrencilerine (127 öğrenciden 84'üne) gözlem tekniğiyle Likert tipinde düzenlenmiş anket formu uygulayarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Ankete katılan öğrencilerin % 58.3'ü prelinik eğitimden klinik eğitime geçerken adaptasyon sorunu yaşadıklarını, % 38.1'i prelinik eğitim ile klinik eğitim arasında bağlantı kuramadıklarını ve ancak % 50'si prelinik eğitimde kazandıkları bilgileri klinik eğitimde kullanabildiklerini belirtmişlerdir. Prelinik eğitimin klinik eğitime katkı puanları açısından kız öğrencilerle erkek öğrenciler, tamamlanmış stajlar ve staj sonu değerlendirme notları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar saptanamamıştır ($t=0.527$, $p=0.614$; $F=0.111$, $p=0.895$; $F=0.045$, $p=0.999$)

Dördüncü sınıfta yürütülmekte olan teorik ve pratik eğitimden yararlanma puanları açısından da kızlar ve erkekler ve staj sonu değerlendirme notları arasında anlamlı fark saptanmazken ($t=0.977$, $p=0.915$; $F=0.149$, $p=0.862$), tamamlanmış stajların arasında pratik eğitimden yararlanma açısından anlamlı fark bulundu ($F=10.115$; $p=0.000$). Puan ortalamaları dahiliye stajını tamamlayanlar için 52.64 ± 5.33 , Genel Cerrahi ve Kadın Doğum için 51.10 ± 8.58 ; Pediatri, Farmakoloji ve Plastik Cerrahi için 44.04 ± 11.66 (anlamlılığı yaratan grup) olarak tespit edildi. Bu çalışmada öğrencilerin teorik ve pratik eğitimden yararlandıkları ve yararlanmadıkları yönler de ayrıca incelenmiştir.

Önceden belirlenen on iki klinik becerinin hangilerini kendi başlarına, hangilerini ise yardımla yapabilecekleri sorgulanmış fizik muayene dışındaki on bir beceriyi öğrencilerin yarıdan fazlasının henüz denemediği ortaya çıkmıştır. Söz konusu beceri puanları açısından stajlar arasında anlamlı fark saptanamamıştır. ($F=0.285$; $p=0.753$) Öğrenci-hasta ilişkisi puanları açısından erkeklerle kızlar arasında, bitirilen stajlar ve staj sonu değerlendirme notları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($t=0.720$, $p=0.215$; $F=1.194$, $p=0.308$; $F=0.172$; $p=0.972$) Öğrencilerin % 59.6'sı hastalarla klinikteki ilk karşılaşmalarında iletişim kurmakta güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 56.0'ı klinikteki pratik eğitim sırasında öğretim üyeleriyle kolay ilişki kurabildiklerini ifade etmişlerdir.

Sonuç: Teorik ve pratik eğitimden yararlanma açısından prelinik ve klinik eğitim dönemlerinin kesin sınırlarla ayrılmaması birbirleri ile daha fazla iç içe geçmiş şekilde programlar yürütülmesi uygun olacaktır. sibelkal@superonline.com

G28 ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİN GENEL DEĞERLENDİRME ANKETİ SONUÇLARI

DEMİREL YILMAZ, EMİNE, AKAN, H., ARDA, B., DÖKMECİ F., KARAHAN, T., KEMAHLI, S., ÖZYURDA, F., PALAOĞLU, Ö., AYHAN, İ.H.

Ankara Üniversitesi Tıp fakültesi

Eğitim kalitesini araştırmanın en temel ögesi olan öğrenci anketleri, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde beş farklı türde gerçekleştirilmektedir. Bunlardan biri olan, eğitim ortamının sosyal ve fiziksel özelliklerinin sorgulandığı "genel değerlendirme" anketi 2001 yılı başında uygulanmıştır. Öğrenci sayısı 1.2.3.4.5.6. sınıflarda sırasıyla 269,334,227,287,152,116'dır ve yaklaşık topluluğun %40-60'ını oluşturmaktadır.

Sonuçlar aşağıda belirtilmektedir.

1)Yabancı dil düzeyi %58,60,73,70,65,67 oranlarında orta veya kötü düzeylerdedir. Yabancı dili geliştirmek için öğrencilerin yaklaşık 1/3'ü çaba göstermektedir (%37,46,34,33,39,43).

2)Öğrenciler eğitici kaynak olarak çoğunlukla ders notlarını kullanmaktadır (%81,81,80,70,57,42). Kaynaklara ulaşmada sorunlar yaşanmaktadır (%58,57,66,53,41,39). Ancak "kaynaklara ulaşmada sorunlar nelerdir" sorusu en yüksek oranda cevapsız bırakılmıştır (%38,51,33,42,56,55).

3)Danışman öğretim üyesiyle çoğunlukla görüşülememektedir (%89,85,84,84,84,87) ve bunun nedeni çoğunlukla "zaman ve ortamın uygun olmamasına" bağlanmaktadır (%66,45,47,39,32,38).

4)Öğretim üyeleri ile ders ve ders dışı konularda iletişim çoğunlukla kurulamamaktadır (%57,50,53,41,41,35) ve bunun nedeni en yüksek oranda cevapsız bırakılmıştır (%34,40,37,46,50,46).

5)Okul içindeki ve dışındaki sosyal etkinliklere, öğrencilerin yaklaşık yarısı zaman ayıramamaktadır (%56,32,56,51,38,52).

6)Çoğunlukla fakültenin anfileri, hijyenik koşulları ve öğrenci klavuzu yeterli; kütüphane, okuma salonu, bilgisayar internet ve kantin yemekhane hizmetleri yetersiz görülmektedir.

Genel değerlendirme anketleri, eğitim ortamının sosyal ve fiziksel koşulları ile ilgili sorunları ortaya koymuş, gereksinimleri göstermiştir. Bu durum saptaması ışığında, iyileştirme çalışmaları alt yapı hizmetlerinde hızlı ve sürekli bir biçimde gerçekleştirilmektedir.

G29 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE İNSANCILBECERİ KAZANMAUYGULAMALARI

LÜLECİ, G., ÇİLLİ, A., MAMAKLI, S., BAYSAL, K., BAYKARA, M.,

Akdeniz Ünivesitesi Tıp Fakültesi, Antalya

İnsancıl Beceri Kazanma laboratuvarları öğrencilerin, temel muayene yöntemleri, acil ve ilk yardım prensipleri ve temel klinik becerileri laboratuvar ortamında maketler ve/veya birbirleri üzerinde uygulayarak beceri kazanmaları açısından son derece önemlidir.

Bu amaçla hastanemizde 7 beceri uygulama laboratuvarı, bir tam donanımlı beceri kazanma öncesi teorik eğitim için toplantı odası, 1 sekreter ve 1 yönetim odası şeklinde bölüm oluşturulmuştur. Bölümde 1998-1999 eğitim yılında dönem III öğrencilerine stajlara başlamadan önce ilk temel 8 beceri kazandırılmıştır. 1999-2000 ve 2000-2001 yıllarında ise dönem I öğrencilerine 5 ve dönem III öğrencilerine 20 beceri kazandırılmış, dönem IV ve V' de ise bazı dallarda uygulama yapılmıştır. Tüm izleme rehberleri Anabilim Dalları tarafından hazırlanmıştır. Öğrenci geribildirimlerinden ve eğitimcilerden uygulamanın çok yararlı olduğu, eğitim kalitesini arttırdığı ve öğrencide güven duygusu geliştirdiği sonucuna varılmıştır.

G30 MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE UYGULANAN RASYONEL FARMAKOTERAPİ EĞİTİMİ HAKKINDA ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ

AKER, R., AKICI, A., BERKMAN, K., GÖREN, M.Z., KARAALP, A., ONAT, F., YANANLI, H.R., KOCABAŞOĞLU, Y.E.*, OKTAY, Ş.

*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Farmakoloji ve Klinik Farmakoloji AD. İstanbul, *Groningen Üniversitesi Tıp Fakültesi, Klinik Farmakoloji Bölümü, Groningen, Hollanda.*

Giriş: Geleneksel farmakoloji eğitimi olarak tıp fakültesinden mezun olan genç hekimlerin çoğu, hastaları için uygun reçete yazımı ve hastalarına gereken bilgileri verme konusunda birçok güçlükle karşılaşmaktadırlar. Akılcı olmayan ilaç kullanımı bütün dünyada, özellikle de gelişmekte olan ülkelerde büyük bir problemdir ve tedavisi güç bir alışkanlıktır. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1996'dan bu yana, probleme dayalı rasyonel farmakoterapi eğitimi (DSÖ/Groningen modeli) yapılmaktadır.

Amaç ve Yöntem: Eğitimin sonuçlarının izlenmesi amacıyla, 1998-99 ders yılında 7-13 kişilik gruplar halinde toplam 78 beşinci sınıf öğrencisine uygulanan 2 haftalık Klinik Farmakoloji Stajı'nın ilk günü ve son günü yapılan objektif yapılandırılmış sözlü sınav (OSCE) sonuçları karşılaştırılmış, öğrencilere bir anket verilerek kendilerine uygulanan rasyonel farmakoterapi eğitimi hakkındaki görüşleri alınmıştır. Programın uzun vadeli etkilerinin araştırılması amacıyla, Haziran 2000'de bu öğrencilerden 40 kişinin görüşleri tekrar alınmıştır.

Bulgular: Staj öncesi ve sonrası sınav sonuçları, seçilmiş indikasyonlarda öğrencilerin akılcı farmakoterapi kararı verebilme, hastaları hastalıkları ve tedavileri konusunda uygun şekilde bilgilendirebilme becerisi kazandıklarını, bu becerilerini üzerinde tartışmadıkları indikasyonlara da uygulayabildiklerini ortaya koymuştur. Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin % 97'si bu yöntemi kullanarak karşılaştıkları hastalıklarda rasyonel farmakoterapi uygulayabileceklerine, % 90'ı hasta ve hasta yakınları ile daha iyi iletişim kurabileceklerine inanmakta; % 90'ı bu kursun bir tıp öğrencisinin eğitimi için yararlı, %79'u ise gerekli olduğunu belirtmektedirler. Mezun olduklarında uygulanan anketi yanıtlayanların tama yakınının rasyonel farmakoterapi prensipleri hakkında yeterli bilgi sahibi olduğu, çoğunluğunun bu prensipleri hekimlik pratiği içinde uygulayacağına, meslektaşlarının da bu doğrultuda hareket edeceğine, bu programın tıp eğitimi içinde temel bileşenlerden olduğuna, ve bu konudaki bilgi ve becerilerin kendilerine bir üstünlük sağladığına inandıkları görülmüştür.

Sonuç: Sonuç olarak, tıp fakültesinin klinik yıllarında programa eklenecek rasyonel farmakoterapi eğitiminin mezunların bu konuda bilgi, beceri, tutum ve güven kazanmalarına hizmet edeceği, ayrıca toplumu irrasyonel ilaç kullanımının istenmeyen sonuçlarından koruyacağı düşünülmektedir.

suleok@escortnet.com

G31 TIP EĞİTİMİ ETİĞİ

KADIOĞLU, S. , SEVİMLİ, Ş.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı, Balcalı 01330 Adana

Tıp etiği alanının, evrensel ölçekte ön planda yer alan iki etkinliği, klinisyenlerin düştüğü ikilemlere çözüm yolları önerme ve tıp araştırmalarını titizlikle denetlemedir. Ama tıp etiğini bu iki tür etkinlikten ve hekimlere-hekim adaylarına büyük ölçüde bu etkinliklerle ilgili bilinç ve duyarlılık kazandırmaktan ibaret görmemek gerekir.

Geniş anlamda tıp etiği, tıbbın kapsadığı her eylemi üzerinde düşünmenin nesnesi ve değer tartışmalarının konusu etme alanıdır. Öte yandan, mezuniyet öncesi-sonrası ve sürekli tıp eğitimi programları, kimi tıp mensuplarının yürüttüğü özel bir takım mesleki eylemlerdir. Bu iki saptamayı benimseyerek, tıp etiğinin bir alt kümesi olarak tıp eğitimi etiğinden söz edebiliriz. Bu alt kümenin elemanları, tıp eğitiminin kapsadığı eylemlerle ilgili normlar, değer tartışmaları ve eleştirel düşünme süreçleridir.

Tıp etiği ile tıp eğitiminin iki farklı buluşma kombinasyonu olan "tıp etiği eğitimi" ile "tıp eğitimi etiği" arasında, tıp çevrelerinden gördükleri ilgi bakımından belirgin bir fark bulunmaktadır. "Tıp etiği eğitimi", tıp etiği bağlamında sıklıkla ele alınıp işlenen bir konu; sıklıkla rastlanan bir anahtar terimdir. "Tıp eğitimi etiği " ise, en azından adı konularak, üzerinde durulmamış bir kavram ve dolayısıyla literatüre mal olmamış bir terimdir.

Bu bildiride, hekim yetiştirme sürecinin etik boyutunun en az hekime meslek etiği donanımı kazandırma kadar önemli olduğu görüşü benimsenmiş ve klinik tıp ile tıp araştırmaları üzerinde güçlü bir otoriteye sahip olan tıp etiğinin, tıp eğitiminin düzenlenmesi bağlamında ne ölçüde devreye girdiği sorusuna yanıt aranmıştır.

sevimli@bioethics.net

G32 DONEM 1 ÖĞRENCİLER EĞİTİMİ DEĞERLENDİRİYOR-TIBBİ PRATIĞE GİRİŞ DERSİ TEORİK SAATLER-

ŞAHİN, E.M., DAĞDEVİREN, N., AKTÜRK, Z., ÖZER, C.

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Fakültemizde dönem 1 ders programına bu yıl ilk kez eklenen Tıbbi Pratiğe Giriş dersi Aile Hekimliği Anabilim Dalı tarafından yürütülmektedir. Derste tıp fakültesi öğrencilerini eğitimlerinin erken döneminde klinik tıbbı yakınlığa ve doktor-hasta ilişkileri konusunda bilgi ve beceriler sağlamaya yönelik bir müfredat uygulanmaktadır.

'SETh kısa didaktik kurs değerlendirme ölçeği' uygulanarak dersin amaçlarına ulaşmadaki başarıları ve öğrencilerin dersi kabulünü belirlemek amaçlanmıştır. Böylece dersleri veren öğretim üyelerine de dersler hakkında geri bildirim sağlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Ölçek, dersleri her biri farklı açılardan değerlendiren toplam 9 soru içermektedir. derslerden hemen sonra tüm öğrencilerden ölçeği doldurmaları istenmiş ve dönem sonunda veriler ders ve eğitici bazında her soru için ve ölçek toplamında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Ölçekten elde edilen sonuçlar dersin öğrencilerden genel kabul gördüğünü göstermektedir. Değerlendirmenin yapıldığı 7 ders sonunda toplanan 543 ölçek doldurulmuş ve dersin ortalama puanı $3,76 \pm 0,73$ (min:1,11 max:5,00) olarak saptanmıştır. Dikkati çeken en önemli nokta öğrencilerin derslerde tartışma ve kişisel fikirlerinin belirtilmesine yeterli zaman ayrılmadığı şeklindeki eleştirileridir. Bu, öğrencilerin daha aktif, daha katılımcı ve belki daha küçük gruplarla yapılacak öğrenimi daha kolay kabul edeceklerini düşündürmüştür.

Sonuç: Gerek Tıbbi Pratiğe Giriş dersi gerekse objektif ve standart yöntemle geri bildirim toplanması fakültemizde ilk kez bu ders için Aile Hekimliği Anabilim Dalımız tarafından uygulanmıştır. Derste ilk dönem sonunda beklenen düzey yakalanmıştır. Ders, elde edilen bilgiler yardımıyla iyileştirilerek gelecek dönem ve yıllarda öğrencilerimiz için çok daha verimli hale getirilecektir. Ölçek sonuçları, öğretim üyelerinin kendilerini değerlendirmeleri ve performanslarını gözden geçirmeleri için de bir fırsat olacaktır.

emsahin@yahoo.com

G33 ÖĞRENCİLER EĞİTİMİ DEĞERLENDİRİYOR-TIBBİ PRATIĞE GİRİŞ DERSİ PRATİK SAATLER-

ŞAHİN, E.M., DAĞDEVİREN. N., AKTÜRK. Z., ÖZER, C.

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Edirne

Giriş: Aile Hekimliği Anabilim Dalı tarafından yürütülen ve fakültemiz dönem 1 ders programına ilk defa eklenen Tıbbi Pratiğe Giriş dersinin pratik saatleri iki paralel salonda yürütülmüştür. Bu salonlardan biri sürekli klinik beceri laboratuvarı (KBL) olmuştur. İkinci bölüm üniversite hastanesi içerisinde servis ve polikliniklerde gözlem saatlerini içermiştir.

Amaç: Dersin pratik oturumları hakkında öğrenci değerlendirmelerinin saptanması amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Tüm pratik dersler sonrası Aile Hekimliği Anabilim Dalı tarafından Türkçeleştirilen ve geçerlilik ile güvenilirliği gösterilen 'SETh kısa interaktif kurs değerlendirme ölçeği' uygulanmıştır. Ölçek toplam 18 soru içermektedir. Öğrencilerden her soruyu [kesinlikle katılıyorum], [katılıyorum], [emin değilim], [katılmıyorum] ve [kesinlikle katılmıyorum] seçeneklerinden biriyle yanıtlamaları istenmekte ve istatistik analizlerde kullanılmak üzere her şık sırasıyla 5'den 1'e kadar puanlarla eşlenmektedir. Herhangi bir değerlendirmede ortalamanın 3'ün üzerinde olması o soru hakkında pozitif bir değerlendirme yapıldığı şeklinde yorumlanmıştır.

Bulgular: KBL'nda sürdürülen pratikler ortalama $4,29 \pm 0,48$ puan ve ikinci grup pratikler ortalama $3,85 \pm 0,70$ puan almışlardır. En çok 5 olabilen bir ölçekten 4,3 ortalama puan alan klinik beceri pratikleri öğrenci ihtiyaçlarına ne derece uygun düzenlediklerini kanıtlamıştır. İlk kez ve bir başka örnekten esinlenilmeden hazırlanan gözlem pratiklerimiz de öğrencilerce olumlu karşılanmıştır. Ölçeğe dahil 'artık bu konuda daha fazla şey bilmek istiyorum' önermesine karşılık alınan yanıtlarda tüm derslerde 4'ün üzerinde ortalama puanlar alınması -amacımız öğrenciyi öğrenmeye yöneltmek olduğundan- doğru şeyler yapmakta olduğumuzu düşündürmüştür.

Sonuç: Öğrenci geri bildirimlerinin ya da ders hakkında değerlendirmelerinin toplanması YÖK tarafından da önerilmiş bir yöntemdir ve ders programı oluşturulması ve yenilenmesinde etkili bir belirleyici olarak algılanmaktadır. Fakültemizde, ilk kez Aile Hekimliği Anabilim Dalı tarafından uygulanmaya başlanan bu yöntemin örnek oluşturacağını ummaktayız.

emsahin@yahoo.com

G34 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE EĞİTİM YÖNLENDİRİCİLERİNİN PROBLEME DAYALI EĞİTİM YÖNTEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

MUSAL, B., TAŞKIRAN, C., ATABEY, N.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir

Giriş: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1997-1998 akademik yılından itibaren sürdürülen aktif eğitim programına yönelik olarak eğiticiler ve öğrenciler tarafından sözlü ve yazılı biçimde alınan geri bildirimler dinamik bir yapıya sahip olan modelin sürekli geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim yönlendiriciliği görevini üstlenen eğiticilerin Probleme Dayalı Öğrenim(PDÖ) Yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi.

Gereç yöntem: Kesitsel tipteki araştırma ile aktif eğitimin başlangıcından bu yana farklı dönemlerde eğitim yönlendiriciliği görevi üstlenmiş olan eğiticilerin tümüne ulaşılması hedeflenmiştir. Şubat 2001’de 200 eğiticiye gönderilen anket formlarının bir hafta içinde isim yazılmaksızın geri gönderilmesi istenmiştir. Anket formlarının 130’u (%65.0) geri dönmüştür. Anket formları eğiticilerin tanımlayıcı ve mesleki özelliklerine ilişkin soruları ve PDÖ yöntemini değerlendirmeye yönelik olarak hazırlanan ölçeği içermektedir. Eğiticilerden PDÖ yöntemine, ölçekteki ifadelerle ilgili olarak 1-5 arasında (1:en az, 5:en çok) puan vermeleri istenmiştir.

Sonuçlar: Araştırma grubundaki eğiticilerin yaş ortalaması 39.5±6.42 olup, %56.9’u erkek, %43.1’i kadındır. Araştırma grubunun %26.9’u profesör, %36.9’u doçent, %31.5’i yardımcı doçent ve %4.7’si öğretim görevlisidir.

Öğrencilerin ilgi ve motivasyonunu sağlaması, temel tıp bilgilerinin öğrenilmesini kolaylaştırması, temel ve klinik tıp bilgilerinin integrasyonunu sağlaması, öğrenmenin etkinliği, sorgulama, bağımsız çalışma, iletişim, değerlendirme ve problem çözme becerilerini kazandırması, öğrencilerin genel olarak kazanımları ve eğiticilere sağladığı doyum ile ilgili olarak eğiticilerin PDÖ yöntemine verdikleri puanlar 5 üzerinden 3.80 ile 4.69 arasında değişmektedir. Temel ve mesleki değişkenler ile eğiticilerin verdikleri puanlar arasındaki ilişkiler istatistiksel açıdan incelenmiştir. Eğitim yönlendiricilerinin PDÖ uygulamaları sırasında karşılaşılabildikleri sorunlar ve öneriler belirlenmiştir.

cahit.taskir@deu.edu.tr

G35 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ACİL SERVİS YAZ STAJI DEĞERLENDİRMESİ

UÇKU, R., KIRAN, S.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD, İzmir

Giriş: İnsanı çevresiyle bir bütün olarak görebilen, toplumun öncelikli sağlık sorunlarını belirleyebilen ve bunlara çözüm üretebilen hekimler yetiştirmek tıp eğitimin temel felsefelerindedir. Bu nitelikteki hekim yetiştirilmesi eğitim müfredatı yanı sıra öğrencilerinin ilk yıllardan itibaren üniversite dışına çıkarak toplum ve sağlık hizmeti sunan kurumlar içinde eğitimlerini sürdürmesine bağlıdır.

Amaç: Bu çalışmada Dönem II öğrencilerine uygulanan acil servis yaz stajı ile ilgili değerlendirmenin sunulması amaçlanmıştır.

Yöntem: Değerlendirme 1998-99 ve 1999-2000 öğretim yıllarını kapsamaktadır. İki yıldır uygulanan staj yaz döneminde iki hafta süre ile öğrencinin belirlediği bir hastane acilinde yapılmaktadır. Hazırlanan bir form ile öğrencinin çalıştığı kurum ve yaptığı etkinlikler ile ilgili değerlendirmeler yapması sağlanmaktadır. Ayrıca hekimlerin öğrenciyi değerlendirmesi amacıyla da benzer bir form ilgili kişilere gönderilmektedir.

Bulgular: İki yıllık uygulama sürecinde öğrencilerin yaklaşık yarısı İzmir ili ve ilçelerinde, üçte biri ise Ege bölgesi illerinde staj yapmışlardır. Staj yapılan hastanelerin dörtte üçü il merkezinde bulunan hastanelerdir. Farklı nitelikteki bu kurumların yaklaşık yarısı devlet hastanesi , üçte biri eğitim hastanesidir. Eğitim hastaneleri içinde üniversite hastaneleri

özellikle Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi başı çekmektedir.

Öğrencilerin tümü kurumu tanımaya yönelik form bilgilerini tam doldurmuştur. Staj sırasında yapabilmeleri beklenen uygulamalar içinde en sık uyguladıkları hasta öyküsü alma, hastayı hekim ile tartışma intramuskuler enjeksiyon yapma, pansuman yapma ve elektrokardiyogram çekmedir. En az yapabildikleri ise kardiyopulmoner resusitasyon uygulama ve sonda takmadır. Yapabilecekleri etkinlikler içinde yer almayan ancak sık yaptıkları bir uygulamada sütür atma olmuştur.

Öğrencilerin üçte biri yaz stajı ile ilgili yazılı geri bildirim vermiş ve bunların büyük çoğunluğu uygulamayı yararlı bulduğunu belirtmiştir. Hekimlerde yazılı geri bildirim oranı daha düşük ise de olumlu görüş ağırlıklıdır.

Sonuç: Geri bildirim ve öneriler göz önüne alınarak acil servis yaz stajı uygulamalarının devam etmesi düşünülmektedir.

reyhan.ucku@deu.edu.tr

G36 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM I ALAN ÇALIŞMALARI GERİ BİLDİRİMLERİ

GÜNAY, T., KIRAN, S., UÇKU, R., ASLAN, B., SOYER, A., ELLİDOKUZ, H., ANAL, Ö., DEMİRAL, Y., KILIÇ, B.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD, İzmir

Giriş: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1997-98 öğretim yılından itibaren aktif eğitim içinde Dönem I,II,III'de alan çalışmaları yer almaktadır. Alan çalışmalarının amacı toplumun sağlık sorunlarını ve bunları etkileyen faktörleri yerinde görmektir. Dönem I'de öğrencilerin sağlık hizmeti veren kurumları tanımaları, sağlığı etkileyen çevresel faktörleri değerlendirmeleri amaçlanmıştır. 1999 – 2000 öğretim yılında Dönem I Alan Çalışması'nda, Sağlık Ocağı, Devlet Hastanesi/SSK Hastanesi, Üniversite Hastanesi, Huzurevi, İşyeri Sağlık Birimi, Çocuk İslahevi, El ve Mikrocerrahi Hastanesi öğretim elemanları ile birlikte ziyaret edilmiştir. Ziyaret öncesinde öğrencilere gezinin amacıyla ilgili bilgi verildikten sonra, kurumu tanımaya yönelik hazırlanmış bir formu doldurmaları istenmiştir. Gezi sonunda tartışma yapılmış ve gezi ile ilgili yazılı geri bildirim alınmıştır.

Amaç: 1999 – 2000 öğretim yılındaki Dönem I Alan Çalışmaları geri bildirimlerinin sunulmasıdır.

Yöntem: Alınan geri bildirimlerde, verilen ön bilgi, alan görevlisinin yönlendirmesi, görüşülen kişinin aktarımı, gözlemlenen çalışmalar, son tartışma başlıkları öğrenci tarafından 1: Başarısız, 2: Orta, 3: İyi, 4: Çok iyi olarak değerlendirilmiştir. Bu başlıklar üzerinden yapılan değerlendirmeler kurumlara göre sınıflandırılarak verilmiştir.

Bulgular: Geri bildirim verme oranı gezilere göre değişmekle birlikte %75.0–87.0 arasında değişmektedir. Başlıklara göre kurumların değerlendirilmesi incelendiğinde, tüm kurumlardaki uygulamanın iyi ve çok iyi olarak değerlendirildiği ancak İslahevi gezisinde bu oranın düştüğü gözlenmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin verdikleri geri bildirimlere göre Dönem I Alan Çalışmalarının amacına ulaştığı düşünülmektedir.

reyhan.ucku@deu.edu.tr

G37 İLK YARDIM PROGRAMI KONUSUNDA ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRMELERİ

ÜNALAN, P., KALAÇA, Ç.

M.Ü.T.F. Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi I. Yıl programı içinde, Klinik Uygulamaya Giriş programı çatısında, Klinik Beceri Laboratuvarı etkinliklerinin birinci basmağı olarak yürütölmekte olan İlk Yardıma Giriş (İYG) programının değeriendirilmesi ve geliştirilmesinde, öğrenci geribildirimlerinden yararlanılmaktadır. Bu sunumda, program tanıtılmakta ve öğrencilerin program hakkındaki değeriendirmeleri sunulmaktadır.

Yöntem: İlk Yardıma Giriş,

- * Her iki dönem boyunca 12 hafta süreyle devam eden ve toplam 24 saatten oluşan,
- * 10-12 kişilik küçük öğrenci grupları ile gerçekteşen,
- * Aile Hekimliği, İç Hastalıkları, Ortopedi, Genel Cerrahi, Plastik Cerrahi, Acil ve İlk Yardım, ve Göğüs Hastalıkları Anabilim Dallarından, "Eğitim Becerileri Kursu"nu tamamlamış olan eğitimcileri biraraya getiren,
- * Uygulama ağırlıklı olup, beceri eğitimi ilkelerini uygulayan,
- * Program tamamlandığında temel ilk yardım becerileri bakımından bütüncül bir kapsam oluşturan,
- * Öğrenciyi merkeze alan ve öğrenci geribildirimlerinin programın geliştirilmesi sürecinde önemli olduğu bir programdır.

2000-2001 ders yılının ilk döneminde toplam 62 kişilik öğrenci grubu ile İYG programı tamamlanmış ve modül sonunda tüm öğrencilerden bireysel ve yazılı geribildirim alınmıştır. Geribildirimler, 8 adet açık uçlu sorunun yer aldığı bir form ile her istasyonun ve eğiticinin ayrı ayrı değeriendirildiği 6 adet sunum değeriendirme formundan oluşan bir set aracılığı ile toplanmaktadır.

Sonuç: Geribildirim formları değeriendirildiğinde öğrencilerin kalp-akciğer masajı ve kanama konularını en önemli bilgi, yine kalp-akciğer masajı ile kazazedenin taşınması konularını en önemli beceri istasyonları olarak belirledikleri görölmüştür. En çok uygulama olanağı buldukları istasyon olarak yine başlıkları saymışlardır. Zaman kullanımı, etkin katılımın cesaretlendirilmesi ve sıcak ortam yaratılması konularında büyük çoğunluk eğitimcileri ve yöntemi olumlu olarak değeriendirmiştir. Değiştirilmesi yada geliştirilmesini istedikleri noktaların ilk üçünü ise daha fazla uygulama olanağı, yeni modeller ve daha çok canlandırma ve senaryo uygulaması oluşturmıştır.

Sonuçlar dikkate alınarak gelecek yılın İYG programında gerekli değişikliklerin yapılmasına karar verilmiştir.

fam-pem@iname.com

G38 EĞİTİMDE YARATICILIK

YAZAR, F. *, ÖZTAŞ, E. **, OZAN, H.***

*GATA Anatomi AD, ** GATA Histoloji-Embriyoloji AD, *** GATA Anatomi AD

Giriş ve amaç: Bilinen şeylerden yola çıkıp yepyeni bir şey ortaya çıkarmak icat, keşif veya yaratıcılık olarak tanımlanır. Medeniyetler yaratıcı düşüncelerin bir eseridir. Ülkemizin geleceğinde de yaratıcı kişiler çok önemli roller üstleneceklerdir. Birşeyleri ortaya çıkarmak herkese bir heyecan ve kendine güven verir. Özellikle tıp eğitiminde öğrencilere hazır bilgilerden çok bazı bilgileri kendilerinin keşfetmesini sağlamak onları daha çok öğrenmeye, yeni bilgiler edinmeye ve yeni şeyler ortaya çıkarmaya itecektir.

Yaşam kitabımız bellek, duylardan gelen bilgilerin işlenerek depolandığı yerdir. Bu bilgilerin nasıl işlendiği, nasıl depolandığı ve gerektiğinde nasıl kullanıldığı, yüzyılımızın en ilginç araştırma konularından biridir. Bizler eğitimci olarak bu bilgilerin öğrencilerimize nasıl kullanılacağını öğretmemiz gerekir. Aksi halde, her yerde rahatlıkla bulunabilecek bilgileri ezberletmenin ve sorulduğunda ise sadece bunları istemenin sağlamlık anlamı olmayacaktır. Tıp eğitiminde öğrencilerin bilgileri sentezleyip onlardan bazı sonuçlar çıkarması oldukça önemlidir.

Gereç ve yöntem: Tıp eğitiminin her aşamasında öğrencilere yaratıcı düşünceyi geliştiren olanakların sağlanması gerekir. Yaratıcı düşünceyi ise; bilgi birikimi, akıcılık, esneklik, özgünlük, düşünceleri geliştirmek, iletişim becerileri, eleştirel analiz gibi faktörler sağlar. Bu faktörlerin sağlandığı eğitim kurumlarında sürekli yenilikler ve yeni buluşlar ortaya çıkacaktır.

Eğitim teknolojilerinin öğrenci yaratıcılığına katkısı tartışılmaz bir gerçektir. Bunlar başta eğitici olmak üzere ortam, bilgi verileri, ölçme ve değerlendirme, araç-gereç, yöntem ve kitap gibi birçok unsuru içermektedir.

Bulgular ve sonuç: Eğitim ve öğretimde yaratıcılık vazgeçilmez bir öğedir. Toplumların gelişmesi ve ilerlemesinde, bireylerin yaratıcı özelliklerinin önemi çok büyüktür. Ülkemizde de tıp eğitimini çağın ilerisine taşımak istiyorsak öğrencileri ve aynı zamanda eğitimcileri bu doğrultuda yetiştirmemiz gereklidir.

Bu bildiride yaratıcılığı etkileyen faktörleri detaylı bir şekilde tanımlayarak öneminin herkes tarafından kavranmasını amaçladık.

fatihyazar@yahoo.com

G39 PROBLEME DAYALI ÖĞRENİMDE ÖĞRENCİ VE EĞİTİM YÖNLENDİRİCİSİ GERİ BİLDİRİM VERİLERİ İLE İLGİLİ SAYISAL BİR ÇALIŞMA

İÇKE, Ç.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, 35330 Balçova-İzmir

Giriş: PDÖ'de öğrencilerin eğitim yönlendiricisi, eğitim yönlendiricilerinin de öğrenciler ile ilgili geri bildirimleri, sistemin dinamikliğinin korunması ve sürdürülmesi açısından önemli yer tutar.

Amaç: Çalışmamızın amacı, eğitim yönlendiriciliği süreci içinde öğrencilerin bu süreç ile ilgili geri bildirimlerini ve eğitim yönlendiricisinin de öğrenciler ile ilgili olarak yaptığı değerlendirmeleri sunmak ve eğitim yönlendiricisi-öğrenci etkileşimini ortaya koymaktır.

Gereç ve yöntem: Çalışmamızda 1998 - 2001 yılları arasında eğitim yönlendiricisi olarak çalışılan 5 farklı öğrenci grubundan alınan geri bildirimler ile aynı öğrenci grupları ile ilgili olarak eğitim yönlendiricisinin yaptığı değerlendirmeler gözönüne alındı. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde standart formlarla öğrenciler eğitim yönlendiricisini beş farklı kategoride, her bir kategori için 5 puan (1: en az, 5: en çok) üzerinden değerlendirirken; eğitim yönlendiricisi de öğrencileri dört farklı kategoride, toplam 100 puan üzerinden değerlendirmektedir.

Bulgular: Öğrencilerin % 60'ı eğitim yönlendiricisinin öğrenme sürecine katkısını, % 65'i eleştirel düşüncenin gelişimine katkısını, % 67'si bağımsız öğrenme becerilerinin gelişimine katkısını, % 73'ü değerlendirme becerilerinin gelişimine katkısını ve % 72'si iletişim becerilerinin gelişimine katkısını 5 puanla değerlendirdiler. Eğitim yönlendiricisi öğrencilerin bilgiyi kullanımlarını ortalama 10.5 (max:15), sorgulama ve kendi kendine öğrenme becerilerini ortalama 23.5 (max:35), iletişim becerilerini ortalama 17.0 (max: 25), değerlendirme becerilerini ortalama 17.0 (max:25) puanla değerlendirdi.

Sonuç: PDÖ'de öğrenci geri bildirimleri sistematik ve oransal olarak değerlendirilmelidir. Böylece eğitim yönlendiricilerinin eğitim sürecini ve kendilerini değerlendirmelerini sağlayacak nitelikte bir bilgi kaynağı oluştururlar. Bu bilgi diğer faktörlerle birleştirilerek eğitim/öğrenim sürecinin sürekli geliştirilmesi için kullanılabilir.

ickes@superonline.com

TEŞEKKÜR

II. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi' ne yardım ve katkıları nedeniyle aşağıdaki kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

EDUCATIONAL COMMISSION FOR FOREIGN MEDICAL GRADUATES

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

MOPAK Kağıt ve Karton Sanayi Ticaret A.Ş.